

1. Inleiding en aanpak: procesinformatie

Het Vlaams Regeerakkoord 2019 – 2024 stipuleert:

*We zetten in op regiovorming. Deze regiovorming moet **van onderuit** worden opgebouwd en gedragen door de lokale besturen. De **burgemeesters** van de betrokken lokale besturen vormen de **spil van deze regiovorming**. Om tot een grotere coherentie te komen en deze regiovorming te stimuleren, zal de **Vlaamse regering**, verder bouwend op de reeds uitgevoerde regioscreening, **vaste regio's afbakenen** waarbinnen alle vormen van intergemeentelijke samenwerking, zowel de bestaande als nieuwe, moeten plaatsvinden (behoudens zij die op een hogere schaal georganiseerd zijn). Dit moet de huidige **verrommeling tegengaan** en leiden tot minder mandaten. We werken bestaande drempels weg die verhinderen dat samenwerkingsverbanden fuseren. De **Vlaamse overheid** zal de **eigen regionale afbakeningen afstemmen op deze regio's**. Er wordt een kader uitgewerkt dat bijkomende **instrumenten** bevat om de **regiovorming te ondersteunen** (bv. rond herverdelingsproblematieken tussen de betrokken lokale besturen).*

Om invulling te geven aan dit voornemen, keurde de Vlaamse Regering op 9 oktober 2020 een nota goed met de nadere visie op en het raam voor de verdere aanpak van de regiovorming (zie VR 2020 0910 DOC.1096/1BIS, zie <https://lokaalbestuur.vlaanderen.be/strategische-projecten/regiovorming>).

Deze nota van de Vlaamse Regering bevat ook een “**eerste aanzet tot afbakening van de referentieregio's** (met het oog op het participatief traject onder leiding van de gouverneurs)”.

De gouverneurs krijgen de opdracht om de lokale gesprekken over de regioafbakening te faciliteren en een advies te formuleren over de afbakening van de referentieregio's op basis van de bestaande fora op bovenlokaal niveau en op basis van de input van de lokale besturen.

We informeerden de burgemeesters een eerste maal over de regiovorming op het halfjaarlijkse overleg met de burgemeesters van 28/10/2020. Het Agentschap Binnenlands Bestuur (ABB) gaf een toelichting over de regiovorming waarna een eerste reflectie volgde (verslag halfjaarlijks burgemeestersoverleg, zie bijlage 1).

We organiseerden vervolgens 3 aparte gesprekken met de gemeenten van de resp. ontwerp-referentieregio's.

De gesprekken vonden plaats op:

- Zaterdag 5/12/2020, 9.00u. (referentieregio Kempen);
- Dinsdag 15/12/2020, 9.00u. (referentieregio Rivierenland);
- Dinsdag 22/12/2020, 9.00u. (referentieregio Antwerpen);

Werden uitgenodigd op de gesprekken:

- de burgemeesters van de betrokken referentieregio;
- de burgemeesters van de gemeenten van provincie Antwerpen die grenzen aan de betrokken referentieregio;
- ABB.
- Mijn kabinetschef en arrondissementscommissaris

Burgemeesters die het wilden, konden steeds ook deelnemen aan de gesprekken van en met de gemeenten van de andere referentie-regio's. Vertegenwoordigers van intercommunales en andere samenwerkingsverbanden werden **niet** uitgenodigd en konden ook niet deelnemen aan deze eerste

overleggronde. Gelet op de opdracht werd er expliciet en bewust voor geopteerd om het gesprek enkel en alleen aan te gaan met de burgemeesters.

De burgemeesters van Antwerpen¹, Wijnegem, Wommelgem en Duffel verontschuldigde zich en namen niet deel aan de gesprekken (verslagen van de gesprekken met de burgemeesters per ontwerp-referentieregio vindt u in bijlage 2 t.e.m. 4).

Dit 'advies' moet eerder worden gelezen als een synthese van de bedenkingen en overwegingen geformuleerd tijdens voormelde besprekingen. Het bevat bovendien een aantal vaststellingen en conclusies m.b.t. de afbakening van referentieregio alsook een aantal beschouwingen m.b.t. de intergemeentelijk samenwerking.

Ter voorbereiding van de overlegmomenten, legden we de burgemeesters enkele, vrij open vragen voor om het gesprek enigermate onderbouwd te stroomlijnen (vragen en ontvangen antwoorden, vindt u in bijlage 5 en 6).

Omwille van de mogelijke (en gevreesde) impact van de regiovorming voor de gerechtelijke organisatie, besprak ik de regiovorming en de voorlopige indeling in referentieregio's ook met de Procureur des Koning en de voorzitter van de Rechtbank van Eerste Aanleg (overgemaakte nota vindt u in bijlage 7).

Tot slot, en in het bijzonder ook op hun vraag, voeg ik ook een nota toe van de deputatie van de provincie Antwerpen (zie bijlage 8) evenals een aantal beschouwingen na overleg met de gedeputeerden.

2. Referentieregio's

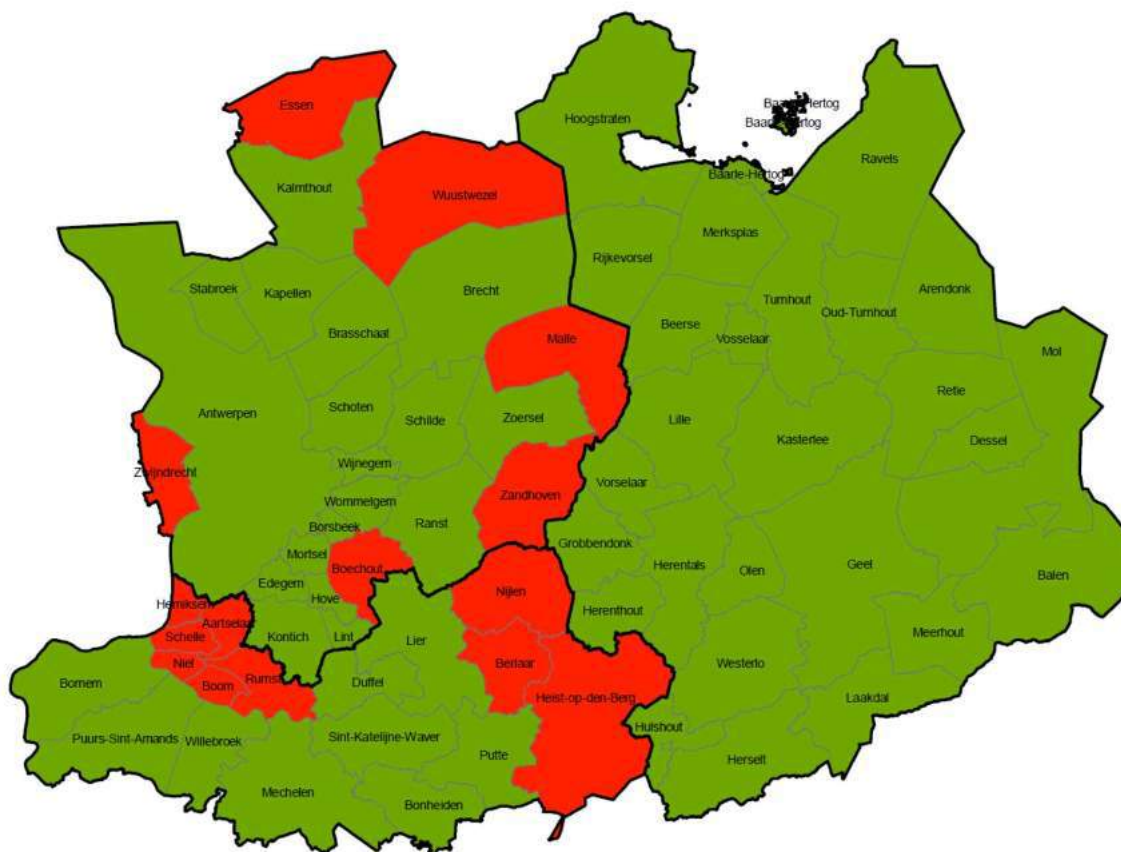
'Kan u(w bestuur) zich vinden in de voor uw gemeente vooropgestelde referentieregio (cfr. bijlage 1 in de kadernota Vlaamse Regering)?', hierover gaat dit eerste inhoudelijke deel van het advies. Het is opgebouwd per ontwerp-referentieregio. Onderstaande figuur geeft alvast de samenvatting van de keuzes van de burgemeesters voor de hele provincie Antwerpen, voor zover en in de mate ze een keuze willen en moeten maken.

Gemeenten in het rood zijn de gemeenten die nadrukkelijk vragen om 1) bij een andere regio te worden ingedeeld (de meest zuidelijke/westelijk gemeenten), 2) (nu) geen keuze te (moeten) maken, omwille van de intense samenwerkingsverbanden met gemeenten van meer dan een referentieregio. Deze gemeenten zijn morfologische verwantschap aan of delen opportuniteiten/uitdagingen met gemeenten van meer dan een referentieregio.

Niet zelden zijn ze het ook niet eens met de finaliteit en rationale van de regiovorming en evenmin met de onderliggende analyse van de vermeende bestuurlijke problemen waarop de regiovorming een antwoord zou moeten bieden.

---

¹ De afwezigheid van Antwerpen was te wijten aan een misverstand. Op 27 januari 2021 besprak ik de regiovorming alsnog met de stad Antwerpen. Het advies van de stad Antwerpen is toegevoegd aan de bijlagen van dit advies, zie bijlage 6.41.

2.1 Ontwerp referentieregio Kempen

De (Antwerpse) Kempen ontwikkelden sinds reeds zeer lang een sterke en hechte samenwerkingscultuur. De Covid-19 crisis versterkte die cultuur van samenwerking nog. De gemeenten voelen zich sterk met elkaar verwant door een gedeelde, Kempense identiteit. Abstractie makend van andere bedenkingen met betrekking tot de regiovorming (zie punt 3) kunnen alle gemeentebesturen die behoren tot de ontwerp referentieregio Kempen (cfr. nota VR) zich vinden in de vooropgestelde referentieregio. De Kempense gemeenten staan – op enkele na- ook het meest uitgesproken achter de ambitie om te werken met min of meer vaste referentieregio's. Zij zien er een kans in om hun historisch gedeelde identiteit structureler te verankeren. Sommige van deze gemeenten pleiten bovendien voor een meer structurele afbakening en verankering van subregio's binnen deze regio.

De burgemeesters van de aangrenzende gemeenten Nijlen en Heist-op-den-Berg en de gemeente Berlaar verbinden hun 'regio-lot' aan elkaar: als er een keuze gemaakt moet worden (zie punt 3 van dit advies), willen de burgemeesters deel uitmaken van referentieregio Kempen. De gemeenten die momenteel behoren tot de ontwerp-referentieregio Kempen vinden die keuze 'logisch'. Zij juichen de principiële keuze van de burgemeesters van Berlaar, Nijlen en Heist-op-den-Berg toe.

De gemeenten Zandhoven, Malle en Wuustwezel (alle grenzend aan de ontwerp referentieregio Kempen) daarentegen zijn het fundamenteel oneens met de vooropgestelde indeling in de ontwerp referentieregio Antwerpen. Tegelijk zijn ze dermate gekant tegen een exclusieve keuze voor één welbepaalde referentieregio dat ze –consequent- ook niet voor een andere referentieregio kiezen.

Slotsom: door de principiële keuze- als ze moet worden gemaakt- van de burgemeesters van Berlaar- Nijlen en Heist-op-den-Berg zou de referentieregio Kempen groeien van 27 naar 30 gemeenten.

2.2 Ontwerp referentieregio Rivierenland

Voor 2 groepen van gemeenten gaan de burgemeesters niet akkoord met de voor hen vooropgestelde referentieregio:

- Berlaar, Nijlen en Heist-op-den-Berg;
- De Rupel-gemeenten (Schelle², Niel, Boom, Hemiksem en Rumst) en Aartselaar (formeel geen echte Rupel-gemeente);

De burgemeesters van de gemeenten Nijlen, Berlaar en Heist-op-den-Berg maken een afgestemde, gezamenlijke keuze.

Als er een exclusieve keuze moet worden gemaakt (zie punt 3 van dit advies), kiezen ze er voor om ingedeeld te worden bij de referentieregio Kempen.

De gemeenten Hemiksem, Schelle, Niel, Boom, Rumst en Aartselaar kiezen er voor om ingedeeld te worden bij de referentieregio Antwerpen (als er al een exclusieve keuze gemaakt moet worden).

De overige gemeenten van de ontwerp-referentieregio Rivierenland kunnen zich – abstractie makend van alle andere bedenkingen met betrekking tot de regiovorming (zie punt 3) – vinden in de voor hen vooropgestelde referentieregio.

De gemeente Boechout kiest er voor om (als er echt een keuze gemaakt moet worden) ingedeeld te worden bij de referentieregio Rivierenland, omwille van de sterke oriëntatie van de gemeente op de stad Lier.

De referentieregio Rivierenland zou hierdoor krimpen met 8 gemeenten (-9 +1) en bestaan uit 10 gemeenten.

Vanuit de vaststelling dat 9 gemeenten kiezen voor een andere referentieregio groeide de bezorgdheid over de restgrootte van de referentieregio Rivierenland en groeide het idee om Kempen en Rivierenland samen te voegen tot één referentieregio (Kempen – Mechelen)³. Dit idee werd niet verder afgetoetst (o.a. met de gemeenten van referentieregio Kempen) en dus ook nog niet uitgediscussieerd.

2.3 Ontwerp referentieregio Antwerpen

In de ontwerp referentieregio Antwerpen is het beeld iets diffuser dan in de andere ontwerp referentieregio's van de provincie Antwerpen. Een aantal, niet-geclusterde, dus eerder verspreid gelegen grensgemeenten zijn het nadrukkelijk en fundamenteel niet eens met de voor hen vooropgestelde referentieregio.

De gemeente Zwijndrecht kiest ervoor om ingedeeld te worden bij de referentieregio Waasland. De gemeente Zwijndrecht vraagt om de mogelijkheid te onderzoeken om voor Zwijndrecht de provinciegrens (en bij uitbreiding de arrondissementgrens en grens van het gerechtelijk arrondissement) te verleggen. Referentieregio Waasland (cfr. standpunt Interwaas (zie bijlage 6.38), Kruibeke (zie bijlage 6.35) en Beveren (zie bijlage 6.34)) zien Zwijndrecht heel graag aansluiten bij de referentieregio Waasland.

De gemeenten Zandhoven, Malle en Wuustwezel (alle grenzend aan de ontwerp referentieregio Kempen) gaan **niet** akkoord met de vooropgestelde indeling bij de ontwerp referentieregio Antwerpen. Ze zijn dermate gekant tegen een keuze voor één welbepaalde referentieregio dat ze ook niet voor een andere referentieregio kiezen.

De gemeente Essen gaat niet akkoord met de vooropgestelde indeling maar het lot van de gemeente is – voor wat betreft de keuze voor een referentieregio – naar eigen zeggen verbonden aan het

---

² In de nota VR (VR 2020 0910 DOC.1096/1BIS) wordt de gemeente Schelle ingedeeld in de ontwerp referentieregio Antwerpen. In dit advies wordt er van uit gegaan dat dit een vergissing is (en dat Schelle voor wat betreft de ontwerp referentieregio's cfr. nota VR ingedeeld werd bij Rivierenland).

³ Cfr. werking VOKA en RTV.

standpunt van de gemeente Kalmthout. De gemeente Kalmthout kan zich wel vinden in de vooropgestelde referentieregio.

De stad Antwerpen en de gemeenten Wommelgem en Wijnegem namen niet deel aan de gesprekken. Wommelgem en Wijnegem bezorgden geen apart advies maar sloten zich aan bij het standpunt van IGEAN, zie bijlage 6.37). De afwezigheid van Antwerpen berustte blijkbaar op een misverstand. Op 27 januari 2021 besprak ik de regiovorming alsnog met de stad Antwerpen. Het advies van de stad Antwerpen is toegevoegd aan de bijlagen bij dit advies (bijlage 6.41).

De overige gemeenten van de ontwerp referentieregio Antwerpen kunnen zich – abstractie makend van alle andere bedenkingen met betrekking tot de regiovorming (zie punt 3) – vinden in de voor hen vooropgestelde referentieregio. Zie ook 3.2.

2.4 Voorlopige conclusie

De gemeenten, gelegen aan de grens van een ontwerp-referentieregio (doorgaans binnen de provincie) zijn erg tot zeer sceptisch over de vaste regiovorming en wijzen op principiële, fundamentele en/of praktische problemen en bezwaren bij het concept, de finaliteit en rationale van de regiovorming. (Zij vragen zich ook af welke achterliggende, nog onuitgesproken verdere Vlaamse doelstellingen en ambities achter deze oefening schuil gaan.)

De genese en onderliggende redenen van de actuele intergemeentelijke samenwerking heeft ertoe geleid dat deze 'grensgemeenten' vandaag al heel wat functionele doorgaans goed werkende intergemeentelijke samenwerkingen hebben opgezet met gemeenten die niet tot 'hún' ontwerp-referentieregio behoren. Voor zowat elke grensgemeente geldt: **kiezen is verliezen**. Aansluitend bij de algemene oproep om gemeenten niet in een keurslijf te dwingen, pleiten de grensgemeenten doorgaans voor een behoud van de vrijheid om intergemeentelijke samenwerking naar eigen inzichten vorm te kunnen geven, ongeacht tot welke referentieregio de gemeente (n) behoort/behoort waarmee samenwerking wordt gezocht.

In de ontwerp referentieregio Kempen – de referentieregio waar het animo voor meer ordening in het interbestuurlijke landschap het grootst is – pleiten een zeer beperkt aantal burgemeesters wel voor een strikte (vrij) exclusieve keuzes. Voor hen geldt: **'eieren of jong?'**, al nuanceren ze die uitspraak meteen enigermate, in die zin dat ze er begrip voor hebben dat grensgemeenten – in uitzonderlijke en uitdrukkelijk te motiveren gevallen- ook samenwerken met gemeenten die behoren tot een andere referentieregio. Het uitgangspunt is wel dat men niet tegelijkertijd voor meer ordening kan zijn én tegelijk tegen elke vorm van een ordenend kader. Van twee dingen één dus. Uit deze vaststelling vloeit de vraag voort naar een weliswaar niet-uitdovende 'faciliteitenregeling' voor grensgemeenten voor het geval de indeling in referentieregio dwingend en van bovenaf wordt opgelegd. Een aantal burgemeesters is dermate principieel gekant tegen de vooropgestelde indeling in referentieregio's dat ze weigeren een keuze te maken voor of tegen één welbepaalde referentieregio.

Voor deze burgemeesters is het geen kwestie van het aanpassen van de grenzen van de ontwerp referentieregio's. Ze verwerpen de oefening principieel als overbodig en strijdig met de lokale autonomie. Zij vragen zich ook af op welk geobjectiveerd en wetenschappelijk probleem deze oefening een antwoord moet bieden en wat de achterliggende finaliteit is.

Meer centraal gelegen gemeenten maken doorgaans geen of minder bezwaar tegen de vooropgestelde referentieregio, alhoewel unaniem wordt gewezen op het belang van de gemeentelijke autonomie, in het bijzonder ook bij de invulling en vormgeving van intergemeentelijke samenwerking.

Samengevat: **gemeenten moeten – steeds weer – vrij zijn in hun beslissing óf ze intergemeentelijk willen samenwerken en zo ja, waarvoor, met welke intensiteit én met welke partners**. Zij betwisten dat de zogenaamde verrommeling het gevolg is van goed onderbouwde lokale beleidskeuzes. Dat intergemeentelijke samenwerking, in het bijzonder ook op een (sub) referentie-regionale schaal, cruciaal is voor de verhoging van bestuurskracht en de kwaliteit van dienstverlening, is en blijft evenwel een massaal gedeelde overtuiging.

2.5 Andere indelingen met voorlopige en beperkte duiding

Onderstaande voorstellen voor de afbakening van referentieregio's in de Provincie Antwerpen kwamen aan bod in de debatten. Deze opties werden evenwel (nog) niet verder uitgediscussieerd en kunnen (momenteel nog) niet beschouwd worden als een door alle burgemeesters gedragen alternatief voorstel. Verder debat is hiervoor nodig.

- Provincie Antwerpen als referentieregio (vergelijkbaar met Limburg, cfr. nota VR);
- De provincie Antwerpen opdelen in a) de grootstad en b) een verzameling van de niet-(groot)stedelijke gemeenten en steden;
- Een referentieregio Kempen – Mechelen;
- Een referentieregio Mechelen – Lier (kleinere groep van gemeenten rond Mechelen en Lier).

De eerste optie: **bevestiging van de provincie Antwerpen als referentieregio**, sluit in elk geval aan bij de opmerking van nagenoeg alle burgemeesters dat voor een aantal niet-onbelangrijke beleidsthema's ook de ontwerpreferentieregio's zoals ze door de Vlaamse regering voorlopig zijn afgebakend manifest te klein zijn.

Meer concreet gaat het o.m. om:

- a) Beleidsvisie ruimte en de behandeling van omgevingsberoepen
- b) Recreatie- en groengebieden met een bovenlokale werking
- c) (gemeentegrensoverschrijdende) actieve mobiliteit (fiets-o-strades)
- d) Integraal waterbeleid
- e) (multidisciplinaire) Opleiding en vorming van de disciplines van de noodplanning of hulpdiensten (brandweer, ambulanciers, politie, crisisbeheer en rampenmanagement)
- f) (gespecialiseerd niche) onderwijs

Deze thema's hebben gemeenschappelijk dat ze behoorlijk veel en gespecialiseerde kennis veronderstellen en dus synergie en schaalvoordelen opleveren bij een aanpak op hoger niveau, zonder het verlies van voldoende terreinkennis en/of garantie van voldoende (fysieke) nabijheid.

Sommige beleidsthema's (bijv. mobiliteit, integraal waterbeleid) hebben bovendien gemeenschappelijk dat ze intrinsiek grensoverschrijdend en min of meer langdurige procedures en/of processen c.q. complexe afstemmingsvraagstukken impliceren wat een democratische belangenafweging op hoger niveau veronderstelt.

Daarnaast werden nog een aantal andere thema's als referentieregio-overstijgend gekwalificeerd, m.n. distributie, afval, nutsbedrijven, zorg en welzijn. De eerste 3 hebben eerder te maken met (mogelijk) referentieregio-overschrijdende dienstverlening waarvoor (democratisch gelegitimeerde) belangenafweging minder aan de orde is: voor mensen maakt het niet zozeer uit wie de afvalzak ophaalt resp. het afval verwerkt, als het maar tijdig, correct en 'proper' gebeurt. Voor zorg en welzijn zagen nieuwe, vrij jonge structuren het licht (zorgraden/ELZ). Zij spelen een meer dan cruciale rol spelen bij de aanpak van de COVID-19 crisis.

3. **Intergemeentelijke samenwerking en regiovorming**

Een debat over de concrete afbakening van referentieregio's hangt ook samen met een visie op interbestuurlijke samenwerking (dit advies is evenwel niet de plaats om uitvoerig in te gaan op het actuele denken over multilevel governance) en bij uitbreiding, een visie op de bestuurlijke organisatie van Vlaanderen. De belangrijkste inhoudelijke overwegingen m.b.t. intergemeentelijke samenwerking en regiovorming die we uit een eerste gespreksronde met de burgemeesters destilleerden zijn:

3.1 Gemeentelijke autonomie

Nagenoeg alle burgemeesters benadrukken dat ook de manier waarop intergemeentelijke samenwerking wordt georganiseerd, behoort tot de kern gemeentelijke autonomie. Voor alles vragen ze autonomie, bestuurlijke vrijheid en flexibiliteit, in het bijzonder ook bij het maken van strategische keuzes over samenwerking.

Harde grenzen tussen de referentieregio's -'Berlijnse muren'- worden om die redenen door vele verschillende burgemeesters verworpen. Een zeer beperkt aantal burgemeesters is van oordeel dat wel een principiële beslissing moet worden genomen, al hebben ze tegelijk wel begrip voor historisch gegroeide succesvolle referentieregio-grensoverschrijdende samenwerkingsverbanden. Een mogelijkheid zou er in kunnen bestaan dat samenwerking binnen de referentieregio steeds de eerste keuze moet zijn. Samenwerkingen met gemeenten van andere referentieregio's zouden dan uitvoerig(er) moeten worden geargumenteed. In die zin dat de gemeenten moeten aangeven waarom hetzelfde doel niet kan worden gerealiseerd door samenwerking met (een) gemeente(n) die behoort/behoort tot dezelfde referentieregio.

In elk geval veronderstelt de gemeentelijke autonomie dat gemeenten steeds de beleidsvrijheid moeten behouden om **niet** deel te nemen aan een intergemeentelijk samenwerkingsverband en een lokale dienst autonoom, zelf, of anderszins te realiseren dan wel zelf te beslissen met welke gemeente op welk beleidsdomein en voor welke dienstverlening ze een samenwerkingsverband tot stand brengen dan wel aansluiten bij een samenwerkingsverband.

3.2 Rand versus stad (en vice versa)

Hoewel, niettegenstaande de kritiek, toch een aanzienlijk aantal burgemeesters van de resp. ontwerp-referentieregio akkoord gaat met de vooropgestelde indeling, wijzen zo goed als alle burgemeesters op het spanningsveld tussen de (bepalende) stad Antwerpen en de andere, kleinere, meer perifere gemeenten. (Vanuit geografisch oogpunt ligt overigens veeleer de stad Antwerpen perifeer en excentrisch dan vele *omliggende* gemeenten).

Het succes van intergemeentelijke samenwerking binnen de vooropgestelde referentieregio Antwerpen zal afhangen van de mate waarin men er in slaagt een goed evenwicht te vinden tussen de belangen resp. de zeggenschap van enerzijds stad Antwerpen en anderzijds de andere gemeenten (die 'gelijkwaardigheid' bepleiten). Net als in de Kempen leeft in het noorden van de ontwerp-referentieregio Antwerpen de wens om met duidelijke sub-regio's te werken (grootstedelijk – niet-stedelijk/meer landelijk).

Ook in de ontwerp referentieregio Rivierenland is dit spanningsveld enigermate aanwezig (ten aanzien van de stad Mechelen). De ontwerp-referentieregio Kempen is veel evenwichtiger door de rol en gelijkwaardigheid van steden als Hoogstraten, Turnhout, Geel, Mol, Herentals. Al gaan er ook in referentieregio Kempen behoorlijk veel stemmen op om bovendien met subregio's te werken (Neteland).

3.3 Wat met de door Vlaanderen gestuurde bovenlokale samenwerkingsverbanden/organisatie?

Veel van de bestaande intergemeentelijke samenwerkingen worden door Vlaanderen vormgegeven. Alle burgemeesters vragen in de eerste plaats aan Vlaanderen om consequent te handelen en niet te opteren voor steeds anders samengestelde regio's afhankelijk van het beleidsdomein. Vooral Vlaanderen zal consequent moeten kiezen voor samenhangende, meer consistente regio's. Dit geldt voor de door Vlaanderen geïnitieerde resp. aangestuurde intergemeentelijke samenwerkingsverbanden resp. voor de eigen organisatie die best geënt wordt op consistente en gedragen referentieregio's.

3.4 Wat met de federale structuren?

Veel van de bestaande intergemeentelijke samenwerking wordt bovendien bepaald door de federale overheid. Meest voor de hand liggend geldt dit voor justitie (afdelingen), civiele veiligheid (Hulpverleningszones, gedeelde Noodplancoördinatoren) en politie (politiezones). Bij een eventuele indeling in referentieregio's moeten de federale indelingen volgen (of vice versa).

3.5 Ultieme ambitie van en met de regiovorming?

Heel wat burgemeesters werpen vragen op over de ultieme (nog onuitgesproken) finaliteit van de regiovorming. Wat wil de Vlaamse Regering (echt en uiteindelijk)?:

- is dit een opstap naar verplichte fusies? Zullen toekomstige fusies moeten passen in de vooropgestelde referentieregio's?
- is de regiovorming een voorbereidende stap om de provinciebesturen af te schaffen?
- Moeten/zullen de referentieregio's een nieuw (bovenlokaal) bestuursniveau worden?
- komen er kieskringen op maat van de nieuwe referentieregio's?
- wat is het effect van de regiovorming op de bestaande, intercommunale samenwerkingsverbanden?
- ...

Het ontbreken van een open, transparant en vooral globaal debat over de bestuurlijke organisatie in Vlaanderen geeft voeding aan deze vragen. De zin in het Vlaams regeerakkoord: 'het gaat **nu** en **in essentie** om een principe van ordening en stroomlijning van de intergemeentelijke samenwerking met het oog op een grotere leesbaarheid en transparantie', stelt blijkbaar onvoldoende gerust.

3.6 Schort er echt iets aan de huidige intergemeentelijke samenwerking? En zo ja, wat?

Intergemeentelijke samenwerking ontstaat, krijgt vorm en evolueert op basis van

- a) een nood (*ik wil samenwerken, ik moet samenwerken, ...*);
- b) opportuniteiten (*Wie wil er samenwerken? Met wie wil ik (niet) samenwerken?, ...*) en;
- c) een context (*bestaat er een georganiseerde vorm van samenwerking, met andere woorden een kader (bv. IWB, SHM, ...), wat zijn de parameters, de noden van het thema waarrond wordt samengewerkt?, ...*).

De (finale) vorm van intergemeentelijke samenwerking in/voor een bepaald beleidsdomein c.q. de realisatie van een al dan niet langdurig complex project, is steeds de resultante van afwegingen en van een complexe combinatie van factoren in een welbepaalde periode. In de praktijk levert dit het complexe landschap van intergemeentelijke samenwerking op dat vandaag enigermate pejoratief wordt geduid als de verrommeling van het bestuurlijke landschap (zie regioscreening).

Werken met referentieregio's tracht deze verrommeling aan te pakken. De vraag wordt geopperd of de verrommeling de kern van het of zelfs een probleem is.

Naast de verrommeling stellen burgemeesters vragen bij het **democratisch deficit** van (sommige) vormen van intergemeentelijke samenwerking. Door een aantal recente hervormingen zijn burgemeesters van oordeel dat ze de greep op sommige intergemeentelijke samenwerkingsverbanden verloren omdat de afstand tussen de intercommunale met brede taakstelling en de gemeenten substantieel is vergroot.

De huidige invulling en werking van de bestaande samenwerkingsverbanden vinden sommige burgemeesters een groter probleem dan de vraag naar de gemeenten met wie ze wel of niet, dan wel preferentieel moeten samenwerken.

Andere burgemeesters (en intercommunales) waarschuwen daarentegen voor de consequenties van deze oefening voor goed werkende samenwerkingsverbanden die de referentieregio-grens

overschrijden. Het gevolg van deze opdracht kan niet zijn dat veel geld, tijd en energie verloren gaat in een reorganisatie van bestaande samenwerkingsverbanden om de eenvoudige reden dat ze niet passen binnen de grenzen van de referentieregio.

3.7 De heilige graal van de juiste schaal...

... zou een illusie kunnen zijn. Lang niet elke intergemeentelijke samenwerking kan zomaar ingepast worden in een vaste referentieregio, zo lijkt het. Meer orde is mogelijk, mogelijk wenselijk, maar de gemeentelijke autonomie, de specificiteit van noden en opportuniteiten en een rijke historiek zijn in zoverre weerbarstig dat veel intergemeentelijke samenwerking een zekere eigenheid behoudt met de kans op een andere schaal of samenstelling, dan de vooropgezette referentieregio.

Voor de ene samenwerking is dat een schaalniveau kleiner dan de referentieregio (cf. de vraag naar subregio's), voor de andere samenwerking is dat een hoger schaalniveau, de andere vraagt dan weer ook de expliciete erkenning van zogenaamde subregio's (al zijn die perfect mogelijk binnen de referentieregio. Meer nog, voor de vorming van zogenaamde subregio's binnen elke referentieregio, blijft de gemeentelijke autonomie op dat vlak nagenoeg totaal, en past ze in het zogenaamde matrousjka model). De expliciet en geregeld geopperde vraag blijft wel—voor de ene meer uitgesproken dan voor de andere—of een ordening van de intergemeentelijke samenwerking via referentieregio's zal leiden tot de beoogde (als dat de ambitie is) verhoging van bestuurskracht van lokale besturen.

3.8 Tijd en draagvlak: regiovorming (ook) sterkervan onderuit

Veel burgemeesters gaan er van uit dat de gevolgen van een (gedwongen) regiovorming voor de gemeentebesturen erg groot zijn (zeker als de regiovorming tot gevolg heeft dat ze de bestaande intergemeentelijke samenwerkingsverbanden moeten aanpassen aan eventueel opgelegde referentieregio's). De effecten van de regiovorming zouden voor lokale besturen wel eens zeer contraproductief kunnen zijn. Mede daarom klinkt de vraag naar:

- a) meer tijd voor een echt fundamenteel, lokaal democratisch debat (met uitdrukkelijke en volwaardige betrokkenheid van de schepencolleges en heel in het bijzonder de gemeenteraden. Regiovorming is immers bij uitstek een zaak van gemeentelijk belang waarvoor de gemeenteraden bevoegd zijn); en
- b) een échte en volwaardige bottom-up aanpak waarbij finaal de gemeentebesturen zelf bepalen hoe er intergemeentelijk zal worden samengewerkt.

4. **Conclusie**

De animo voor de regiovorming zoals ze nu wordt voorgesteld is gemengd. Sommige burgemeesters juichen de oefening sterk toe en zien er veel opportuniteiten, kansen en mogelijkheden in. Op enkele uitzonderingen na zijn alle burgemeesters van de gemeenten die behoren tot de referentieregio Kempen matig tot zeer enthousiast. Wie veeleer sceptisch of tegen is, vindt de oefening overbodig of strijdig met de lokale autonomie.

Een aanzienlijk deel van de burgemeesters van provincie Antwerpen is het niet eens met de referentieregio waarin ze nu ingedeeld zijn, of betwisten de indeling in een referentieregio tout court. 15 burgemeesters willen helemaal geen, of een andere afbakening van de referentieregio's dan de voorgestelde. De meesten van hen kiezen voor indeling bij een andere referentieregio, dan de door Vlaanderen vooropgestelde indeling. Anderen weigeren om te kiezen. Deze laatste observatie impliceert dat een eventuele aanpassing van de grenzen van de referentieregio's niet zal volstaan om hen te overtuigen en een consensus te bereiken.

De burgemeesters die niet willen kiezen, doen dit op basis van overwegingen die door veel burgemeesters gedeeld worden, dus ook de burgemeesters die wel een keuze voor een welbepaalde referentieregio maken.

Provincie Antwerpen (de regio Kempen uitgezonderd) doet zijn reputatie van ietwat recalcitrante regio/provincie in zoverre eer aan dat het draagvlak voor resp. het vertrouwen in de vooropgestelde regiovorming niet-onverdeeld groot is.

Het valt allerminst uit te sluiten dat dit mede te verklaren is door het feit dat de burgemeesters (net als alle andere beleids- en bestuursniveaus, zo niet de hele wereld) op dit ogenblik andere katten te geselen hebben dan de bestuurlijke reorganisatie van Vlaanderen en de afbakening van (sub)regio's.

Allicht heeft het project meer kans op slagen mochten de burgemeesters, samen met hun college en gemeenteraad zelf de mogelijkheid en de tijd krijgen om, in onderling overleg en van onderuit, een voorstel tot (referentie) regio te definiëren rekening houdend met zowel de federale als Vlaamse taken en bevoegdheden. Tegelijk wordt erkend dat enige sturing van bovenaf bij voorkeur op basis van geobjectiveerde sociaaleconomische parameters, wenselijk is. Hiervoor verwijst in het bijzonder de stad Antwerpen naar de Vervoersregio's én het werkingsgebied van de grote netwerkintercommunales Fluvius en de Watermaatschappijen. Ook de netwerkintercommunales werken aan de herijking van hun resp. werkingsgebieden. De link met de vervoersregio doet bovendien de vraag rijzen naar een overleg met de gemeenten van provincie Oost-Vlaanderen (referentieregio Waasland).

Desondanks zullen een aantal dilemma's en mogelijk ook de principiële vraag naar de substantiële meerwaarde onopgelost of overeind blijven. Een grotere aandacht voor een benadering van onderuit heeft bovendien als groot voordeel dat de burgemeesters die uitkijken naar een beter gestructureerde, intergemeentelijke samenwerking door een doorgedreven (sub)regiovorming bovendien de kans om hun, alsnog eerder tot zeer, kritische collega's toch en inhoudelijk te overtuigen van de meerwaarde van de afbakening van (sub) regio's.

Cathy Berx

Overzicht bijlagen

De bijlagen zijn raadpleegbaar via <https://1drv.ms/u/s!AkbAxoSATJnBhgYfQez4XabtjUI?e=C0BxgF>

1. Verslag halfjaarlijks burgemeestersoverleg dd. 28/10/2020;
2. Verslag overleg referentieregio Kempen dd. 5/12/2020, 9.00u;
3. Verslag overleg referentieregio Rivierenland dd. 15/12/2020, 9.00u;
4. Verslag overleg referentieregio Antwerpen dd. 22/12/2020, 9.00u;
5. Mail aan burgemeesters dd. 19/10/2020;
6. Antwoorden van de gemeentebesturen op de vragen:
  - 6.1. Aartselaar
  - 6.2. Balen
  - 6.3. Beerse
  - 6.4. Berlaar
  - 6.5. Boechout
  - 6.6. Bonheiden
  - 6.7. Boom
  - 6.8. Brecht
  - 6.9. Duffel
  - 6.10. Geel
  - 6.11. Heist-op-den-Berg
  - 6.12. Hemiksem
  - 6.13. Herentals
  - 6.14. Herenthout
  - 6.15. Herselt
  - 6.16. Hulshout
  - 6.17. Kasterlee
  - 6.18. Laakdal
  - 6.19. Lier
  - 6.20. Meerhout
  - 6.21. Niel
  - 6.22. Nijlen
  - 6.23. Oud-Turnhout
  - 6.24. Puurs-Sint-Amands
  - 6.25. Ravels
  - 6.26. Rijkevorsel
  - 6.27. Rumst
  - 6.28. Schelle
  - 6.29. Sint-Katelijne-Waver
  - 6.30. Turnhout
  - 6.31. Vorselaar
  - 6.32. Zandhoven
  - 6.33. Zwijndrecht
  - 6.34. Beveren
  - 6.35. Kruikeke
  - 6.36. VPP
  - 6.37. IGEAN (in naam van 20 gemeentebesturen)
  - 6.38. INTERWAAS
  - 6.39. Lint
  - 6.40. Brasschaat
  - 6.41. Antwerpen
7. Nota Procureur des Konings Antwerpen;
8. Nota deputatie provincie Antwerpen;

Halfjaarlijks overleg burgemeesters

VERSLAG

28 OKTOBER 2020

10 UUR

ONLINE

AGENDA

1. **Voorstelling Agentschap Binnenlands Bestuur**
Toelichting door Jeroen Windey, administrateur-generaal
2. **Regiovorming**
Toelichting door Tom Nulens, projectleider ABB
3. **Integraal waterbeleid**
  - a) *terugblik droogte 2020: toelichting door Kris Huijskens, dienst Integraal Waterbeleid*
  - b) *stroomgebied beheerplannen: toelichting door Tom Gabriëls, VMM*
  - c) *hemelwaterplannen: toelichting door Ingeborg Barrez, VMM*
4. **Politiezones: aanbod voor begeleiding van associatie en fusieprojecten**
Toelichting door Tina Bruggeman, verbindingsofficier
5. **Netwerk bestuurlijke handhaving en ondermijning: ARIEC**
Toelichting door Ines Saenen, ARIEC Antwerpen
6. **Ongevallenanalyse: best practise met Orbit**
Toelichting door Mieke Rome, PZ Neteland
7. **Diverse**
  - a) *Coronalert.be : toelichting door Cathy Berx, gouverneur*
  - b) *BE-Alert : toelichting door Cathy Berx, gouverneur*
  - c) *Gele doos: toelichting door Cathy Berx, gouverneur*
  - d) *Goods to give: toelichting door Jan De Haes, gedeputeerde*

VERSLAG

Welkom door Cathy Berx, gouverneur

1. Voorstelling Agentschap Binnenlands Bestuur (Jeroen Windey, administrateur-generaal)

Introductie door gouverneur Cathy Berx:

Er zal uiteengezet worden wat u mag verwachten van het Agentschap Binnenlands Bestuur. Velen stelden de afgelopen weken en maanden vragen met betrekking tot het organiseren van bijeenkomsten in digitale en/of hybride vorm. Die werden steeds door of in overleg met ABB beantwoord. Het lijkt ook erg nuttig om een globale toelichting te krijgen over ABB, de visie en missie van ABB, de wijze waarop ABB georganiseerd is en meest van al hoe het Agentschap de lokale besturen ondersteunt.

Jeroen Windey, Administrateur-generaal ABB, licht de werking en uitdagingen van het Agentschap toe.

ABB is een organisatie met een grote waaier aan taken die op het eerste gezicht erg uiteenlopend zijn: van de organisatie van de lokale verkiezingen tot de preventie van radicalisering; van het doorbreken van genderstereotypering tot het toezicht op de naleving van de taalwetgeving in de zes randgemeenten.

Toch gaat er in al deze opdrachten een gemeenschappelijk streven schuil, namelijk de betrachting om burgers en besturen te verbinden en versterken. Wij geloven sterk in de rol die lokale besturen hierin te spelen hebben.

Meer informatie: zie presentatie – *Voorstelling Agentschap Binnenlands Bestuur*

Reacties:

Voor sommige deelnemers was de presentatie niet zichtbaar tijdens het overleg. Geen specifieke vragen of opmerkingen.

2. Regiovorming (Tom Nulens, projectleider ABB)

Introductie door Gouverneur Cathy Berx

U ontving een mail m.b.t. de regiovorming op 26 oktober. In de vraagstelling wordt intergemeentelijk samenwerken bedoeld als 'werkwoord'. Het gaat niet, of minstens niet exclusief over IGS in de strikt institutionele betekenis als organisatievorm en/of structuur. Op sommige plaatsen zijn al heel wat inspanningen gedaan en zijn er al trajecten opgezet om zich op de regiovorming voor te bereiden. Het goede werk dat al is gebeurd, zal uiteraard gevaloriseerd worden. Er wordt niet enkel rekening mee gehouden, maar er wordt op voortgebouwd in het advies voor de Minister van Binnenlands Bestuur.

Tom Nulens:

Het Vlaams Regeerakkoord 2019-2024 stipuleert:

“We zetten in op regiovorming. Deze regiovorming moet van onderuit worden opgebouwd en gedragen door de lokale besturen. De burgemeesters van de betrokken lokale besturen vormen de spil van deze regiovorming.

Om tot een grotere coherentie te komen en deze regiovorming te stimuleren, zal de Vlaamse regering, verder bouwend op de reeds uitgevoerde regioscreening, vaste regio’s afbakenen waarbinnen alle vormen van intergemeentelijke samenwerking, zowel de bestaande als nieuwe, moeten plaatsvinden (behoudens zij die op een hogere schaal georganiseerd zijn). Dit moet de huidige verrommeling tegengaan en leiden tot minder mandaten. We werken bestaande drempels weg die verhinderen dat samenwerkingsverbanden fuseren.

De Vlaamse overheid zal de eigen regionale afbakeningen afstemmen op deze regio’s. Er wordt een kader uitgewerkt dat bijkomende instrumenten bevat om de regiovorming te ondersteunen (bv. rond herverdelingsproblematieken tussen de betrokken lokale besturen).”

Op 9 oktober 2020 werd hierover een kadernota goedgekeurd door de Vlaamse Regering.

U vindt deze nota via <https://lokaalbestuur.vlaanderen.be/strategische-projecten/regiovorming>.

De nota werd op hoofdlijnen toegelicht tijdens het overleg :

- a) Visie
- b) Doelstellingen deze bestuursperiode
- c) Aanpak
- d) Verdere stappen

Aan de provinciegouverneurs is gevraagd om de lokale gesprekken over regioafbakening te faciliteren en een advies te formuleren over de afbakening van de referentieregio’s. Per referentieregio zal in de maand december een debat georganiseerd worden.

Meer informatie: zie presentatie – *Regiovorming*

Bespreking

Voorafgaande vragen van de gouverneur:

- Wat met de bestaande regionale samenwerkingen?

Tom Nulens: Niet alle gemeentes zitten op dit moment op hetzelfde niveau qua regionale samenwerking. Hierbij is de ondersteunende capaciteit enorm belangrijk. Er is altijd een instantie nodig die zich ten dienste stelt van het burgemeestersoverleg. Tijdens de huidige legislatuur ligt de focus vooral op het stimuleren en steunen van deze samenwerkingen. Men wil alle regio’s de kans geven om stappen vooruit te zetten op vlak van samenwerkingen. De VVSG zal een generieke ondersteuning uitwerken, maar zal ook inzetten op ondersteuning op maat van specifieke regio’s. In de zogenaamde voorloopregio’s (hier staat de intergemeentelijke samenwerking al erg ver) ligt de focus

op het wegwerken van drempels voor verdere verbetering. De voorloopregio's zullen als voorbeeld dienen.

- Zijn er 'regiofaciliteiten' mogelijk voor gemeenten die grote linken hebben met een andere regio dan dewelke waartoe zij behoren? M.a.w. is het mogelijk voor een gemeente om tot 2 regio's tegelijk te behoren? En hoe hard zijn deze regiogrenzen?

Tom Nulens: Het uitgangspunt is dat intergemeentelijke samenwerking zich zo veel als mogelijk richt naar één regio. Flexibiliteit zal – zeker voor bepaalde vormen van samenwerking (bv. geografische afbakeningen van samenwerking) – mogelijk blijven.

Opmerking van de gouverneur:

Het is een 'inspanningsverbintenis'. Het lijkt dan ook logisch dat Vlaanderen zich er ook zelf op zal baseren wanneer bepaalde samenwerkingsvormen worden voorgeschreven en/of opgelegd. Het zou immers contradictorisch zijn als er van bovenaf nog andere samenwerkingsverbanden worden opgelegd.

Reacties van de burgemeesters:

- Marc Van Aperen (Hoogstraten): De deadline van eind december 2020 voor de adviezen lijkt nogal krap om dit op een degelijk manier te doen.
- Ward Kennes (Kasterlee): De Conferentie van Kempische burgemeesters werkt al enkele maanden intens aan de regiovorming en zou een voortrekkersrol kunnen spelen. De conferentie werkt rond 10 beleidsdomeinen al regionaal samen. De conferentie is al verder dan enkel afstemmen, in een aantal beleidsdomeinen worden al gezamenlijke beslissingen genomen. Hoeveel vrijheid zullen de gemeenten krijgen om te beslissen tot welke regio ze willen behoren en de kaart die nu op tafel ligt in vraag te stellen? De federale zones zijn zeer bepalend voor het gemeentelijk beleid. Ook federale samenwerkingsverbanden moeten deel uit maken van dit proces. De Vlaamse overheid heeft zelf ook het landschap bemoeilijkt door verschillende, overlappende samenwerkingen te stimuleren / op te leggen. De ondersteuning zal zeer welkom zijn, want op dit moment zijn de voortrekkersregio's financieel afhankelijk van intercommunales.

Tom Nulens: De gemeenten zullen zoveel mogelijk vrijheid kregen. De kaart is een eerste aanzet. De huidige kaart is grotendeels gebaseerd op de bestaande burgemeestersoverleggen. Voorstellen voor samenstelling van de regio's zijn nog mogelijk, maar de schaal ligt wel vrij vast. De relatie met de federale afbakeningen zullen besproken worden in overleg met de federale collega's. De hoop bestaat dat zij mee willen instappen in dit verhaal en hun samenwerkingsverband ook hierop willen afstemmen. Wij beseffen ook de verantwoordelijkheid van de Vlaamse Overheid, daarom gaat het ook over een dubbel engagement. Financiering is redelijk beperkt. Maar er zal wel een subsidie richting het labo regiovorming gaan.

- Koen T'Sijen (Boechout): Dat initiatief wordt genomen tegen de huidige bestuurlijke verrommeling is erg positief. Ik sta nogal sceptisch tegenover het feit dat er geen nieuwe bestuurslaag is maar een overlegniveau. Dit is zinvol, maar het is dan ook belangrijk de organisatie van de bevoegdheidsverdeling te bekijken. Het is noodzakelijk om in overleg te gaan met het federale niveau, over de politie- en hulpverleningszones. Er is een

zinnvolle analyse gebeurd in welk overleg de burgemeesters zich nu situeren en op basis waarvan de regiovorming is voorgelegd. Deze analyse is onvoldoende gewogen en te vlak. In welke mate bestaat er een vrijheid rond die regiovorming? Het is ook van belang om na te gaan tot welke regio men behoort, ook uitgaand van sociologische en andere parameters die veel meer doorwegen. Dit zal ook een impact hebben op eventuele toekomstige fusies.

Tom Nulens: Het bekijken van de bevoegdheidsverdeling kan een volgende stap zijn, maar dit zal voor de volgende regering zijn en zal van de samenstelling van de volgende regering afhangen. (Over het federale niveau : zie antwoord op de vraag van Ward Kennes). Wat de vrijheid betreft, verwijs ik naar West-Vlaanderen. Hier is een onderzoek gebeurd naar wat de organische samenwerkingsverbanden zijn, en zij zullen hierop voortwerken. Er kan in het advies van de gouverneur aan de Vlaamse overheid opgenomen worden dat een andere verdeling gewenst is.

- Cathy Berx: wat wanneer de uitkomst zou zijn dat de schaal van de provincie de meest aangewezen indeling/regio blijkt?

Tom Nulens: dat is niet echt de bedoeling en zou toch wel in strijd zijn met wat nu voorligt.

- Gaston van Tichelt (Essen): In hoeverre verhoudt het Matroesjka-model zich met de bestaande samenwerking tussen Antwerpse grensgemeenten en de Nederlandse buurgemeenten en eventueel toekomstige samenwerkingen waarop verder gebouwd kan worden?

Tom Nulens: Het blijft in de toekomst mogelijk om samen te werken tussen de regio's. Er zullen zo veel mogelijk zaken in het Matroesjka-model ondergebracht worden, maar sommige zaken lenen zich hier niet toe, zoals geografische afbakeningen of toerisme. Dus is samenwerking over deze gebieden nog mogelijk. Er zal hierrond nog een zekere mate van flexibiliteit bestaan.

3. Integraal waterbeleid

Droogte 2020 provincie Antwerpen

(Kris Huijskens – Droogte- en Hemelwatercoördinator – Dienst Integraal Waterbeleid)

Droogte en waterschaarste wordt veroorzaakt door verminderde regenval. Opvallend was dat we in 2020 vooral een zeer droge lente kenden met de droogste maand mei sinds het begin van de metingen. De impact was de rest van de zomer voelbaar in het hele watersysteem.

Door lage grondwaterstanden was er een ernstige impact op natuur (fauna en flora), landbouw (minderopbrengsten, enkele konden niet beregenen door captatieverboden), waterlopen (droog, vissterfte), vijvers (waar massale vissterfte is vastgesteld), tot zelfs risico op instabiliteit van monumenten in kasteelvijvers. Ook de blauwalg was weer van de partij wat leidde tot enkele captatie en recreatieverboden op kempische kanalen.

Tijdens een droogteperiode blijft Antwerpen kwetsbaar voor drinkwatertekorten vanwege de afhankelijkheid van het Albertkanaal, en daarmee rechtstreeks verboden, het maasdebiet.

Meer informatie: zie presentatie – *Droogte 2020 - Impact Provincie Antwerpen*

Stroomgebiedbeheerplannen in openbaar onderzoek

(Tom Gabriels, bekkencoördinator Netebekken, Vlaamse Milieumaatschappij)

Het openbaar onderzoek van de stroomgebiedbeheerplannen is momenteel lopende. De gemeenten zijn rechtstreeks betrokken bij heel wat acties uit het ontwerp van maatregelenprogramma. In een aantal gevallen zijn ze initiatiefnemer. Daarnaast zijn ze via de bekkenbesturen ook betrokken bij de opmaak en goedkeuring van (een deel van) de plannen zelf, alsook bij een aantal strategische keuzes zoals de gebiedsgerichte prioritering.

De gemeenten worden uitgenodigd om nog eens kritisch constructief naar de plannen te kijken en eventuele opmerkingen rechtstreeks (via de inspraakmodule op www.volvanwater.be) of onrechtstreeks (via het bekkenbestuur) door te geven. Er wordt ook aangekondigd dat er nog provinciale toelichtingen komen na Nieuwjaar.

Meer informatie: zie presentatie – *Stroomgebied beheerplannen 2022-2027 in openbaar onderzoek*

Hemelwaterplannen

(Ingeborg Barrez, Vlaamse Milieumaatschappij)

Een hemelwaterplan vertrekt vanuit de doelstelling om voor het volledige grondgebied een visie uit te werken. Het einddoel is telkens hetzelfde nl. hoe kan het hemelwater afkomstig van bestaande en geplande wegenis, woningen en (on)verharde oppervlakten overeenkomstig de drietrapsstrategie kan worden geïnfiltreerd, gebufferd en afgevoerd.

De opmaak van een hemelwaterplan vergt vooral lokale kennis. Het lokale bestuur is daarom de aangewezen trekker voor de opmaak van een hemelwaterplan. Omwille van het integrale karakter van de uit te werken oplossingen is er, zowel bij de opmaak van het basis- als het detailplan afstemming nodig tussen de verschillende beleidsdomeinen.

Het opstellen van een hemelwaterplan gebeurt op vrijwillige basis. Een formele vaststelling van het plan door de gemeenteraad is aangewezen. Op deze manier kan dit plan een insteek geven bij het vaststellen van ruimtelijke beleidsplannen, het groenplan van de gemeente, het erosieplan, gemeentelijke verordeningen, het adviseren van omgevingsvergunningen,...

Meer informatie: zie presentatie – *Hemelwaterplan, pijler van een sterk waterbeleid*

Reactie

Geen specifieke vragen of opmerkingen

4. Begeleiding van associatie en fusieprojecten van politiezones (Tina Bruggeman, verbindingsofficier)

Het aanbod ter begeleiding van associatie en fusieprojecten van politiezones is opnieuw gedefinieerd en verrijkt. Het vernieuwde aanbod sluit aan bij onderzoek dat de laatste jaren, ook in de provincie Antwerpen, heeft plaatsgevonden rond schaalvergroting.

In 2014 was er een onderzoek rond Samenwerking, Associatie en Fusie (SAF) door de korpschef van Politiezone Voorkepen. Dit onderzoek mag als een opstap worden gezien om de verschillende varianten en pistes voor schaalvergroting aan te vatten.

Het werd in 2017 gevolgd door een haalbaarheidsstudie over de interventiefunctie, waaruit bleek dat bi-of multilaterale samenwerking loont voor de 7 Antwerpse politiezones betrokken in het onderzoek.

Uit een grootschalig onderzoek gepubliceerd in 2018 in opdracht van toenmalig minister van Binnenlandse Zaken Jambon bleek dat het draagvlak voor schaalvergroting in de provincie Antwerpen groot is. Een van de zaken die daarbij naar voor kwam, was de nood aan en het belang van procesbegeleiding.

Het is die procesbegeleiding die (terug) onder de aandacht wordt gebracht en wordt uitgebreid met een concreet aanbod rond fusie. In het kader van Samenwerking/ Associatie werd in het verleden al meermaals ondersteuning geboden door de verbindingsambtenaren bij de gouverneur bij de opmaak van protocols en/of de opvolging van gemaakte afspraken.

Bijkomend willen de verbindingsambtenaren ondersteunend werken wanneer lokale besturen/ politiezones wensen te fuseren, of die mogelijkheid willen bestuderen. Dit kan door te informeren over hoe zo'n fusieproces verloopt, te ondersteunen bij de opmaak van een intentieverklaring of het uitvoeren van een haalbaarheidsstudie, al dan niet in samenwerking met een externe partner.

Meer informatie: zie presentatie – *Schaalvergroting politiezones – Provincie Antwerpen*

Reactie

Vraag van burgemeesters:

- Paul Verbeeck (Nijlen): Politiezone Berlaar- Nijlen en Heist zouden willen fusioneren en wensen ondersteuning om de voorbereidende stappen te zetten en het onderzoek te doen.

Tina Bruggeman zal contact opnemen.

5. ARIEC: netwerk bestuurlijke handhaving en ondermijning (Ines Saenen, ARIEC Antwerpen)

ARIEC staat voor Arrondissementeel Informatie- en Expertisecentrum en meer bepaald in het kader van de bestuurlijke en bij uitbreiding de integrale aanpak van georganiseerde criminaliteit.

Het netwerk wordt opgesplitst in 2 sporen: enerzijds een overlegmoment tussen de centrumsteden, anderzijds lokale besturen betrekken in de besproken thema's. Beide sporen moeten constant met elkaar interactie hebben. ARIEC Antwerpen coördineert de wisselwerking tussen beide sporen.

Het ARIEC wil vanaf nu het tweede spoor van het ondermijningsnetwerk gaan bewandelen en de 'kleinere' besturen betrekken in het ondermijningsnetwerk.

Een eerste fase waar ARIEC zich begin 2021 op gaat richten is de sensibilisering van besturen over het onderwerp 'ondermijnende criminaliteit om het thema ondermijning op de

beleidsagenda te plaatsen. Een tweede fase zou dan bestaan in het werkelijk oprichten van een ondermijningsnetwerk tussen alle besturen en politiezones.

Meer informatie: zie presentatie + informatiefiche *Toelichting Ondermijningsnetwerk*

Reactie

Geen specifieke opmerkingen of vragen.

6. Analyse van verkeersongevallen met Orbit - Samenwerking met wegbeheerders (Mieke Rome, PZ Neteland)

Sinds 2009 is verkeer een basisfunctionaliteit (kerntaak) van de politie. Dit omhelst o.a. het vaststellen van verkeersongevallen en het adviseren van de bevoegde overheden over mobiliteit en verkeersveiligheid.

De Lokale politie Neteland maakt aan de hand van de vaststellingen op het terrein, met behulp van de GIS-toepassing van de firma Orbit digitale schetsen. Deze worden op hun beurt gebruikt om de verkeersongevallen te analyseren. Deze analyses tonen o.a. waar er in de gemeente(n) grijze/zwarte punten zijn en wat de voornaamste oorzaak is van de verkeersongevallen. Hiermee kan de wegbeheerder verder aan de slag om bv. de weginfrastructuur aan te passen.

De verkeersanalyses ondersteunen de beleidskeuzes over verkeersmaatregelen door zowel de wegbeheerders als de politie (bv. al dan niet invoeren van snelheidsremmende maatregelen, communicatiecampagnes, locatiekeuze voor verkeerscontroles, etc.). Men kan ook voor herinrichtingsprojecten aankloppen bij de politiezones. Studiebureaus hebben immers nood aan de verkeersongevallengegevens om hun projecten uit te werken.

Het uitwisselen van gedepersonaliseerde data en het analyseren van verkeersongevallen ondersteunen dus het beleid van de wegbeheerders en de politie. Zo helpt de kaartlaag van de verkeersongevallen bij de keuze van de locatie van ANPR-palen en zijn de gegevens interessant voor de mobiliteitsraden en andere overlegorganen.

Door slim samen te werken met de politie kunnen de lokale besturen een toekomstvisie uitwerken rond verkeer en mobiliteit. In onze provincie Antwerpen maken 20 van de 24 politiezones momenteel gebruik van 1 of meerdere Orbit-modules (www.orbitgis.com).

Meer informatie: zie presentatie *Analyse van verkeersongevallen met Orbit – Samenwerking met wegbeheerders*

Reactie

Geen specifieke vragen of opmerkingen.

7. VARIA

Coronalert.be (Cathy Berx, gouverneur)

In het kader van de Covid19-crisis is een app ontwikkeld die helpt om elkaar te beschermen en de verspreiding van het coronavirus te vertragen. De app helpt om de contactopsporing in België te versnellen. Hoe meer mensen de app installeren, hoe beter. Het is belangrijk om deze info te communiceren: <https://coronalert.be/nl/>

BE-Alert (Cathy Berx, gouverneur)

Voor een efficiënte verwittiging bij noodsituaties is het belangrijk dat zoveel mensen zijn ingeschreven om ene bericht te kunnen ontvangen. Vanuit de zorg voor de veiligheid van uw inwoners is het zinvol dit regelmatig te promoten : www.be-alert.be

Goods to give (Jan De Haes, gedeputeerde)

Veel bedrijven doneren non-food goederen, maar armoede-organisaties zijn niet altijd op de hoogte van dit aanbod . U zult een brief ontvangen met het verzoek deze informatie binnen de gemeente door te geven zodat deze organisatie de weg vinden naar de vzw www.goodstogive.org .

Gele doos (Jan De Haes, gedeputeerde)

De provincie ondersteunt het initiatief om mensen aan te sporen om in een doos op een vaste plaats in de woning de nodige medische informatie te verzamelen zodat zorgverleners snel de juiste gegevens kunnen terugvinden. Na januari (of later ifv corona) zal nog een vraag volgen om hieraan mee te doen. Er zijn al enkele gemeenten die De Gele Doos geïmplementeerd hebben.

Reactie

Geen specifieke vragen of opmerkingen.

U kan alle presentaties bekijken en de opname beluisteren via deze link:

<https://1drv.ms/u/s!AmQPURyaUXIPai0USJk2FZk1r78?e=hrxF0t>

Volgend halfjaarlijks overleg van burgemeesters van de provincie Antwerpen :

Woensdag 31 maart (13u30 – 16u00)

Vlaamse overheid
 Havenlaan 88 bus 70
 1000 BRUSSEL
 T 02 553 40 21
 F 02 553 43 01
 www.binnenland.vlaanderen.be

VERSLAG

////////////////////////////////////

datum: 5 december 2020

aanwezig: Kristof Hendrickx, Frans de Bont, Johan Leysen, Bart Craane, Walter Horemans, Kris Van Dijck, Vera Celis, Marianne Verhaert, Luc Vleugels, Mien Van Olmen, Stijn Raeymakers, Peter Keymeulen, Marc Van Aperen, Geert Daems, Ward Kennes, Tine Gielis, Marleen Peeters, Nele Geudens, Frank Wilrycx, Wim Caeyers, Paul Verbeeck, Seppe Bouquillon, Bob Coppens, Walter Luyten, Patrick Geuens, Dorien Cuylaerts, Paul Van Miert, Lieven Janssens, Gilles Bultinck, Guy Van Hirtum, Sven Deckers
 Bram Abrams, Cathy Berx, Peter Mertens, Sarah Verstraelen.

voorzitter: Cathy Berx
 verslaggever: Sarah Verstraelen
 onderwerp: regiovorming – **referentieregio Kempen**

////////////////////////////////////

1. INTRODUCTIE

Tijdens het halfjaarlijkse burgemeestersoverleg van 28 oktober 2020 lichtte ABB het project regiovorming toe. Aansluitend ontvingen de burgemeesters een mail met procesinformatie. Gouverneur Cathy Berx informeerde de burgemeesters over de werkwijze die haar moet toelaten een gedragen en goed onderbouwd advies over de regiovorming aan de Vlaamse Regering te bezorgen. Inmiddels heeft Vlaams minister Bart Somers de uiterste datum voor het advies over de afbakening van de referentieregio's verlegd naar midden januari 2021. Dat geeft iets meer ruimte om in dialoog te gaan en het advies te redigeren.

De gouverneur organiseert een gesprek per voorgestelde referentieregio. Per referentieregio worden de burgemeesters uitgenodigd van alle gemeenten die er deel van uitmaken. Desgewenst kunnen ook de burgemeesters van de aangrenzende gemeenten deelnemen. De intercommunales werden bewust niet betrokken, omdat dit onduidelijkheid zou geven over wie er dan allemaal uitgenodigd moet worden.

2. RESULTATEN BEVRAGING

In het kader van haar adviesopdracht lanceerde de gouverneur een beknopte digitale bevraging. De burgemeesters werden verzocht een antwoord te geven op de volgende vragen:

- Kan u(w bestuur) zich vinden in de voor uw gemeente vooropgestelde referentieregio?
- Voor welke intergemeentelijke samenwerkingsverbanden (IGS) waar uw bestuur actief deel van uitmaakt, is een inkanteling binnen (de vooropgestelde) referentieregio's wenselijk of mogelijk en waarom (niet limitatief)?
- Voor welke IGS waar uw bestuur actief deel van uitmaakt, is een inkanteling binnen (de vooropgestelde) referentieregio's niet wenselijk of mogelijk en waarom (niet limitatief)?
- Voor welke IGS ziet u regio-overschrijdende samenwerking als een meerwaarde of een noodzaak (niet limitatief)?
- Aan welke IGS zou u prioritair vorm willen geven binnen de referentieregio?
- Hebt u procesmatige suggesties voor de verdere aanpak van het proces regiovorming zoals vooropgesteld in de nota aan de Vlaamse Regering?
- Hebt u aanvullende bemerkingen of suggesties?

De meeste burgemeesters vulden de bevraging intussen in. Op het overleg licht kabinetschef Peter Mertens de belangrijkste bevindingen toe aan de hand van een presentatie.

3. DEBAT EN REFLECTIE

Elke burgemeester krijgt de kans om kort te reflecteren over de regiovorming. Een na een komen de burgemeesters aan het woord: eerst de gemeenten van Kempen, dan de gemeenten van de andere voorgestelde regio's.

- Hoe staat u tegenover de voorgestelde regio's?
- Wat zijn de onderliggende drijfveren en verwachtingen t.a.v. de regio?
- Eventueel faciliteiten met het oog op samenwerking met gemeenten in de aangrenzende regio?
- Zijn er samenwerkingen die boven de regio's geregeld worden/die op Vlaams op provinciaal niveau geregeld moeten worden?
- Hoe ziet u regiovorming in relatie tot een eventuele fusie?
- Graag ook aangeven hoe de burgemeesters er tegenover staan dat Berlaar, Nijlen en Heist-op-den-Berg eventueel naar regio Kempen komen.

Burgemeester Ward Kennes als voorzitter Conferentie Kempense burgemeesters

- Met IOK is men al heel wat maanden bezig rond regiovorming. Zij hebben niet gewacht op de nota van de Vlaamse regering, maar trokken in september al eerste conclusies. Er zijn tiental beleidsdomeinen waar het een meerwaarde is om deze regionaal aan te pakken. Een van de volgende vragen is: hoe moeten we hieraan governance geven? Welke structuur is nodig? De oefening van de gouverneur is complementair.
- Kennes heeft zich nog niet gebogen over vraag welke intercommunale moet samenvallen met de regio of is ruimer dan de regio. Nog geen focus op de afbakeningen zelf, maar wel op de beleidsdomeinen. Voor zorg en gezondheid ook dieper op ingegaan, cfr. de ELZ's. Ook plaatsen waar dat op een andere manier gebeurt en burgemeesters veel minder een rol spelen.
- Intussen ook overleg met de woonmaatschappijen. De twee zijn andere processen, maar op elkaar afstemmen. De regio heeft daar ook een rol te spelen.

- Wat de subzones betreft, werden vanuit de werkgroep burgemeesters aangeduid om contact te nemen met collega's. Ook hier zijn veel verschillen. Voor sommige gemeenten is het al heel duidelijk in welke subregio ze vallen, voor anderen is het nog zoeken in welke subregio ze het beste passen.
- Volgende vraag die nog niet is ingevuld: sommige thema's kunnen op niveau van een subregio en zelfs met nog andere gemeenten om dat in een nog groter verband te doen. Hoe recht doen aan de autonomie van gemeenten die kiezen om met vaste subregio's te werken en anderzijds andere niet verplichten om zo te werken?
- Brandende vraag: grensgemeenten Nijlen en Heist-op-den-Berg mikken op IOK en ze nemen ook deel aan de conferentie in Mechelen. Ze hebben altijd duidelijk gemaakt dat ze de Kempen niet willen loslaten. Afgelopen maanden werd veel werk gedaan met als conclusie: we kiezen liever niet, maar als het moet, hebben we een voorkeur voor Kempen, maar we willen het Mechelse niet loslaten. Waarom muren optrekken als die nu niet bestaan?
- Andere gemeenten in Kempen moeten bereid zijn om ze op te vangen, maar tot nu toe aangevoeld dat er vooral positieve signalen komen om hen op te vangen..
- De gouverneur beantwoordt:
  - Subregio's maken geen deel uit van deze oefening. De vraag rijst of men zich kan vinden in de referentieregio of niet? De oefening van subregio's doe je na afbakening van referentieregio.
  - Zijn er ook beleidsdomeinen die de referentieregio overstijgen? Bv. coördinatieproject kleine Nete, of zoals de bekkenbesturen.
- Burgemeester Kennes antwoordt dat de Noodplanning de referentieregio overstijgt. Opleiding brandweer en politie in campus Vesta eveneens.

4. TOUR DE TABLE

Arendonk – Kristof Hendrickx

- Ward heeft goede samenvatting gegeven. Over referentieregio niet veel toe te voegen.
- Terecht dat Nijlen en Heist-op-den-Berg in werkingsgebied opgenomen worden. Ook voor Berlaar zo.
- Belangrijk signaal om geen nieuwe muren op te bouwen. Bv. om Malle en Noorderkempen niet bij naam te noemen.
- Waar regio-overschrijdend werken? Aantal evidente samenwerkingen die al aangekaart zijn.
- Voor Arendonk niet veel keuze, want omarmd door kempische gemeenten, maar kijken ook naar Nederland.

Baarle Hertog – Frans de Bont

- Wij willen helemaal met Nederland samenwerken.
- Toelichting eerder over de subregio: wij vinden meerwaarde met Merksplas. Zelfs Arendonk en Ravels zeggen dit ook. Dit is detaillistisch, want vallen allen binnen de referentieregio, dus daarover geen discussie.

Balen – Johan Leysen

- Akkoord met voorliggende indeling en aanvulling.
- Aanvulling van Berlaar, Nijlen en Heist-op-den-Berg is verkeerd woord, want er is al een jarenlange samenwerking. En verdwijnen zou een amputatie zijn die absoluut een verliespositie is voor de regio en gemeenten. Het moet niet als absoluut bekeken worden: grensoverschrijdend werken is nu eenmaal realiteit.
- Wij leunen aan bij Limburg, maar weinig samenwerking daar behalve logische, zoals waterbeheer.
- Matroesjka-model geeft mogelijkheid tot zonale indeling. Regio moet geen nieuwe tussenstructuur zijn, maar wij moeten ons behoeden dat we op subregionaal niveau niet gaan werken met nieuwe structuur.

Beerse – Bart Craane

- Ik sluit aan bij voorgangers en vul aan: Er is meer bezorgdheid over subregio's dan over de regio's. Hoe kan je de autonomie van gemeenten rijmen met dwingende verplichting van een regio of subregio? Wordt een gemeente verplicht om mee te werken? Stel dat 90 procent van deelnemende gemeenten iets wil doen, heb je dan nog autonomie om te zeggen dat je niet meedoet?
- De gouverneur neemt bezorgdheid weg en verwijst naar decreet IGS: gemeente kan niet gedwongen worden deel uit te maken van een samenwerking.
- We moeten opletten dat de verrommeling van samenwerkingen niet vervangen wordt door verrommelingen van financieringsmodellen.
- Relatie met fusie: onze angst bestaat dat dit een voorafname is aan mogelijk verplichte fusies. Dit maakt het verhaal complex, want dan komen er andere dynamieken, vooral op subregionaal niveau.

Dessel – Kris Van Dijck

- Weinig toe te voegen en akkoord met deze regio.
- Kleine bemerkingen:
  - Bespreking met burgemeesters. In de regio zullen de burgemeesters ook een belangrijke rol vervullen. Dit is een belangrijke vorm van samenwerking die in de toekomst als toonbeeld kan werken.
  - Waarschuwing: geen muren of schotten maar anderzijds, als die referentieregio's niet de basis gaan zijn voor toekomstige samenwerkingen, dan heeft deze oefening weinig zin. Wat zijn we dan aan het doen? Referentieregio wordt bakermat.
    - Gouverneur vult aan: zoals huidige IGS – ook daar moet vooraf en bij initiële beslissing om te kiezen voor één of ander model, aangegeven worden waarom gekozen wordt voor een ander model. Dus telkens motivatie en motivering waarom datgene dat u wil niet kan binnen de regio. Het wordt dus geen harde grens, maar het verzwaart wel de motiveringsplicht. Zeer gedegen en onderbouwd. Bv. samenwerken rond een zwembad waar niemand rondom jou er één heeft.
  - Berlaar, Nijlen en Heist-op-den-Berg geen enkel probleem, we werken er al nauw mee samen. Welkom!

Geel - Vera Celis

- Ik sluit aan bij de toelichting van Ward.
- Vanuit Geel is het belangrijk om van meet af aan te participeren omdat we de grootste van de Zuiderkempen zijn en dus vaak een trekkersrol hebben. Regio Kempen zoals nu voorligt, lijkt me evident want we delen veel identiteit. Kempische mentaliteit is heel specifiek.
- Als Berlaar, Nijlen en Heist-op-den-Berg erbij willen, begrijp ik dat ook. Ik heb altijd geweten dat die drie gemeenten betrokken waren. Sommige dingen groeien uit zichzelf. Er zijn thema's waar je elkaar in vindt. ELZ is ook zo'n voorbeeld. N.a.v. de pandemie, hebben we bijvoorbeeld de 2 politiezones een tijdje geclusterd.
- De ruimte moet er zijn om dingen die historisch gegroeid zijn, te blijven faciliteren. Bijvoorbeeld ziekenhuisnetwerk Kempen. Voor cardiologie heeft Geel een goede relatie met UZA. We staan er dan ook op om dergelijke samenwerkingen te kunnen behouden. Dus ad hoc samenwerkingen moeten in de autonomie van de gemeenten blijven.
  - De gouverneur vult aan dat het ziekenhuisnetwerk op zich geen intergemeentelijke samenwerkingsverbanden zijn. Dit is een dynamiek in een landschap dat er los van staat.

Grobbendonk – Marianne Verhaert

- Grobbendonk heeft ook veel samenwerking met Nijlen als buurgemeente.
- Wij liggen ook op de grens, zie maar onze samenwerkingen met Zandhoven.
- Subregio's zijn nu geen issue, maar daar valt heel wat over te zeggen.

- De gouverneur vraagt om specifiek aan te geven op welke domeinen met Zandhoven wordt samengewerkt.

Herentals – Mien Van Olmen

- Al veel gezegd waar wij bij aansluiten.
- We staan achter de keuze van regio met uitbreiding Berlaar, Nijlen en Heist-op-den-Berg.
- We zijn voorstander om meer naar vaste structuren te gaan, maar dan wel de juiste zaken op het juiste niveau te beslissen. Daar zo weinig mogelijk verrommeling in krijgen. En daarvoor is juist de samenwerking binnen de referentieregio.
- We willen wel de betrokkenheid groot houden, dus op kleinere schaal werken indien mogelijk. Bovendien zijn er veel beleidsthema's die met elkaar overlappen.

Herenthout – Stijn Raeymakers

- Wij hebben geen opmerking over referentieregio.
- Berlaar, Nijlen en Heist-op-den-Berg veel beter bij regio Kempen.
- Wat subregio betreft, als kleine gemeente heel blij te vallen in Neteland. Daar hou ik juist wel van vaste structuur en dynamiek. We proberen op vaste thema's met vaste afspraken samen te werken. We kiezen daar bewust om samen te werken. Maar dit belet uiteraard niet om met anderen nog samen te werken.

Herselt – Peter Keymeulen

- Het is belangrijk om de oefening te beperken tot wat ze is en niet te complex maken. Bijvoorbeeld in oefening met subregio's en kleinste bouwstenen, wordt de oefening complex en komt er nervositeit (gaat het richting fusies?). Die oefening best niet maken voor 2024.
- De voorliggende oefening is heel interessant en valt samen met toekomstforum dat we een jaar geleden hadden en het Kempenpact dat we toen uitrolden met duidelijk plan van aanpak. Hoe zien we de regio? In die grotere oefening van regio goed aftasten in welke mate buurgemeenten zich identificeren als Kempen dan als Antwerpen. Zo ons boven niveau van parking van Antwerpen te tillen.
- Nog één moeilijkheid: dualiteit met IOK. IOK speelt belangrijk trekkende rol. Oefening wordt gemaakt zonder betrekking van IOK. Dat is een moeilijke evenwichtsoefening maar die wel nodig is om de grote oefening te maken
- Berlaar, Nijlen en Heist-op-den-Berg – logisch dat ze aansluiten bij de Kempen, maar soms hoor ik al eens dat een hybride oplossing of oplossing met faciliteiten niet werkt. Kiezen voor eieren of jong: scherpe vraag, maar moeite waard om ze te stellen.

Hoogstraten – Marc Van Aperen

- Wij hebben een grondige oefening gemaakt en de meningen waren verdeeld. Sommigen lonken ook een beetje naar Antwerpen.
- Berlaar, Nijlen en Heist-op-den-Berg van harte welkom in de Kempen. Maar Malle, Wuustwezel, Brecht... voelen zich misschien ook wel Kempen. Dus die zijn ook van harte welkom.
- Wij hebben samenwerking met Nederland en voelen ons goed binnen politiezone, binnen Hulpverleningszone (heel goed zelfs – Taxandria). Als we moeten kiezen, kiezen we voor Kempen, maar we willen blijven samenwerken met andere gemeenten, zoals met Zundert. Er is veel grensoverschrijdende samenwerking mogelijk.
- Beleidsdomein die Kempen overschrijden: mobiliteit, gelet op ligging. Wij werken graag samen met MOW. Er gaat veel geld van de stad naar de transportzone.
- Ook op vlak van noodplanning meer provinciaal denken. Ook op vlak van land en tuinbouw. Recreatie, afvalbeleid, samenwerking met NMBS (Kempen wordt stiefmoederlijk bedeed).
- Soms jaloers op Limburgse vrienden die één Limburg gevoel hebben, in onze provincie is geen Antwerpen gevoel.
- Fusie op dit ogenblik niet aan de orde. Als het toch zover komt, denken wij aan Rijkevorsel en Merksplas, maar ook Baarle-Hertog, Arendonk, Ravels,... liggen ons nauw aan het hart. Fusie

met Turnhout ligt minder voor de hand. Die banaan van Arendonk tot Hoogstraten zegt ons wel iets.

- We moeten ook samenwerken op vlak van zorg. Vanuit Hoogstraten gaan veel mensen naar Malle en Klina, Middelheim, UZA en ook AZ Turnhout.

Hulsthout – Geert Daems

- Ik vind me in de uitspraken van Herenthout. Hulsthout ook een kleinere gemeente aan de rand van het bed waar niemand graag ligt.
- Ik meen dat het steeds het beste is om te kunnen blijven samenwerken in alle windrichtingen. Vandaar is het voor Hulsthout heel goed dat Berlaar, Nijlen en Heist-op-den-Berg erbij zouden komen. Dus wij zijn vragende partij om ze erbij te hebben. Temeer omdat er nu met Heist verregaande gesprekken zijn om dingen op te richten.

Kasterlee – Ward Kennes

- Kasterlee ligt in het midden van de Kempen. Dus dat is problematisch voor indeling in subregio's. We hebben in alle richting bestaande verbanden.
- Als gemeente moet je geen schrik hebben van fusies. Je moet dat niet te veel politiek bekijken. In verleden vooral besturen van CD&V, maar ik ben geneigd mij daar niet door te laten bepalen. Je moet zo'n zaken becijferd bekijken: schaalvoordelen en -nadelen. In kader van het hele proces moeten we elke opportuniteit ernstig onderzoeken.

Laakdal – Tine Gielis

- Wij hebben enige terughoudendheid naar samenwerking buiten de provincie, met Limburg en Vlaams-Brabant, behalve dan voor de Merode of Fluvius Limburg. Maar we hebben vertrouwen in de regiovorming zoals nu gaande.
- Wat de hulpverleningszone betreft, dit wordt nog bepaald afhankelijk van de voorpost.

Lille – Marleen Peeters

- Het merendeel is al gezegd. Referentieregio is ok voor ons. Akkoord met Ward.
- Gelet op ligging hebben wij verbanden in alle richtingen die willen we niet beperkt zien. Lille grenst aan Malle en Zoersel. Die ligging heeft niets te maken met onze keuze, want voor ons is het Kempen. We hebben ook weinig samenwerking met hen. Ik vraag me ook af hoe Malle en Zoersel het juist zien.
- Berlaar, Nijlen en Heist-op-den-Berg zijn van harte welkom bij ons.

Meerhout – Nele Geudens

- Initiële bezorgdheid: rigide systeem met vaste grenzen. Want we hebben fijne samenwerking met Limburgse gemeente. Met nieuwe samenwerking, kijken we altijd naar onze ELZ

Merksplas – Frank Wilrycx

- Ik heb begrepen dat het geen harde muur of grens is omwille van de beperkingen naar gemeenten. Ik heb enkele voorbeelden:
  - op dit ogenblik enkel nog overleg, maar kan geformaliseerd worden: mobiliteitsstudie Noorderkempen (afbakening E19-E34) belangrijk dat dit in een IGS zou kunnen komen;
  - Energielandschappen – pas opgestart. Daar is eerste overleg. Samen met gemeenten met hetzelfde DNA. Van Arendonk tot Essen.
  - Met die gemeenten ook een overleg m.b.t landbouwproblematiek en megastallen. Daar wordt van ons ook engagementsverklaring gevraagd. Kunnen dus ook belangrijke samenwerkingsverbanden worden.
- De gouverneur geeft aan dat ze mobiliteit en energie zeker meenemen, dat in het advies een aantal capita selecta zullen opgenomen worden.

Mol – Wim Caeyers

- Ik sluit me aan: wij willen geen muur, maar wel een ordeningsprincipe
- We grenzen aan Nederland, dus soms is ook daar samenwerking nodig.
- Berlaar, Nijlen en Heist-op-den-Berg zijn zeer welkom

Olen – Seppe Bouquillon

- Ik sluit me aan bij de rest. Berlaar, Nijlen en Heist-op-den-Berg zijn welkom.
- We willen met open vizier samen werken, zonder harde grenzen, maar we proberen toch vaste partners te vinden.

Oud-Turnhout – Bob Coppens

- Voor ons is het duidelijk: we liggen in het midden van het bed. We voelen ons goed binnen alle samenwerkingsverbanden.

Ravels – Walter Luyten

- Wij zijn een grensgemeente. Ondanks amicale relaties met 5 Nederlandse gemeenten, kozen we van oudsher zeer sterk voor samenwerkingsverband binnen de Kempen.
- We kiezen bewust voor kleinere samenwerkingsverbanden. De flexibele samenwerkingsverbanden zijn ook nuttig en nodig.
- Specifiek voor ons als grensgemeente is het belangrijk om in interactie te treden met Nederlandse gemeenten (problematiek van criminaliteit, veeteelt, ...).

Retie – Patrick Geuens

- We sluiten ons aan bij de regio.
- Ik kan me vinden in de aansluiting van Berlaar, Nijlen en Heist-op-den-Berg en wens ook geen harde grenzen.

Rijkevorsel – Dorien Cuylaerts

- de indeling in de huidige regio is logisch.
- We liggen aan de grens met Malle en Brecht. Het is voor ons van belang om met hen te kunnen samenwerken. Bijvoorbeeld mobiliteitsstudie Noorderkempen.

Turnhout – Paul Van Miert

- Heel duidelijk: ook wij zeggen ja voor de referentieregio met onderste bouwsteen onze stadsregionale bureaus. We weten dat het draagvlak voor fusie met Turnhout minimaal is. Dus we gaan voor collegiale samenwerking, eerder dan het fusiezwaard voortdurend te bekijken.
- Berlaar, Nijlen en Heist-op-den-Berg zijn hartelijk welkom.
- Één kanttekening: als we de samenwerkingsverbanden buiten het referentiekader steeds blijven nastreven, met alle begrip, we moeten toch zorgen dat we door de hybride vormen niet zwakker worden als Kempen. Cfr. limburg verdedigt de regio, met allen aan één zeel: ongeacht politieke voorkeuren. Als wij zwaarder willen wegen op 'Brussel' dan moeten we de regiovorming zo sterk als mogelijk maken. We moeten toch zo veel als mogelijk binnen het kader werken en beslissen. Want anders ga je tegenstrijdige belangen krijgen. Ook tegen de regio.
  - De gouverneur vraagt om te onderbouwen waarom iets niet kan binnen de regio (objectieve elementen waarom er samengewerkt moet worden met gemeenten in een andere regio) maar misschien ook al aangeven waar dit problematisch kan zijn en tot botsende belangen kan leiden. Zelfs als er belangentegenstelling is, zullen we pleiten voor X of Y. Dus hier alert voor zijn en vooraf hefbomen uitteken.
- De burgemeester geeft aan dat hij zeker geen 'vieze smaak in de mond' heeft (cfr. Hoogstraten). Het college heeft geen rotte appel gevoel. Ze doen er alles aan om de stad in de regio terug op de kaart te zetten.

Vorselaar – Lieven Janssens

- Berlaar, Nijlen en Heist-op-den-Berg zijn meer dan welkom
- Ik sluit aan bij eerdere opmerkingen: dit is geen vrijblijvende oefening. Deze oefening gaat verder dan de regioscreening. Dus we moeten goed nadenken om maximaal samen te werken met vaste partners. Als je echt bestuurskracht wil veranderen en kwetsbaarheid verminderen, meer efficiëntie, meer snelheid, dan moet er voldoende basisvertrouwen zijn. Dat doe je door samen te werken, vaak elkaar in dezelfde constellatie zien. Dan kan je samen strategisch denken. Op dat vlak ook binnen de Kempen deze oefening doen.
  - De gouverneur benadrukt dat de vraag en het engagement om partnerschappen over de grens aan te gaan zo beperkt mogelijk geïnterpreteerd moet worden. Er moet altijd eerst binnen de regio gekeken worden. Alleen als dat onmogelijk of niet zinvol is, dan naar buiten treden.

Vosselaar – Gilles Bultinck

- Berlaar, Nijlen en Heist-op-den-Berg zijn hartelijk welkom.
- Wij zijn niet vies van Turnhout. Wij zien de waarde en het potentieel in de stadsregio. In dat opzicht is het Matroesjka-model goed. Maar we moeten goed kijken op welke schaal alles aangepakt wordt. Soms worden dingen te klein aangepakt, soms misschien te groot (IOK Noord en IOK Zuid?).
- Als het binnen de regio kan, dan binnen de regio houden. Op die manier kunnen we structuur en transparantie bewaren. Ook altijd oppassen voor grote overhead kost. Als kleine gemeente letten we hier goed op.

Westerlo – Guy Van Hirtum

- Ik ben iemand die van nature een aversie heeft tegen geografische indelingen. Dit is niet zomaar vrijblijvend. Er zit veel meer achter (dat voelen we allemaal). De Vlaamse Overheid heeft een kader bepaald. We moeten erin mee marcheren. Tot wat leidt dat? Er zit een agenda achter, ik wil het nog niet hebben over een geheime agenda. Misschien wel een afschaffing provincies en naar onder toe: fusies, stadsgewesten en zonevorming.
- Ik herinner mij in 1970 de vrijwillige fusie, dat is trauma gebleven, tot welke haat en nijd dat heeft geleid. De vader van de fusie is de moeder van de ruzie. Ik vind het een delicate oefening die de gouverneur tot een goed einde moet brengen. Iedereen wordt tegen elkaar opgezet (stad en parking is ook al gevallen).
- De Kempen zelf lijkt een homogeen blok te zijn, dat hebben we te danken aan IOK. Die maakt het grote verschil. De Vlaamse overheid heeft de intercommunales aan banden gelegd door de bestuurders te beperken tot 15. Vroeger in IOK had elke gemeente zijn stem, evenwaardig, even groot en klein. We moeten nu eerst een evaluatie maken: wat hebben we met de intercommunales gedaan en hoever staan we daarmee? Want de zonevorming is ook niet onschuldig, met de bouwstenen die er zijn. Ik heb het nog als een kleuterbegrip omschreven. Tot wat moet die zonevorming leiden? Eerst kijken naar de gemeenten van de zone, maar dit kan leiden tot eilandjes. Daar ben ik niet mee gediend.
- We hebben één van de mooiste samenwerkingsverbanden: het Merodegebied. Ook voor de onroerend erfgoeddienst werken we samen.
- Wat de referentieregio betreft: wij zijn geen vragende partij of zien geen meerwaarde. Als die er toch moet zijn, is dat een open gebied. Iedereen is welkom. Berlaar, Nijlen en Heist-op-den-Berg zijn welkom, geen enkel probleem. Maar wat als morgen Brecht en Wuustwezel ook vragende partij zijn? Gaan we het laten afhangen van wie sympathiek is? Voor mij is iedereen gewenst. Ik ga geen onderscheid maken. En als je dit gaat aannemen, dan zet men de deur open, waarvoor dient die referentieregio? We gaan erop getaxeerd en afgerekend worden.

Berlaar – Walter Horemans

- Berlaar heeft de oefening al gemaakt. Toen ik de brief las dat het moest opborrelen van onderuit, dan weet iedereen dat we socio-economisch kempisch zijn (ook in het college).
- Ik ervaar veel minder een Rivierenland gevoel dan een kempengevoel.
- wij werken al nauw samen (meer dan 30 verbanden), ook politiezone Nijlen en stappen voor fusie politiezone Heist-op-den-Berg. Dan is het duidelijk dat we vooral naar Nijlen en Heist-op-den-Berg kijken als we een beslissing nemen. Als we hen bevragen, is het duidelijk richting Kempen.
- De gouverneur vraagt om haar zeker ook de inhoudelijk argumentatie te bezorgen om de keuze te verantwoorden.

Heist-op-den-Berg – Luc Vleugels

- Neen, we kunnen ons niet vinden in de referentieregio want we willen op de sterkst mogelijke manier aangeven dat we ons verzetten tegen de exclusieve keuze voor een regio.
- Als we consequent zijn, we willen niet kiezen, dan doen we dat letterlijk ook niet. Maar dit weerhoudt ons niet om een voorkeur uit te drukken. En die gaat richting de Kempen. Voornaamste motief: affiniteit, dynamiek, vertrouwen en vertrouwdheid.
- De gouverneur vraagt of er nog domeinen/samenwerkingen zijn met Rivierenland? De burgemeester antwoordt dat sinds de ELZ, Heist trekker is geweest, dus het zou jammer zijn dat we dat kind dat we zelf pas gebaard hebben, overboord moeten gooien. Dus daar moeten we nog enige tijd aan meewerken.

Nijlen - Paul Verbeeck

- We kiezen duidelijk voor de Kempen, wij hebben een duidelijk Kempen-gevoel. Wij zijn socio-economisch gelijk en hebben een goede samenwerking met een aantal gemeenten, vooral op basis van erfgoed. Het Kempisch diamantcentrum ligt in Nijlen. Het zou raar zijn als het in Rivierenland zou liggen.
- Ook de positie van IOK is helemaal anders dan IGEMO in Rivierenland.
- In kader van deze oefening hebben wij de gemeenteraad bevestigd en gediscussieerd tijdens een gemeenteraadscommissie intergemeentelijke samenwerking. Het antwoord is overduidelijk: wij zijn kempenaar.
- Ook wij zijn een grensgeval: we liggen niet graag op de rand van bed. Berlaar, Nijlen en Heist-op-den-Berg werken rond heel veel materies samen en dus graag samen in één (sub)regio.
- Hebben Malle en Zandhoven dezelfde positie? Hebben zij ook een Kempengevoel?
- Faciliteiten mogen niet uitdovend zijn! Nu structureel (moeten) kiezen voor een bepaalde regio en faciliteiten krijgen voor samenwerking met bv. een intercommunale van een andere regio mag niet gekoppeld worden aan een uitdovend karakter van deze samenwerking op moment van beslissing tot verlenging van die intercommunale (vb. IOK). Als er gedacht wordt aan faciliteiten dus geen uitdovend karakter.
- Nu is het een Vlaamse oefening en afstemming met het Vlaams en federaal niveau is belangrijk.
- Wat moet mogelijk zijn buiten de regio's: geografische afbakeningen zoals snelwegen, spoorvervoer, ijzeren Rijn, ... Maar ook economische redenen: elektriciteit, water, gas, ... en hetzelfde voor verhaal rond informatica. Als voorzitter van CIPAL DV pleit ik er ook voor dat dit georganiseerd kan worden over regiogrenzen heen.
- In Nijlen is er ook veel gemeentelijk onderwijs. En ook de scholengemeenschappen voor het officieel onderwijs (provinciaal, stedelijk en gemeentelijk onderwijs) moeten over de regio's samengesteld kunnen worden. Niet alle gemeenten hebben nog gemeentelijk onderwijs.
- Ook nog aantal taken voor provinciaal niveau: alles rond veiligheid, erfgoed, landschapsbeheer, milieu, ruimtelijke ordening, sociale economie.
- Wat heel onduidelijk is, is hoe de relatie zal zijn tussen provincie, regio, zone en gemeente. Is regiiovorming verboden voor verdere uitholling van provincies?

- De gouverneur geeft aan dat ook voor justitie alles helder moet gemaakt worden, bijvoorbeeld in Herenthout en Hulsthout.

Gemeenten uit referentieregio Antwerpen

Brecht – Sven Deckers

- In alle eerlijkheid: voor ons is het een heel moeilijke oefening. In onze gemeente is er een evolutie van stedelijke naar landelijke gemeente. Dus we hebben affiniteit zowel met Stad Antwerpen, als met de Kempen. Voor ons voelt het kiezen aan als verliezen. En dat vinden wij heel jammer. Er zullen altijd opportuniteiten verloren gaan als we moeten kiezen.
  - De gouverneur geeft aan dat inderdaad vermeden moet worden dat het contraproductief wordt.

Wuustwezel, Zandhoven : niet aanwezig

Zoersel : eerder vertrokken

5. AFRONDING

De gouverneur geeft aan dat ze het ontwerpadvies zal opmaken, zo genuanceerd mogelijk en vraagt de gemeenten dan ook om zeker hun bekommernissen te uiten. De resultaten van de online bevraging en de reflecties van de burgemeesters op dit overleg worden meegenomen bij de opmaak van het uiteindelijk advies. Het ontwerpadvies zal nog worden rondgestuurd alvorens het aan Vlaams minister Bart Somers wordt bezorgd. Timing daarvoor is medio januari 2021.

Vlaamse overheid
Havenlaan 88 bus 70
1000 BRUSSEL
T 02 553 40 21
F 02 553 43 01
www.binnenland.vlaanderen.be

VERSLAG

////////////////////////////////////

datum: 15 december 2020

aanwezig: Jeroen Baert, Eddy Bevers, Frank Boogaerts, Luc Bouckaert, Jurgen Callaerts, Harry Debrabandere, Johan De Ryck, Tom De Vries, Sophie Dewit, Peter Gysbrechts, Walter Horemans, Kristof Joos, Rob Mennes, Kristof Sels, Koen T'Sijen, Koen Van den Heuvel, Alexander Vandersmissen, Luc Van Hove, Lode Van Looy, Paul Verbeeck en Luc Vleugels.

Bram Abrams, Cathy Berx, Peter Mertens, Tom Nulens.

afwezig met kennisgeving: Geert Daems, Bart De Wever, Sofie Joosen, Koen Metsu, Stijn Raeymaekers, Bart Seldeslachts, Guy Van Hirtum, Mien Van Olmen en Marianne Verhaert.

voorzitter: Cathy Berx

verslaggever: Tom Nulens

onderwerp: regiovorming – **referentieregio Rivierenland**

////////////////////////////////////

1. INTRODUCTIE

Tijdens het halfjaarlijkse burgemeestersoverleg van 28 oktober 2020 lichtte ABB het project regiovorming toe. Aansluitend ontvingen de burgemeesters een mail met procesinformatie. Gouverneur Cathy Berx informeerde de burgemeesters over de werkwijze die haar moet toelaten een gedragen en goed onderbouwd advies over de regiovorming aan de Vlaamse Regering te bezorgen. Inmiddels heeft Vlaams minister Bart Somers de uiterste datum voor het advies over de afbakening van de referentieregio's verlegd naar midden januari 2021. Dat geeft iets meer ruimte om in dialoog te gaan en het advies te redigeren.

De gouverneur organiseert een gesprek per voorgestelde referentieregio. Per referentieregio worden de burgemeesters uitgenodigd van alle gemeenten die er deel van uitmaken. Desgewenst kunnen ook de burgemeesters van de aangrenzende gemeenten deelnemen.

Op 15 december 2020 vindt het gesprek van en over de voorgestelde referentieregio Rivierenland plaats. Uitgenodigd zijn uiteraard de burgemeesters van de gemeenten in Rivierenland, maar ook de burgemeesters van de gemeenten die grenzen aan die regio en de burgemeesters van de gemeenten die interesse hebben voor deelname aan Rivierenland.

2. RESULTATEN BEVRAGING

In het kader van haar adviesopdracht lanceerde de gouverneur een beknopte digitale bevraging. De burgemeesters werden verzocht een antwoord te geven op de volgende vragen:

- Kan u(w bestuur) zich vinden in de voor uw gemeente vooropgestelde referentieregio?
- Voor welke intergemeentelijke samenwerkingsverbanden (IGS) waar uw bestuur actief deel van uitmaakt, is een inkanteling binnen (de vooropgestelde) referentieregio's wenselijk of mogelijk en waarom (niet limitatief)?
- Voor welke IGS waar uw bestuur actief deel van uitmaakt, is een inkanteling binnen (de vooropgestelde) referentieregio's niet wenselijk of mogelijk en waarom (niet limitatief)?
- Voor welke IGS ziet u regio-overschrijdende samenwerking als een meerwaarde of een noodzaak (niet limitatief)?
- Aan welke IGS zou u prioritair vorm willen geven binnen de referentieregio?
- Hebt u procesmatige suggesties voor de verdere aanpak van het proces regiovorming zoals vooropgesteld in de nota aan de Vlaamse Regering?
- Hebt u aanvullende bemerkingen of suggesties?

De meeste burgemeesters vulden de bevraging intussen in. Op het overleg licht kabinetschef Peter Mertens de belangrijkste bevindingen toe aan de hand van een presentatie.

3. DEBAT EN REFLECTIE

Elke burgemeester krijgt de kans om kort te reflecteren over de regiovorming. Een na een komen de burgemeesters aan het woord: eerst de gemeenten van Rivierenland, dan de gemeenten van de andere voorgestelde regio's.

Aartselaar (Sophie De Wit)

- Ingedeeld in Rivierenland, maar voorkeur voor Regio Antwerpen.
- Fijn dat we feedback mogen geven op de aanzet tot afbakening. Wel spijtig dat we niet in een eerder stadium geraadpleegd zijn.
- Al onze samenwerkingsverbanden zijn geënt op 1) de Rupelstreek en 2) Antwerpen. Wij hebben weinig of geen samenwerkingen met Mechelen.
- Een definitieve overgang naar Rivierenland zou heel wat verschuivingen met zich meebrengen. Is een te grote verandering.
- Ben voorstander van intergemeentelijke samenwerking en van regio-overschrijdende samenwerking.
- Grenzen tussen de referentieregio's mogen niet hard zijn.

Boom (Jeroen Baert)

- Ingedeeld in Rivierenland, maar voorkeur voor Regio Antwerpen.
  - Antwerpen: Igean, afvalintercommunale
  - Mechelen: enkel samenwerking in hulpverleningszone
- Rupel was de scheiding tussen Eburonen en Nerviërs.

Berlaar (Walter Horemans)

- Ingedeeld in Rivierenland, maar voorkeur voor Regio Kempen.
- We koppelen ons aan Nijlen en Heist-op-den-Berg, ook met het oog op eventuele verplichte fusies volgende legislatuur.

Bonheiden (Lode Van Looy)

- Akkoord met indeling in Rivierenland.
  - Meeste samenwerkingsverbanden liggen in deze regio.
  - We zijn principieel voorstander van deze regio. Vraag is wel wat de andere gemeenten van Rivierenland zullen doen en of er nog een voldoende grote referentieregio zal overblijven.
- Wij liggen op de grens met Vlaams-Brabant. Boortmeerbeek en Keerbergen zijn buurgemeenten.
  - Vlaams-Brabantse gemeenten hebben ons niet benaderd.
  - Gouverneur van Vlaams-Brabant is niet met ons komen praten.
  - Er is geen structureel overleg met Vlaams-Brabantse gemeenten, we hebben ook bijna geen samenwerkingsverbanden met die gemeenten.

Bornem (Kristof Joos)

- Akkoord met indeling in Rivierenland.
- We hebben een aantal samenwerkingsverbanden over de Schelde heen, we willen die graag behouden.
- Grenzeng tussen de referentieregio's mogen niet hard zijn.

Heist-op-den-Berg (Luc Vleugels)

- Ingedeeld in Rivierenland, maar voorkeur voor Regio Kempen.
- We hebben ongeveer evenveel samenwerkingsverbanden in Regio Kempen als in Rivierenland.
  - Wij willen eigenlijk geen keuze maken. We zijn het niet eens met het matroesjkamodel.
  - Voorstander van bijzonder statuut als grensgemeente, met de niet-uitdovende mogelijkheid om grensoverschrijdende samenwerkingsverbanden aan te gaan.
- Als we toch verplicht worden een keuze te maken, zullen we voor regio Kempen kiezen, en wel om volgende redenen:
  - Deelname aan IOK
  - Dynamiek in de KempenIn die hypothese willen we rond zorg en vervoer blijven samenwerken met Rivierenland.
- Alternatief lijkt een grote regio Mechelen-Kempen
  - Zou ons mogelijk maken te blijven samenwerken in beide richtingen.

Hemiksem (Luc Bouckaert)

- Ingedeeld in Rivierenland, maar voorkeur voor Regio Antwerpen.
- Meeste samenwerkingsverbanden liggen in die regio.
- We pleiten ervoor om over de regiogrenzen heen te mogen blijven samenwerken.

Lier (Frank Boogaerts)

- Nog niet grondig over gediscussieerd op schepencollege. Er zijn wel al gesprekken geweest binnen de coalitie. Definitief antwoord voor 15/1 is moeilijk.
- Akkoord met indeling in Rivierenland.
  - Maar ik zie wel het gevaar van een afbrokkeling van Rivierenland. We riskeren een restregio te worden die niet sterk genoeg is.
  - Piste van een regio Mechelen – Kempen moet overwogen worden.
- Geografische vorm moet wel bekeken worden in functie van dienstverlening rond bepaalde fysieke diensten.
  - Als het gaat om vervoer (personen + goederen), zijn we gericht op Antwerpen.
  - Politie, brandweer en afvalophaling horen thuis in dezelfde regio.
- We pleiten ervoor om over de regiogrenzen heen te mogen blijven samenwerken.
  - Gaat vooral over sociale huisvesting.
- Ik maak me zorgen over de besluitvorming in sommige intergemeentelijke samenwerkingsverbanden.
  - Reactie gouverneur: als er echt een probleem is, dan bespreken we dit best met Audit Vlaanderen.

Mechelen (Alexander Vandersmissen)

- We zijn voorstander van een samenwerking binnen Rivierenland.
- Veel intergemeentelijke samenwerkingen binnen de regio zijn historisch en organisch gegroeid.
- Samenwerking binnen Rivierenland is echter gegroeid vanuit noodzaak. Dat waren moeilijke oefeningen en hebben soms tot spanningen geleid.
  - Vervoerregio: niet evident, maar is uiteindelijk wel gelukt. We gaan er stappen vooruit kunnen zetten rond mobiliteit.
  - Hulpverleningszone: ook daar zetten we stappen vooruit.
  - Rivierenland is een relatief jonge samenwerking, maar heeft potentie.
  - Er zijn nog x aantal mogelijkheden waarrond we meer en beter kunnen samenwerken (bv. ruimtelijke ordening).
- Het verhaal van Berlijnse Muur is niet aan de orde, dat was ook niet het opzet van de minister. Flexibiliteit is nodig.
- Wij willen ook samenwerken met gemeenten die aan de andere kant van de provinciegrens liggen, bv. Hofstade.

Niel (Tom De Vries)

- Ingedeeld in Rivierenland, maar voorkeur voor Regio Antwerpen.
- Niel heeft samenwerkingsverbanden in beide regio's
  - Vervoerregio en afvalintercommunale: regio Antwerpen;
  - Hulpverleningszone en regionale zorgzone: Rivierenland.
- Rupelgemeenten proberen tot één standpunt te komen. Ze willen tot dezelfde regio behoren.
- Timing zit strak. Burgemeester zou het thema graag op een gemeenteraadscommissie brengen, maar daar is geen tijd voor.
- Wat met de federale bevoegdheden, impact op keuzes rond brandweer en politie?

Nijlen (Paul Verbeeck)

- Ingedeeld in Rivierenland, maar voorkeur voor Regio Kempen.
  - In de Kempen is er geen stad die de andere gemeenten kan domineren, in Rivierenland wel.
  - Schitterende samenwerking met IOK.
- Berlaar, Nijlen en Heist-op-den-Berg werken rond heel veel materies samen.
  - Graag samen in 1 (sub)regio.
- We hebben het thema besproken in een gemeenteraadscommissie.
  - Nijlen ligt op de grens van twee regio's.
  - Berlijnse Muur is geen goed idee, grenzen mogen niet te hard zijn.
  - Faciliteiten kunnen een oplossing zijn, op voorwaarde dat ze niet uitdovend zijn.
- In Vlaanderen lopen 3 oefeningen tegelijk: mobiliteit, wonen en regiovorming. Is er wel voldoende afstemming tussen die trajecten?
- Federale materies hebben ertoe geleid dat wij vanuit Nijlen naar Mechelen moesten kijken. Wij konden geen samenwerking opzetten met Herenthout en Grobbendonk.
- Het is niet duidelijk hoe de regio's zich zullen verhouden tot de provincies. Wat heel onduidelijk is, is hoe de relatie zal zijn tussen provincie, regio, zone en gemeente. Is regiovorming voorbode voor verdere uitholling van provincies? Worden ze een aparte bestuurslaag?
  - Reactie gouverneur: de regioafbakening is een ordeningsprincipe om meer helderheid te geven in de vormen van intergemeentelijke samenwerking. Het is uitdrukkelijk niet de bedoeling dat dit een organieke betekenis heeft.

Putte (Peter Gysbrechts)

- Akkoord met indeling in Rivierenland.
- Wij hebben ook samenwerkingsverbanden met Heist-op-den-Berg, vooral rond sociale huisvesting.
- Ik ga punten van de vorige sprekers niet herhalen.

Puurs – Sint-Amands (Koen Van den Heuvel)

- Akkoord met indeling in Rivierenland. Wij hopen dat Rivierenland overeind blijft als regio.
- Enkele bedenkingen:
  - De oefening komt niet uit de lucht vallen. Werd gestart door Bourgeois twee legislaturen geleden, traject regioscreening.
    - Doel is en blijft de bestuurlijke verrommeling aanpakken, we moeten er ooit aan beginnen.
    - Klimaat kan je pas aanpakken als je dat vertaalt naar een efficiënt gebiedsgericht beleid. Idem voor gezondheid en energietransitie. Dat kan enkel op een bovenlokaal niveau.
  - Pragmatisch omgaan met referentieregio's: respect voor historische verbanden en faciliteiten geven aan grensgemeenten.
  - Rivierenland moet aan het einde van de rit nog voldoende kritische massa hebben.
    - Berlaar en Sint-Katelijne-Waver uitgezonderd zijn alle gemeenten van Rivierenland grensgemeenten.
    - Identiteit is inderdaad minder sterk dan in de Kempen of in Limburg.

Rumst (Jurgen Callaerts)

- Ingedeeld in Rivierenland, maar voorkeur voor Regio Antwerpen.
  - Meeste historische samenwerkingsverbanden in die regio.
- Sluit me volledig aan bij collega's van de Rupelstreek.
- Heb vorig jaar werkje gemaakt over hulpverleningszone Rivierenland.
- Gecharmeerd door het idee van Heist-op-den-Berg voor een regio Mechelen - Kempen.
  - Maar ook in dat scenario hoort Rumst (en de andere Rupelgemeenten) thuis in Regio Antwerpen.
- Voorzie ruime overgangstermijnen om de overgang naar referentieregio's te voorzien, o.a. voor de vervoerregio's.

Sint-Katelijne-Waver (Kristof Sels)

- Akkoord met indeling in Rivierenland
  - Ik pleit er wel voor om Rivierenland niet te laten uiteenvallen.
- Ik volg het standpunt van Puurs – Sint-Amands.
- Moedige beslissing van de Vlaamse Regering.
  - Het is de bedoeling om het debat aan te gaan en draagvlak te zorgen.
- Gisteren was er een gemeenteraad over het thema regiovorming:
  - Geen discussie, we zaten op dezelfde lijn.
  - Geen harde grenzen, we moeten de nadruk blijven leggen op het woord 'referentie'.
  - Afwijkingen mits motivatie toestaan.
  - Overlappende regio's toestaan.
- Geen bezwaar tegen een eventuele uitbreiding van de regio naar Mechelen – Kempen.

Schelle (Rob Mennes)

- Ingedeeld in Rivierenland, maar voorkeur voor Regio Antwerpen.
- Verhaal is al verteld door collega's uit Rupelstreek.
  - We zijn met elkaar verbonden.
  - We zijn georiënteerd naar Antwerpen, hebben maar beperkte affiniteit met Mechelen.
  - We onderschrijven het standpunt van Hemiksem.
- We riskeren in een rommeltje terecht te komen.
  - We willen absoluut geen keurslijf.
  - Laat ons vertrekken vanuit de autonomie en de daadkracht van de lokale besturen.
  - Elke gemeente kan uit samenwerkingsverbanden stappen die ze zelf niet zinvol vindt.
  - Rupelstreek als goed voorbeeld.
  - Sociale huisvesting: onlangs fusiemaatschappij opgericht, die fusie zou nu ongedaan gemaakt moeten worden door de regiovorming.

- Reactie gouverneur: de minister heeft gezegd dat wat goed werkt, niet ongedaan gemaakt zal worden.

Willebroek (Eddy Bevers)

- Ik volg het standpunt van Mechelen en Puurs – Sint-Amands.
- Akkoord met indeling in Rivierenland:
  - Huidige vorm met geografische uitersten is een nadeel.
  - We hebben allemaal iets dat ons bindt, namelijk rivier de Rupel.
- Historisch geografische samenwerkingsverbanden:
  - Eerstelijnszone Klein-Brabant Vaartland (met Puurs – Sint-Amands en Bornem).
  - Sociaal Impulsfonds.
  - We verbinden oost-west, maar ook noord-zuid is voor Willebroek een belangrijke economische as (verbinding A12/kanaal).

Gemeenten uit regio Antwerpen

Boechout (Koen T'Sijen)

- Ingedeeld in Regio Antwerpen, maar voorkeur voor regio Rivierenland, omwille van verschillende parameters:
  - Ruimtelijke factoren (grens tussen grootstedelijk gebied en buitengebied)
  - Sociologische factoren
  - Socio-culturele factoren: samenwerking met Lier (o.a. toeristisch)
- Waarom wordt er niet nagedacht over de provincie Antwerpen als 1 grote referentieregio?
  - Keuze voor een sterk provinciaal niveau, zoals in Limburg
  - Voorstander van 1 hulpverleningszone in de provincie
- Andere optie is een regio Mechelen – Kempen.
- We zouden ook kunnen gaan zoeken naar kleinere regiovorming, bv. een as Lier-Mechelen.
- Aandachtspunten:
  - Bezorgdheid rond democratische controle van de regiowerking
  - Rekening mee houden dat er verplichte fusies komen of sancties via het Gemeentefonds voor wie niet fuseert.
  - Over welke materies gaat het nu eigenlijk?
    - Gemeenschapsmateries die verbindend werken
    - Gewestmateries
  - Moeite met debat dat gaande is binnen Igean. Verschillende gemeenten geven mandaat aan intercommunale om namens hen te spreken. Gouverneur moet de leiding houden in dit traject.
  - Positieve insteek, die moet leiden tot een beter bestuur, een transparanter bestuur.

Lint (Harry Debrabandere)

- Akkoord met indeling in Regio Antwerpen.
- Wat gaat er gebeuren met arrondissementen, politiezones en hulpverleningszones? Traject regiovorming kan contraproductief werken.
- Moeten Regio Antwerpen en Regio Rivierenland gescheiden blijven? Waarom niet gaan voor de provincie als 1 referentieregio zoals in Limburg?

4. AFRONDING

De resultaten van de online bevraging en de reflecties van de burgemeesters op dit overleg worden meegenomen bij de opmaak van het uiteindelijk advies. Het ontwerpadvies zal nog worden rondgestuurd alvorens het aan Vlaams minister Bart Somers wordt bezorgd. Timing daarvoor is medio januari 2021.

2. DEBAT EN REFLECTIE

Elke burgemeester krijgt de kans om kort te reflecteren over de regiovorming. Een na een komen de burgemeesters aan het woord: eerst de gemeenten van regio Antwerpen, dan de gemeenten van de andere voorgestelde regio's.

Antwerpen (Bart De Wever)

- Burgemeester niet aanwezig.

Boechout (Koen T'Sijen)

- Besproken op gemeenteraad, nota opgemaakt en bezorgd.
- Keuze van de gemeente is gebaseerd op verschillende parameters, niet enkel op de bestaande samenwerkingen.
- Voorkeur voor deelname aan regio Rivierenland.
  - Boechout wil geen district worden van grootstad Antwerpen.
  - Boechout kijkt meer naar as Lier-Mechelen.
- Alternatieve pistes:
  - Provincie als 1 grote regio.
  - Provincie met 2 regio's, noord-zuid of oost-west georiënteerd.

Borsbeek (Dis Van Berckelaer)

- Akkoord met indeling in regio Antwerpen.
- Gemeenten hebben Igean mandaat gegeven om in hun naam te antwoorden. Igean stelt 2 subregio's voor: een stadsregio en een regio met de gemeenten in de rand.

Brasschaat (Philip Cools)

- Akkoord met indeling in regio Antwerpen.
- Brasschaat heeft veel samenwerkingsverbanden in die regio.
- Moet open structuur zijn, andere samenwerkingen moeten werkbaar blijven.
- Vraag naar impact van een mogelijke opsplitsing van Igean.

Brecht (Sven Deckers)

- Gemeente ligt op de grens tussen regio Antwerpen en regio Kempen.
- Voelt zich verbonden met beide regio's, maar kan zich wel vinden in indeling in regio Antwerpen.
- Geen harde grenzen.

Edegem (Koen Metsu)

- Akkoord met indeling in regio Antwerpen.
- Wat is de achterliggende agenda van deze regiovorming?
- Gemeenten hebben Igean mandaat gegeven om in hun naam te antwoorden.
- Wat met hulpverleningszones en politiezones?

Essen (Gaston Van Tichelt)

- Essen heeft slechts 1 Belgische buurgemeente, nl. Kalmthout. Gemeente heeft dus weinig keuze op het vlak van samenwerkingsverbanden.
- Aanwezigheid van stad Antwerpen in de voorgestelde regio is niet logisch. Leden van de regio moeten volgens Essen gelijkwaardig zijn.
- Verschillende configuraties van de regio zijn mogelijk:
  - Argumenten voor Noord-Zuid;
  - Argumenten voor Oost-West (ruimtelijk; socio-economisch).
- Mogelijkheden van grotere regio zonder stad Antwerpen bekijken.

Hove (Koen Volckaerts)

- Akkoord met indeling in regio Antwerpen.
  - Stad Antwerpen mag wel mee in de regio komen.
  - Gemeente kan zich vinden in voorstel van Igean met 2 subregio's.
- Voorstander van deelname van de Rupel-gemeenten aan regio Antwerpen.

Kalmthout (Lukas Jacobs)

- Akkoord met indeling in regio Antwerpen.
  - Gemeente kan zich vinden in voorstel van Igean met 2 subregio's.
- "Much ado about nothing": er zal weinig veranderen met dit voorstel.

Kapellen (Dirk Van Mechelen)

- Afwachtend naar regiovorming toe, niet duidelijk waar men naartoe wil.
- Akkoord met indeling in regio Antwerpen.
  - Gemeente kan zich vinden in voorstel van Igean met 2 subregio's.

Kontich (Bart Seldeslachts)

- Akkoord met indeling in regio Antwerpen.
  - Gemeente kan zich vinden in voorstel van Igean met 2 subregio's.
- Voorstander van deelname van de Rupel-gemeenten aan regio Antwerpen.
- Voorstander van meer samenwerking binnen dezelfde regio, maar niet alles van een dag op de ander overschakelen.

Lint (Harry Debrabandere)

- Gemeente ligt op de grens tussen regio Antwerpen en regio Rivierenland.
- Akkoord met indeling in regio Antwerpen.
- Wat zijn de juridische consequenties van de regiovorming?
- Zal nog worden besproken op de gemeenteraad.

Malle (Harry Hendrickx)

- Regiovorming is geen behoefte van onderuit. Wordt van bovenaf opgelegd, via het Vlaamse Regeerakkoord.
- wat is de finaliteit van VR ? opnieuw arrondissementen creëren? Er is niks zo kunstmatig als een grens. men noemt het van bovenuit verrommeling maar is het dat ook ?
- Grenzen zijn kunstmatig, kan regiovorming niet ondersteunen:
  - Oostmalle was vroeger bij IOK, Westmalle bij Igean. We hebben dan beslist om als gemeente met Igean samen te werken. We willen geen muur optrekken met de Kempen.
  - Gemeenten kunnen zelf beslissen met wie ze willen samenwerken. Die autonomie mag niet beperkt worden door een geografische afbakening (beter thematisch werken).
  - Vrees dat grootstad andere visie, cultuur of levenswijze heeft
- Zal nog worden besproken op de gemeenteraad.

Mortsel (Erik Broeckx)

- Akkoord met indeling in regio Antwerpen.
  - Wij zijn een buurgemeente van stad Antwerpen. De nabijheid van de grootstad heeft zowel een positieve als een negatieve invloed. Het verstedelijkingsverhaal maakt ons een beetje bang. Maar is geen reden om niet samen te werken.
  - We werken vandaag al goed samen met gemeenten in de regio Antwerpen.
- Voorstander van open structuur. Wil vrijheid behouden om te kunnen beslissen met wie ze willen samenwerken.

Ranst (Johan De Ryck)

- geen schrik van Antwerpen/ spijtig dat Antwerpen zelf niet aanwezig is : hun mening is ook belangrijk
- OK met Rupel
- wenst gebruik te maken van vrijheid om met andere regio samen te werken
- plaatst grote vraagtekens bij de mogelijkheid die in de nota staat om vervroegd te kunnen uittreden uit de bestaande samenwerkingsverbanden. Dit gaat zorgen voor rechtsonzekerheid

Schilde (Dirk Bauwens)

- Akkoord met indeling in regio Antwerpen.
- De beperking van het aantal mandaten heeft de afstand tussen de intercommunales en de lokale besturen vergroot. Voorbeeld van Igean met 30 gemeenten.
- Link met traject hervorming sociale huisvestingsmaatschappijen. Beide trajecten moeten beter op elkaar afgestemd worden.
- Digitalisering: wij zijn zelf bezig met het digitaliseren van ons burgerloket, terwijl Vlaanderen daar ook een initiatief rond neemt. Betere afstemming rond bepaalde thema's is nodig.

Schoten (Maarten De Veuster)

- Akkoord met indeling in regio Antwerpen.
- Begrijp ongerustheid over mogelijke dominantie van stad Antwerpen, maar wil er wel mee samenwerken. Vandaar het Igean-voorstel van de twee subregio's.
- Voorstander van deelname Rupel-gemeenten aan regio Antwerpen.

Stabroek (Rik Frans)

- Akkoord met indeling in regio Antwerpen.
  - Stabroek grenst met enkele Antwerpse districten.
  - Heb het gevoel dat we gedomineerd worden door grootstad Antwerpen.
- Wat is de bedoeling van de regiovorming? Wat gaat er voor ons veranderen? Ik denk niet veel.
- Voorstander van deelname Rupel-gemeenten aan regio Antwerpen.
- Zal nog worden besproken op de gemeenteraad.

Wijnegem (Ivo Wynants)

- Burgemeester niet aanwezig.

Wommelgem (Frank Gys)

- Burgemeester niet meer aanwezig tijdens bespreking

Wuustwezel (Dieter Wouters)

- Naar mijn gevoel is er heel weinig identiteit in de regio Antwerpen.
- Het voorstel van subregio's is het beste bewijs dat dit niet één regio is.
- Wij liggen op de grens met regio Kempen. We worden niet warm van samenwerking met stad Antwerpen, maar willen hen ook niet uitsluiten.
- Qua draagvlakcreatie is er nog werk voor de Vlaamse overheid.

Zandhoven (Luc Van Hove)

- Wij zien het nut van de regiovorming niet in. Gemeenten zijn er geen vragende partij voor.
- Wij grenzen aan de drie regio's.
  - Buikgevoel zegt voorkeur voor regio Kempen.
  - Wij hebben weinig affiniteit met stad Antwerpen. Maar meeste samenwerkingsverbanden hebben we wel met gemeenten in die regio. Verstand zegt dus regio Antwerpen.
    - Dominantie van Antwerpen blijkt nu al in vervoerregio Antwerpen.
    - Ben niet zo blij met standpunt van Igean, zij gaan gewoon hun eigen werkingsgebied blijven verdedigen.

- Laat de regio samenvallen met de provincie. Dan kunnen alle samenwerkingsverbanden blijven bestaan.

Zoersel (Liesbeth Verstreken)

- Brecht voelt zich verbonden met zowel regio Antwerpen als met de Kempen.
- Akkoord met deelname aan regio Antwerpen, maar wil ook blijven samenwerken met gemeenten in de Kempen.
- Wij willen niet gedomineerd worden door stad Antwerpen. Er moet een mechanisme ingebouwd worden dat dat verhindert.
- Voorstander van deelname Rupel-gemeenten aan regio Antwerpen.

Zwijndrecht (André Van de Vyver)

- Wij denken dat er een andere politieke agenda schuilt achter de regiovorming.
- Enige gemeente op de Linkerschelde-oever.
- Wij hebben heel wat samenwerkingsverbanden met het Waasland, maar ook met stad Antwerpen.
  - Deelname aan Interwaas én Igean.
  - Sociaal verhuurkantoor, CAW, LOGO, afvalverwerking: samen met gemeenten in Waasland.
  - Brandweerzone: samen met Wijnegem.
  - Soms word je als gemeente gedwongen tot een bepaald samenwerkingsverband, weinig keuzevrijheid.
- Daarom voorkeur voor deelname aan Regio Waasland.

Gemeenten uit regio Rivierenland

Aartselaar (Sophie De Wit)

- Wij grenzen niet aan de Rupel en zijn dus strikt genomen geen Rupel-gemeente. Maar Aartselaar werkt wel goed samen met de 5 Rupel-gemeenten en wil dat blijven doen.
- Ik vind het jammer dat wij niet vooraf gehoord zijn, voordat het kaartje op de Vlaamse Regering werd besproken.
- Voorkeur voor deelname aan regio Antwerpen, niet voor Rivierenland.
  - Aartselaar ziet een fusie met stad Antwerpen niet zitten. Fusie van Antwerpen en Wilrijk nog in het achterhoofd.
  - Maar geen binding met gemeenten in Rivierenland. 75% van samenwerkingen liggen bij Rupel-gemeenten of gemeenten in regio Antwerpen.
  - Het draait helemaal niet zo goed in de hulpverleningszone Rivierenland, samenwerking met stad Mechelen is niet optimaal. Wij hebben het gevoel dat zij bepalen, en wij betalen.
  - Ongerust dat regio Rivierenland te klein wordt.
- Wij willen niet in een keurslijf geduwd worden, regiovorming gaat wel die kant op.

Niel (Tom De Vries)

- sluit zich aan bij het standpunt van Aartselaar.

Boom (Jeroen Baert)

- Voorkeur voor deelname aan regio Antwerpen, samen met de andere Rupel-gemeenten.
- Voor veiligheidsbeleid (politiezone edm) kijken wij naar Willebroek.
- Hulpverleningszone Rivierenland is moeilijk verhaal geweest.

Lier (Frank Boogaerts)

- Al besproken binnen het college van burgemeester en schepenen.
- Begin januari komt er een gemeentelijke commissie bovenlokale samenwerking.
- Voorlopig standpunt – aandachtspunten:

- Akkoord met indeling in Rivierenland.
- Vraag naar soepelheid over sluiten van nieuwe samenwerkingsverbanden.
- Hoe gaat de besluitvorming gebeuren?
- Hoe zal regiowerking gefinancierd worden?
- Probleem met de timing.
- Ongerust dat regio Rivierenland te klein wordt.

Nijlen (Paul Verbeeck)

- Voorkeur voor deelname aan regio Kempen.
- Geen dominante gemeente in regio Kempen, terwijl dat in Rivierenland met Mechelen wel het geval is.
- Tevreden van dienstverlening van IOK.
- Berlaar, Nijlen en Heist-op-den-Berg werken rond heel veel materies samen en dus graag samen in één (sub)regio.
- Voorstander van faciliteiten voor grensgemeenten, op voorwaarde dat ze niet uitdovend zijn.
- Aantal samenwerkingsverbanden zijn niet te vatten in een vaste regio (bv. IJzeren Rijn; Fluvius, ICT: Cevi en Cipal; sociale huisvestingsmaatschappijen).
- Drie Vlaamse trajecten moeten op elkaar afgestemd worden: vervoerregio's, woonmaatschappijen en regiovorming.
- Regiovorming is geen vrijblijvend oefening, op termijn zullen provincies worden afgeschaft. Wat heel onduidelijk is, is hoe de relatie zal zijn tussen provincie, regio, zone en gemeente. Is regiovorming voorbode voor verdere uitholling van provincies?
- Mogelijk alternatieve piste gelet op het voorbehoud van aantal gemeenten t.a.v. de stad Antwerpen : 2 regio's in de provincie: een stadsregio en de randgemeenten.

Gemeenten uit regio Kempen

Hoogstraten (Marc Van Aperen)

- Stad vindt het moeilijk om te kiezen, is op veel vlakken een grensgeval.
- Zal nog op de gemeenteraad besproken worden.
- Veel samenwerkingsverbanden met de Kempense gemeenten.
- Geen Berlijnse muur: wil nog blijven samenwerken met o.a. Malle, Wuustwezel, Brecht, Essen.
- Voorkeur voor provincie als 1 regio, met stad Antwerpen als hoofdstad.

Rijkevorsel (Dorien Cuylaerts)

- sluit zich aan bij het standpunt van Hoogstraten.

Lille (Marleen Peeters)

- is gelukkig in de Kempen, maar wil blijven samenwerken met Malle en Zoersel.

3. AFRONDING

De gouverneur neemt volgende bedenkingen mee bij de opmaak van het advies:

- Is de probleemstelling juist? Wat is de finaliteit van de regiovorming?
- Opmerkingen bij het proces.
- Nu al blijken er contraproductieve effecten te zijn, bijvoorbeeld voor het traject van de vorming woonmaatschappijen.
- Verhouding tussen de grootstad en de andere gemeenten is een aandachtspunt.
- Vrees dat regio Rivierenland weinig om het lijf zal hebben.
- Draagvlak voor regiovorming bij de lokale besturen is voorlopig onvoldoende.

De resultaten van de online bevraging en de reflecties van de burgemeesters op dit overleg worden meegenomen bij de opmaak van het uiteindelijk advies. Het ontwerpadvies zal nog worden rondgestuurd alvorens het aan Vlaams minister Bart Somers wordt bezorgd. Timing daarvoor is medio januari 2021.

Kabinet Gouverneur

Van: Kabinet Gouverneur
Verzonden: maandag 19 oktober 2020 11:04
Onderwerp: Regiovorming - adviesvraag aan burgemeesters

Geachte burgemeester,

Op 9 oktober keurde de Vlaamse Regering een kadernota over regiovorming goed. Met de regiovorming wil de Vlaamse Regering de intergemeentelijke samenwerking verbeteren en regionale samenwerking stimuleren. U vindt deze nota via <https://lokaalbestuur.vlaanderen.be/strategische-projecten/regiovorming>.

Daarnaast bevat de kadernota een voorstel van afbakening van dertien referentieregio's. Het moet duidelijk zijn dat deze kaart nog geen door de Vlaamse Regering gevalideerde afbakening is. Het is een aanzet, en in die zin richtinggevend en inspirerend voor het verdere overleg hierover in de komende maanden.

Aan de provinciegouverneurs wordt gevraagd om de lokale gesprekken over regioafbakening te faciliteren en een advies te formuleren over de afbakening van de referentieregio's. Om tot een gedragen advies te komen, stel ik de volgende werkwijze voor:

- schriftelijke adviesvraag aan de gemeentebesturen via deze brief;
- toelichting regiovorming en eerste gedachtewisseling op het halfjaarlijkse burgemeestersoverleg dd. 28 oktober 2020;
- verwerking van de adviezen, ter bespreking via debat met de burgemeesters medio? december (u ontvangt spoedig een vergaderverzoek);
- bevoegd minister Bart Somers verwacht mijn advies voor het jaareinde.

De regiovorming en de afbakening van de referentieregio's raken aan verschillende beleidsdomeinen en zullen ongetwijfeld een boeiend debat opleveren. We brengen de visie van de lokale besturen graag in kaart via volgende vragen, al beseffen we dat we niet exhaustief zijn. U kunt uiteraard nog aanvullende bemerkingen of suggesties formuleren.

1. Kan u(w bestuur) zich vinden in de voor uw gemeente vooropgestelde referentieregio (cfr. bijlage 1 in de kadernota Vlaamse Regering)?
2. Voor welke intergemeentelijke samenwerkingsverbanden (IGS) waar uw bestuur actief deel van uitmaakt, is een inkanteling binnen (de vooropgestelde) referentieregio's wenselijk of mogelijk en waarom (niet limitatief)?
3. Voor welke IGS waar uw bestuur actief deel van uitmaakt, is een inkanteling binnen (de vooropgestelde) referentieregio's niet wenselijk of mogelijk en waarom (niet limitatief)?
4. Voor welke IGS ziet u regio-overschrijdende samenwerking als een meerwaarde of een noodzaak (niet limitatief)?
5. Aan welke IGS zou u prioritair vorm willen geven binnen de referentieregio?
6. Hebt u procesmatige suggesties voor de verdere aanpak van het proces regiovorming zoals vooropgesteld in de nota aan de Vlaamse Regering?
7. Hebt u aanvullende bemerkingen of suggesties?

U kunt deze vragen beantwoorden via dit formulier (1 reactie per gemeente) :

<https://forms.gle/e75SVUUZ1pe9ydc7> . Dank bij voorbaat om uw antwoorden in te geven tegen uiterlijk 20 november 2020.

Waarschijnlijk vindt u het nuttig om bij het formuleren van uw advies terug te grijpen naar de resultaten van de regioscreening uit 2012.

- Het globale rapport met de analyses staat op de website van de Vlaamse overheid, onderaan op deze pagina: <https://lokaalbestuur.vlaanderen.be/draaiboek-fusies/interne-zaken/igs-en-verzelfstanding/het-algemene-overzicht-van-alle-participaties>.
- Of via rechtstreekse link: https://lokaalbestuur.vlaanderen.be/sites/default/files/public/thema/verzelfstanding_samenwerking/VerzelfstandingenSamenwerking_Regioscreening_regioscreening.pdf :
- Ook op mijn website is hieraan een pagina gewijd: <https://www.cathyberx.be/taken-en-bevoegdheden/coordinatie/regioscreening.html>

Voor vragen over de regiovorming kan u terecht op een centraal aanspreekpunt: regiovorming@vlaanderen.be. U kunt uiteraard ook contact opnemen met mijn kabinet (peter.mertens@provincieantwerpen.be, 03 240 51 47).

Met vriendelijke groeten,

Cathy Berx

--

GOUVERNEUR PROVINCIE ANTWERPEN

Koningin Elisabethlei 22 (13^e verd.)
2018 Antwerpen
T +32 3 240 50 60
cathy.berx@provincieantwerpen.be
www.cathyberx.be

LAB 6004/2021/20

Kabinet gouverneur
Provincie Antwerpen

11 -01- 2021

AANGENAAM
AARTSELAAR

Gouverneur van de provincie
Antwerpen

Koningin Elisabethlei 22
2018 ANTWERPEN

contact Peter van Mechelen
telefoon 03 870 16 04
e-mail peter.vanmechelen@aartselaar.be

uw bericht van

uw kenmerk

ons kenmerk
UIT-2021-008

Aartselaar
06.01.2021

Regiovorming

Mevrouw de gouverneur,

Wij verwijzen naar uw mail van 19.10.2020 waarin u ons een aantal vragen voorlegde m.b.t. de regiovorming die door de Vlaamse regering wordt voorgesteld. Op 28.10.2020 gaf u hierover een toelichting. Inmiddels hadden we met u, uw diensten en de betrokken burgemeesters een bijkomend overleg op 15 december (referentieregio Rivierenland) en respectievelijk 22 december (referentieregio Antwerpen) waarop ik u namens de gemeente Aartselaar reeds het standpunt toelichtte. U vroeg ons bijkomend ons standpunt op papier te zetten en enkele vragen te beantwoorden wat we bij huidig schrijven dan ook graag doen.

De regiovorming is alvast een ingrijpend proces is waarover grondig dient nagedacht en gedebatteerd te worden en we zijn dan ook blij met deze kans om hierin gehoord te worden. We betreuen echter ten zeerste dat niet vooraf reeds gebeurde. Dit geldt des te meer omdat onze gemeente tot onze verbazing en zelfs ontstemming bij de regio Rivierenland werd ingedeeld.

De intercommunale Igean formuleerde alvast een antwoord namens meerdere burgemeesters van de gemeenten die hiervan deel uitmaken. In eerste instantie wensen wij te verwijzen naar dit antwoord en de daarin opgebouwde argumentatie die wij zonder meer onderschrijven.

Maar gezien onze gemeente zich in een zeer specifieke situatie bevindt waarbij zij, samen met de Rupelgemeenten, wordt ingedeeld onder referentieregio Rivierenland, met alle mogelijke gevolgen van dien op andere reeds bestaande samenwerkingsverbanden, willen wij vanuit ons oogpunt daartoe graag nog enkele zaken toevoegen of benadrukken.

We zullen dit doen aan de hand van onze antwoorden op uw vragen, die wij daartoe gemakshalve hieronder hernemen.

Kan u(w bestuur) zich vinden in de voor uw gemeente vooropgestelde referentieregio (cfr. bijlage 1 In de kadernota Vlaamse Regering)?

Neen, absoluut niet. Het overgrote deel van de intergemeentelijke samenwerkingsverbanden van onze gemeente zijn te vinden binnen de Rupelstreek, de Zuidrand of de ruime rand rond Antwerpen. Het aantal samenwerkingsverbanden met de gemeenten uit de regio Mechelen is uiterst beperkt en zeker niet van die orde om ons bij die regio te gaan indelen.

Aartselaar grenst trouwens letterlijk aan de stad Antwerpen en is zowel qua economie, verhuisbewegingen, woon-werkverkeer, mobiliteit als ruimtelijke ordening volledig op de Antwerpse regio gericht.

Het zou bijzonder eigenaardig zijn om dan te worden ingedeeld in een cluster met gemeenten rond het Mechelse, tot in pakweg Nijlen of Heist-Op-den-Berg. Daartoe behoren heel wat gemeenten met wie wij als gemeente eigenlijk bitter weinig te maken hebben.

Voor welke intergemeentelijke samenwerkingsverbanden (IGS) waar uw bestuur actief deel van uitmaakt, is een inkanteling binnen (de vooropgestelde) referentieregio's wenselijk of mogelijk en waarom (niet limitatief)?

Aartselaar werkt enkel met de regio Mechelen (of bij momenten louter Klein Brabant) samen rond de brandweer, het regionaal landschap en zorggerelateerde samenwerkingsverbanden (ziekenhuisregio, LOGO's, zorgregio). Wat het regionaal landschap betreft dient trouwens opgemerkt dat dit pas zeer recent is en op initiatief van de provincie, omdat onze gemeente nog geen deel uitmaakte van zo'n regionaal landschap. Wat Brandweergebied Rivierenland betreft, bleek deze zonevorming tot nog toe zeker geen evident proces.

Naar onze mening zijn deze beperkte samenwerkingsverbanden veel te summier om te kunnen spreken van een logische toetreding tot de regio Rivierenland. Onze belangrijkste samenwerkingsverbanden bevinden zich op het niveau van de regio Antwerpen.

Voor welke IGS waar uw bestuur actief deel van uitmaakt, is een inkanteling binnen (de vooropgestelde) referentieregio's niet wenselijk of mogelijk en waarom (niet limitatief)?

De grootste en belangrijkste samenwerkingsverbanden van Aartselaar bevinden zich allemaal op het niveau van de regio Antwerpen. Denk aan de vervoerregio, Igean (inclusief de samenwerkingen met de omliggende recyclageparken van regio Zuid), Fluvius Antwerpen,...

Ook onze politiezone Hekla wordt gedeeld met vier gemeenten die stuk voor stuk wél tot de regio Antwerpen worden ingekleurd.

Aartselaar maakt deel uit van twee burgemeestersconferenties: het kanton Boom (Rupelstreek) en kanton Kontich (overige Zuidrand). Niet langer deel uitmaken van een burgemeestersoverleg met de helft van de Zuidrand (kanton Kontich) om dit te zien vervangen worden door een burgemeestersoverleg met gemeenten waar Aartselaar amper een band mee heeft (bv Heist-Op-den-Berg), zou werkelijk eerder een achteruitgang zijn.

Ook rond toerisme, streekproducten, cultuurbeleid en erfgoed zijn al onze samenwerkingen gericht op de zuidrandgemeenten van het kanton Kontich.

Tot slot lijkt voor de omschakeling naar één woonmaatschappij de uitbouw van De Ideale Woning in Aartselaar ons de meest logische stap. Ook hiervoor werken we dus weer met de regio Antwerpen samen en niet met de regio Rivierenland.

De talrijke samenwerkingsverbanden op het niveau van de regio Antwerpen zijn voor onze gemeente van té groot belang om plots alles in een andere regio te gaan inkantelen.

Voor welke IGS ziet u regio-overschrijdende samenwerking als een meerwaarde of een noodzaak (niet limitatief)?

Indien 95% van de samenwerkingsverbanden op eigen regio gebaseerd zijn, maar om goede (en/of historische) redenen 5% op een omliggende regio, moet het wat ons betreft mogelijk blijven om die samenwerkingsverbanden te behouden. Voor Aartselaar gaat het dan specifiek om zorggerelateerde samenwerkingsverbanden als de LOGO's, ziekenhuisregio's of zorgregio's. Daar kan in zekere zin ook nog het CAW aan toegevoegd worden. Deze zorggerelateerde samenwerkingsverbanden zijn onder meer gebaseerd op de reeds bestaande samenwerkingen van zorgverleners en ziekenhuisnetwerken. Het zou onnodig complex zijn om dit uit elkaar te gaan trekken.

Het lijkt ons trouwens bijzonder nuttig dat gemeenten op de grens van een regio de nodige flexibiliteit behouden om nieuwe samenwerkingsverbanden aan te gaan indien daar een bepaalde nood toe is. Denk maar aan twee naburige gemeenten uit verschillende regio's die samen een intergemeentelijk zwembad willen bouwen om tegemoet te komen aan een tekort aan zwemwater.

Het zou onnodig te ver leiden om de regio-afbakeningen zo stringent te maken dat ze goed beleid onder de vorm van intelligente samenwerkingsverbanden onmogelijk maakt. Vanwaar de noodzaak om kunstmatig nieuwe grenzen te trekken?

Aan welke IGS zou u prioritair vorm willen geven binnen de referentieregio?

Binnen de vervoerregio wordt werk gemaakt van heel wat nuttige samenwerkingen rond mobiliteit (bv vervoer op maat, elektrisch deelfietsensysteem,...) die de komende jaren zeker een uitrol verdienen.

Verder ligt er voor de referentieregio (voor Aartselaar dus wel degelijk de regio Antwerpen voor een goed begrip) een uitdaging om de woonmaatschappijen coherenter te maken naar aanleiding van de recente vraag van de Vlaamse regering.

Hebt u procesmatige suggesties voor de verdere aanpak van het proces regiovorming zoals vooropgesteld in de nota aan de Vlaamse Regering?

Geef de gemeenten die bepaalde samenwerkingsverbanden moeten herstructureren en herorganiseren binnen hun regio voldoende tijd om dit effectief uit te voeren. Er is reeds voldoende werklast en dit is uiteindelijk een extra belasting.

Dwing gemeenten niet tot een regio waarvan ze geen deel willen uitmaken. Het laatste woord dient bij de gemeente zelf te liggen.

Zorg dat de gemeenten niet in een keurslijf terecht komen. Flexibiliteit en wisselende samenwerkingsverbanden volgens thema komen de bestuurskracht van kleinere gemeenten immers ten goede.

Creëer geen nieuw bestuursniveau, maar zorg dat de huidige niveaus beter samen werken en elkaar beter kennen. Zo staan de agentschappen vandaag soms te ver af van de gemeenten. Dat kan anders.

Hebt u aanvullende bemerkingen of suggesties?

Volgende zaken moeten ons toch van het hart:

Ondanks dat de bevoegde minister heeft aangekondigd dat het voorliggend kaartontwerp van regiovorming het resultaat was van heel wat gesprekken met burgemeesters en het lokale terrein, moeten wij toch vaststellen dat onze gemeente op geen enkele manier ooit werd gehoord over een toetreding bij de regio Rivierenland. Vandaag dient onze gemeente nu heel wat tijd en energie te steken om bij verschillende actoren aan te kaarten dat wij absoluut niet tot deze regio willen behoren. Dit had vermeden kunnen worden indien er effectief voorafgaande inspraak was.

De opname van de vijf Rupelgemeenten en Aartselaar bij de regio Mechelen is dermate onlogisch als je de bestaande samenwerkingsverbanden bekijkt, dat wij ons niet van de indruk kunnen ontdoen

dat dit eerder een poging is om de Mechelse (stedelijke) invloedssfeer uit te breiden naar een regio die niet onder die invloedssfeer vertoeft.

Tot slot stellen vernamen we graag welke meerwaarde deze regiovormig qua dienstverlening uiteindelijk concreet zal opleveren voor onze burgers. Hoewel we begrijpen dat verrommeling dient en kan worden tegengegaan, dient een concept as regiovorming de bestuurs- en daadkracht van gemeenten te versterken en het is ons thans geheel onduidelijk of een dergelijke regiovorming, zeker één waarbij onze gemeente in referentieregio Rivierenland wordt ingedeeld, deze bestuurlijke meerwaarde zal opleveren.

Als kleine gemeente staan wij voor vele uitdagingen. Wij ontlenen onze bestuurskracht aan zinvolle flexibele intergemeentelijke samenwerkingsverbanden.

Daarom zijn wij bijzonder ongerust over dit voorstel van regiovorming waarbij onze gemeente wordt ondergebracht in een referentieregio die niet aansluit bij het merendeel van onze huidige feitelijke samenwerkingsverbanden.

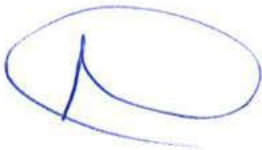
Wij rekenen er op dat met deze bezorgdheden rekening wordt gehouden en het voorstel zoals het nu voorligt niet de realiteit zal worden.

Wij staan steeds ter beschikking voor verdere toelichting.

Hoogachtend,

NAMENS HET COLLEGE VAN BURGEMEESTER EN SCHEPENEN

de algemeen directeur

Peter van Mechelen

de burgemeester

Sophie De Wit

1971
104
105
106
107
108
109
110
111
112
113
114
115
116
117
118
119
120
121
122
123
124
125
126
127
128
129
130
131
132
133
134
135
136
137
138
139
140
141
142
143
144
145
146
147
148
149
150
151
152
153
154
155
156
157
158
159
160
161
162
163
164
165
166
167
168
169
170
171
172
173
174
175
176
177
178
179
180
181
182
183
184
185
186
187
188
189
190
191
192
193
194
195
196
197
198
199
200

AANGENAAM
AARTSELAAR

Banon van Ertbomstraat 1
2630 Aartselaar

PROVINCIE ANTWERPEN

11 -01- 2021

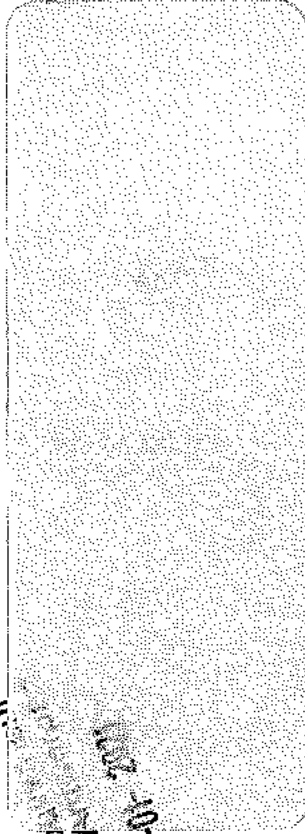
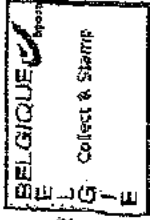
INGEKOMEN

Kabinet g
Provincie Antwerpen
11-01-2021

08/01/2021

PRIOR

01064128500452621 220 272 513 117

RP R AANGETEKENDE ZENDING | RECOMMANDÉ | EINSCHREIBESSENDUNG

---

1   **2021_CBS_00068**   **Mail Gouverneur Provincie Antwerpen d.d. 19/10/2020**
betreffende regiovorming - adviesvraag aan
burgemeesters.

Samenstelling

Aanwezig:

mevrouw Vera Celis; mevrouw Nadine Laeremans; mevrouw Griet Smaers; mevrouw Marleen Verboven; de heer Bart Julliams; de heer Ben Van Looveren; de heer Tom Corstjens; de heer Marlon Pareijn; de heer Francois Mylle, Algemeen Directeur

Beschrijving

Aanleiding en context

Op 9 oktober keurde de Vlaamse Regering een kadernota over regiovorming goed. Met de regiovorming wil de Vlaamse Regering de intergemeentelijke samenwerking verbeteren en regionale samenwerking stimuleren. U vindt deze nota via <https://lokaalbestuur.vlaanderen.be/strategischeprojecten/regiovorming>. De nota is ook in bijlage toegevoegd.

Daarnaast bevat de kadernota een voorstel van afbakening van dertien referentieregio's. Het moet duidelijk zijn dat deze kaart nog geen door de Vlaamse Regering gevalideerde afbakening is. Het is een aanzet, en in die zin richtinggevend en inspirerend voor het verdere overleg hierover in de komende maanden.

Aan de provinciegouverneurs wordt gevraagd om de lokale gesprekken over regioafbakening te faciliteren en een advies te formuleren over de afbakening van de referentieregio's. Om tot een gedragen advies te komen, stel ik de volgende werkwijze voor:

- schriftelijke adviesvraag aan de gemeentebesturen via deze brief;
- toelichting regiovorming en eerste gedachtewisseling op het halfjaarlijkse burgemeestersoverleg dd. 28 oktober 2020;
- verwerking van de adviezen, ter bespreking via debat met de burgemeesters medio? december (u ontvangt spoedig een vergaderverzoek);
- bevoegd minister Bart Somers verwacht mijn advies voor het jaareinde.

De regiovorming en de afbakening van de referentieregio's raken aan verschillende beleidsdomeinen en zullen ongetwijfeld een boeiend debat opleveren. We brengen de visie van de lokale besturen graag in kaart via volgende vragen, al beseffen we dat we niet exhaustief zijn. U kunt uiteraard nog aanvullende bemerkingen of suggesties formuleren.

1. Kan u(w bestuur) zich vinden in de voor uw gemeente vooropgestelde referentieregio (cfr. bijlage 1 in de kadernota Vlaamse Regering)?
2. Voor welke intergemeentelijke samenwerkingsverbanden (IGS) waar uw bestuur actief deel van uitmaakt, is een inkanteling binnen (de vooropgestelde) referentieregio's wenselijk of mogelijk en waarom (niet limitatief)?
3. Voor welke IGS waar uw bestuur actief deel van uitmaakt, is een inkanteling binnen (de vooropgestelde) referentieregio's niet wenselijk of mogelijk en waarom (niet limitatief)?
4. Voor welke IGS ziet u regio-overschrijdende samenwerking als een meerwaarde of een noodzaak (niet limitatief)?
5. Aan welke IGS zou u prioritair vorm willen geven binnen de referentieregio?
6. Hebt u procesmatige suggesties voor de verdere aanpak van het proces regiovorming zoals vooropgesteld in de nota aan de Vlaamse Regering?
7. Hebt u aanvullende bemerkingen of suggesties?

U kunt deze vragen beantwoorden via dit formulier (1 reactie per gemeente):

<https://forms.gle/e75SVUUZ1pe9ydc7> . Dank bij voorbaat om uw antwoorden in te geven tegen uiterlijk 20 november 2020.

Waarschijnlijk vindt u het nuttig om bij het formuleren van uw advies terug te grijpen naar de resultaten van de regioscreening uit 2012.

· Het globale rapport met de analyses staat op de website van de Vlaamse overheid, onderaan op deze pagina: <https://lokaalbestuur.vlaanderen.be/draaiboek-fusies/interne-zaken/igs-enverzelfstanding/het-algemene-overzicht-van-alle-participaties>.

· Of via rechtstreekse link:

https://lokaalbestuur.vlaanderen.be/sites/default/files/public/thema/verzelfstanding_samenwerking/VerzelfstandingenSamenwerking_Regioscreening_regioscreening.pdf :

· Ook op mijn website is hieraan een pagina gewijd: <https://www.cathyberx.be/taken-enbevoegdheden/coordinatie/regioscreening.html>

Besluit

Artikel 1

Betreffende de regiovorming en de afbakening van de referentieregio's heeft het schepencollege de volgende visie en bemerkingen:

1. het college kan zich vinden in de voor Geel vooropgestelde referentieregio. Het bestuur maakt wel een voorbehoud mocht de referentieregio uitgebreid worden naar een referentieregio Kempen - Mechelen. Het bestuur kan er niet mee akkoord gaan om mee op te gaan in een referentieregio Kempen - Mechelen.
2. voor alle intergemeentelijke samenwerkingsverbanden waar Geel deel van uitmaakt, is een inkanteling binnen (de vooropgestelde) referentieregio wenselijk.
3. voor intergemeentelijke samenwerkingsverbanden die omwille van geografische redenen buiten de referentieregio vallen (en zelfs in meer dan 2 regio's zitten) of waar een financiële 'uitkoping'

tegenover moet staan (vb. Ter Kempen), is een inkanteling binnen (de vooropgestelde) referentieregio's niet mogelijk. Het gaat hierbij onder meer over: Cipal, Fluvius, Pontes, IKA, PIDPA, De Merode, Poolstok, ERSV provincie Antwerpen, Sociaal-Woonkrediet Antwerpen-Kempen, Vereniging voor Openbaar Groen, Netebekken, Toerisme provincie Antwerpen, Sokrema, De Lijn, Ethias, VVSG en OVSG. Het kunnen blijven samenwerken op die terreinen ook buiten de referentieregio blijft noodzakelijk

4. het college ziet voor distributienetbeheerders die grensoverschrijdend zijn samenwerking als een meerwaarde of een noodzaak.

5. het college heeft geen specifieke voorkeur op de vraag aan welke IGS Geel prioritair vorm willen geven binnen de referentieregio. Het kunnen blijven samenwerken ook buiten de referentieregio blijft belangrijk. Het lijkt ons dat er wel een aantal thema's of domeinen zijn die kunnen opgeschaald worden.

6. het college heeft geen procesmatige suggesties voor de verdere aanpak van het proces regiovorming zoals vooropgesteld in de nota aan de Vlaamse Regering. Er dient een tussenstap te zijn waar de finaliteit van de referentieregio's verder wordt verduidelijkt. er dient ook in het proces duidelijkheid te komen rond de link met taakstelling provincies.

7. het college opteert om ook de mogelijkheden binnen subregionaal niveau te behouden en niet enkel op referentieregio niveau op voorwaarde dat dit vanuit het subsidiariteitsprincipe een noodzaak is.

Aldus beslist in bovenvermelde zitting,
Namens het College van Burgemeester en Schepenen

Algemeen Directeur
Francois Mylle

Burgemeester
Vera Celis

1. Kan u (w bestuur) zich vinden in de voor uw gemeente vooropgestelde referentieregio (cfr. bijlage 1 in de kadernota Vlaamse Regering)?

Neen. De vooropgestelde referentieregio in bijlage 1 van de kadernota Vlaamse Regering deelt Heist-op-den-Berg in bij de regio Rivierenland. Bovendien impliceert het voorgestelde matroesjkamodel de evolutie naar een exclusieve relatie tussen onze gemeente en deze bepaalde regio.

Voor Heist-op-den-Berg is een exclusieve relatie met om het even welke regio onaanvaardbaar.

Heist heeft minstens evenveel waardevolle, weloverwogen, historisch gegroeide én actieve IGS binnen de regio Kempen als binnen de regio Rivierenland. Een indeling bij één van beide regio's volgens het excluderende 'matroesjkamodel' betekent het gaandeweg opgeven van een belangrijk gedeelte van deze IGS.

Gezien haar bijzondere, 'isotrope' situatie, lijkt voor Heist-op-den-Berg een statuut sui generis meer geschikt, meer bepaald een autonoom statuut dat aan de gemeente het (niet-uitdovende) recht verleent om IGS aan te gaan/te onderhouden met zowel Kempense als Rivierenlandgemeenten.

Anderzijds houdt dergelijke autonoom statuut niet noodzakelijk de creatie in van een aparte mini-regio en hoeft dit de indeling bij een van de vooropgestelde referentieregio's niet in de weg te staan.

Overigens is Heist-op-den-Berg niet de enige gemeente in dergelijke situatie. Zo hebben bijvoorbeeld ook buurgemeenten Berlaar en Nijlen een vergelijkbare relatie met de regio's Kempen en Rivierenland. Wellicht biedt het voor Heist-op-den-Berg gewenste autonome statuut ook een antwoord op de situatie van deze en nog andere gemeenten.

Bij eventuele indeling bij een referentieregio lijkt voor wat betreft Heist-op-den-Berg de regio Kempen over de sterkste troeven te beschikken.

De voornaamste troeven van de Kempen voor Heist: 1) de waarachtige, forse intercommunale dynamiek van de Kempische gemeenten met als stevige basis de algemeen aanvaarde, volkomen gelijkwaardigheid van alle participerende gemeenten/steden, 2) de - uiteraard niet geheel vreemd aan het voorgaande - aanwezigheid van een krachtige streekintercommunale (IOK/IOKA) met perfecte gebiedsdekking t.a.v. de referentieregio Kempen en 3) het feit dat de belangrijkste van al de IGS waarin Heist-op-den-Berg betrokken is, IOK als onderbouw hebben.

Daartegenover zijn vele van de - eveneens talrijke - IGS die Heist-op-den-Berg onderhoudt in de Rivierenlandregio een gevolg van de arrondissementale bestuurlijke en justitiële opdeling, zijn in de Rivierenlandreferentieregio liefst 3 streekintercommunales actief op een beperkte oppervlakte en is, buiten de hulpverleningszone Rivierenland, elk ander zelfgekozen samenwerkingsverband tussen Heist-op-den-Berg en de Rupelgemeenten onbestaande.

Uit de antwoorden op de hierna volgende twee punten blijkt duidelijk hoezeer Heist-op-den-Berg op vlak van IGS in twee richtingen is georiënteerd.

2. Voor welke intergemeentelijke samenwerkingsverbanden (IGS) waar uw bestuur actief deel van uitmaakt, is een inkanteling binnen (de vooropgestelde) referentieregio's wenselijk of mogelijk en waarom (niet limitatief)?

Voor volgende IGS waar Heist-op-den-Berg actie deel van uitmaakt, is een inkanteling binnen Rivierenland mogelijk of wenselijk:

- Gemeentelijke Administratieve Sancties Arrondissement Mechelen (GASAM)
- Interlokale vereniging deeltijds kunstonderwijs Heist-op-den-Berg - Putte
- Regionaal Landschap Rivierenland
- Berg en Nete, IOED
- Brandweerzone Rivierenland
- Kleine Landeigendom Mechelen en Omstreken (KLEMO)
- Maatschappij voor de Huisvesting van het kanton Heist-op-den-Berg CVBA
- SVK Onderdak
- Naamloze Kredietmaatschappij der Zuiderkempen
- Centrum voor Algemeen Welzijnswerk (CAW)
- Centrum voor Basiseducatie Open School (CBE)
- Geïntegreerd Onthaal
- Dierenbescherming Mechelen vzw
- Eerstelijnszone Bonstato vzw
- IGEMO, werking Welzijnskoepel
- LOGO (Lokaal GezondheidsOverleg) Mechelen
- MMC - Minder Mobiele Centrale
- Regierol sociale economie
- Rolkar Rivierenland - Imsir
- Politie-associatie "Tussen Dijle en Nethe"
- VDAB - Werkwinkel
- Regionale Mandaatgroep
- Vervoersregio
- TOM vzw
- Noodplanning en Crisisbeheer
- Family Justice Center

3. Voor welke IGS waar uw bestuur actief deel van uitmaakt, is een inkanteling binnen (de vooropgestelde) referentieregio's niet mogelijk of wenselijk en waarom (niet limitatief)?

Voor volgende IGS waar Heist-op-den-Berg actief deel van uitmaakt, is een inkanteling binnen de Kempen mogelijk of wenselijk:

- Scholengemeenschap Scholen aan de Nete
  - Sportregio Kempen IV
  - Berg en Nete, IOED
  - Kempens Karakter, erfgoedcel
  - Kempens Karakter, toeristische cluster
  - IOK, werking streekontwikkeling & dienstverlening (juridische ondersteuning, ruimtelijke planning, groepsaankopen, sociaal grondbeleid, industrieel grondbeleid, milieubeleid...)
  - IOK cel veiligheid speelterreinen
  - IOK intercommunaal examen
  - IOK, energiek
  - IOK, Gemeenschappelijke Interne Dienst Preventie en Bescherming op het Werk (GiD PBW)
  - IOK, Interlokale vereniging Milieuhandhaving voor de Kempen (IVMK)
  - IOK, Kempens Woonplatform
  - IOK Afvalbeheer, ophaling en containerparken
  - Zonnige Kempen
  - Naamloze Kredietmaatschappij der Zuiderkempen
  - Achtkant, ambtelijke informatie-uitwisseling, expertisedeling
  - Bosgroep Zuiderkempen vzw
  - Kempen 2030, Burgemeestersconvenant
  - Cultuurraad voor de Kempen (CRK) vzw
  - De Kringwinkel Zuiderkempen vzw en Milieu en Werk vzw
  - Streekplatform Kempen vzw
  - VOC Neteland vzw (Vlaams opvangentrum)
  - Conferentie Kempische Burgemeesters
  - Vervoersregio
  - 't Pact
  - ...
4. Voor welke IGS ziet u regio-overschrijdende samenwerking als een meerwaarde of een noodzaak (niet limitatief)?
- De vervoersregio's
  - De hulpverleningszones incl. rampenbestrijding
  - De politiezones
  - De intercommunales die te maken hebben met nutsvoorzieningen (vb. Pidpa, Fluvius, Ethias...)
  - IGS i.v.m. Erfgoed, landschapsbeheer
  - IGS i.v.m. Onderwijs

- IGS i.v.m. Cultuur
- ...

5. Aan welke IGS zou u prioritair vorm willen geven binnen de referentieregio?

- Opschaling politiezone Heist door fusie met (een) andere zone(s).
- IOK en IOK Afvalbeheer
- Een stevige verankering van de gemeente binnen een sterke welzijnsvereniging,
- De vervoersregio
- ...

6. Hebt u procesmatige suggesties voor de verdere aanpak van het proces regiovorming zoals vooropgesteld in de nota aan de Vlaamse Regering?

- Het is een proces dat ons inziens 1) essentieel 'bottom up' moet verlopen en dat 2) de nodige tijd moet krijgen.
- Voor het bepalen van de aanhorigheid van een gemeente ten opzichte van een regio, mag men zich niet louter baseren op de inventarisatie van haar ISG. Beste criterium is de keuze van de gemeente zelf, die immers niet alleen wordt bepaald door het aantal IGS in de richting van een bepaalde regio maar ook door het belang dat door die gemeente aan die ISG wordt gehecht. Geen enkele andere instantie kan of mag kan in de plaats van die gemeente die keuze maken. Elke andere instantie (belangengroep, hogere overheid...) hanteert immers een insteek die verder af staat van het lokale belang dan de insteek van het lokale bestuur zelf.

7. Hebt u aanvullende bemerkingen of suggesties?

- Conform de actuele bevraging door minister Bart Somers naar de gewenste bijkomende autonomie en bevoegdheden voor de lokale besturen, wil Heist-op-den-Berg dus zelf kunnen kiezen en beslissen tot welk intergemeentelijke samenwerkingsverbanden het wil toetreden. Heist-op-den-Berg zelf is het best geplaatst om in te schatten door welke samenwerkingen en met welke partners het zijn beleidsdoelstellingen maximaal kan realiseren.
- Een te overwegen idee is de regio 'Mechelen - Kempen'. Het is een regionale omschrijving waarmee positieve ervaringen bestaan (cfr. VOKA, RTV,...). Zones binnen deze regio zouden kunnen zijn: Mechelen (het huidige arrondissement) en Kempen, maar ook het Land van Heist valt te overwegen als zone. Heist ontwikkelt zich meer en meer tot centrumgemeente met duidelijke impact op buurgemeenten zowel in de richting Rivierenland als in de richting Kempen.
In alle geval mogen regio's zeker niet te klein zijn; des te kleiner de regio des te beperkter de partnerkeuzes inzake IGS (cfr. Limburg) en zonder de Rupel erbij (niet ondenkbaar!) zou Rivierenland wel erg klein worden...

- Tenslotte is de vraag hoe deze vraag naar regiovorming zich verhoudt tot de oproep naar steden en gemeentes om te fusioneren en de intentie om provincie af te schaffen? Komen deze regio's in de plaats van de provincie, de arrondissementen? Zal deze regiovorming eventuele latere fusies van gemeenten bemoeilijken?

Uitkijkend naar een gesprek op basis van deze nota,

Namens en bij grote meerderheid binnen het college van burgemeester en schepenen,

Luc Vleugels

Burgemeester van Heist-op-den-Berg

Adviesvraag mbt regiovorming

Met de regiovorming wil de Vlaamse Regering de intergemeentelijke samenwerking verbeteren. U vindt deze kadernota via <https://lokaalbestuur.vlaanderen.be/strategische-projecten/regiovorming>.

Aan de provinciegouverneurs wordt gevraagd om de lokale gesprekken over regioafbakening te faciliteren en een advies te formuleren over de afbakening van de referentieregio's. Deze schriftelijke adviesvraag is daar één element in.

E-mailadres *

burgemeester@hemiksem.be

Vul hier de naam in van uw gemeente. *

Hemiksem

1. Kan u(w bestuur) zich vinden in de voor uw gemeente vooropgestelde referentieregio (cfr. bijlage 1 in de kadernota Vlaamse Regering)? *

Ja

Nee

Anders: Beter is de afbakening van het arrondissement Antwerpen te volgen.

2. Voor welke intergemeentelijke samenwerkingsverbanden (IGS) waar uw bestuur actief deel van uitmaakt, is een inkanteling binnen (de vooropgestelde) referentieregio's wenselijk of mogelijk en waarom (niet limitatief)? *

Igean, Isvag, De Ideale woning, Pontes , Cipal,

3. Voor welke IGS waar uw bestuur actief deel van uitmaakt, is een inkanteling binnen (de vooropgestelde) referentieregio's niet wenselijk of mogelijk en waarom (niet limitatief)? *

Bij onze meeste samenwerkingsverbanden zijn gemeenten uit de referentieregio Antwerpen betrokken. Enkel bij Vlotter, ELZ Rupelaar, Iwebica, Intergemeentelijk zwembad,...zitten we juist in de voorgestelde referentieregio. (onder voorwaarde dat de andere gemeenten ook binnen de referentieregio zouden blijven)

---

4. Voor welke IGS ziet u regio-overschrijdende samenwerking als een meerwaarde of een noodzaak (niet limitatief)? *

Brandweerzone Rivierenland, Noodplanning Waterkant, Igean, Isvag, Pontes, SHM de Ideale woning,...

---

5. Aan welke IGS zou u prioritair vorm willen geven binnen de referentieregio? *

Igean, SHM, Isvag, Pontes,...

---

6. Hebt u procesmatige suggesties voor de verdere aanpak van het proces regiovorming zoals vooropgesteld in de nota aan de Vlaamse Regering? *

De arrondissementen of beter nog de provincie zouden een referentie moeten zijn voor een intergemeentelijk samenwerkingsverband.

---

7. Hebt u aanvullende bemerkingen of suggesties?

Zoals bij de vorige regioscreening aangegeven is onze gemeente geen vragende partij voor nieuwe regioafbakeningen.

Er moeten regio-overschrijdende samenwerkingsverbanden mogelijk zijn. We denken vb. aan de brandweerzone rivierenland die ook een stuk in regio Antwerpen een aantal gemeenten moet bedienen. In plaats van een regio op te leggen is het beter de gemeente meer autonomie te geven en hen zelf te laten beslissen in welk samenwerkingsverband ze toetreden.

Deze content is niet gemaakt of goedgekeurd door Google.

college van burgemeester en schepenen

GOEDGEKEURD

Besluit

Zitting van 9 november 2020 Sector
ondersteunende diensten - Staf van de
algemeen directeur

---

17   202_CBS_01824   Regiovorming - adviesvraag gouverneur

Samenstelling:

Aanwezig:

mevrouw Mien Van Olmen, burgemeester en voorzitter; mevrouw Yoleen Van Camp, schepenen; de heer Jan Michielsens, schepenen; de heer Pascal Van Nueten, schepenen; de heer Patrik De Cat, schepenen; de heer Stefan Verraedt, schepenen; de heer Peter Bellens, schepenen; de heer Dirk Soentjens, algemeen directeur

Beschrijving

Context, relevante voorgeschiedenis en fasen

De gouverneur van de provincie Antwerpen heeft op 19 oktober 2020 een adviesvraag gericht aan alle burgemeesters met betrekking tot de toekomstige regiovorming. Met deze regiovorming wil de Vlaamse regering de intergemeentelijke samenwerking verbeteren en de regionale samenwerking stimuleren. De adviesvraag van de gouverneur en de nota van de Vlaamse regering is toegevoegd in bijlage.

Het proces dat voorzien is om te komen tot een betere regiovorming is het volgende:

- toelichting op het jaarlijks burgemeestersoverleg van 28 oktober 2020
- schriftelijke adviesvraag aan de gemeentebesturen met vraag voor antwoord tegen 15 november 2020
- verwerking van de adviezen tegen medio december
- debat met de burgemeesters van de provincie Antwerpen over het advies e 31 december 2020: definitief advies aan bevoegd minister Bart Somers.

Argumentatie

De Vlaamse regering stelt voor om te werken met 13 referentieregio's. De kaart die getekend is, is voor de Vlaamse regering richtingaangevend, maar niet beslissend. Doelstelling is dat in deze referentieregio's een beter samenwerkingsmodel ontstaat tussen besturen en maatschappelijke actoren. Regionaal samenwerken, op grotere schaal, gebeurt vanuit het ondersteunen van de lokale eerstelijnsbesturen (agenda's voorbereiden, strategische dossiers, mandatarissen ondersteunen).In

die referentieregio's wil Vlaanderen dat de burgemeesters de spil vormen en dat gemeenten hun samenwerkingsverbanden binnen die referentieregio's organiseren volgens het zogeheten matroesjka-model. Het burgemeestersoverleg zou moeten uitgroeien tot een strategisch forum voor de regio. Het doel is dossiers van (verdelings)vraagstukken van strategisch belang over de sectoren heen daar te behandelen (bv. inplanting zorginfrastructuur, energietransitie, herverdeling ruimtebehoefte...).

De referentieregio's moeten zorgen voor 'ontkooking', en werken vanuit een overlegmodel (zij worden geen nieuwe bestuurslaag). Vlaanderen wil zo het 'shopgedrag' van bepaalde gemeenten aanpakken. Vlaanderen wil zich ook engageren dat de belangrijkste uitvoeringsagenten, bv, Vlaamse departementen of agentschappen mee aan de tafel zitten. Zo wil zij de verrommeling tegen gaan. Er worden door Vlaanderen drie sporen voorgeteld:

- 1) lokale en regionale transformatie (afbakening van de 13 referentieregio's onder leiding van de gouverneurs)
- 2) impactanalyse door ABB en opzetten van lerende netwerken met betrokken Vlaamse overheidsinstanties (en overleg met het federale niveau)
- 3) organiek kader en ondersteunende instrumenten (aanpassing decreet lokaal bestuur voor het intergemeentelijk deel, ontwikkeling van hulpmiddelen, ...

Voor de stad Herentals is de situatie redelijk eenvoudig. omdat op het vlak van regiovorming de stad de afgelopen decennia al heel belangrijke stappen heeft gezet, Bovendien bleek uit de inventaris en analyse van de Vlaamse regering in 2012 dat de gemeenten van Neteland een heel consistent samenwerkingsverband-engagement vertoonden (bijlage).

Hierna worden de belangrijkste samenwerkingsverbanden weergegeven die relevant zijn voor de vraagstelling van 'grootste matroesjka-pop' naar kleinste, maar uiteraard zijn er véél meer samenwerkingsverbanden (bv, bekkenbestuur, bosgroepen, Een overzicht van alleen al de samenwerkingsverbanden van Vlaanderen is in bijlage opgenomen.

- 1) referentieregio Kempen (samen met 27 andere lokale besturen), het betreft grondgebied IOK: burgemeestersconferentie, fOK-taken en IOK afvalbeheer taken.
- 2) hulpverlening: brandweerzone Kempen
- 3) mobiliteit: vervoersregio Kempen: 28 Kempense gemeenten (opgesplitst in 4 subregio's Noord, Zuid, Oost, Midden).
- 4) sociale dienstverlening, tewerkstelling: Eerstelijnszone Neteland Zorg en Welzijn, waarbij Herentals, Grobbendonk, Olen, Herenthout, Vorselaar, Lille en Kasterlee deel van uitmaken
- 5) intergemeentelijke versterkte samenwerking: projectvereniging Neteland: Herentals, Grobbendonk, Olen, Herenthout en Vorselaar
- 6) politie: politiezone Neteland: gebiedsafbakening: idem punt 5
- 7) stad Herentals,

Welke aandachtspunten zijn er voor stad Herentals?

- Kan de gebiedsafbakening scherper voor wat betreft punt 4 en 5?

- De gemeente Nijlen (betrokken in de intergemeentelijke cluster rond de toekomstige investeringen van het recreatiedomein), maakt geen deel uit van de referentieregio, maar van de referentieregio Rivierenland, net zoals Heist-op-den Berg (samenwerking binnen huisartsenwachtpost). De gemeente Westerlo maakt wel deel uit van de samenwerking rond de triagepost en de vervoersregio, maar niet van een nauw samenwerkingsverband.

De vragen die moeten beantwoord worden zijn de volgende:

- 1) Kan Herentals zich vinden in de voor uw gemeente vooropgestelde referentieregio?
- 2) Voor welk intergemeentelijk samenwerkingsverbanden waar uw bestuur actief deel van uitmaakt, is een inkanteling binnen de vooropgestelde referentieregio mogelijk en wenselijk?
- 3) Voor welk IGS waar uw bestuur actief deel van uitmaakt, is een inkanteling niet wenselijk of mogelijk?
- 4) Voor welk IGS ziet u regio overschrijdende samenwerking als een meerwaarde of een noodzaak?
- 5) Aan welk IGS zou u prioritair vorm willen geven binnen de referentieregio?
- 6) Hebt u procesmatige suggesties voor de verdere aanpak?
- 7) Hebt u aanvullende bemerkingen of suggesties?

Besluit

Het college van burgemeester en schepenen antwoordt met betrekking tot de adviesvraag van de gouverneur over de toekomstige regiovorming het volgende op de gestelde vragen:

- 1) Kan Herentals zich vinden in de voor uw gemeente vooropgestelde referentieregio Kempen? Ja.

Het college van burgemeester en schepenen vindt het belangrijk dat op dit regioniveau zaken van strategisch belang behandeld worden over alle sectoren heen. Voor samenwerking binnen bepaalde sectoren, is vaak een meer gespecialiseerd samenwerkingsverband beter geplaatst.

- 2) Voor welk intergemeentelijk samenwerkingsverband waar uw bestuur actief deel van uitmaakt* is een inkanteling binnen de vooropgestelde referentieregio mogelijk en wenselijk?

Alle huidige intergemeentelijke samenwerkingsverbanden kunnen vanuit het voorgestelde matroesjkamodel ingekanteld worden in de referentieregio Kempen.

- 3) Voor welk IGS waar uw bestuur actief deel van uitmaakt, is een inkanteling niet wenselijk of mogelijk?

Voor een eventuele samenwerking rond de toekomstige investeringen in zwembaden en recreatiedomein Netepark is Nijlen momenteel mee betrokken. Zij maken deel uit van de referentieregio Rivierenland. Het is aan dat lokaal bestuur zelf om daarover een uitspraak te doen. Bovendien blijft het belangrijk dat rond sommige thema's de arrondissementele grenzen overschreden worden (bijvoorbeeld op het vlak van samenwerking rond bossen, natuur, water, ruimte...). Hierbij is het territoriale aspect best leidend (bijvoorbeeld bekkenbestuur).

4) Voor welk IGS ziet u regio overschrijdende samenwerking als een meerwaarde of een noodzaak?

Binnen de thematieken mobiliteit, ruimte, water, enzovoort is het steeds aangewezen zo ruim mogelijk te overleggen. Voor wat betreft zwembaden en recreatiedomein Netepark, lijkt het aangewezen dat de provincie Antwerpen, in navolging van de investeringen in het Zilvermeer en de Lilse Bergen ook een rol opneemt voor zwembaden en recreatiedomein Netepark.

5) Aan welk IGS zou u prioritair vorm willen geven binnen de referentieregio?

Projectvereniging Neteland en ISOM/Neteland Zorg en Welzijn.

6) Hebt u procesmatige suggesties voor de verdere aanpak?

Herzien van alle administratieve rompslomp voor erkenningen en participaties (bijvoorbeeld steeds voor andere doeleinden een vzw of projectvereniging oprichten is nefast en leidt tot verkokering - bijvoorbeeld ELZ), maar ook de voorwaarden en schaalgrootte van de verschillende (door Vlaanderen vaak) opgelegde samenwerkingsverbanden.

7) Hebt u aanvullende bemerkingen of suggesties?

In het kader van spoor 1 "lokale en regionale transformatie", traject 2 "de voorlopers", is de regio Neteland ervan overtuigd een meerwaarde te kunnen betekenen in het Vlaamse regionale verhaal, Hierbij vindt het stadsbestuur het toekomstgericht belangrijk om de krachten te bundelen rond een aantal beleidsmatige vraagstukken, strategische beslissingen en de samenwerking op het vlak van een aantal ondersteunende diensten. Het stadsbestuur vindt het echter evenzeer belangrijk dat de aandacht voor de stedelijke uitdagingen ook voldoende aandacht krijgen (bijvoorbeeld kansarmoede, culturele infrastructuur).

Aldus beslist in bovenvermelde zitting,
Namens het college van burgemeester en schepenen

de algemeen directeur
Dirk Soentjens

de burgemeester
Mien Van Olmen

Adviesvraag mbt regiovorming

Met de regiovorming wil de Vlaamse Regering de intergemeentelijke samenwerking verbeteren. U vindt deze kadernota via <https://lokaalbestuur.vlaanderen.be/strategische-projecten/regiovorming>.

Aan de provinciegouverneurs wordt gevraagd om de lokale gesprekken over regioafbakening te faciliteren en een advies te formuleren over de afbakening van de referentieregio's. Deze schriftelijke adviesvraag is daar één element in.

E-mailadres *

stijn.raeymaekers@herenthout.be

Vul hier de naam in van uw gemeente. *

Herenthout

1. Kan u(w bestuur) zich vinden in de voor uw gemeente vooropgestelde referentieregio (cfr. bijlage 1 in de kadernota Vlaamse Regering)? *

Ja

Nee

Anders: _____

2. Voor welke intergemeentelijke samenwerkingsverbanden (IGS) waar uw bestuur actief deel van uitmaakt, is een inkanteling binnen (de vooropgestelde) referentieregio's wenselijk of mogelijk en waarom (niet limitatief)? *

geen

3. Voor welke IGS waar uw bestuur actief deel van uitmaakt, is een inkanteling binnen (de vooropgestelde) referentieregio's niet wenselijk of mogelijk en waarom (niet limitatief)? *

geen

4. Voor welke IGS ziet u regio-overschrijdende samenwerking als een meerwaarde of een noodzaak (niet limitatief)? *

geen

5. Aan welke IGS zou u prioritair vorm willen geven binnen de referentieregio? *

Neteland

6. Hebt u procesmatige suggesties voor de verdere aanpak van het proces regiovorming zoals vooropgesteld in de nota aan de Vlaamse Regering? *

/

7. Hebt u aanvullende bemerkingen of suggesties?

/

Deze content is niet gemaakt of goedgekeurd door Google.

Google Formulieren

Adviesvraag mbt regiovorming

Met de regiovorming wil de Vlaamse Regering de intergemeentelijke samenwerking verbeteren. U vindt deze kadernota via <https://lokaalbestuur.vlaanderen.be/strategische-projecten/regiovorming>.

Aan de provinciegouverneurs wordt gevraagd om de lokale gesprekken over regioafbakening te faciliteren en een advies te formuleren over de afbakening van de referentieregio's. Deze schriftelijke adviesvraag is daar één element in.

E-mailadres *

tina.vervloessem@herselt.be

Vul hier de naam in van uw gemeente. *

Herselt

1. Kan u(w bestuur) zich vinden in de voor uw gemeente vooropgestelde referentieregio (cfr. bijlage 1 in de kadernota Vlaamse Regering)? *

Ja

Nee

Anders:

Het College kan zich vinden in de voor Herselt vooropgestelde referentieregio, maar stelt zich het nut van het bepalen van een referentieregio van dergelijke grootte in vraag : zuiderkempen en noorderkempen bijvoorbeeld verschillen in grote mate.

2. Voor welke intergemeentelijke samenwerkingsverbanden (IGS) waar uw bestuur actief deel van uitmaakt, is een inkanteling binnen (de vooropgestelde) referentieregio's wenselijk of mogelijk en waarom (niet limitatief)? *

Voor alle intergemeentelijke samenwerkingsverbanden waar Herselt deel van uitmaakt, is een inkanteling binnen (de vooropgestelde) referentieregio wenselijk, waar dit mogelijk is. De samenwerkingsverbanden die zich bevinden binnen het domein welzijn bevinden zich al binnen de referentieregio. Er zijn echter andere samenwerkingsverbanden (bv. de Merode) waar buiten de vooropgestelde referentieregio wordt samengewerkt.

---

3. Voor welke IGS waar uw bestuur actief deel van uitmaakt, is een inkanteling binnen (de vooropgestelde) referentieregio's niet wenselijk of mogelijk en waarom (niet limitatief)? *

Voor intergemeentelijke samenwerkingsverbanden (bv. De Merode en afgeleiden, distributienetbeheerders waar wij bij Limburg zijn zoals Fluvius Limburg) die omwille van geografische redenen buiten de referentieregio vallen (en zelfs in meer dan 2 regio's zitten) is een inkanteling binnen (de vooropgestelde) referentieregio's niet wenselijk of mogelijk. De gemeente ligt op de grens met provincie Vlaams Brabant en Limburg, en inwoners zijn voor wat betreft onder andere middelbaar onderwijs (Heist op den berg, Aarschot, Diest), tewerkstelling, vrije tijd (tekenacademie, academie beeldende kunst , openbaar vervoer (Aarschot - Heist op den Berg) ..vaak ook gericht op gemeenten buiten de referentieregio.

---

4. Voor welke IGS ziet u regio-overschrijdende samenwerking als een meerwaarde of een noodzaak (niet limitatief)? *

Het College ziet voor de bestaande samenwerkingsverbanden die regio-overschrijdend zijn een belangrijke meerwaarde.

---

5. Aan welke IGS zou u prioritair vorm willen geven binnen de referentieregio? *

Het College heeft geen specifieke voorkeur op de vraag aan welke IGS Herselt prioritair vorm wil geven binnen de referentieregio.

---

6. Hebt u procesmatige suggesties voor de verdere aanpak van het proces regiovorming zoals vooropgesteld in de nota aan de Vlaamse Regering? *

Er dient in elk geval voldoende tijd en ondersteuning voorzien te zijn om bestaande IGS te hervormen. Bovendien is er onvoldoende duidelijkheid en transparantie over de verdere invulling van de referentieregio's. De vraagstelling lijkt gefragmenteerd waardoor er geen zicht is op het totale plaatje.

7. Hebt u aanvullende bemerkingen of suggesties?

Het College opteert om ook de mogelijkheden binnen subregionaal niveau te behouden en niet enkel op referentieregio niveau. Ook moet het mogelijk blijven om voor bepaalde materies buiten de referentieregio samen te werken.

Deze content is niet gemaakt of goedgekeurd door Google.

Google Formulieren

Adviesvraag mbt regiovorming

Met de regiovorming wil de Vlaamse Regering de intergemeentelijke samenwerking verbeteren. U vindt deze kadernota via <https://lokaalbestuur.vlaanderen.be/strategische-projecten/regiovorming>.

Aan de provinciegouverneurs wordt gevraagd om de lokale gesprekken over regioafbakening te faciliteren en een advies te formuleren over de afbakening van de referentieregio's. Deze schriftelijke adviesvraag is daar één element in.

E-mailadres *

anita.van.den.eynde@hulshout.be

Vul hier de naam in van uw gemeente. *

Hulshout

1. Kan u(w bestuur) zich vinden in de voor uw gemeente vooropgestelde referentieregio (cfr. bijlage 1 in de kadernota Vlaamse Regering)? *

Ja

Nee

Anders: .....

2. Voor welke intergemeentelijke samenwerkingsverbanden (IGS) waar uw bestuur actief deel van uitmaakt, is een inkanteling binnen (de vooropgestelde) referentieregio's wenselijk of mogelijk en waarom (niet limitatief)? *

Historisch zijn heel wat bestuurlijke samenwerkingsverbanden ontstaan binnen regio Kempen. De IGS die gelinkt zijn aan welzijn bevinden zich momenteel al volledig binnen de voorgestelde referentieregio. Overzicht van IGS die al volledig binnen de voorgestelde referentieregio vallen: Brandweerzone Kempen, Centrum voor basiseducatie CBE Kempen, Conferentie van Kempense Burgemeesters, Cultuurraad voor de Kempen - CRK, ELZ Zuiderkempen, ILV Tewerkstelling, ILV Regierol Zuiderkempen, ILV Milieuhandhaving Kempen (IVMK), Intergemeentelijke veiligheidscel, Kleine Landeigendom Zuiderkempen, LOGO Kempen, Politiezone PZ ZUIDERKEMPEN, Vervoerregio Kempen, Centrum Algemeen Welzijnswerk (CAW) De Kempen, Dienst rechtshulp, Dienstenbedrijf Partners in Diensten en tewerkstelling (PIDT), Geelse Huisvesting, Geïntegreerd Breed Onthaal, Huis van het kind, Netwerk palliatieve zorg NPZ arrondissement Turnhout, Regionale dienst gezinszorg, SVK Zuiderkempen, Welzijnszorg Kempen.

---

3. Voor welke IGS waar uw bestuur actief deel van uitmaakt, is een inkanteling binnen (de vooropgestelde) referentieregio's niet wenselijk of mogelijk en waarom (niet limitatief)? *

Hulshout ligt op de grens van een provincie en op de grens van een arrondissement. Veel van de aanwezige samenwerkingsverbanden overschrijden deze grenzen, vooral de IGS die gelinkt zijn aan sport, onderwijs en cultuur/toerisme. De inwoners van Hulshout richten zich voornamelijk op Heist-op-den-Berg en Aarschot voor hun tewerkstelling, openbaar vervoer (trein), onderwijs, vrijetijdsbesteding (hobby's, muziekschool, tekenacademie, toeristische uitstappen, deelname aan evenementen...) en minder op de grote steden en gemeenten binnen de Kempen.

Bij onderstaande IGS zijn er dan ook gemeenten aangesloten die zich niet binnen de voorgestelde referentieregio bevinden: Achtkant, De Kringwinkel Zuiderkempen, Intercommunale Ontwikkelingsmaatschappij voor de Kempen (IOK), Intercommunale Ontwikkelingsmaatschappij voor de Kempen (IOK) Afvalbeheer, Kempens Karakter, Kempens Woonplatform Zuid Centraal, Projectvereniging De Merode, Scholengemeenschap "Scholen aan de Nete", Sportregio Kempen, Streekplatform Kempen (RESOC), Zonnige Kempen.

Op basis van de huidige aanwezige samenwerkingsverbanden zou het wel aangewezen zijn om regio Kempen nog uit te breiden met de gemeenten Heist-op-den-Berg, Nijlen en ook Berlaar.

---

4. Voor welke IGS ziet u regio-overschrijdende samenwerking als een meerwaarde of een noodzaak (niet limitatief)? *

Voor Hulshout zijn alle IGS voor ons een meerwaarde omdat ze versterkend werken.

---

5. Aan welke IGS zou u prioritair vorm willen geven binnen de referentieregio? *

Binnen de vooropgestelde referentieregio de samenwerkingen betreffende sociale aangelegenheden en wonen, alsook de IGS die gelinkt zijn aan onderwijs (scholen) en sport, daarna de andere IGS binnen het domein vrije tijd. Momenteel valt de huidige werking van deze voornamelijk buiten de voorgestelde referentieregio. Voor de scholengemeenschap worden we dikwijls geprezen voor onze goede samenwerking. Het zou spijtig zijn dit te moeten ontbinden om naar een andere samenwerking binnen de voorgestelde referentieregio te gaan.

---

6. Hebt u procesmatige suggesties voor de verdere aanpak van het proces regiovorming zoals vooropgesteld in de nota aan de Vlaamse Regering? *

Vraag om een ruime overgangperiode te voorzien voor de omvorming van de bestaande IGS omdat dit geen makkelijke oefening is.

---

7. Hebt u aanvullende bemerkingen of suggesties?

Suggestie om de gerechtelijke kantons eveneens af te stemmen op de referentieregio's. We merken dat er samenwerkingen zijn tussen justitie en de welzijnsactoren (bv. Family Justice Centers) die moeizaam verlopen als ze regio-overschrijdend zijn.

Deze content is niet gemaakt of goedgekeurd door Google.

Google Formulieren

Adviesvraag mbt regiovorming

Met de regiovorming wil de Vlaamse Regering de intergemeentelijke samenwerking verbeteren. U vindt deze kadernota via <https://lokaalbestuur.vlaanderen.be/strategische-projecten/regiovorming>.

Aan de provinciegouverneurs wordt gevraagd om de lokale gesprekken over regioafbakening te faciliteren en een advies te formuleren over de afbakening van de referentieregio's. Deze schriftelijke adviesvraag is daar één element in.

E-mailadres *

ward.kennes@kasterlee.be

Vul hier de naam in van uw gemeente. *

Kasterlee

1. Kan u(w bestuur) zich vinden in de voor uw gemeente vooropgestelde referentieregio (cfr. bijlage 1 in de kadernota Vlaamse Regering)? *

Ja

Nee

Anders: .....

2. Voor welke intergemeentelijke samenwerkingsverbanden (IGS) waar uw bestuur actief deel van uitmaakt, is een inkanteling binnen (de vooropgestelde) referentieregio's wenselijk of mogelijk en waarom (niet limitatief)? *

IOK, IOK Afvalbeheer, WZK, Conferentie Kempense burgemeesters, Streekplatform Kempen, HVZ Taxandria, CAW Kempen, Vervoersregio, IKA, naar een Kempense woonmaatschappij?, naar een Kempense scholengemeenschap voor het gemeentelijk onderwijs?, Kringwinkel

3. Voor welke IGS waar uw bestuur actief deel van uitmaakt, is een inkanteling binnen (de vooropgestelde) referentieregio's niet wenselijk of mogelijk en waarom (niet limitatief)? *

Pidpa, Pontes, Cipal, Fluvius, Ethias = die kan je niet afschalen op een regionaal niveau

4. Voor welke IGS ziet u regio-overschrijdende samenwerking als een meerwaarde of een noodzaak (niet limitatief)? *

Vervoersregio, Pidpa, Fluvius,

5. Aan welke IGS zou u prioritair vorm willen geven binnen de referentieregio? *

IOK, IOK Afvalbeheer , WZK, Vervoerregio, Streekplatform Kempen, Kempenpact 2030. Persoonlijk ben ik ook voor grotere politiezones en één Kempense HVZ.

6. Hebt u procesmatige suggesties voor de verdere aanpak van het proces regiovorming zoals vooropgesteld in de nota aan de Vlaamse Regering? *

De regio vorming moet van onderuit gebeuren. Gemeenten moeten over alle vrijheid beschikken om de referentieregio te volgen of voor een andere regio te kiezen. Er moet ook worden nagedacht over een governance voor de regio. Over de verhouding van een regio met de diverse zones daarin. En over het vereenvoudigen van structuren door er een reeks te laten inkantelen en af te schaffen.

7. Hebt u aanvullende bemerkingen of suggesties?

Een regio heeft ook een governance nodig. Over de organisatie en de financiering moet ook nagedacht en beslist worden.

Deze content is niet gemaakt of goedgekeurd door Google.

Google Formulier

Adviesvraag mbt regiovorming

Met de regiovorming wil de Vlaamse Regering de intergemeentelijke samenwerking verbeteren. U vindt deze kadernota via <https://lokaalbestuur.vlaanderen.be/strategische-projecten/regiovorming>.

Aan de provinciegouverneurs wordt gevraagd om de lokale gesprekken over regioafbakening te faciliteren en een advies te formuleren over de afbakening van de referentieregio's. Deze schriftelijke adviesvraag is daar één element in.

E-mailadres *

Tine.Gielis@laakdal.be

Vul hier de naam in van uw gemeente. *

Laakdal

1. Kan u(w bestuur) zich vinden in de voor uw gemeente vooropgestelde referentieregio (cfr. bijlage 1 in de kadernota Vlaamse Regering)? *

Ja

Nee

Anders: .....

2. Voor welke intergemeentelijke samenwerkingsverbanden (IGS) waar uw bestuur actief deel van uitmaakt, is een inkanteling binnen (de vooropgestelde) referentieregio's wenselijk of mogelijk en waarom (niet limitatief)? *

Voor alle intergemeentelijke samenwerkingsverbanden waar Laakdal deel van uitmaakt is een inkanteling binnen (de vooropgestelde) referentieregio wenselijk.

3. Voor welke IGS waar uw bestuur actief deel van uitmaakt, is een inkanteling binnen (de vooropgestelde) referentieregio's niet wenselijk of mogelijk en waarom (niet limitatief)? *

Voor intergemeentelijke samenwerkingsverbanden (bv. De Merode en afgeleiden, distributienetbeheerders waar wij bij Limburg bij zijn zoals Fluvius Limburg) die omwille van geografische redenen buiten de referentieregio vallen (en zelfs in meer dan 2 regio's zitten) of waar een financiële 'uitkoping' tegenover moet staan (vb. Ter Kempen), is een inkanteling binnen (de vooropgestelde) referentieregio's niet wenselijk of mogelijk.

---

4. Voor welke IGS ziet u regio-overschrijdende samenwerking als een meerwaarde of een noodzaak (niet limitatief)? *

Voor distributienetbeheerders die grensoverschrijdend zijn is samenwerking een meerwaarde of een noodzaak.

---

5. Aan welke IGS zou u prioritair vorm willen geven binnen de referentieregio? *

Het bestuur heeft geen specifieke voorkeur op de vraag aan welke IGS Laakdal prioritair vorm zou willen geven binnen de referentieregio.

---

6. Hebt u procesmatige suggesties voor de verdere aanpak van het proces regiovorming zoals vooropgesteld in de nota aan de Vlaamse Regering? *

Het bestuur heeft geen procesmatige suggesties voor de verdere aanpak van het proces regiovorming zoals vooropgesteld in de nota aan de Vlaamse Regering.

---

7. Hebt u aanvullende bemerkingen of suggesties?

Het bestuur opteert ervoor om ook de mogelijkheden binnen subregionaal niveau te behouden en niet enkel op referentieregio niveau.

Deze content is niet gemaakt of goedgekeurd door Google.

Google Formulieren

Kabinet gouverneur Cathy Bex
Koningin Elisabethlei 22

DEPARTEMENT ALGEMENE ZAKEN
Team secretariaat

2018 Antwerpen

vragen naar Danny Dewelde	e-mail danny.dewelde@lier.be	telefoon 03 8000 311	datum 14-1-2021
uw bericht van	ons kenmerk	uw kenmerk	bijlage(n)

Regiovorming – standpunt over voorlopige regioafbakening

Geachte,

Op 9 oktober 2020 keurde de Vlaamse Regering een kadernota goed die de visie op regiovorming weergeeft en het kader voor de verdere aanpak deze regeerperiode. De nota bevat ook een kaart met 13 referentieregio's, waarbij de stad Lier behoort tot referentieregio Rivierenland. Die kaart is geen definitieve afbakening, maar moet de discussie aanwakkeren. De stad werd gevraagd om een standpunt in te nemen over de voorgestelde regioafbakening en dit tegen half januari 2021 aan de gouverneur over te maken.

Na overleg binnen de stad zijn we tot volgend standpunt gekomen. De stad kan in principe akkoord gaan met de indeling in referentieregio Rivierenland. We wensen wel enkele randbemerkingen te maken.

- Wij wensen dat de voorgestelde regio voldoende groot, sterk en slagkrachtig is. Een minimum aantal deelnemende gemeenten is noodzakelijk. De piste van een regio Rivierenland-Kempen is een te overwegen piste. Lier wordt tenslotte de poort van de Kempen genoemd.
- De stad neemt deel aan verschillende samenwerkingsverbanden. Een aantal daarvan bestaan uit gemeenten waarvan het merendeel behoren tot deze referentieregio. Andere vallen daarbuiten maar moeten kunnen behouden blijven. Met het oog op een efficiënte werking moeten ook nieuwe verbanden buiten de toekomstige regio mogelijk blijven.
- Wij dringen aan op transparantie van de toekomstige werking van de regio.
- Kunnen wij een kader verwachten voor de werking vanuit de bevoegde hogere overheid of is iedere regio hier vrij in?

Met de meeste hoogachting,

Algemeen directeur,

Burgemeester,

Katleen JANSSENS

Frank BOOGAERTS

Dungelhoeffsite
Paradeplein 2 bus 1
2500 LIER

tel. 03 8000 300
info@lier.be

www.lier.be
www.sociaalhuislier.be

---

27   2020_CBS_02731   Regiovorming - Bespreking

Samenstelling:

Aanwezig:

de heer Johan Leysen, burgemeester; de heer Werner Hens, schepen; mevrouw Mien Vanden Broek, schepen; de heer Wim Wouters, schepen; de heer Bert Kenis, schepen; de heer Zjeen Reynders, schepen; de heer Erik Borgmans, schepen; de heer Michel Van Sprengel, algemeen directeur

---

Beschrijving

Aanleiding en context

Gelet op het mailbericht vanuit het kabinet van de gouverneur overgemaakt aan alle burgemeesters uit de provincie Antwerpen.

Geachte burgemeester,

Op 9 oktober keurde de Vlaamse Regering een kadernota over regiovorming goed. Met de regiovorming wil de Vlaamse Regering de intergemeentelijke samenwerking verbeteren en regionale samenwerking stimuleren. U vindt deze nota via <https://lokaalbestuur.vlaanderen.be/strategische-projecten/regiovorming>.

Daarnaast bevat de kadernota een voorstel van afbakening van dertien referentieregio's. Het moet duidelijk zijn dat deze kaart nog geen door de Vlaamse Regering gevalideerde afbakening is. Het is een aanzet, en in die zin richtinggevend en inspirerend voor het verdere overleg hierover in de komende maanden.

Aan de provinciegouverneurs wordt gevraagd om de lokale gesprekken over regioafbakening te faciliteren en een advies te formuleren over de afbakening van de referentieregio's. Om tot een gedragen advies te komen, stel ik de volgende werkwijze voor:

- *schriftelijke adviesvraag aan de gemeentebesturen via deze brief;*
- *toelichting regiovorming en eerste gedachtewisseling op het halfjaarlijkse burgemeestersoverleg dd. 28 oktober 2020;*
- *verwerking van de adviezen, ter bespreking via debat met de burgemeesters medio? december (u ontvangt spoedig een vergaderverzoek);*
- *bevoegd minister Bart Somers verwacht mijn advies voor het jaareinde.*

De regiovorming en de afbakening van de referentieregio's raken aan verschillende beleidsdomeinen en zullen ongetwijfeld een boeiend debat opleveren. We brengen de visie van de lokale besturen

graag in kaart via volgende vragen, al beseffen we dat we niet exhaustief zijn. U kunt uiteraard nog aanvullende bemerkingen of suggesties formuleren.

1. Kan u(w bestuur) zich vinden in de voor uw gemeente vooropgestelde referentieregio (cfr. bijlage 1 in de kadernota Vlaamse Regering)?
2. Voor welke intergemeentelijke samenwerkingsverbanden (IGS) waar uw bestuur actief deel van uitmaakt, is een inkanteling binnen (de vooropgestelde) referentieregio's wenselijk of mogelijk en waarom (niet limitatief)?
3. Voor welke IGS waar uw bestuur actief deel van uitmaakt, is een inkanteling binnen (de vooropgestelde) referentieregio's niet wenselijk of mogelijk en waarom (niet limitatief)?
4. Voor welke IGS ziet u regio-overschrijdende samenwerking als een meerwaarde of een noodzaak (niet limitatief)?
5. Aan welke IGS zou u prioritair vorm willen geven binnen de referentieregio?
6. Hebt u procesmatige suggesties voor de verdere aanpak van het proces regiovorming zoals vooropgesteld in de nota aan de Vlaamse Regering?
7. Hebt u aanvullende bemerkingen of suggesties?

U kunt deze vragen beantwoorden via dit formulier (1 reactie per gemeente) : <https://forms.gle/e75SVUUZ1pe9ydc7> . Dank bij voorbaat om uw antwoorden in te geven tegen uiterlijk 20 november 2020.

Waarschijnlijk vindt u het nuttig om bij het formuleren van uw advies terug te grijpen naar de resultaten van de regioscreening uit 2012.

- Het globale rapport met de analyses staat op de website van de Vlaamse overheid, onderaan op deze pagina: <https://lokaalbestuur.vlaanderen.be/draaiboek-fusies/interne-zaken/igs-en-verzelfstandiging/het-algemene-overzicht-van-alle-participaties>.
- Of via rechtstreekse link: https://lokaalbestuur.vlaanderen.be/sites/default/files/public/thema/verzelfstandiging_samenwerking/VerzelfstandingenSamenwerking_Regioscreening_regioscreening.pdf :
- Ook op mijn website is hieraan een pagina gewijd: <https://www.cathyberx.be/taken-en-bevoegdheden/coordinatie/regioscreening.html>

Voor vragen over de regiovorming kan u terecht op een centraal aanspreekpunt: regiovorming@vlaanderen.be. U kunt uiteraard ook contact opnemen met mijn kabinet (peter.mertens@provincieantwerpen.be, 03 240 51 47).

Met vriendelijke groeten,

Cathy Berx

Gouverneur Provincie Antwerpen

Gelet op het advies van het managementteam;

Besluit

Artikel 1

Het college onderschrijft bijgevoegd advies van het managementteam houdende akkoord met de voorgestelde referentieregio (arrondissement Turnhout / IOK werkingsgebied) met de subregio Baldemore (Balen, Dessel, Mol, Retie) als basis. Dit sowieso met het oog op toekomstige intergemeentelijke samenwerkingsverbanden. Het voorgestelde Matroesjka model wordt onderschreven, maar mag niet leiden tot absolute schotten tussen gemeenten. Ook

provinciegrensoverschrijdende samenwerkingen moeten mogelijk blijven indien de thematiek het vereist (bv. waterproblematiek -> link met provincie Limburg).

Artikel 2

Reeds bestaande efficiënt werkende intergemeentelijke samenwerkingsverbanden moeten kunnen behouden blijven (faciliteiten voorzien).

Bijlagen

---

1. REGIOVORMING - advies MAT aan CBS.pdf

Aldus beslist in bovenvermelde zitting,
Namens het College van burgemeester en schepenen

REGIOVORMING – advies MAT aan het CBS

1. Kan uw bestuur zich vinden in de voor uw gemeente vooropgestelde referentieregio ?

Het opzet van de Vlaamse Regering lijkt niet onlogisch. Het Matroesjka-model waarvan sprake verengt weliswaar soms de mogelijkheden, maar zal zeker de overzichtelijkheid en de continuïteit van onderling engagement versterken. Verrommeling wordt tegengegaan, wat een meerwaarde kan betekenen.

Voor Balen lijkt de referentieregio (quasi het werkingsgebied IOK) zeker een passende afbakening. Daarnaast is voor het OCMW als “kleiner poppetje” de subregio Baldemore zeker een belangrijk samenwerkingsverband (Interlokale vereniging, Eerstelijnszone, cvba-so Baldemo,...). Deze afbakening werd vorig jaar ook al bekrachtigd door de Vlaamse overheid via de erkenning als ELZ.

Vanuit Balen drukken we dus de wens uit enerzijds toe te werken naar clustering in de vermelde referentieregio (werkingsgebied IOK) en anderzijds voor de kleinere samenwerkingsverbanden zeker clustering in de goed draaiende subregio Baldemore (Balen – Dessel – Mol – Retie).

Het Matroesjkamodel indachtig lijken omwille van de huidige vlotte werking – minstens in een overgangperiode – IGS kleiner dan de subregio mogelijk te moeten blijven (bv Molse Bouwmaatschappij), alsook tussenvormen tussen de referentieregio en als basis de subregio (bv Brandweerzone Kempen, Sociaal Verhuurkantoor Zuiderkempen, De Ark, Sportregio Zuiderkempen, Cultuurnetwerk Kempen, Regionaal Landschap Kleine en Grote Nete,...).

Het samenwerken met besturen buiten deze van de referentieregio hoeft niet mordicus afgeschreven te worden en kan in functie van de thematiek zelfs zinvol zijn, bv als grensgemeente met provincie Limburg (mobiliteit, waterproblematiek,...laat zich niet begrenzen).

2. Voor welke IGS waar uw bestuur actief deel van uitmaakt, is een inkanteling binnen de vooropgestelde referentieregio's wenselijk of mogelijk en waarom (niet limitatief) ?

Interpretatie vervat in antwoorden vraag 3.

Historisch gegroeide samenwerkingsverbanden lijken soms te botsen met de huidige afbakening van regio's. Zo stellen we vast dat in de vervoersregio Kempen (= onze referentieregio) onze gemeente het probleem blijft tegenkomen van mede afhankelijkheid van De Lijn Limburg.

3. Voor welke IGS waar uw bestuur actief deel van uitmaakt, is een inkanteling binnen de vooropgestelde referentieregio's niet nodig, wenselijk of mogelijk en waarom (niet limitatief) ?

Niet nodig:

Een aantal IGS kent quasi dezelfde samenstelling als de referentieregio (geen verdere actie vereist) :

- IOK en IOK afvalbeheer
- Welzijnszorg Kempen
- Streekplatform Kempen
- Vervoerregio Kempen
- Logo Kempen
- ILV Gemeentelijk administratieve sancties

Een aantal andere (kleinere) IGS is samengesteld uit onze huidige subregio Baldemore (Balen – Dessel – Mol – Retie) of kleiner, die we omwille van de sterke dynamiek in werking graag willen behouden :

- Interlokale vereniging Baldemore
- Eerstelijnszone Baldemore
- Cvba-so Baldemo
- Politiezone Balen-Dessel-Mol
- Molse Bouwmaatschappij

Een aantal andere bestaande IGS kent onze subregio Baldemore als basis, maar heeft binnen de referentieregio een uitbreiding met andere besturen (tot nader order zo te behouden wegens sterk samenwerkingsverband):

- Brandweerzone Kempen
- Sociaal Verhuurkantoor Zuiderkempen
- De Ark
- Sportregio Zuiderkempen
- Cultuurnetwerk Kempen,
- Regionaal Landschap Kleine en Grote Nete

Sommige IGS waarvan Balen deel uit maakt, bestaan uit een aantal besturen uit de referentieregio, maar bevatten niet alle besturen van onze subregio (niet altijd duidelijk of dit oplosbaar is of moet zijn):

- Bosgroep Zuiderkempen (12 gemeenten uit referentieregio, maar zonder Retie en Dessel)
- Kringwinkel Zuiderkempen (bevat gemeenten uit referentieregio, maar ook een gemeente erbuiten)
- Interlokale Vereniging Archiefbeheer (gemeenten Balen, Dessel, Retie, Meerhout, Laakdal) -> gemeente Mol (4de partner van onze subregio) beschikt over eigen archivaris en dus geen nood tot opname in het intergemeentelijk verband. Schaalgrootte van en samenstelling met de 5 andere besturen is voor de betreffende werking perfect.

- Interlokale Vereniging Onderwijs Balen-Dessel-Mol -> gerelateerd aan tekenacademie en muziekacademie als officieel onderwijs georganiseerd door gemeente Mol maar waar gemeenten Balen en Dessel als filiaal bij aangesloten zijn. Retie als 4de partner van de subregio geen vragende partij.

Niet mogelijk :

Diverse IGS waarin gemeente en/of OCMW Balen opgenomen zijn en/of waarvan ze vennoot zijn, kennen een uitgetekende hogere / ruimere structuur waarvan het wellicht niet zinvol of mogelijk is deze terug te brengen tot de vereenvoudigde referentieregio :

- IVEKA (weliswaar verdere vertakking in Regionale Bestuurscomités : zie Noord en Zuid -> Retie zit evenwel in Noord, terwijl Balen, Mol en Dessel in Zuid zitten : te optimaliseren ?)
- PONTES (deelnemende besturen uit ganse provincie Antwerpen en Limburg, mede gerelateerd aan de aanwezigheid van crematoria in Antwerpen, Turnhout en Lommel)
- IKA
- PIDPA (ganse provincie Antwerpen)
- OFP Provant (ganse provincie Antwerpen)
- VVSG, OVSG, VVOG (georganiseerd op Vlaams niveau)

Niet wenselijk :

- Bekkenbestuur Netebekken -> besturen uit provincies Antwerpen, Limburg en Vlaams Brabant (verbonden door thematiek water)

Ter Kempen vzw ?

- Samenwerkingsverband tussen een aantal gemeenten uit de referentieregio (Balen, Dessel, Retie, Meerhout, Laakdal) en gemeente Ham uit provincie Limburg. Gemeente Tessenderlo is uittredend.

4. Voor welke IGS ziet u regio-overschrijdende samenwerking als een meerwaarde of een noodzaak (niet limitatief) ?

IGS die ruimer bekeken moeten worden dan enkel de referentieregio :

- IVEKA
- PONTES
- IKA
- PIDPA
- OFP Provant
- VVSG

- OVSG
- VVOG
- Bekkenbestuur Netebekken
- Ter Kempen vzw ?

5. **Aan welke nieuwe IGS zou u eventueel vorm willen geven binnen de referentieregio ?**

Gewenste uitbreiding van intergemeentelijke samenwerking: beleidsdomeinen waar deskundigheid moeilijker te vinden is of waarbij het niet haalbaar is om elke gemeente apart van de nodige deskundigheid te voorzien (omdat het aantal dossiers per gemeente misschien te beperkt is om een deskundige aan te werven hiervoor).

vb deskundigheid op vlak van water. Water is van groot belang en dient ook toekomstgericht bekeken te worden. Het betreft hier zowel het adviserend verhaal in kader van omgevingsvergunningen of beleidsdossiers als het uitvoerende deel aangezien een waterloop in de natuur geen gemeentegrens kent. Om de materie goed te kunnen opvolgen, dient een kleinere samenwerking binnen de referentieregio te worden opgezet. Dit omwille van praktische redenen: uitvoering van onderhoudswerkzaamheden aan waterlopen is dikwijls seizoensgebonden: het is dan onmogelijk om voor een (te) grote regio te kiezen. Tevens is de hoeveelheid van dossiers in kader van omgevingsvergunningen te groot om in de grote referentieregio adviezen uit te schrijven. Enerzijds is de hoeveelheid aan dossiers te groot, anderzijds kan de visievorming totaal verschillend zijn. Een landelijke gemeente vereist een andere aanpak dan een meer stedelijke omgeving. Wanneer we spreken over de versterking van groenblauwe netwerken is het duidelijk dat de gemeentegrens overstegen moet worden om dit uit te werken; water laat zich niet beheersen binnen gemeentegrenzen en ook niet binnen regiogrenzen. Op dit moment wordt dit vooral bekeken vanuit waterlopen beheer. Het thema is echter uitgebreider: vb hoe omgaan met al de ondergrondse garages in omgevingsvergunningsaanvragen: welk effect heeft dit op de grondwatertafel? De deskundigheid in deze materie is ook beperkt aanwezig dus het is onmogelijk dat elk lokaal bestuur dit apart gaat bekijken. Hiervoor zijn studies over een groter geheel nodig en dus niet alleen zuiver wat betreft het waterlopenbeheer.

vb. Zaken als grondverzet vereisen specialisatie en deskundigheid: ook hier is het belangrijk om zowel voor het meer theoretisch administratieve als voor een praktische opslagplaats, zogenaamde TOP (=tijdelijke opslagplaats) in samenwerking te gaan.

Vb De deskundigheid van een landmeter of het nu als werknemer van meerdere gemeenten is of als extern ingehuurde deskundigheid kan gezamenlijk voor meerdere gemeenten worden voorzien.

Vb Momenteel wordt al samengewerkt in het kader van samenaankopen.

Dit zou echter ook verder kunnen bekeken worden om werkzaamheden gezamenlijk aan te pakken, zeker wanneer de werken logischerwijs de gemeentegrenzen overschrijden.

Binnen de visie van samenaankopen kunnen ook nog samenwerkingsverbanden worden opgezet om een gespecialiseerde machine (hoogtewerker, wegenschaaf) gezamenlijk aan te kopen en door meerdere gemeenten samen te gebruiken. (De

werklast van aankoop, planning van inzet, onderbrengen op een locatie, afspraken rond sleutelbeheer dienen dan wel goed uitgewerkt te worden)

Probleem is wel een goed evenwicht te vinden in de omvang van de intergemeentelijke samenwerking. Hiervoor komen vooral niet-weersgebonden werken en machines in aanmerking. Wanneer werkzaamheden afhankelijk zijn van de weersomstandigheden mag de groep niet te groot zijn aangezien elke gemeente dan op hetzelfde moment de uitvoering van werken wil op haar grondgebied. (vb belijning op de openbare weg, asfaltwegen onderhouden,..)

Ook uitleenmaterialen voor evenementen kunnen worden gebundeld door verschillende gemeenten.

Ook het opzetten van databanken kan een meerwaarde zijn in de werking van lokale besturen:

vb een verzameling van adviesverlening bij omgevingsdossiers; de formulering van een aantal adviezen

vb welk uitleenmateriaal is waar ter beschikking

vb welke machines kunnen door het lokaal bestuur ter beschikking gezet worden voor een ander lokaal bestuur (of van een hogere overheid naar een lagere overheid en omgekeerd)

6. Procesmatige suggesties

Bij de uitwerking dient steeds ook de meerwaarde voor het lokaal bestuur voor ogen gehouden en geduid te worden. Dat het dossier van onderuit (lokale besturen) mee wordt opgebouwd, is alvast fijn om vast te stellen.

7. Aanvullende bemerkingen of suggesties

Herhaling van het pleidooi om niet alleen de (terechte) grote referentieregio in het achterhoofd te houden, maar zeker ook onze sterk werkende subregio Baldemore evenals de tussenvormen die intussen hun nut hebben bewezen.

algemeen directeur
Michel Van Sprengel

burgemeester
Johan Leysen

Adviesvraag mbt regiovorming

Met de regiovorming wil de Vlaamse Regering de intergemeentelijke samenwerking verbeteren. U vindt deze kadernota via <https://lokaalbestuur.vlaanderen.be/strategische-projecten/regiovorming>.

Aan de provinciegouverneurs wordt gevraagd om de lokale gesprekken over regioafbakening te faciliteren en een advies te formuleren over de afbakening van de referentieregio's. Deze schriftelijke adviesvraag is daar één element in.

E-mailadres *

flor.boven@meerhout.be

Vul hier de naam in van uw gemeente. *

Meerhout

1. Kan u(w bestuur) zich vinden in de voor uw gemeente vooropgestelde referentieregio (cfr. bijlage 1 in de kadernota Vlaamse Regering)? *

Ja

Nee

Anders:

Het grootste deel van onze samenwerkingen, zeker de kleine samenwerkingsverbanden, situeert zich in deze regio. Dit neemt niet weg dat er een aantal uitzonderingen bestaan. Elke afbakening zal inhouden dat bepaalde samenwerkingen buiten de vooropgestelde regio vallen. Vanuit een pragmatisch standpunt lijkt de voorgestelde regio de best denkbare voor Meerhout.

2. Voor welke intergemeentelijke samenwerkingsverbanden (IGS) waar uw bestuur actief deel van uitmaakt, is een inkanteling binnen (de vooropgestelde) referentieregio's wenselijk of mogelijk en waarom (niet limitatief)? *

Het grootste deel van onze samenwerkingsverbanden situeert zich al in de referentieregio. Voor de samenwerkingen waar dit niet het geval is bestaat er geen wens om deze herorganiseren binnen de grenzen van de referentieregio.

---

3. Voor welke IGS waar uw bestuur actief deel van uitmaakt, is een inkanteling binnen (de vooropgestelde) referentieregio's niet wenselijk of mogelijk en waarom (niet limitatief)? *

- eventuele samenwerkingsverbanden die een duidelijk landschappelijke afbakening kennen, zoals de 'Kempen', dat zich ten dele ook in Limburg uitstrekt.
  - voor de samenwerkingsverbanden in de zorg waarbij zorgvragers uit Limburg komen, met als meest expliciet voorbeeld het woonzorgcentrum Ter Kempen waarin een aantal Limburgse OCMW's deelnemen. Ook voor het eigen OCMW-woonzorgcentrum (De Berk) zoeken wij momenteel naar samenwerking. Binnen onze eigen referentieregio werden de mogelijkheden al afgetast en vinden wij geen kandidaten om samen naar een zorgbedrijf op te richten. Een mogelijkheid die wij eventueel wensen te verkennen is het aansluiten bij een woonzorgbedrijf dat al in Limburg bestaat.
  - voor wat betreft mobiliteitsperspectieven zijn wij vaak ook ten dele afhankelijk van Limburg of specifieke gemeenten in Limburg. Zo wonen wij ook de vergaderingen van de vervoersregio in Limburg bij. Het busvervoer door Meerhout is immers voor een groot stuk op Limburg gericht. Onze inwoners gebruiken ook vaak de NMBS-stations van Diest en Aarschot die niet in onze referentieregio vallen.
  - ook voor wat de politiediensten betreft wordt een samenwerking of fusie met een andere politiezone overwogen. In de keuzemogelijkheden willen wij ons niet beperken tot de referentieregio.
-

4. Voor welke IGS ziet u regio-overschrijdende samenwerking als een meerwaarde of een noodzaak (niet limitatief)? *

zie ook vraag 3.

---

5. Aan welke IGS zou u prioritair vorm willen geven binnen de referentieregio? *

We zien, als vanzelfsprekend, een meerwaarde in nagenoeg elk samenwerkingsverband. Of er een meerwaarde bestaat om deze verbanden allemaal binnen dezelfde referentieregio te plaatsen is nog maar de vraag.

---

6. Hebt u procesmatige suggesties voor de verdere aanpak van het proces regiovorming zoals vooropgesteld in de nota aan de Vlaamse Regering? *

Geen.

---

7. Hebt u aanvullende bemerkingen of suggesties?

- Wij vragen ons af welke de meerwaarde is om per definitie alle samenwerkingsverbanden binnen dezelfde referentieregio te plaatsen. Mogelijk is het interlokale landschap daarmee wat overzichtelijk, maar naar ons aanvoelen is dit van weinig invloed op de kwaliteit van de samenwerking, en de effecten daarvan op de dienstverlening of burger. Anders uitgedrukt; of ons WZC nu samenwerkt in een verband met Limburgse woonzorgcentra of woonzorgcentra aan de andere zijde van onze gemeente is van geel tel voor de geboden zorg. De maatschappelijke realiteit is nu eenmaal complex, voor bepaalde maatschappelijke aspecten zoals openbaar vervoer zijn wij ten dele van Limburg afhankelijk. Het gehucht Gestel is ook voor lokale economie (winkelen), onderwijs en werken in die richting georiënteerd. De keuze om samenwerkingsverbanden te beperken tot een referentieregio sluit een aantal opportuniteiten af. Die nadelen van die beperking weegt mogelijk zwaarder dan de voordelen die de referentieregio biedt.

- Het is onmiskenbaar dat gemeenten steeds vaker (moeten) samenwerken. Deze evolutie is al veel langer ingezet omdat steeds meer uitdagingen de capaciteiten van de kleine besturen overstijgen. De tijd dat een gemeente op zichzelf in stond voor nutsvoorzieningen, afvalverwerking, veiligheid, zorg en welzijn, mobiliteit ligt al tientallen jaren achter ons. In alle essentiële beleidsdomeinen worden strategische beslissingen genomen in samenwerkingsverbanden. De gemeente is daarin weliswaar vertegenwoordigd, maar het is onmiskenbaar dat de invloed van het verkozen gemeentelijk beleidsorgaan daarin sterk is afgenomen. De schaal waarop wij onze democratie organiseren (gemeentelijk) verschilt van de schaal waarop steeds vaker het beleid wordt ontwerpen en bepaald (intergemeentelijk). Dit is een democratisch deficit. Alle samenwerkingsverbanden binnen dezelfde regio plaatsen lost daaraan weinig op. Het is maar de vraag of we onze inspanningen dan niet beter concentreren op het wijzigen van de schaal waarop we onze democratie organiseren. Dit kan door ofwel fusies te realiseren, ofwel de bestuursorganen van de intergemeentelijke samenwerkingsverbanden rechtstreeks te verkiezen.

- Ook vanuit het oogpunt bestuurskracht zijn andere (en betere) opties denkbaar dan het beperken van samenwerkingsmogelijkheden tot een bepaalde referentieregio.

Deze content is niet gemaakt of goedgekeurd door Google.

Google Formulieren

Niel, 7 januari 2021

Aan mevrouw Berx Cathy
Gouverneur Provincie Antwerpen

Koningin Elisabethlei 22 (13° verd.)

2018   ANTWERPEN

Uw brief van	Uw kenmerk	Ons kenmerk	Contactpersoon
			Veerle Poelmans Algemeen Directeur 03/451.11.19 Veerle.poelmans@ocmwniel.be

Betreft: Goedkeuring standpunt regiovorming.

Geachte mevrouw de Gouverneur,

Wij verwijzen naar uw mail van 19.10.2020 waarin u ons een aantal vragen voorlegde m.b.t. de regiovorming die door de Vlaamse regering wordt voorgesteld. Op 28.10.2020 gaf u hierover een toelichting. Inmiddels organiseerde u bijkomend overleg op 15 december (referentieregio Rivierenland) en 22 december (referentieregio Antwerpen).

De regiovorming is alvast een ingrijpend proces waarover grondig dient nagedacht en gedebatteerd te worden en we zijn dan ook blij met deze kans om hierin gehoord te worden.

Des te meer, omdat onze gemeente, enigszins tot onze verbazing, bij de regio Rivierenland werd ingedeeld.

Sta ons toe ons standpunt toe te lichten aan de hand van onze antwoorden op uw vragen.

Kan u(w bestuur) zich vinden in de voor uw gemeente vooropgestelde referentieregio

(cfr. bijlage 1 in de kadernota Vlaamse Regering)?

Helaas niet. Het overgrote deel van de intergemeentelijke samenwerkingsverbanden van onze gemeente zijn te vinden binnen de Rupelstreek, de Zuidrand of de ruime rand rond Antwerpen. Het aantal samenwerkingsverbanden met de gemeenten uit de regio Mechelen is uiterst beperkt en zeker niet van die orde om ons bij die regio te gaan indelen.

Ook onze politiezone Rupel behoort afdeling Antwerpen van het gerechtelijk arrondissement Antwerpen.

Niel is zowel qua economie, verhuisbewegingen, woon-werkverkeer, mobiliteit als ruimtelijke ordening quasi volledig op de Antwerpse regio gericht. De aanwezigheid van de Rupel als natuurlijke grens maakt dat Niel en bij uitbreiding natuurlijk de ganse Rupelstreek op de Antwerpse regio is gericht. Het zou bijzonder eigenaardig zijn om dan te worden ingedeeld in een cluster met gemeenten rond het Mechelse, tot in pakweg Nijlen of Heist-Op-den-Berg. Daartoe behoren heel wat gemeenten met wie wij als gemeente of met wie onze burgers eigenlijk bitter weinig te maken hebben.

Voor welke intergemeentelijke samenwerkingsverbanden (IGS) waar uw bestuur actief deel van uitmaakt, is een inkanteling binnen (de vooropgestelde) referentieregio's wenselijk of mogelijk en waarom (niet limitatief)?

Niel werkt enkel met de regio Mechelen samen rond de brandweer (federale bevoegdheid), het regionaal landschap en zorggerelateerde samenwerkingsverbanden (ziekenhuisregio, LOGO's, zorgregio).

Naar onze mening zijn deze beperkte samenwerkingsverbanden veel te summier om te kunnen spreken van een logische toetreding tot de regio Rivierenland. Onze belangrijkste samenwerkingsverbanden bevinden zich op het niveau van de regio Antwerpen.

Voor welke IGS waar uw bestuur actief deel van uitmaakt, is een inkanteling binnen (de vooropgestelde) referentieregio's niet wenselijk of mogelijk en waarom (niet limitatief)?

De grootste en belangrijkste samenwerkingsverbanden van Niel bevinden zich allemaal op het niveau van de regio Antwerpen. Denk aan de vervoerregio, Igean (inclusief de samenwerkingen met de omliggende recyclageparken van regio Zuid), Ideale Woning, Fluvius Antwerpen,...

Ook op vlak van cultuur, erfgoed, burgemeestersoverleg zijn onze samenwerkingen gericht op de zuidrand en de Rupelstreek met inbegrip van Aartselaar.

De talrijke samenwerkingsverbanden op het niveau van de regio Antwerpen zijn voor onze gemeente van té groot belang om plots alles in een andere regio te gaan inkantelen.

Tenslotte is het voor Niel ook not done om de Rupelstreek op te delen over twee referentieregio's. Dat zou een veel te groot effect hebben op alle IGS zoals opgesomd.

Voor welke IGS ziet u regio-overschrijdende samenwerking als een meerwaarde of een noodzaak (niet limitatief)?

Indien 95% van de samenwerkingsverbanden op eigen regio gebaseerd zijn, maar om goede (en/of historische) redenen 5% op een omliggende regio, moet het wat ons betreft mogelijk blijven om die samenwerkingsverbanden te behouden. Voor Niel gaat het dan specifiek om zorggerelateerde samenwerkingsverbanden als de LOGO's,

ziekenhuisregio's of zorgregio's. Daar kan in zekere zin ook nog het CAW en de lokale tewerkstellingsinitiatieven met VDAB aan toegevoegd worden. Deze samenwerkingsverbanden zijn onder meer gebaseerd op de reeds bestaande samenwerkingen van zorgverleners en ziekenhuisnetwerken. Het zou onnodig complex zijn om dit uit elkaar te gaan trekken.

Het lijkt ons trouwens in die zin bijzonder nuttig dat gemeenten op of zeer nabij de grens van een regio, zoals het geval voor Niel, de nodige flexibiliteit behouden om nieuwe samenwerkingsverbanden aan te gaan indien daar een bepaalde nood toe is.

Aan welke IGS zou u prioritair vorm willen geven binnen de referentieregio?

Binnen de vervoerregio wordt werk gemaakt van heel wat nuttige samenwerkingen rond mobiliteit (bv vervoer op maat, elektrisch deelfietsensysteem,...) die de komende jaren zeker een uitrol verdienen. Het zou onverstandig zijn om deze dynamiek stop te zetten.

Verder ligt er voor de referentieregio (voor Niel dus wel degelijk de regio Antwerpen voor een goed begrip) een uitdaging om de woonmaatschappijen coherenter te maken naar aanleiding van de recente vraag van de Vlaamse regering. Ook hier kijken we ook naar de Rupelstreek (inbegrepen van Aartselaar) als sub-referentieregio binnen de referentieregio Antwerpen.

Hebt u procesmatige suggesties voor de verdere aanpak van het proces regiovorming zoals vooropgesteld in de nota aan de Vlaamse Regering?

Niel sluit zich hier graag aan bij de collega's uit de Rupelstreek en Aartselaar en kunnen onze suggesties als volgt bundelen:

- Geef de gemeenten die bepaalde samenwerkingsverbanden moeten herstructureren en herorganiseren binnen hun regio voldoende tijd om dit effectief uit te voeren. Er is reeds voldoende werklast en dit is uiteindelijk een extra belasting voor de besturen den de betrokken IGS.
- Dwing gemeenten niet tot een regio waarvan ze geen deel willen uitmaken. Het laatste woord dient bij de gemeente zelf te liggen.
- Zorg dat de gemeenten niet in een keurslijf terecht komen. Flexibiliteit en wisselende samenwerkingsverbanden volgens thema komen de bestuurskracht van kleinere gemeenten immers ten goede.

Hebt u aanvullende bemerkingen of suggesties?

Iedereen is het erover eens dat de regiovorming die door de Vlaamse regering wordt voorgesteld, een ambitieus en ingrijpend proces is waarover nog heel wat onduidelijkheid bestaat. Verder overleg is noodzakelijk, en dit zowel binnen de referentieregio, als met de Vlaamse regering en de bestaande samenwerkingsverbanden. Het is een bovendien een proces dat niet overhaast mag aangepakt worden en waarbij het respect voor de gemeentelijke autonomie centraal moet staan.

Als kleinere gemeente staan wij immers voor vele uitdagingen. Wij ontleen bestuurskracht aan zinvolle flexibele intergemeentelijke samenwerkingsverbanden.

Daarom zijn wij oprecht bezorgd over dit voorstel van regiovorming waarbij onze gemeente wordt ondergebracht in een referentieregio die niet aansluit bij het merendeel van onze huidige feitelijke samenwerkingsverbanden.

Wij durven er met andere woorden op de hopen dat met deze bezorgdheden rekening wordt gehouden om het voorstel – zoals het nu voorligt – bij te sturen.

Met vriendelijke groeten,

Namens het College van Burgemeester en Schepenen,

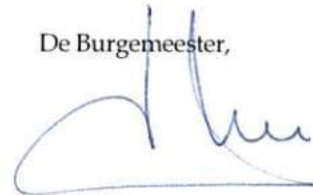
De Algemeen Directeur,

Veerle Poelmans

De Burgemeester,

Tom De Vries.

Kopie:

- de heer Jan Jambon, minister-president van de Vlaamse Regering
- de heer Bart Somers, minister van Binnenlands Bestuur
- de burgemeesters van en te Aartselaar, Boom, Hemiksem, Rumst en Schelle

Uittreksel uit het register der beraadslagingen
Van het SCHEPENCOLLEGE

Zitting van 07 januari 2021

Aanwezig: Tom De Vries, Burgemeester;
Eddy Soetewey, Bart Van der Velde, Ellen Brits, Tom
Caluwaerts, Schepenen;
Anne Troch, Schepen - voorzitter BCSD;
Veerle Poelmans, Algemeen Directeur

Verontschuldigd:
Afwezig:

Betreft: Goedkeuring standpunt regiovorming. -

HET COLLEGE,

Beschrijving

Aanleiding en context

De Vlaamse Regering zet in op regiovorming. Deze regiovorming moet van onderuit opgebouwd en gedragen worden door de lokale besturen. De burgemeesters van de lokale besturen vormen de spil van deze regiovorming. Om tot een grotere coherentie te komen en deze regiovorming te stimuleren, zal de Vlaamse Regering, verder bouwend op de reeds uitgevoerde regioscreening, vaste regio's afbakenen waarbinnen alle vormen van intergemeentelijke samenwerking, zowel de bestaande als nieuwe, moeten plaatsvinden (behoudens zij die op een hogere schaal georganiseerd zijn). De Vlaamse overheid zal de eigen regionale afbakeningen eveneens afstemmen op deze regio's.

Op 9 oktober 2020 keurde de Vlaamse Regering een kadernota goed die de visie op regiovorming weergeeft. Deze nota bevat ook een kaart met dertien referentieregio's. Die kaart is geen definitieve afbakening, maar een aanzet voor discussie. In de komende maanden is de stem van de lokale besturen doorslaggevend: herkennen zij zich in deze afbakening of niet?

De Vlaamse Regering heeft de gouverneurs gevraagd een advies te formuleren over de afbakening van de referentieregio's, op basis van de bestaande fora op bovenlokaal niveau en op basis van de input van de lokale besturen. Dat advies zou uiterlijk eind 2020 gefinaliseerd moeten worden. Begin volgend jaar zullen de referentieregio's dan definitief worden vastgelegd.

Met de mail van 19.10.2020 heeft de provinciegouverneur Cathy Berx aan de burgemeesters een aantal vragen gesteld m.b.t. de regiovorming. Op 28.10.2020 heeft de gouverneur hierover een overleg met de burgemeesters georganiseerd.

Aan de burgemeesters wordt gevraagd om de nota voor te leggen aan het college van burgemeester en schepenen.

Omwille van haar ligging aan de grens van meerdere regio's werd de burgemeester van Niel voor twee overlegmomenten met de gouverneur en de betrokken burgemeesters uitgenodigd met name dat van regio Antwerpen (22 december 2020) en dat van regio Rivierenland (15 december 2020).

Juridische grond

Volgende documenten vormen het juridisch kader voor onderhavige beslissing:

Kadernota van de Vlaamse regering van 9.10.2020 over de regiovorming
Regioscreening van 2012

BESLIST:

Enig Artikel: Het college van burgemeester en schepenen geeft met de brief aan de Gouverneur inzake de regiovorming voor de Vlaamse Regering in bijlage haar standpunt mee.

Namens het college van burgemeester en schepenen:

De Algemeen Directeur,
w.g. Veerle Poelmans.

De Burgemeester,
w.g. Tom De Vries.

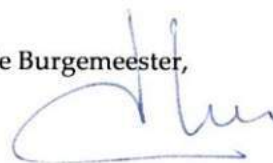
Voor eensluidend uittreksel:

De Algemeen Directeur,

De Burgemeester,

Veerle Poelmans.

Tom De Vries.

Referentieregio Quo Vadis Nijlen?

1. Kan u(w bestuur) zich vinden in de voor uw gemeente vooropgestelde referentieregio (cfr. bijlage 1 in de kadernota Vlaamse Regering)?

Het is hoogstwaarschijnlijk dat Nijlen werd ingedeeld in de referentieregio Rivierenland op grond van bestaande federale structuren met name de ligging van Nijlen in het bestuurlijke arrondissement Mechelen en justitieel in de gerechtelijke afdeling Mechelen. Die keuze houdt in dat bestaande structuren bepalend waren en niet de dynamiek die leeft in onze regio, in onze gemeente. De identiteit van onze gemeente sluit nauwer aan bij de mentaliteit van onze Kempense buurgemeenten. De sociologische context en de economische dynamiek in Grobbendonk, Herenthout, Berlaar en Heist-op-den-Berg zijn haast identiek en we delen ook hetzelfde verleden als gemeenten die de kern vormden van de diamantbewerking in de Kempen. Er is veel meer een “diamantair Kempen-gevoel” dan een binding met de referentieregio Rivierenland waar de tuin- en landbouw (het “serrelandschap” rond Sint-Katelijne-Waver) bepalend is. Omwille van bestaande bestuursstructuren (arro-grenzen) konden bepaalde samenwerkingen (vb. politie, SERR, RESOC) enkel met gemeenten uit het arro Mechelen. Deze samenwerkingen verlopen meestal bestuurlijk en zakelijk correct, maar het gevoel van hier thuis te horen, beschouwd te worden als een gelijkwaardige partner is er niet altijd.

Daarom hebben we dus duidelijk vragen bij de voorgestelde referentieregio en lijkt een indeling van de gemeente Nijlen bij de regio Kempen logischer en dus ons voorkeursscenario.

De gemeente Nijlen heeft dus duidelijk vragen bij, en maakt zelfs voorbehoud bij de voorgestelde regio-indeling maar qua zone-indeling (conform het voorgestelde matroesjka-model) is het voor ons duidelijk dat Berlaar, Heist-op-den-Berg en Nijlen dergelijke zone dienen te vormen. Al vele jaren werken deze drie gemeenten goed samen wat zich uit in de zeer talrijke bestaande samenwerkingsverbanden en nieuwe bijkomende stappen die gezet worden over samenwerking (vb. intentie tot fusie van de politiezones Heist en Berlaar-Nijlen).

Dat Berlaar, Heist-op-den-Berg en Nijlen een zone zijn binnen een regio is voor de gemeente Nijlen een evidentie.

2. Voor welke intergemeentelijke samenwerkingsverbanden (IGS) waar uw bestuur actief deel van uitmaakt, is een inkanteling binnen (de vooropgestelde) referentieregio's wenselijk of mogelijk en waarom (niet limitatief)?

Zoals in het antwoord bij de vorige vraag al aangegeven werd, heeft de gemeente een aantal samenwerkingen lopende in de regio Rivierenland. Het betreft volgende beleidsdomeinen:

- Bestuurlijke Handhaving (Gemeentelijke Administratieve Sancties Arro Mechelen (GASAM)).
- Natuur- en landschapsbeleid (Regionaal Landschap Rivierenland).
- Bosbeheer (Bosgroep Antwerpen-Zuid).
- Brandbestrijding en hulpverlening (Brandweerzone Rivierenland).
- Bouw sociale koopwoningen (Kleine Landeigendom Mechelen en Omstreken (KLEMO)).
- Eerstelijns gezondheidszorg (ELZ Pallieterland, met ook Ranst uit de regio Antwerpen).
- Versterken van het lokaal welzijnsbeleid (IGEMO, werking Welzijnskoepel).
- Politie (Politie-associatie “Tussen Dijle en Nethé”).
- Arbeidsbemiddeling en wijk-werken (VDAB – Werkwinkel)
- Toerisme (Pallieterland).
- Strijd tegen intrafamiliaal geweld (Family Justice Center).
- Noodplanning en crisisbeheer (Berlaar, Heist-op-den-Berg, Lier en Nijlen).

Deze samenwerkingsverbanden binnen de regio Rivierland bieden een meerwaarde maar voor de meeste beleidsdomeinen kan er wellicht zonder al te grote problemen aansluiting gevonden worden bij soortgelijke structuren binnen de regio Kempen.

3. Voor welke IGS waar uw bestuur actief deel van uitmaakt, is een inkanteling binnen (de vooropgestelde) referentieregio's niet wenselijk of mogelijk en waarom (niet limitatief)?

Voor de onderstaande samenwerkingen is een inkanteling in de regio Rivierenland niet wenselijk of mogelijk omdat deze enerzijds **samenwerkingsverbanden zijn met gemeenten uit de Kempen** en anderzijds omdat bepaalde samenwerkingen van **strategisch belang** zijn (en bijgevolg een langdurig engagement inhouden) en het operationele niveau overstijgen:

- Cultureel erfgoed (Kempens Karakter).
- Diamantair erfgoed van de Kempen (Briljante Kempen)
- Basisonderwijs (scholengemeenschap gemeentelijk onderwijs GOEZO)
- Sociaaleconomische streekontwikkeling van de Kempen (Streekplatform v.d. Kempen)
- Duurzaamheid Kempen (IOK)
- Sociaal grondbeleid (IOK)
- Groepsaankopen voor burgers (IOK)
- Aankoopcentrale (IOK)
- Industrieel grondbeleid (IOK)
- Intercommunaal examen basisonderwijs (IOK)
- Milieubeleid (IOK)
- Arbeidsveiligheid- en welzijnsbeleid (IOK)
- Bewaken veiligheid speelterreinen (IOK)
- Juridisch advies en ondersteuning (IOK)
- Handhavingsbeleid milieu en ruimtelijke ordening (IOK)
- Ruimtelijke planning (IOK)
- Lokaal woonbeleid (IOK)
- Selectieve afvalophaling aan huis (IOK Afvalbeheer)
- Beheer recyclagepark (IOK Afvalbeheer)
- Informatie- en ervaringsuitwisseling tussen gemeenten (Achtkant)
- Bouwen van duurzame huur- en koopwoningen (Zonnige Kempen)
- Basisbereikbaarheid regio Kempen (vervoerregio Kempen)
- Conferentie Kempische Burgemeesters.

4. Voor welke IGS ziet u regio-overschrijdende samenwerking als een meerwaarde of een noodzaak (niet limitatief)?

Bepaalde samenwerkingen kunnen niet tot een regio beperkt worden omwille van **geografische redenen en interventietijd**:

- Beheer van rivieren;
- Bovenlokaal wegennet en de bijhorende vervoerstromen (vb. mobiliteitsstudies).
- Vervoer per spoor (vb. 2de havenontsluiting, IJzeren Rijn).
- Hulpverleningszones (Snelste Adequate Hulp).
- Politiezones (verlenen bijstand).
- Crisismanagement.
- Cultuur (vb. culturele centra).

Andere samenwerkingen kunnen niet tot een regio beperkt omwille van de **bedrijfseconomische schaal** die nodig is:

- Nutsvoorzieningen (water, gas/warmte, elektriciteit, telefonie, riolering, internet, enz.).
- Informatica (Cipal, Cevi, enz.).
- Raamcontracten voor allerlei diensten en producten (Creat, Cipal, Fluvius, Pidpa, enz.)
- Sociale woningbouw (Zonnige Kempen).
- Scholengemeenschappen voor het secundair onderwijs met als inrichtende macht Vlaanderen, de provincie en de gemeenten. (Progem).

Ook **het provinciale niveau** vervult momenteel een aantal opdrachten ten dienste van de lokale besturen:

- Veiligheid (vb. opleidingscentrum Campus Vesta);
- Onderwijs;
- Crisismanagement (meer dan ooit actueel en een meerwaarde voor de burgemeesters);
- waterbeleid;
- Milieu- en ruimtelijk beleid (inclusief woonbeleid);
- Erfgoed en landschapsbeheer (vb. Kempens Landschap);
- Sociale economie;
- Innovatie;
- Enz.

Het is voor het college van de gemeente Nijlen niet duidelijk **hoe de verhouding zal zijn tussen provincie-regio-zone-gemeente**.

Of gaat het regionaal niveau in de plaats treden van het provinciaal niveau?

Wordt de regio op termijn ook een bestuurlijk niveau (vb. kieskring, beroepsorgaan)?

5. Aan welke IGS zou u prioritair vorm willen geven binnen de referentieregio?

Binnen referentieregio Kempen bouwt de gemeente Nijlen, net als de gemeente Heist-op-den-Berg, al sinds 2013 mee aan de sociaaleconomische streekontwikkeling van de Kempen.

Thematische pijlers daarbij zijn onder andere:

- Ondernemen, innoveren en internationaliseren;
- Leren en werken;
- Welzijn en zorg;
- Ruimte om te ondernemen en mobiliteit;
- Groene en duurzame Kempen.

Het **Kempenpact2030** dient dan ook vorm te krijgen en via beleidsbeslissingen verder vertaald te worden in concrete actieplannen en acties.

6. Hebt u procesmatige suggesties voor de verdere aanpak van het proces regiovorming zoals vooropgesteld in de nota aan de Vlaamse Regering?

De regiovorming is een strategische oefening en mag niet overhaast gebeuren en dient voldoende draagvlak te hebben bij de gemeenten. Ze mag niet opgelegd worden, dit zal immers de gedragenheid hypothekeren. **Het belang van de gemeenten en de dienstverlening aan de inwoners dient te primeren** op het afvinken van een beleidspunt in het Vlaams regeerakkoord.

Inspiraak, medezeggenschap, concertatie en overleg zijn kritische succesfactoren. Haast en spoed zijn

te vermijden.

Ook de **afstemming** van de Vlaamse Regiovorming met de administratieve structuren op **federaal niveau** is een aandachtspunt. Als men deze regiovorming echt een kans op slagen wil geven moet men **kantons, arrondissementsgrenzen, en ja zelfs provinciegrenzen, durven in vraag stellen.**

Gemeenten moeten vrij kunnen kiezen voor de regio van hun voorkeur, de regio met dewelke de inwoners zich kunnen identificeren en dus aansluit bij hun leefwereld. Draagvlak creëren voor de regio kan alleen als de inwoners zich één voelen met de regio en er zich thuis voelen. Zoiets kan je niet van hogerhand opleggen.

7. Hebt u aanvullende bemerkingen of suggesties?

Dat Berlaar, Heist-op-den-Berg en Nijlen een zone zijn binnen een regio is voor de gemeente Nijlen een evidentie.

Nijlen kiest duidelijk voor een verdere intensieve en geïntegreerde samenwerking met Berlaar en Heist-op-den-Berg.

Zoals al eerder aangehaald werken deze drie gemeenten reeds geruime tijd (**over partijpolitieke grenzen heen** aangezien de bestuursmeerderheden in de drie gemeenten anders zijn samengesteld) goed samen. Dit uit zich in de zeer talrijke bestaande samenwerkingsverbanden (**meer dan dertig gemeenschappelijke samenwerkingen**) en nieuwe bijkomende stappen die gezet worden inzake samenwerking.

Steeds bereid tot verdere toelichting.

Namens het college van burgemeester en schepenen,

Paul Verbeeck
Burgemeester

Adviesvraag mbt regiovorming

Met de regiovorming wil de Vlaamse Regering de intergemeentelijke samenwerking verbeteren. U vindt deze kadernota via <https://lokaalbestuur.vlaanderen.be/strategische-projecten/regiovorming>.

Aan de provinciegouverneurs wordt gevraagd om de lokale gesprekken over regioafbakening te faciliteren en een advies te formuleren over de afbakening van de referentieregio's. Deze schriftelijke adviesvraag is daar één element in.

E-mailadres *

bob.coppens@oud-turnhout.be

Vul hier de naam in van uw gemeente. *

Oud-Tunhout

1. Kan u(w bestuur) zich vinden in de voor uw gemeente vooropgestelde referentieregio (cfr. bijlage 1 in de kadernota Vlaamse Regering)? *

Ja

Nee

Anders: .....

2. Voor welke intergemeentelijke samenwerkingsverbanden (IGS) waar uw bestuur actief deel van uitmaakt, is een inkanteling binnen (de vooropgestelde) referentieregio's wenselijk of mogelijk en waarom (niet limitatief)? *

Werking van IOK, de thema's waarrond gewerkt wordt zijn hier reeds op afgestemd.

3. Voor welke IGS waar uw bestuur actief deel van uitmaakt, is een inkanteling binnen (de vooropgestelde) referentieregio's niet wenselijk of mogelijk en waarom (niet limitatief)? *

Stadsregio, erfgoed Noorderkempen, Bosgroep, sportregio. We willen dat het werkbaar blijft.

4. Voor welke IGS ziet u regio-overschrijdende samenwerking als een meerwaarde of een noodzaak (niet limitatief)? *

-

5. Aan welke IGS zou u prioritair vorm willen geven binnen de referentieregio? *

Vervoerregioraad

6. Hebt u procesmatige suggesties voor de verdere aanpak van het proces regiovorming zoals vooropgesteld in de nota aan de Vlaamse Regering? *

Vooral de lokale besturen betrekken in het verdere proces. Lokale besturen voldoende vrijheid geven om nieuwe IGS aan te gaan of niet, of om bestaande te behouden.

7. Hebt u aanvullende bemerkingen of suggesties?

-

Deze content is niet gemaakt of goedgekeurd door Google.

Google Formulier

Advies PSA inzake Vlaams voorstel van Regiovorming

1. Kan u(w bestuur) zich vinden in de voor uw gemeente vooropgestelde referentieregio (cfr. bijlage 1 in de kadernota Vlaamse Regering)?

Puurs-Sint-Amands kan zich vinden in de voorgestelde referentieregio Rivierenland omdat de regionale beleidsuitdagingen zich voornamelijk binnen dit gebied situeren. Het gebied valt bovendien samen met de Hulpverleningszone Rivierenland. Het aandachtsgebied van de vervoerregio wordt in deze constellatie uitgebreid, maar is voor ons wellicht niet slecht qua bereikbaarheidsproblematiek. Naast de link met Mechelen (de oostkant van ons arrondissement is minder belangrijk voor ons) ook de link met Rupelgemeenten en Antwerpen (spoor, water, ...). Idem voor zorg en welzijn (ziekenhuis, Zorgzone, CAW, ...).

2. Voor welke intergemeentelijke samenwerkingsverbanden (IGS) waar uw bestuur actief deel van uitmaakt, is een inkanteling binnen (de vooropgestelde) referentieregio's wenselijk of mogelijk en waarom (niet limitatief)?

- IGEMO (als bestuurlijk ondersteunende instantie)
- IVAREM (afvalbeheer) omwille van de schaalgrootte
- Welzijnskoepel Mechelen omdat we qua zorg en welzijn ook relaties hebben met Rupelstreek.
- GASAM (samenwerking rond gasboetes)
- Samenwerking rond wijkwerken

3. Voor welke IGS waar uw bestuur actief deel van uitmaakt, is een inkanteling binnen (de vooropgestelde) referentieregio's niet wenselijk of mogelijk en waarom (niet limitatief)?

- Isvag : we hebben de intentie hier verder mee samen te werken, maar de grootste deelgenoot is de stad Antwerpen.
- Blijdorp
- Academie Temse

4. Voor welke IGS ziet u regio-overschrijdende samenwerking als een meerwaarde of een noodzaak (niet limitatief)?

- Isvag

5. Aan welke IGS zou u prioritair vorm willen geven binnen de referentieregio?

- IGEMO (uitbreiding werkingsgebied)

6. Hebt u procesmatige suggesties voor de verdere aanpak van het proces regiovorming zoals vooropgesteld in de nota aan de Vlaamse Regering?

7. Hebt u aanvullende bemerkingen of suggesties?

Dit dossier is in het bijzonder gelinkt aan de fusieproblematiek van gemeenten. De voorgestelde regio's zijn groter dan dat nu het geval is, maar omvatten in een aantal gevallen toch een hele resem (dikwijls) kleine gemeenten wat in het voorgestelde overlegmodel wel eens kan leiden tot weinig of vage besluitvorming zeker wanneer de belangen sterk verspreid zijn. De 'jij krijgt dit en ik dat'-politiek, die als 1 van de pro-

argumenten vaar voren wordt geschoven is in deze moeilijk. Hoe minder volk en eigen belangen aan tafel, hoe beter: dus pleidooi voor grotere gemeenten. In onze referentieregio valt het aantal burgemeesters nog mee, maar zelfs dan is het nog moeilijk (zie besluitvorming Hulpverleningszone Rivierenland).

De voorgestelde ondersteuning van het burgemeestersoverleg is inderdaad zeer belangrijk om tot kwalitatieve besluitvorming te komen, zeker in het licht van de voorgenomen maatregelen waar de burgemeester de stemmenkampioen moet zijn. De voorgestelde piste om dit te laten uitvoeren door de grootste lokale speler aan tafel is gevaarlijk; het eigen belang van die speler, dat politiek al belangrijk is, wordt dan nog versterkt door de ambtelijke voorbereiding en uitvoering ervan. Concreet voorbeeld voor ons dit jaar: de keuze voor het schakelzorgcentrum in Mechelen, maar even goed toepasbaar op ontwikkeling van een eigen winkelcentrum, ... De ondersteuning gebeurt dan ook best vanuit een intercommunale (in casu IGEMO).

Adviesvraag mbt regiovorming

Met de regiovorming wil de Vlaamse Regering de intergemeentelijke samenwerking verbeteren. U vindt deze kadernota via <https://lokaalbestuur.vlaanderen.be/strategische-projecten/regiovorming>.

Aan de provinciegouverneurs wordt gevraagd om de lokale gesprekken over regioafbakening te faciliteren en een advies te formuleren over de afbakening van de referentieregio's. Deze schriftelijke adviesvraag is daar één element in.

E-mailadres *

chris.bax@ravels.be

Vul hier de naam in van uw gemeente. *

RAVELS

1. Kan u(w bestuur) zich vinden in de voor uw gemeente vooropgestelde referentieregio (cfr. bijlage 1 in de kadernota Vlaamse Regering)? *

Ja

Nee

Anders: .....

2. Voor welke intergemeentelijke samenwerkingsverbanden (IGS) waar uw bestuur actief deel van uitmaakt, is een inkanteling binnen (de vooropgestelde) referentieregio's wenselijk of mogelijk en waarom (niet limitatief)? *

IOK, IOK afvalbeheer, IKA, Welzijnszorg Kempen

3. Voor welke IGS waar uw bestuur actief deel van uitmaakt, is een inkanteling binnen (de vooropgestelde) referentieregio's niet wenselijk of mogelijk en waarom (niet limitatief)? *

IGS welke op kleinere schaal actief zijn dan de referentieregio

4. Voor welke IGS ziet u regio-overschrijdende samenwerking als een meerwaarde of een noodzaak (niet limitatief)? *

IGS rond mobiliteit en ruimtelijke ordening

5. Aan welke IGS zou u prioritair vorm willen geven binnen de referentieregio? *

Rond afvalbeleid, aankoopcentrale, ..

6. Hebt u procesmatige suggesties voor de verdere aanpak van het proces regiovorming zoals vooropgesteld in de nota aan de Vlaamse Regering? *

Respect voor de gemeentelijk autonomie. Lokaal bestuur wordt nauw betrokken bij de procesmatige aanpak.

7. Hebt u aanvullende bemerkingen of suggesties?

/

Deze content is niet gemaakt of goedgekeurd door Google.

Google Formulier

Adviesvraag mbt regiovorming

Met de regiovorming wil de Vlaamse Regering de intergemeentelijke samenwerking verbeteren. U vindt deze kadernota via <https://lokaalbestuur.vlaanderen.be/strategische-projecten/regiovorming>.

Aan de provinciegouverneurs wordt gevraagd om de lokale gesprekken over regioafbakening te faciliteren en een advies te formuleren over de afbakening van de referentieregio's. Deze schriftelijke adviesvraag is daar één element in.

E-mailadres *

burgemeester@rijkevorsel.be

Vul hier de naam in van uw gemeente. *

Rijkevorsel

1. Kan u(w bestuur) zich vinden in de voor uw gemeente vooropgestelde referentieregio (cfr. bijlage 1 in de kadernota Vlaamse Regering)? *

Ja

Nee

Anders: .....

2. Voor welke intergemeentelijke samenwerkingsverbanden (IGS) waar uw bestuur actief deel van uitmaakt, is een inkanteling binnen (de vooropgestelde) referentieregio's wenselijk of mogelijk en waarom (niet limitatief)? *

/

3. Voor welke IGS waar uw bestuur actief deel van uitmaakt, is een inkanteling binnen (de vooropgestelde) referentieregio's niet wenselijk of mogelijk en waarom (niet limitatief)? *

Stuurgroep mobiliteitsstudie Noorderkempen zouden wij graag behouden zoals die nu is.

Pidpa.

Iveka.

Voor de rest nog niet gekend.

---

4. Voor welke IGS ziet u regio-overschrijdende samenwerking als een meerwaarde of een noodzaak (niet limitatief)? *

Noorderkempen werkt.

Academie voor Muziek en Woord Noorderkempen.

ILV Noorderkempen Veiligheid: verschillende subregio's komen niet overeen. De nood is ook aanwezig in de gemeente die niet is opgenomen.

---

5. Aan welke IGS zou u prioritair vorm willen geven binnen de referentieregio? *

Welzijnszorg Kempen/IOK

---

6. Hebt u procesmatige suggesties voor de verdere aanpak van het proces regiovorming zoals vooropgesteld in de nota aan de Vlaamse Regering? *

/

---

7. Hebt u aanvullende bemerkingen of suggesties?

/

Kabinet Gouverneur
Provincie Antwerpen

06 -01- 2021

GOUVERNEUR PROVINCIE
ANTWERPEN
Cathy Berx
Koningin Elisabethlei 22
2018 Antwerpen

Onderwerp
Regiovorming

Uw kenmerk

Ons kenmerk
C-2012.254.531.832

Datum
29-12-2020

Contactpersoon
Jasmina Konjevic

Telefoon

E-mail
jasmina.konjevic@rumst.be

Beste Mevrouw de Gouverneur

Wij verwijzen naar uw mail van 19.10.2020 waarin u ons een aantal vragen voorlegde m.b.t. de regiovorming die door de Vlaamse regering wordt voorgesteld. Op 28.10.2020 gaf u hierover een toelichting. Inmiddels kregen we ook een uitnodiging voor bijkomend overleg op 15 december (referentieregio Rivierenland) en respectievelijk 22 december (referentieregio Antwerpen).

De regiovorming is alvast een ingrijpend proces is waarover grondig dient nagedacht en gedebatteerd te worden en we zijn dan ook blij met deze kans om hierin gehoord te worden.

Des te meer, omdat onze gemeente tot onze verbazing bij de regio Rivierenland werd ingedeeld.

Sta ons toe ons standpunt toe te lichten aan de hand van onze antwoorden op uw vragen, die wij daartoe gemakshalve hieronder hernemen.

Kan u(w bestuur) zich vinden in de voor uw gemeente vooropgestelde referentieregio (cfr. bijlage 1 in de kadernota Vlaamse Regering)?

Helaas niet. Het overgrote deel van de intergemeentelijke samenwerkingsverbanden van onze gemeente zijn te vinden binnen de Rupelstreek, de Zuidrand of de ruime rand rond Antwerpen. Het aantal samenwerkingsverbanden met de gemeenten uit de regio Mechelen is uiterst beperkt en zeker niet van die orde om ons bij die regio te gaan indelen. Ook onze politiezone Rupel behoort tot het gerechtelijk arrondissement Antwerpen.

Rumst is zowel qua economie, verhuisbewegingen, woon-werkverkeer, mobiliteit als ruimtelijke ordening quasi volledig op de Antwerpse regio gericht. Het zou bijzonder eigenaardig zijn om dan te worden ingedeeld in een cluster met gemeenten rond het Mechelse, tot in pakweg Nijlen of Heist-Op-den-Berg enerzijds of Bornem en

Puurs-Sint-Amands anderzijds. Daartoe behoren heel wat gemeenten met wie wij als gemeente eigenlijk bitter weinig te maken hebben.

Voor welke intergemeentelijke samenwerkingsverbanden (IGS) waar uw bestuur actief deel van uitmaakt, is een inkanteling binnen (de vooropgestelde) referentieregio's wenselijk of mogelijk en waarom (niet limitatief)?

Rumst werkt enkel met de regio Mechelen samen rond de brandweer, het regionaal landschap en zorggerelateerde samenwerkingsverbanden (ziekenhuisregio, LOGO's, zorgregio).

Naar onze mening zijn deze beperkte samenwerkingsverbanden veel te summier om te kunnen spreken van een logische toetreding tot de regio Rivierenland. Onze belangrijkste samenwerkingsverbanden bevinden zich op het niveau van de regio Antwerpen.

Voor welke IGS waar uw bestuur actief deel van uitmaakt, is een inkanteling binnen (de vooropgestelde) referentieregio's niet wenselijk of mogelijk en waarom (niet limitatief)?

De grootste en belangrijkste samenwerkingsverbanden van Rumst bevinden zich allemaal op het niveau van de regio Antwerpen. Denk aan de vervoerregio, Igean (inclusief de samenwerkingen met de omliggende recyclageparken van regio Zuid), Fluvius Antwerpen,...

Omwille van historische redenen maakt Rumst deel uit van twee burgemeestersconferenties: het kanton Boom (Rupelstreek) en kanton Kontich (overige Zuidrand). Niet langer deel uitmaken van een burgemeestersoverleg met de helft van de Zuidrand (kanton Kontich) om dit te zien vervangen worden door een burgemeestersoverleg met gemeenten waar Rumst amper een band mee heeft (bv Heist-Op-den-Berg), zou werkelijk eerder een achteruitgang zijn.

De talrijke samenwerkingsverbanden op het niveau van de regio Antwerpen zijn voor onze gemeente van té groot belang om plots alles in een andere regio te gaan inkantelen.

Voor welke IGS ziet u regio-overschrijdende samenwerking als een meerwaarde of een noodzaak (niet limitatief)?

Indien 95% van de samenwerkingsverbanden op eigen regio gebaseerd zijn, maar om goede (en/of historische) redenen 5% op een omliggende regio, moet het wat ons betreft mogelijk blijven om die samenwerkingsverbanden te behouden. Voor Rumst gaat het dan specifiek om zorggerelateerde samenwerkingsverbanden als de LOGO's, ziekenhuisregio's of zorgregio's. Daar kan in zekere zin ook nog het CAW en de lokale tewerkstellingsinitiatieven met VDAB aan toegevoegd worden. Deze samenwerkingsverbanden zijn onder meer gebaseerd op de reeds bestaande samenwerkingen van zorgverleners en ziekenhuisnetwerken. Het zou onnodig complex zijn om dit uit elkaar te gaan trekken.

Het lijkt ons trouwens in die zin bijzonder nuttig dat gemeenten op de grens van een regio de nodige flexibiliteit behouden om nieuwe samenwerkingsverbanden aan te gaan indien daar een bepaalde nood toe is.

Aan welke IGS zou u prioritair vorm willen geven binnen de referentieregio?

Binnen de vervoerregio wordt werk gemaakt van heel wat nuttige samenwerkingen rond mobiliteit (bv vervoer op maat, elektrisch deelfietsensysteem,...) die de komende jaren zeker een uitrol verdienen. Het zou onverstandig zijn om deze dynamiek stop te zetten.

Verder ligt er voor de referentieregio (voor Rumst dus wel degelijk de regio Antwerpen voor een goed begrip) een uitdaging om de woonmaatschappijen coherenter te maken naar aanleiding van de recente vraag van de Vlaamse regering. Ook hier kijken we in eerste instantie naar de Rupelstreek als sub-referentieregio binnen de referentieregio Antwerpen.

Hebt u procesmatige suggesties voor de verdere aanpak van het proces regiovorming zoals vooropgesteld in de nota aan de Vlaamse Regering?

We sluiten ons hier graag aan bij de collega's uit de Rupelstreek en Aartselaar en kunnen onze suggesties als volgt bundelen:

- Geef de gemeenten die bepaalde samenwerkingsverbanden moeten herstructureren en herorganiseren binnen hun regio voldoende tijd om dit effectief uit te voeren. Er is reeds voldoende werklast en dit is uiteindelijk een extra belasting.
- Dwing gemeenten niet tot een regio waarvan ze geen deel willen uitmaken. Het laatste woord dient bij de gemeente zelf te liggen.
- Zorg dat de gemeenten niet in een keurslijf terecht komen. Flexibiliteit en wisselende samenwerkingsverbanden volgens thema komen de bestuurskracht van kleinere gemeenten immers ten goede.

Hebt u aanvullende bemerkingen of suggesties?

Volgende zaken moeten ons toch van het hart:

- Ondanks dat de bevoegde minister heeft aangekondigd dat het voorliggend kaartontwerp van regiovorming het resultaat was van heel wat gesprekken met burgemeesters en het lokale terrein, moeten wij toch vaststellen dat onze gemeente op geen enkele manier ooit werd gehoord over een toetreding bij de regio Rivierenland.

Vandaag dient onze gemeente nu heel wat tijd en energie te steken om bij verschillende actoren aan te kaarten dat wij absoluut niet tot deze regio willen behoren. Dit had vermeden kunnen worden indien er effectief voorafgaande inspraak was.

Tot slot stellen vernamen we graag welke meerwaarde deze regiovorming qua dienstverlening uiteindelijk concreet zal opleveren voor onze burgers. Hoewel we begrijpen dat verrommeling dient en kan worden tegengegaan, dient een concept als regiovorming de bestuurs- en daadkracht van gemeenten te versterken en het is ons thans geheel onduidelijk of een dergelijke regiovorming, zeker één waarbij onze gemeente in referentieregio Rivierenland wordt ingedeeld, deze bestuurlijke meerwaarde zal opleveren. De ondersteuning en versterking van de Burgemeestersconferentie(s) zoals ze momenteel gekend zijn, zou in wezen meer leiden tot een grotere bestuurskracht.

Als kleine gemeente staan wij voor vele uitdagingen. Wij ontlenen bestuurskracht aan zinvolle flexibele intergemeentelijke samenwerkingsverbanden.

Daarom zijn wij bijzonder ongerust over dit voorstel van regiovorming waarbij onze gemeente wordt ondergebracht in een referentieregio die niet aansluit bij het merendeel van onze huidige feitelijke samenwerkingsverbanden.

Wij durven er met andere woorden op de hopen dat met deze bezorgdheden rekening wordt gehouden om het voorstel – zoals het nu voorligt – bij te sturen.

Kopie: - de heer Jan Jambon, minister-president van de Vlaamse Regering

- de heer Bart Somers, minister van Binnenlands Bestuur

- de burgemeesters van en te Aartselaar, Boom, Hemiksem, Niel en Schelle

Met vriendelijke groeten

Namens het college van burgemeester en schepenen

 Ondertekend door Veerle De Beuckeleer
(Signature)
Datum: 2020.12.29 11:08:35 CET
Functie: Algemeen directeur
Locatie: CSSIGN

Veerle De Beuckeleer
algemeen directeur

 Ondertekend door Jurgen Callaerts (Signature)
Datum: 2020.12.30 14:32:09 CET
Functie: Burgemeester
Locatie: CSSIGN

Jurgen Callaerts
burgemeester

bpost

PE-PP1B-08959
BELGIE(B)-BELGIQUE

Kabinet Gouverneur
Provincie Antwerpen

06 -01- 2021

PROVINCIE ANTWERPEN

06 -01- 2021

INGEKOMEN

Koningin Astridplein 12 | 2840 Rumst | www.rumst.be

Personeel en Organisatie

dossier behandeld door Roegies Merlienke
contact via 03/871.98.31, secretariaat@schelle.be
datum: 2021-01-04
uw bericht van:
uw kenmerk:
ons kenmerk: 202100006

Kabinet Gouverneur
Provincie Antwerpen
08-01-2021

Schelle
dorp met vaart

Aan de Gouverneur van Provincie Antwerpen
Mevr. Cathy BERX
Koningin Elisabethlei 22
2018 Antwerpen

* 2 0 2 1 0 0 0 0 6 *

Betreft: Regiovorming

Geachte mevrouw de Gouverneur

Uw schrijven van 19 oktober met betrekking tot regiovorming die door de Vlaamse overheid wordt voorgesteld kreeg onze volledige aandacht.

Dit ingrijpend proces werd op meerdere momenten en in diverse kringen besproken. De Conferentie van de Burgemeesters van de Rupelstreek en Aartselaar plaatste dit onderwerp op haar agenda. De vennoten van Igean vonden het ten stelligste aangewezen om deze materie binnen haar samenwerkingsverband te bespreken. Op 28 oktober gaf uzelf hierover een toelichting. Er volgden nog bijkomende overlegmomenten op 15 december met de referentieregio Rivierenland en op 22 december met de referentieregio Antwerpen.

De diverse overlegmomenten met de diverse besturen – zowel van Rivierenland als met de regio Antwerpen – brachten duidelijk een aantal gemeenschappelijke standpunten en basisbezorgdheden naar boven.

Hiervan onderschrijven wij voluit de volgende beschouwingen en standpunten:

- Er wordt gesteld dat de burgemeesters als spilfiguren in dit veranderingstraject worden betrokken. De visievorming rond de regiostructuur zou het resultaat zijn van gesprekken met de burgemeesters en aftoetsing op het lokale terrein. Noch ons bestuur noch een ander bestuur blijkt vragende partij voor dit veranderingsproces te zijn. Niemand lijkt hierbij betrokken geweest. Het wordt opgelegd en nu wil men er een democratisch sausje overheen laten lopen. Het is duidelijk dat dit onderwerp niet leeft aan de basis. Het is dan ook gissen wat er dan wel in de hoofden leeft van de bedenkers. Het geeft alleszins voer voor allerhande ongevraagde en onfrisse speculaties.
- Bij zowat alle besturen uit de beide referentieregio's roept deze materie grote bezorgdheid op. Dit was telkens voelbaar. Het leven van een bestuur – zoals van elke dynamische organisatie - verloopt niet zo maar in en door een theoretisch denkkadertje. Deze verplichte materie slorpt een pak (negatieve) energie op, energie die wij en elk bestuur liever op een positieve manier spenderen aan het bestuurswerk van elke dag ten dienste van onze burgers.

Een opgelegde 'verbanning' naar een andere regio zou onze gemeente en regio voor vele jaren opzadelen met een energieverpillende belasting zonder dat de burger er ook maar iets beter van wordt. Dit botst met de doelstelling van elke bestuurder.

- Als vermeend argument wordt een zgn. 'bestuurlijke verrommeling' aangevoerd. Nergens en op geen enkele manier wordt geduid of omschreven wat dit 'gevelegd woord' ook maar betekent. Een steekhoudende en wetenschappelijke verklaring wordt niet gegeven. Wellicht wordt met 'verrommeling' een veelheid van samenwerkingsverbanden bedoeld. Voor een buitenstaander, voor wie niet vertrouwd is met het bestuurlijke leven in kleinere gemeenten, kan dit ongetwijfeld een ietwat onoverzichtelijke indruk oproepen. Alleszins is dergelijk zwierig en suggestief uitgangspunt intellectueel oneerlijk én bovenal ontkent dit de bestuurlijke realiteit en inventiviteit. Vanuit hun eigenheid, de eigen plaatselijke noden en kansen zoeken bestuurlijke overheden telkens opnieuw naar de juiste samenwerkingsverbanden op maat van de gemeente. Die kunnen erg verscheiden zijn én naar thema (naar opportuniteiten, naar specifieke plaatselijke gevoeligheden en noodwendigheden) én naar omvang én naar bestuurlijke niveaus. Veelheid van samenwerkingsverbanden wijst op creatieve dynamiek van besturen, op het zoeken naar de juiste schaal en de veelheid van aspecten waar een bestuur mee begaan is.
- 'Verrommeling' komt denigrerend over. Het onderwaardeert de sterke betrokkenheid van plaatselijke besturen, het gaat voorbij aan de veelheid van beleidsaspecten en opdrachten van een bestuur. Het doet afbreuk aan de creatieve zoektocht van een bestuur naar die formule die het best bij haar past en waar een maximum aan rendement te halen is. Dit overstijgt vaak het theoretisch denkkader van een regio en botst fundamenteel met een keurslijfachtig stramien dat men schijnbaar besturen wil aanmeten, dit beknot de bewegingsvrijheid van besturen en ondermijnt een dynamische creativiteit.
- Ergerlijk is dat 'verrommeling' wordt voorgesteld als iets dat gemeenten zomaar overkomt en waarvan ze moeten bevrijd worden. Het doet uitschijnen dat besturen onvoldoende zouden beseffen in welke verbanden zij zijn terechtgekomen en waaraan zij gebonden zijn. Besturen zijn echter voldoende kritisch om hun samenwerkingsverbanden te beoordelen. Wat niet zinvol is, laat men los ofwel jaarlijks ofwel bij de decretale vernieuwing van de samenwerkingsverbanden. Veelheid is dan ook geen norm, geen waarde-oordeel en wijst eerder op een bestuurlijk engagement van een gemeente.
- Studies uit Nederland tonen aan dat opgelegde referentieregio's eerder contraproductief zijn. Vanuit de gemeentelijke bril – die afgestemd is op de basis – is dit logisch. Lokale besturen voelen als geen ander wat er aan de basis leeft, zij capteren zeer snel de noden en zoeken van onderuit naar de juiste samenwerkingsverbanden die niet noodzakelijk regiogebonden zijn. Wie meent dat zelf gekozen samenwerkingsverbanden onvoldoende bestuurskracht genereert, kan dan de stap naar fusies wagen.
- Een zeer sterke rode draad die door alle besprekingen (binnen de Igean-vennoten, binnen de referentieregio Rivierenland en regio Antwerpen en binnen de Conferentie van de Rupelstreek en Aartselaar) liep is de gemeentelijke autonomie. Besturen - grotere en kleinere – allen willen de eigen koersrichting bepalen en van daaruit hun bestuurskracht versterken. De meesten vinden die bestuurskracht in zelf zorgvuldig gekozen of opgebouwde samenwerkingsverbanden, anderen zien meer heil in een fusie. Het uitgangspunt is telkens hetzelfde, nl. de gemeentelijke autonomie en haar autonoom, zorgvuldig genomen keuzes. Dit onderschrijven wij ook ten volle.

- Ons bestuur onderschrijft de brede verzuchting die bij andere besturen werd gehoord om van de referentieregio's geen nieuw bestuurlijk niveau te maken.
- Zonder afbreuk te doen aan de gemeentelijke autonomie wenst onze gemeente deel te blijven uitmaken van het streeksamenwerkingsverband van Igean. Deze gemeenschappelijke Rupelvisie werd met grote openheid ontvangen door de Igean-vennoten. Zoals vaak geformuleerd opteert onze gemeente voor een subregio Rand om gelijkwaardige partner te kunnen zijn van Antwerpen.
Een Antwerpse regio mag niet beheerst worden door Antwerpen zelf: er moet een gelijkwaardigheid en bestuurlijk-organisatorisch evenwicht zijn tussen de beide grote delen van deze regio, nl. de stad en de rand.
- Ons bestuur wijst - zoals de andere Rupelgemeenten en Aartselaar - de opname in de referentieregio Rivierenland volkomen af.
- Sinds 2019 mogen de Raden van Bestuur van intergemeentelijke samenwerkingsverbanden – van welke aard ook – nog maar bestaan uit 15 bestuursleden. Ons bestuur pleit voor meer maat en schakering. Er zijn samenwerkingsverbanden waarbij het niet noodzakelijk is om alle besturen in een Raad van Bestuur vertegenwoordigd te laten zijn. Bij streekintercommunales die zeer dicht bij de lokale besturen staan (zoals bv Igean), is een vertegenwoordiging van alle lokale besturen erg belangrijk en zelfs noodzakelijk. Als de zitpenningen hier een obstakel zouden zijn, dan schrapt men decretaal best elke zitpenning.

Om het overzicht te bewaren hernemen we voor alle duidelijkheid de vragen van het online formulier.

Kan u(w) bestuur zich vinden in de voor uw gemeente vooropgestelde referentieregio (cfr. bijlage 1 in de kadernota Vlaamse Regering)?

Absoluut niet. Het overgrote deel van de intergemeentelijke samenwerkingsverbanden van onze gemeente zijn te vinden binnen de Rupelstreek, de Zuidrand of de ruime rand rond Antwerpen.

Het aantal samenwerkingsverbanden met de gemeenten uit de regio Mechelen is uiterst beperkt en niet van die orde om ons bij die regio te gaan indelen.

Schelle is qua economie, verhuisbewegingen, woon-werkverkeer, mobiliteit en ruimtelijke ordening quasi volledig op de Antwerpse regio gericht. Een cluster met gemeenten ver rond het Mechelse strookt daarom niet met de dagelijkse realiteit. Onze inwoners zijn hoofdzakelijk georiënteerd op Antwerpen.

Voor welke intergemeentelijke samenwerkingsverbanden waar uw bestuur actief deel van uitmaakt, is een inkanteling binnen (de vooropgestelde) referentieregio's wenselijk of mogelijk en waarom (niet limitatief)?

Het lokaal bestuur van Schelle werkt met de regio Mechelen samen rond de brandweer, het regionaal landschap Rivierenland en zorggerelateerde samenwerkingsverbanden (LOGO's, zorgregio, Eerstelijnszone). Ook hier is de voeling met die regio erg beperkt.

Zo is zelfs de indeling bij brandweerzone Rivierenland ons inziens al enigszins geforceerd tot stand gekomen. De meerwaarde hiervan is twijfelachtig.

De beperkte samenwerkingsverbanden zijn te beperkt en te schraal om een toetreding tot de regio Rivierenland te kunnen verantwoorden. De (samenwerkings)band ontbreekt. Onze belangrijkste samenwerkingsverbanden bevinden zich binnen de regio Antwerpen (subregio Rand).

Voor welke intergemeentelijke samenwerkingsverbanden waar uw bestuur actief deel van uitmaakt, is een inkanteling binnen de (vooropgestelde) referentieregio's niet wenselijk of mogelijk en waarom (niet limitatief)?

De grootste en belangrijkste samenwerkingsverbanden van Schelle bevinden zich allemaal op het niveau van de regio Antwerpen. Denk aan de vervoerregio, Igean (op tal van domeinen), Fluvius Antwerpen, Pidpa/Hidrorio ...

Onze politiezone Rupel behoort tot het gerechtelijke arrondissement Antwerpen. In verband met toerisme, streekproducten, erfgoed, cultuur- en bibliotheekbeleid zijn al onze samenwerkingen gericht op de zuidrandgemeenten, in het bijzonder op de andere Rupelgemeenten en Aartselaar.

De Rupelgemeenten met Aartselaar werkten reeds in 1999 een intergemeentelijke mobiliteitsstudie uit.

De vele samenwerkingsverbanden op het niveau van regio Antwerpen zijn dus voor onze gemeente van te groot belang om plots alles in een andere regio te gaan inkantelen.

Een mooie illustratie van het zoeken naar een creatieve en naar maat van de gemeente afgestemde beleidsorganisatie is de opdrachthoudende intergemeentelijke samenwerking Iwebica. Dit is een samenwerking tussen gemeenten Schelle-Niel-Hemiksem op vlak van bibliotheekorganisatie, cultuurbeleid en Academie voor Muziek en Woord (met uitbreiding naar Aartselaar)

Voor welke intergemeentelijke samenwerkingsverbanden ziet u regio-overschrijdende samenwerking als een meerwaarde of een noodzaak (niet limitatief)?

Het overgrote deel van de samenwerkingsverbanden zijn op de zuidrand en de Antwerpse regio gebaseerd. Deze samenwerkingsverbanden leveren een substantiële meerwaarde voor onze gemeente.

Het is tevens bijzonder zinvol dat gemeenten op de grens van een regio de nodige flexibiliteit en autonomie behouden om nieuwe samenwerkingen aan te gaan indien daar een bepaalde opportuniteit of nood toe is.

Aan welke IGS zou u prioritair vorm willen geven binnen de referentieregio?
Binnen de referentieregio Rivierenland geen bijkomende buiten de bestaande samenwerkingen.

Binnen de referentieregio Antwerpen (subregio Rand) wordt werk gemaakt van heel wat nuttige samenwerkingen rond mobiliteit (bv vervoer op maat, deelfietsensysteem, ...) die de komende jaren zeker een uitrol verdienen, naast een brede samenwerking met Igean.

Hebt u procesmatige suggesties voor de verdere aanpak van het procesregiovorming zoals vooropgesteld in de nota aan de Vlaamse Regering

We sluiten ons graag aan bij de collega's uit de Rupelstreek en Aartselaar en bundelen onze suggesties als volgt:

- geef de gemeenten die bepaalde samenwerkingsverbanden wensen te herstructureren en herorganiseren binnen hun regio voldoende tijd om dit effectief uit te voeren. Er is reeds voldoende werklast en dit is uiteindelijk een extra belasting;
- dwing gemeenten niet tot een regio waarvan ze geen deel willen uitmaken. Het laatste woord dient bij de gemeenten te liggen;
- zorg dat de gemeenten niet in een keurslijf terecht komen. Respecteer maximaal de gemeentelijke autonomie. Flexibiliteit en wisselende samenwerkingsverbanden volgens thema komen de bestuurskracht van kleine gemeenten immers ten goede.

Hebt u aanvullende bemerkingen of suggesties?

In onze inleiding gaven we onze bekommernissen en bemerkingen mee. We zetten ze voorop omdat ze voor ons fundamentele uitgangspunten zijn. Ze waren duidelijk hoorbaar binnen de diverse overlegmomenten zowel binnen de referentieregio Rivierenland als binnen de referentieregio Antwerpen (subregio Rand).

Ze worden ook voluit onderschreven door de besturen van de Rupelgemeenten en Aartselaar die samen tot de regio Antwerpen/subregio Rand willen blijven behoren. Het was bijzonder aangenaam te mogen horen op het overlegmoment met de regio Antwerpen hoe welkom onze Rupelstreek binnen de regio Antwerpen (het werkingsgebied van Igean) is en blijft!

Suggesties:

1. Kom eens op bezoek naar de Rupelstreek om te zien hoe deze 'Borinage van Vlaanderen' op 40 jaar spectaculair veranderde en dit op kracht en dynamiek van kleine besturen en in belangrijke mate ondersteund door Igean. Men zal zien wat kleine besturen met goed gekozen en meerdere samenwerkingsverbanden hebben gerealiseerd: een reconversie op alle mogelijke domeinen
2. Maak van 2021/2022 het jaar van de kleine gemeenten, waar kleinere gemeenten kunnen tonen wat zij realiseren binnen en door de eigen goed gekozen samenwerkingsverbanden.

3. 'Hou het klein': het vermijdt mega-vergissingen.
4. 'Hou het klein' en ondersteun gemeenten hun bestuurskracht niet alleen door fusie te promoten (en financieel te lokken), maar door en vooral samenwerkingsverbanden te ondersteunen.

Als kleine gemeente staan wij voor vele uitdagingen die onze draagkracht te boven gaan. We zijn dus zeker voorstander van zinvolle flexibele intergemeentelijke samenwerkingsverbanden, die echter zo logisch en pragmatisch mogelijk ingedeeld moeten zijn en vertrekken vanuit de eigen keuzes van de gemeente.

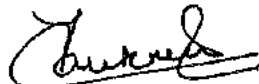
Daarom zijn wij bijzonder ongerust over dit voorstel van regiovorming waarbij onze gemeente wordt ondergebracht in een referentieregio die niet aansluit bij het merendeel van onze huidige feitelijke samenwerkingsverbanden.

Wij durven hopen dat met onze bezorgdheden rekening wordt gehouden en het voorliggende voorstel nog zal bijgestuurd worden.

Namens het College van Burgemeester en Schepenen

Hoogachtend,

Namens het college,

Betty Van Cauteren
algemeen directeur

Rob Mennes
burgemeester

Adviesvraag mbt regiovorming

Met de regiovorming wil de Vlaamse Regering de intergemeentelijke samenwerking verbeteren. U vindt deze kadernota via <https://lokaalbestuur.vlaanderen.be/strategische-projecten/regiovorming>.

Aan de provinciegouverneurs wordt gevraagd om de lokale gesprekken over regioafbakening te faciliteren en een advies te formuleren over de afbakening van de referentieregio's. Deze schriftelijke adviesvraag is daar één element in.

E-mailadres *

burgemeester@skw.be

Vul hier de naam in van uw gemeente. *

Sint-Katelijne-Waver

1. Kan u(w bestuur) zich vinden in de voor uw gemeente vooropgestelde referentieregio (cfr. bijlage 1 in de kadernota Vlaamse Regering)? *

Ja

Nee

Anders: .....

2. Voor welke intergemeentelijke samenwerkingsverbanden (IGS) waar uw bestuur actief deel van uitmaakt, is een inkanteling binnen (de vooropgestelde) referentieregio's wenselijk of mogelijk en waarom (niet limitatief)? *

De meeste IGS waar we actief deel van uitmaken, situeren zich in deze regio. Ik denk vooral aan de ruimtelijk-georiënteerde IGS, zoals Igemo.

3. Voor welke IGS waar uw bestuur actief deel van uitmaakt, is een inkanteling binnen (de vooropgestelde) referentieregio's niet wenselijk of mogelijk en waarom (niet limitatief)? *

We hebben enkele IGS die niet volledig in deze regio vallen (en zelfs buiten de provincie). Dit gaat onder meer over onderwijsgebonden IGS.

---

4. Voor welke IGS ziet u regio-overschrijdende samenwerking als een meerwaarde of een noodzaak (niet limitatief)? *

Voor elke IGS moet een regio-overschrijdende samenwerking mogelijk zijn. De regio's mogen geen harde grenzen hebben, noch mogen ze een extra bestuurslaag vormen. De motivering voor regio's om verrommeling tegen te gaan. Maar dit mag niet leiden tot harde grenzen of een extra bestuurslaag. In dat kader geef ik nog graag mee dat het matroesjka-model geen fetisj mag zijn, en dat regio's (en van daaruit IGS) mekaar moeten kunnen overlappen. Weliswaar met de bedoeling om zo veel mogelijk binnen een zelfde context uit te voeren.

---

5. Aan welke IGS zou u prioritair vorm willen geven binnen de referentieregio? *

De ruimtelijk-gebonden IGS, zoals Igemo.

---

6. Hebt u procesmatige suggesties voor de verdere aanpak van het proces regiovorming zoals vooropgesteld in de nota aan de Vlaamse Regering? *

Hou niet vast aan vaste regio's, maar laat regio's ook overlappen.

---

7. Hebt u aanvullende bemerkingen of suggesties?

Geen harde grenzen, geen nieuwe bestuurslaag (we hebben er al te veel), behoudt de autonomie van gemeenten (IGS dienen enkel om samenwerking te bevorderen, niet om de beslissingsmacht elders te leggen, en zeker niet waar ze niet -rechtstreeks- democratisch verkozen is), en zorg voor een overlapping van regio's, waardoor grensgemeenten geen "grens"gemeente meer zijn. Ten slotte nog meegeven: dit is kort besproken op ons college, maar de tijd is te kort om de oefening grondig te doen.

Deze content is niet gemaakt of goedgekeurd door Google.

Adviesvraag mbt regiovorming

Met de regiovorming wil de Vlaamse Regering de intergemeentelijke samenwerking verbeteren. U vindt deze kadernota via <https://lokaalbestuur.vlaanderen.be/strategische-projecten/regiovorming>.

Aan de provinciegouverneurs wordt gevraagd om de lokale gesprekken over regioafbakening te faciliteren en een advies te formuleren over de afbakening van de referentieregio's. Deze schriftelijke adviesvraag is daar één element in.

E-mailadres *

tinneke.claeys@beerse.be

Vul hier de naam in van uw gemeente. *

Beerse

1. Kan u(w bestuur) zich vinden in de voor uw gemeente vooropgestelde referentieregio (cfr. bijlage 1 in de kadernota Vlaamse Regering)? *

Ja

Nee

Anders: .....

2. Voor welke intergemeentelijke samenwerkingsverbanden (IGS) waar uw bestuur actief deel van uitmaakt, is een inkanteling binnen (de vooropgestelde) referentieregio's wenselijk of mogelijk en waarom (niet limitatief)? *

De volgende intergemeentelijke samenwerkingsverbanden kunnen volgens ons op dit regiomodel geënt worden in overleg met de betreffende IGS: IOK, IOK Afvalbeheer, Welzijnszorg Kempen en IKA (eventueel aan te vullen met: bestuurlijke handhaving??)

3. Voor welke IGS waar uw bestuur actief deel van uitmaakt, is een inkanteling binnen (de vooropgestelde) referentieregio's niet wenselijk of mogelijk en waarom (niet limitatief)? *

- Stadsregio Turnhout is een samenwerkingsverband tussen Beerse, Oud-Turnhout, Turnhout en Vosselaar.
- Sportregio Noorderkempen
- Erfgoed Noorderkempen
- Bosgroep Kempen Noord

De bestaande schaal is werkbaar. Een opschaling betekent hier geen meerwaarde. Het neemt niet weg dat bepaalde samenwerkingsverbanden terug onder de loep zouden kunnen genomen worden om meer afstemming te vinden tussen complementaire beleidsdomeinen vb. door beperkte subsidiëringmogelijkheden is het niet wenselijk om de erfgoedwerking uit te breiden, terwijl de archiefwerking binnen de IGS best een uitbreiding zou kunnen gebruiken.

Voor vele reeds bestaande IGS is het wenselijk om te zoeken naar kleinere zones, maar met aandacht voor een gebiedsdekkende werking. Op dit moment passen de puzzelstukken van de hele reeks aan samenwerkingsverbanden die er zijn te weinig in elkaar.

---

4. Voor welke IGS ziet u regio-overschrijdende samenwerking als een meerwaarde of een noodzaak (niet limitatief)? *

Er zijn al heel wat regio-overschrijdende samenwerkingen waarbij een kleinere schaal niet wenselijk is, zoals alle IGS rond nutsvoorzieningen, ook de samenwerking rond toerisme en andere verbanden door de provincie opgezet.

---

5. Aan welke IGS zou u prioritair vorm willen geven binnen de referentieregio? *

De bestaande beleidsdomeinen: het sociaal-economisch streekbeleid, het vervoerbeleid, afvalbeleid en duurzaamheidsbeleid worden door IOK opgenomen en zijn prioritair.

---

6. Hebt u procesmatige suggesties voor de verdere aanpak van het proces regiovorming zoals vooropgesteld in de nota aan de Vlaamse Regering? *

De nodige aandacht voor de inbreng van het lokale niveau binnen de verschillende stappen van het beleidsproces vinden we zeker aan te bevelen. De conferentie van de burgemeesters is hiervoor zeker een goed kanaal mits bekrachtiging van de resp. colleges.

---

7. Hebt u aanvullende bemerkingen of suggesties?

Geachte gouverneur,

In antwoord op uw vragen rond de regiovorming, willen wij graag u onze antwoorden overmaken.

Regiovorming is een boeiend debat en raakt de werking en organisatie van al onze gemeenten. We hebben in de Kempen al een zeer lange traditie van samenwerking op verschillende niveaus. De regioscreening heeft duidelijk gemaakt dat onze lokale besturen al langer overtuigd zijn van samenwerking over de gemeentegrenzen heen. Ook de Vlaamse overheid heeft op het niveau van verschillende beleidsdomeinen samenwerking tussen lokale besturen gepromoot door subsidiemogelijkheden te koppelen aan de bredere uitwerking van het beleid op regionaal vlak.

In de schoot van de conferentie van de burgemeesters heeft een werkgroep zich over de regiovorming gebogen. Zij stellen vast dat er tal van samenwerkingsverbanden actief zijn, die al of niet gebiedsdekkend zijn in de voorgestelde regio. De schaalniveaus verschillen van elkaar waarbij er verbanden bestaan tussen 3 tot 29 gemeenten. Vanuit de actuele werking is het voorstel te werken met bouwstenen (=verband van besturen), als kleinste vorm van samenwerking die dient om toekomstige zones vorm te geven. Met dit model kunnen er zich verschillende zonale werkingen ontplooiën en op verschillende niveaus. Ideaal zou zijn dat bij de toekomstige zones het matroesjka-principe wordt gerespecteerd, waarbij kleinere zones (bouwstenen) integraal passen in een grotere zone en finaal in de regio. De werkgroep stelt voor als bouwsteen: het lokaal bestuur Beerse en zijn partners van de stadsregionale werking (Turnhout, Oud-Turnhout en Vosselaar). Deze inpassing is ook een aandachtspunt voor de respectieve overheden, want tot op heden werden zonale indelingen ook niet ingebed in bestaande structuren.

Toelichting bij vraag 1

Wij schrijven ons in op de voorstellen van de conferentie van burgemeesters. Dit is een ambitieuze keuze en zou de kans geven om bepaalde domeinen in de regionale werking op elkaar te kunnen afstemmen. We merken nu dat in beleidsdomeinen die dicht bij elkaar aanleunen er door de Vlaamse overheid steeds andere keuzes worden gemaakt. Het gevolg is dat we deze beleidsdomeinen niet complementair kunnen opnemen en telkens met andere collega-besturen nieuwe verbanden moeten smeden.

Dit betekent dat wij ons inschrijven in de voorstellen van de kadernota van de Vlaamse regering met als opmerking dat de ruimte moet blijven bestaan om op verschillende schaalniveaus te kunnen werken. Het lijkt ons niet de bedoeling dat we alle beleidsdomeinen op de schaal van de referentieregio moeten optillen. Bij de afbakening is het wel noodzakelijk om rekening te houden met bestaande regio's zoals de Eerstelijnszone, Vervoersregio, politiezone en hulpverleningszone.

De voorgestelde zone van de Kempen lijkt – gezien de bestaande samenwerking binnen IOK – een logische keuze.

Aanvullende opmerkingen/suggesties

Zal deze discussie het lokale niveau de kans geven om de bestaande samenstellingen in vraag te stellen en de nodige aanpassingen te doen? Zo kunnen samenwerkingsverbanden meer afgestemd worden op de regionale of zonale structuur.

De discussie over regiovorming zou eerder moeten plaats vinden op basis van beleidsdomeinen met abstractie van de bestaande intergemeentelijke samenwerkingsverbanden.

In het kader van de lokale autonomie van de lokaal besturen is het noodzakelijk de vrijheid te bieden om al dan niet in te gaan op samenwerkingsverbanden. Maar we zien zeker de voordelen van opschaling en

betere afstemming.

Tot slot lijkt het ons zinvol om duidelijk gefaseerd verder te gaan:

- Fase 1: bepaling en afbakening regio
- Fase 2: ontwerp zones
- Fase 3: alle toekomstige IGS'en inpassen binnen de voorgestelde regionale en zonale structuur
- Fase 4: de bestaande IGS'en onder de loep nemen en trachten in te passen in diezelfde regionale en zonale structuur

Indien er te veel wordt uitgegaan van de bestaande structuren en verbanden lopen we vast in deze Gordiaanse knoop. Eerst vooruit kijken en dan retroactief aanpassen lijkt de beste manier.

Deze content is niet gemaakt of goedgekeurd door Google.

Google Formulier

Adviesvraag mbt regiovorming

Met de regiovorming wil de Vlaamse Regering de intergemeentelijke samenwerking verbeteren. U vindt deze kadernota via <https://lokaalbestuur.vlaanderen.be/strategische-projecten/regiovorming>.

Aan de provinciegouverneurs wordt gevraagd om de lokale gesprekken over regioafbakening te faciliteren en een advies te formuleren over de afbakening van de referentieregio's. Deze schriftelijke adviesvraag is daar één element in.

E-mailadres *

bert.oris@ocmwturnhout.be

Vul hier de naam in van uw gemeente. *

Turnhout

1. Kan u(w bestuur) zich vinden in de voor uw gemeente vooropgestelde referentieregio (cfr. bijlage 1 in de kadernota Vlaamse Regering)? *

Ja

Nee

Anders: .....

2. Voor welke intergemeentelijke samenwerkingsverbanden (IGS) waar uw bestuur actief deel van uitmaakt, is een inkanteling binnen (de vooropgestelde) referentieregio's wenselijk of mogelijk en waarom (niet limitatief)? *

De inkanteling van een IGS wordt uiteraard best in overleg met en met goedkeuring door het betreffende IGS besproken. Met dit als uitgangspunt, komen volgende IGS in beeld:

- IOK met al zijn verschillende werkingen
- Investeringscommunale Kempen en het Antwerpse IKA

3. Voor welke IGS waar uw bestuur actief deel van uitmaakt, is een inkanteling binnen (de vooropgestelde) referentieregio's niet wenselijk of mogelijk en waarom (niet limitatief)? *

- Stadsregio Turnhout: het samenwerkingsverband tussen buurgemeenten Turnhout, Oud-Turnhout, Beerse en Vosselaar.

- Verschillende IGS die vanuit de provincie zijn ontstaan zoals Sportregio Noorderkempen, Erfgoed Noorderkempen, Bosgroep Kempen Noord. De bestaande schaal is werkbaar en biedt het meeste meerwaarde. Verdere opschaling lijkt ons niet aangewezen.

---

4. Voor welke IGS ziet u regio-overschrijdende samenwerking als een meerwaarde of een noodzaak (niet limitatief)? *

nvt

---

5. Aan welke IGS zou u prioritair vorm willen geven binnen de referentieregio? *

nvt

---

6. Hebt u procesmatige suggesties voor de verdere aanpak van het proces regiovorming zoals vooropgesteld in de nota aan de Vlaamse Regering? *

- Blijf de lokale besturen voldoende betrekken in de verschillende stappen van het proces.

- Wat op de conferentie van burgemeesters hierover wordt meegegeven, wordt best voorgelegd aan de colleges ter bespreking en bekrachtiging.

---

7. Hebt u aanvullende bemerkingen of suggesties?

- Bij deze oefening kunnen de samenwerkingsverbanden zelf mogelijk ook in vraag gesteld worden: dienen ze in de bestaande vorm te blijven bestaan.
  - Moeten we IGS benoemen of moeten we eerder praten over de thema's die we prioritair op niveau van de referentieregio (of zelfs referentieregio-overschrijdend) moeten vastleggen. We denken dan bijvoorbeeld aan de thema's:
    - i. Sociaal-economisch streekbeleid (Kempenpact 2030)
    - ii. Welzijnsbeleid / sociaal beleid
    - iii. Mobiliteitsbeleid
    - iv. Ruimtelijke kwaliteit
    - v. Sociale huisvesting
    - vi. Burgemeestersconvenant
    - vii. Smart region I(C)T-/e-gov-/smart citybeleid
  - Verschillende samenwerkingsverbanden zijn met reden kleinschaliger (zie vraag 3). Het kan zinvol zijn om "subreferentieregio's" ook op elkaar af te stemmen.
  - We zien de voordelen van opschaling en betere afstemming. We zijn echter geen voorstander van verplichte afname van diensten van de Intergemeentelijke Samenwerkingsverbanden. De autonomie van de lokale besturen stellen we hier voorop.
-

Deze content is niet gemaakt of goedgekeurd door Google.

Google Formulier

Adviesvraag mbt regiovorming

Met de regiovorming wil de Vlaamse Regering de intergemeentelijke samenwerking verbeteren. U vindt deze kadernota via <https://lokaalbestuur.vlaanderen.be/strategische-projecten/regiovorming>.

Aan de provinciegouverneurs wordt gevraagd om de lokale gesprekken over regioafbakening te faciliteren en een advies te formuleren over de afbakening van de referentieregio's. Deze schriftelijke adviesvraag is daar één element in.

E-mailadres *

burgemeester@vorselaar.be

Vul hier de naam in van uw gemeente. *

VORSELAAR

1. Kan u(w bestuur) zich vinden in de voor uw gemeente vooropgestelde referentieregio (cfr. bijlage 1 in de kadernota Vlaamse Regering)? *

Ja

Nee

Anders: .....

2. Voor welke intergemeentelijke samenwerkingsverbanden (IGS) waar uw bestuur actief deel van uitmaakt, is een inkanteling binnen (de vooropgestelde) referentieregio's wenselijk of mogelijk en waarom (niet limitatief)? *

NETELAND, KEMPENS KARAKTER, IOED LAND VAN NETE & AA, IOK, WELZIJNSZORG KEMPEN

3. Voor welke IGS waar uw bestuur actief deel van uitmaakt, is een inkanteling binnen (de vooropgestelde) referentieregio's niet wenselijk of mogelijk en waarom (niet limitatief)? *

/

4. Voor welke IGS ziet u regio-overschrijdende samenwerking als een meerwaarde of een noodzaak (niet limitatief)? *

/

5. Aan welke IGS zou u prioritair vorm willen geven binnen de referentieregio? *

NETELAND

6. Hebt u procesmatige suggesties voor de verdere aanpak van het proces regiovorming zoals vooropgesteld in de nota aan de Vlaamse Regering? *

Debat over (grote) regiovorming is niet het moeilijke; echte verbetering van bestuurskracht (inclusief beleid maken, herverdelingsvraagstukken) wordt gecreëerd binnen kleinere zones/subregio's waar echt een grote bestuurlijke, sociologische en ruimtelijke logica is.

o De grote regio's beperken zich meestal tot operationele/kostendelende dienstverlening, dat is niet de plek om bestuurskracht te verhogen of herverdelingsvraagstukken/verevening te bekijken; daar beperkt het zich tot een streekbeleid en beleidscoördinatie (ook niet meer haalbaar met zoveel partners).

o Om bestuurskracht echt te vergroten heb je een kleinere maar VASTE regio nodig ("zones" zoals een politiezone PZ of eerstelijnszone ELZ); daar gebeurt wel echte herverdeling, strategisch en transversaal werken en bestuurskrachtverhoging; daar heb je immers echt een gedeeld DNA + een groot basisvertrouwen nodig (politiek/administratief elke week bij mekaar zitten, geven en nemen, "samen uit-samen thuis") + een sociologische/ruimtelijke/bestuurlijke logica die je deelt! Vandaar ook de nood aan een "VASTE regio".

7. Hebt u aanvullende bemerkingen of suggesties?

Het transversale is alleen mogelijk als je een vaste regio hebt. En daar zit dus echt die bestuurskrachtverhoging. Je moet echt binnen één regio kunnen werken want anders kom je niet tot transversaal/horizontaal werken. Er zijn zoveel linken die dat tot een noodzaak maken! Bv. ruimte/klimaat/milieu/mobiliteit (cf. hypotheseregio's, ééngemaakte structuur op Vlaams niveau), veiligheid link met vrije tijd (bv. evenementenloket), veiligheid met welzijn (bv. integraal veiligheidsbeleid, samenlevingsproblemen), welzijn en vrije tijd (bv. vrijetijdsparticipatie), wonen en welzijn (bv. noodwoningen, woonbegeleiding, gezinscoaches, buddy-systeem), ... Echt beter beleid maken en keuzes maken, verbindend werken gebeurt op dié plaats en ook enkel als je ooit die vaste regio creëert. We zitten daar met een groot historisch passief maar dat kunnen jullie met het concept van het dashboard aanpakken. Een pilootproject dat wordt ondersteund, kan gevraagd worden om die knelpunten één voor één op te lijsten en op dat dashboard te zetten.

Volledig 100% transversaal werken, zal wellicht nog wel een tijdje een utopie blijven, maar dan zou je toch minstens als logische gehelen moeten maken waarbinnen echt wel alles samen gebeurt: bv. ruimtelijk en functioneel (RO/milieu/klimaat/mobiliteit), persoonsgebonden materies (fietsbare regio, vrije tijd, onderwijs en ook de welzijn). Veiligheid is daar ook een belangrijke in, omdat er veel overlap is met domeinen zoals vrije tijd en welzijn bv.

Deze content is niet gemaakt of goedgekeurd door Google.

Google Formulier

BERX Cathy

Van: Luc Van Hove <burgemeester@zandhoven.be>
Verzonden: maandag 21 december 2020 15:53
Aan: MERTENS Peter
CC: BERX Cathy
Onderwerp: Regiovorming - antwoord van Zandhoven
Bijlagen: Regiovorming.docx

Geachte Mevrouw de Gouverneur,

Gelieve in bijlage het standpunt van de gemeente Zandhoven te vinden.
Morgen tijdens het digitaal overleg zal dit ook wel ter sprake komen.

Alvast bedankt voor alle moeite.

Met vriendelijke groet

Luc Van Hove

Burgemeester

.....
Liersebaan 12 - 2240 Zandhoven

T 03 410 16 20 | F 03 484 62 55

E burgemeester@zandhoven.be | www.zandhoven.be
.....

Gemeente & OCMW Zandhoven.

met de glimlach

Volg ons op

Bekijk [hier](#) de disclaimer die van toepassing is op alle uitgaande e-mails van het gemeentebestuur van Zandhoven.

 Zandhoven
met de glimlach

Heb je ons nodig?

Wij helpen je graag verder op afspraak

Maak een afspraak via info@zandhoven.be of 03 4

Vergeet zeker je mondkapje niet mee te brengen!

Mevrouw de Gouverneur,

Onderwerp : standpunt van Zandhoven over de regiovorming

Graag vat ik hieronder het standpunt van onze gemeente samen.

1) Regiovorming : Nut ?

Een intergemeentelijke samenwerking ontstond niet zo maar. Samenwerken is voor kleinere gemeenten niet alleen een must, maar biedt ook heel wat kansen en meerwaarden ; en dit op diverse beleidsdomeinen.

Wij zien niet in waarom Vlaanderen hier wil op ingrijpen.

Erkent Vlaanderen de autonomie van de gemeenten niet meer ?

Gaat deze regiovorming nu ineens de "verrommeling" oplossen ? Wie beschouwt de samenwerkingen eigenlijk als "rommelig" ?

Zijn bijkomende regio's ook geen bijkomende "verrommeling" ?

Wij zien echt het nut niet in van deze artificiële regio's.

2) Regiovorming : vanuit de basis ?

Het overgrote deel van de gemeenten begrijpt deze regiovorming niet. Waarom vertellen onze Vlaamse ministers dan steeds dat de regiovorming vanuit de basis zal gebeuren ?

Wij menen dat Vlaanderen ons dit oplegt. En meestal werkt dat dan ook niet.

Ik voel aan dat de gemeenten zelf niet echt vragende partij zijn, althans wij zeker niet.

3) Zandhoven midden in de provincie maar aan de grens met 3 regio's.

Voor ons is een keuze erg moeilijk.

Van nature uit, vooral op vlak van mentaliteit, voelen wij ons Kempenaren.

De affectie met Antwerpen is beperkt. Immers Herentals, Turnhout en Lier zijn voor ons vlugger bereikbaar. Wij zijn een echte landelijke gemeente met 5 kleine dorpen.

Gevoelsmatig sluiten we dus best aan bij Regio Kempen .

Anderzijds bevinden de meeste van onze bestaande samenwerkingen zich in het arrondissement Antwerpen. Denk maar aan Brandweerzone Rand, politiezone ZaRa, ELZ, Igean, LOGO, Vervoersregio en noem maar op.

Als we ons verstand volgen, sluiten we best bij regio Antwerpen aan.

Voor ons is kiezen sowieso verliezen is.

Voor gemeenten midden in een voorgestelde regio is de keuze wellicht niet zo moeilijk. Maar gemeenten die aan de regiogrenzen liggen, hebben reeds vele samenwerkingen over die fictieve grens.

Land van Playsantien, Sociale bouwmaatschappij De Zonnige Kempen, IKA, IVEKA ... zijn bv

bestaande samenwerkingen met gemeenten uit regio Kempen.

De Academie voor Muziek, Woord en Dans uit Lier en het SVK zijn dan weer samenwerkingen met het voorgestelde Rivierenland.

Deze samenwerkingen zijn voor ons belangrijk. We willen deze niet zomaar stopzetten.

4) de heerschappij van de stad Antwerpen

De stad Antwerpen is in de bestaande samenwerkingen overmachtig én ze gebruiken deze machtspositie ook. Voorbeeld : In de vervoersregio hebben kleinere gemeenten niets te zeggen. Antwerpen dirigeert, int de gelden en beslist.

Dat is niet leuk en maakt het appetijt voor toekomstige samenwerkingen niet erg groot.

5) Rivierenland valt uit elkaar

Wanneer Berlaar, Nijlen en Heist o/d Berg kiezen voor de regio Kempen en de Rupelgemeenten bij regio Antwerpen willen komen, verwatert Rivierenland.

Er was een voorstel om Rivierenland samen te voegen met regio Kempen. Begrijpelijk maar volgens ons nog te weinig.

6) Essentiële voorwaarden :

A) Bestaande samenwerkingen moeten behouden kunnen blijven, ook in de verre toekomst.

B) Regiogrenzen zijn geen muren. Samenwerkingsverbanden moet kunnen afgesloten worden tussen gemeenten van verschillende regio's, nu en in de toekomst.

Vandaar ons voorstel :

Wij zien het liefst onze provincie verdeeld in 2 regio's :

Stad Antwerpen enerzijds en al de andere gemeente anderzijds.

Op deze manier vallen vele interne "regiogrenzen " weg.

Voorwaarde A en B zijn dan automatisch vervuld binnen onze eigen provincie.

Vele gemeenten die twijfelen of niet goed kunnen kiezen, zullen tevreden zijn.

Mevrouw de Gouverneur,

U kreeg geen gemakkelijke opdracht toegewezen. De draagkracht bij gemeenten voor deze regiovorming is erg klein. Dat maakt ook dat de antwoorden heel verschillende kanten uitgaan.

Het zal wellicht nooit goed zijn. Hier worden we niet gelukkig van.

Hopelijk voelt de minister dit ook aan en beseft hij dat dit onze bestuurskracht met niets vooruit helpt.

Er zijn heden ten dage belangrijkere problemen dan een regiovorming.

Alvast bedankt

Luc Van Hove

burgemeester Zandhoven

Adviesvraag mbt regiovorming

Met de regiovorming wil de Vlaamse Regering de intergemeentelijke samenwerking verbeteren. U vindt deze kadernota via <https://lokaalbestuur.vlaanderen.be/strategische-projecten/regiovorming>.

Aan de provinciegouverneurs wordt gevraagd om de lokale gesprekken over regioafbakening te faciliteren en een advies te formuleren over de afbakening van de referentieregio's. Deze schriftelijke adviesvraag is daar één element in.

E-mailadres *

diana.wustenberghs@zwijndrecht.be

Vul hier de naam in van uw gemeente. *

2070 Zwijndrecht

1. Kan u(w bestuur) zich vinden in de voor uw gemeente vooropgestelde referentieregio (cfr. bijlage 1 in de kadernota Vlaamse Regering)? *

Ja

Nee

Anders:

we zijn historisch, geografisch (ligging aan de rand van de provincie en met de Schelde tussen ons als enige gemeente en de stad en andere gemeenten), op basis van bestaande samenwerkingsverbanden en onze ligging op regio Waasland aangewezen.

2. Voor welke intergemeentelijke samenwerkingsverbanden (IGS) waar uw bestuur actief deel van uitmaakt, is een inkanteling binnen (de vooropgestelde) referentieregio's wenselijk of mogelijk en waarom (niet limitatief)? *

De vooropgestelde regio Antwerpen (kadernota Vlaamse Regering) beantwoordt niet aan de verwachting van onze gemeente, zie antwoord op vraag 1, toevoeging aan regio Waasland is voor ons bestuur meer opportuun en praktisch.

Vermits we aan de rand van een provincie zitten en dikwijls met die dualiteit geconfronteerd worden, hebben we zeer veel bindingen met het Waasland. Dit wordt grotendeels bepaald door onze ligging. Vele samenwerkingen met regio Antwerpen zijn destijds ontstaan omdat we binnen de provinciegrenzen moesten blijven en we geen andere keuze hadden dan binnen de provincie Antwerpen of binnen het gerechtelijk arrondissement Antwerpen te blijven.

We werken momenteel nog samen met volgende samenwerkingsverbanden binnen de referentieregio Antwerpen: Igean, Woonpunt Schelde Rupel, Brandweerzone Antwerpen, Bosgroep Antwerpen Noord, Fluvius Antwerpen, Intergemeentelijke samenwerking GAS, Kempens Landschap, Kina, Logo Antwerpen, Regionaal overleg BKO, Regionaal overleg gezinsopvang, Regionaal sociaal-economisch overleg Antwerpen, VDAB Antwerpen, Vervoerregio Antwerpen, Vluchthuizen Antwerpen, Water-link.

Hoewel onze gemeente om reeds aangehaalde redenen beter kan worden toegevoegd aan de regio Waasland dient voor deze IGS stuk voor stuk bekeken of inkanteling ervan naar de regio Waasland haalbaar is op wettelijk vlak (statuten, afspraken, ...) of praktisch vlak (rekening houdend met de specifieke geografische positie).

---

3. Voor welke IGS waar uw bestuur actief deel van uitmaakt, is een inkanteling binnen (de vooropgestelde) referentieregio's niet wenselijk of mogelijk en waarom (niet limitatief)? *

Zwijndrecht is veel meer gericht op het Waasland (om redenen hierboven reeds vermeld), net daarom zoeken wij waar mogelijk al naar samenwerkingen binnen het Waasland. Bestaande IGS binnen de regio Antwerpen kwamen tot stand omwille van onze ligging binnen de Antwerpse provinciegrens waardoor aansluiting bij IGS in het Waasland niet haalbaar of toegelaten was.

Zwijndrecht is momenteel aangesloten bij volgende samenwerkingsverbanden binnen de regio Waasland: Eerste Lijnszone Waasland Noord Oost, Interwaas, Bibliowaas, Bovenlokaal cultuurbeleid Cultuurtuin Waas, Bovenlokaal overleg Huis van het kind, Burensportdienst Waasland, Drugpunt Waas, Erfgoedcel Waasland, Erfpunt, Europese projecten, Geïntegreerde Zorg Waasland, Kunstacademie, Opvangnetwerk Waasland, Preventiepunt Waas Noord Oost, Regionaal sociaal-economisch overleg Waas en Dender, Regionaal Welzijnsoverleg Waasland, Sociaal Verhuurkantoor Waasland, Uitpas, Voedsaam, Wildbeheerseenheid Waasland, Zorgpunt Waasland, LOGO Waasland, afvalintercommunale IBOGEM, overleg burgemeesters van het Waasland, overleg algemeen directeurs van het Waasland, Overlegforum Waasland Mondiaal Beleid, Havenland Centraal Netwerk Havengebied, Bibliowaas. Deze samenwerking in het Waasland kwam tot stand na afweging van alle elementen en is het gevolg van het feit dat onze gemeente zoals gezegd geografisch en maatschappelijk meer aansluit bij het Waasland.

Hoewel de huidige samenwerkingsverbanden met de politiezone constructief ervaren worden zou het voor de politiezone Zwijndrecht ook meer mogelijkheden bieden als wij bij de regio Waasland aangesloten zijn, dan bij regio Antwerpen. Er zouden samenwerkingsverbanden mogelijk zijn met andere politiezones in functie van een globalere en intensievere aanpak van specifieke problemen eigen aan de situatie in het Waasland, of in functie hiervan eventueel fusie met andere zones in het Waasland.

---

4. Voor welke IGS ziet u regio-overschrijdende samenwerking als een meerwaarde of een noodzaak (niet limitatief)? *

Hoewel een inkanteling in de regio Waasland de voorkeur van ons bestuur wegdraagt blijft het door onze specifieke ligging aan de rand van een provincie logisch dat wij samenwerkingsverbanden hebben met organisaties die buiten de regio waarvoor we kiezen vallen en het is vaak moeilijk om daaruit te stappen (bv. statuten die jarenlange samenwerking vooropstellen,...)

Vervoer (vervoersregio's), mobiliteit, wonen (de fusie met Schelle in Woonpunt Schelde Rupel is recent doorgevoerd en werkt zeer goed)

---

5. Aan welke IGS zou u prioritair vorm willen geven binnen de referentieregio? *

Zoals reeds eerder uitvoerig benadrukt wenst onze gemeente te worden ingekanteld in de regio Waasland en niet in de referentieregio Antwerpen.

De bestaande IGS in het Waasland, waar Zwijndrecht nu reeds deel van uitmaakt, dienen absoluut te worden behouden.

Het behoud van de bestaande IGS in de regio Antwerpen en de eventuele overstap naar gelijkaardige IGS in het Waasland dient geëvalueerd, stuk voor stuk bekeken of inkanteling ervan naar de regio Waasland haalbaar is op wettelijk vlak (statuten, afspraken, ...) of praktisch vlak (rekening houdend met de specifieke geografische positie of op basis van de actuele samenwerking en voordelen ervan).

6. Hebt u procesmatige suggesties voor de verdere aanpak van het proces regiovorming zoals vooropgesteld in de nota aan de Vlaamse Regering? *

Gezien wij ons in een zeer specifieke situatie bevinden, zouden wij het wenselijk vinden om onze keuze persoonlijk te mogen toelichten in een gesprek met de gouverneur of anderen.

7. Hebt u aanvullende bemerkingen of suggesties?

Wij willen nog eens benadrukken dat wij wel in een zeer specifieke situatie verkeren, met name ligging aan de rand van de provincie, met enkel de stad Antwerpen als aangrenzende stad in die provincie en met daartussen de Schelde, wat maakt dat wij veel meer aangewezen zijn op het Waasland. Hoewel we op vele vlakken nu reeds IGS lopen hebben met andere Wase gemeenten blijkt dit voor sommige punten onhaalbaar omwille van onze unieke positionering als enige Wase gemeente in de Provincie Antwerpen.

Om die reden zou het wellicht een opportuniteit zou om in het kader van huidige afbakening van de referentieregio's en de gevraagde toevoeging van Zwijndrecht aan de referentieregio Waasland de mogelijkheid te onderzoeken om voor Zwijndrecht de provinciegrens (en bij uitbreiding de arrondissementgrens en grens van het gerechtelijk arrondissement) te verleggen. Hierdoor zou een diepgaandere en wettelijke samenwerking van Zwijndrecht binnen de referentieregio Waasland met onder meer de Provincie Oost-Vlaanderen en de Wase politiezones haalbaar worden.

Deze content is niet gemaakt of goedgekeurd door Google.

05 -01- 2021

UW BERICHT VAN

11 oktober 2020

UW KENMERK

regiovorming

ONS KENMERK

CONTACTPERSOON

Kelly Smet
beleidsmedewerkerT 03/750 46 14
E kelly.smet@beveren.be**Team Beleid****Advies lokaal bestuur Beveren - regiovorming**

Beste Mevrouw Gouverneur,

Op 9 oktober 2020 keurde de Vlaamse Regiering de kadernota over de regiovorming goed. Op 10 oktober werd een mail gestuurd naar alle Oost-Vlaamse burgemeesters om hun bemerkingen over te maken met betrekking tot het voorstel regiovorming aan de betrokken gouverneur(s). Het dossier werd behandeld binnen het college van burgemeester en college van 14 december 2020.

Het college van burgemeester en schepenen nam hierover volgende beslissing:

- Het CBS beslist om een positief advies te verlenen dat Beveren in het voorstel tot regiovorming wordt ingedeeld in de regio Waasland.
- Het CBS beslist om Zwijndrecht te steunen in hun vraag om toe te treden tot de regio Waasland.

In bijlage vindt u een afschrift van het betreffende besluit van het college voor burgemeester en schepenen van zitting van 14 december 2020.

Hoogachtend,
Namens het college van burgemeester en schepenen

Jan Noppe

Algemeen directeur

i.o. van de algemeen directeur
art. 283 D.L.B.
Iris Raemdonck
Afdelingshoofd Interne zaken

Marc Van de Vijver

Burgemeester

College van burgemeester en schepenen

Besluit

GOEDGEKEURDZitting van 14 december 2020
Afdeling stafdiensten - Team beleid

116

2020_CBS_04457

Regiovorming in Vlaanderen - Advies

Samenstelling:**Aanwezig:**

de heer Marc Van de Vijver, burgemeester; de heer Filip Kegels, schepen; mevrouw Katrien Claus, schepen; de heer Boudewijn Vlegels, schepen; mevrouw Ingeborg De Meulemeester, schepen; mevrouw Inge Brocken, schepen; de heer Dirk Van Esbroeck, schepen; de heer Jan Noppe, algemeen directeur

Verontschuldigd:

de heer Raf Van Roeyen, schepen

Motivering**Inhoudelijke toelichting**

Op 9 oktober 2020 keurde de Vlaamse Regering een kadernota over regiovorming goed. Met de regiovorming wil de Vlaamse Regering de intergemeentelijke samenwerking verbeteren en de regionale samenwerking stimuleren. Daarnaast bevat de kadernota een voorstel van afbakening van dertien referentieregio's. Deze kaart is nog geen door de Vlaamse Regering gevalideerde afbakening. Het is een aanzet, en in die zin richtinggevend en inspirerend voor het verdere overleg hierover in de komende maanden.

Vlaanderen wil deze referentieregio's strikt richtinggevend maken voor een toekomstige reorganisatie van de intergemeentelijke samenwerking binnen het zogenaamde 'matroesjkamodel'. Concreet zal dit betekenen dat gemeenten zullen dienen uit te treden uit samenwerkingsverbanden met gemeenten buiten hun regio om vervolgens opnieuw in te stappen in samenwerkingsverbanden binnen de eigen regio. In het voorstel behoort Beveren tot Regio Waasland samen met de gemeenten Kruibeke, Lokeren, Moerbeke, Sint-Gillis-Waas, Sint-Niklaas, Stekene, Temse en Waasmunster.

Elke gemeente kan slechts tot 1 regio behoren. De grensgemeenten moeten een keuze maken. De feedback die ze aan de gouverneur zullen bezorgen over het voorkeur voor de ene of de andere regio, zal dus van groot belang zijn. Dit betekent evenwel niet dat gemeenten daarna van de ene dag op de andere uit de samenwerkingsverbanden moeten treden met gemeenten die zich in een andere regio bevinden. Er zal hiervoor door Vlaanderen een realistisch traject uitgetekend worden waarbij er oog is voor de transitiekost. Voor dit traject zal een ondersteuningsaanbod vanuit Vlaanderen uitgewerkt worden.

Met de regiovorming wil Vlaanderen de lokale besturen aansporen om zo veel mogelijk samenwerkingsverbanden aan te gaan binnen de dezelfde regio's. Lokale besturen zullen in de toekomst nog kunnen samenwerken met lokale besturen in andere regio's rond bijvoorbeeld specifieke geografische feitelijkheden. Voorbeelden zijn een samenwerking tussen kustgemeenten of centrumsteden, rond het bovenlokaal fietsroutenetwerk, binnen het Antwerpse havengebied, met Nederlandse of Franse gemeenten.

Vlaanderen bekijkt of en hoe een specifiek statuut kan uitgewerkt worden voor bestaande samenwerkingen rond specifieke vormen van dienstverlening waarvan de beleidsmatige component minimaal is.

Het proces van regiövorming wordt uitgezet binnen een strikt tijdsplan wat noopt tot een snelle respons:

- Begin 2021 dient de definitieve regio-afbakening beslist te zijn. Provinciegouverneurs dienen de gesprekken tussen de gemeenten te faciliteren. Provinciegouverneurs en Vlaamse sectorale beleidsdomeinen dienen tegen eind 2020 een advies over regio-afbakening klaar te hebben.
- In 2021 plant de Vlaamse regering een subsidiebesluit te nemen.
- In 2021-2022 volgt een aanpassing van het organiek kader (decreet lokaal bestuur).
- Ten slotte zal de Vlaamse regering haar regelgeving m.b.t. intergemeentelijke samenwerkingsverbanden aanpassen op de nieuw afgebakende regio's en starten er gesprekken met de federale regering om hetzelfde te doen voor samenwerkingsverbanden onder federaal beheer.

Aan de provinciegouverneurs werd gevraagd om de lokale gesprekken over regioafbakening te faciliteren en een advies te formuleren over de afbakening van de referentieregio's. Op 2 december werd een mail gestuurd door de gouverneur van Oost-Vlaanderen naar alle burgemeesters met de vraag om hun bemerkingen per kerende over te maken. De vooropgestelde timing was binnen de 2 maanden. De Vlaamse Regering verwacht een antwoord van de gouverneurs tegen eind dit jaar.

De gemeente Zwijndrecht is momenteel ingedeeld in de regio Antwerpen. Daar deze gemeente op de rand ligt van de provincie Antwerpen en de provincie Oost-Vlaanderen, bestaan er talrijke samenwerkingen tussen Zwijndrecht en Beveren en samenwerkingen met de andere besturen uit het Waasland: Waas overleg burgemeesters, Waas overleg AD's, Ibogem, Interwaas, Eerstelijnszone (ELZ Waasland Noord-Oost), Zorgpunt Waasland, Cultuurtuin Waas, bovenlokaal overleg Huis van het Kind, Burensportdienst Waasland, Drugpunt Waas, Erfgoedcel Waasland, Erfpunt, Geïntegreerde Zorg Waasland, Kunstacademie (Zwijndrecht-Beveren), Opvangnetwerk Waasland, Preventiepunt Waas Noord-Oost, RESOC Waas en Dender, regionaal Welzijnsoverleg Waasland, Sociaal Verhuurkantoor Waasland, Voedsaam.

De gemeente Zwijndrecht zou graag de samenwerking met de Wase besturen verder zetten en ingedeeld worden in de regio Waasland. De gemeente Zwijndrecht vraagt daarom de steun van de Wase gemeenten om Zwijndrecht mee op te nemen in de regio Waasland. Er wordt gevraagd om een formele steun hierover op te maken en mee te delen aan de verschillende provinciegouverneurs (Antwerpen en Oost-Vlaanderen).

Enkele bestaande samenwerkingsverbanden zijn momenteel niet volledig tevreden met de huidige indeling van de zones. Ibogem heeft een overleg gevraagd met het bestuur in dit kader (zie CBS 7 december 2020). Ook de eerstelijnszones Waasland NO en ZW bezorgden hun bekommernis dat hun werkerrein in de toekomst wordt gespreid over 3 verschillende zones. Ook LOGO-Waasland betreurt dat de voorgestelde regio's niet overeenkomen met hun huidige werking.

Juridische grond
decreet lokaal bestuur

besluit Vlaamse Regering 9 oktober 2020

Besluit

Het College van burgemeester en schepenen beslist

Artikel 1

positief advies te verlenen dat Beveren in het voorstel tot regiövorming is ingedeeld in de regio Waasland.

Artikel 2

Zwijndrecht te steunen in hun vraag om toe te treden tot de regio Waasland.

Artikel 3

dit standpunt over te maken aan de gouverneur van Oost-Vlaanderen en Antwerpen.

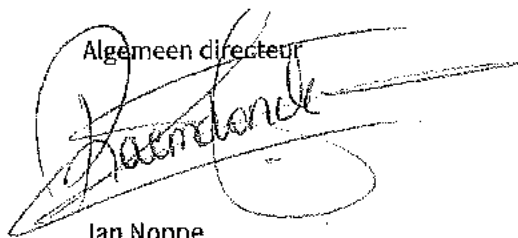
Bijlagen

---

1. FW VERZOEK TOT STEUN VAN WASE BESTUREN aan Zwijndrecht ivm regiovorming.pdf
2. ibogem regio.pdf
3. Brief_Impact nota Regiovorming_ELZ Waasland NO en ZW.pdf
4. VR 2020 0910 DOC.1096-1BIS Regiovorming - nota.pdf
5. 20_10_29_Verslag_Overleg_lokale_besturen.pdf

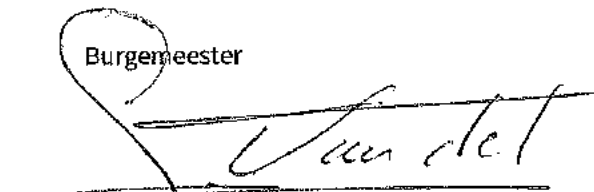
Aldus beslist in bovenvermelde zitting,
Namens het College van burgemeester en schepenen

Algemeen directeur

Jan Noppe

Burgemeester

Marc Van de Vijver

I.o. van de algemeen directeur
art. 283 D.L.B.
Iris Raemdonck
Afdelingshoofd Interne zaken

UITTREKSEL UIT DE NOTULEN VAN HET SCHEPENCOLLEGE

ZITTING VAN dinsdag, 17 november 2020

Aanwezig: Dimitri Van Laere, Burgemeester
Dirk De Ketelaere, Caroline Vermeulen, Kris Smet, Kamiel Van Gheem,
Filip Vercauteren, Schepenen
Luc Meyntjens, Algemeen directeur
Sigrid Moens, Adjunct-algemeen directeur

Afwezig:

Verontschuldigd:

4. VERZOEK TOT STEUN VAN WASE BESTUREN AAN ZWIJNDRECHT IVM REGIOVORMING - GOEDKEURING.

Feiten en context

Op 9 oktober 2020 keurde de Vlaamse Regering een kadernota over regiovorming goed. Met de regiovorming wil de Vlaamse Regering de intergemeentelijke samenwerking verbeteren en regionale samenwerking stimuleren.

Daarnaast bevat de kadernota een voorstel van afbakening van dertien referentieregio's. Deze kaart is nog geen door de Vlaamse Regering gevalideerde afbakening. Het is een aanzet, en in die zin richtinggevend en inspirerend voor het verdere overleg hierover in de komende maanden.

Aan de provinciegouverneurs werd gevraagd om de lokale gesprekken over regioafbakening te faciliteren en een advies te formuleren over de afbakening van de referentieregio's. Om tot een gedragen advies te komen, werd door de gouverneur van de provincie Antwerpen een schriftelijke adviesvraag aan de gemeentebesturen van de provincie Antwerpen gestuurd.

De gemeente Zwijndrecht is momenteel ingedeeld in de regio Antwerpen. Daar de gemeente Zwijndrecht aan de rand ligt van de provincie Antwerpen en de provincie Oost-Vlaanderen hebben zij talrijke samenwerkingen met besturen uit het Waasland: Waas overleg burgemeesters, Waas overleg AD's, Ibogem, Interwaas, Eerstelijnszone (ELZ Waasland Noord-Oost), Cultuurtuin Waas, Bovenlokaal overleg Huis van het Kind, Burensportdienst Waasland, Drugpunt Waas, Erfgoedcel Waasland, Erfpunt, Geïntegreerde Zorg Waasland, Kunstacademie (Zwijndrecht-Beveren), Opvangnetwerk Waasland, Preventiepunt Waas Noord-Oost, RESOC Waas en Dender, Regionaal Welzijnsoverleg Waasland, Sociaal Verhuurkantoor Waasland, Voedsaam, Zorgpunt Waasland.

Het gemeentebestuur van Zwijndrecht heeft veel affiniteit met de Wase gemeenten en is van mening dat er altijd constructief is samengewerkt.

Het college van burgemeester en schepenen van Zwijndrecht had een overleg met de fractievoorzitters van de gemeenteraad, en de gemeente Zwijndrecht zou **graag de samenwerking met de Wase besturen verder zetten en ingedeeld worden in de regio Waasland.** Hun samenwerkingsverbanden binnen de regio Antwerpen zijn meestal historisch gegroeid omdat zij gebonden waren aan de provinciegrenzen.

Juridische gronden

Het decreet lokaal bestuur van 22 december 2017 en latere wijzigingen, meer bepaald artikels 56 en 57

Betreffende de bevoegdheden van het college van burgemeester en schepenen.

Het decreet van 07 december 2018

Het bestuursdecreet.

Het decreet lokaal bestuur van 22 december 2017 en latere wijzigingen, meer bepaald artikels 326 tot en met 341

Betreffende het bestuurlijk toezicht.

Het besluit van de Vlaamse Regering van 9 oktober 2020

Betreffende de goedkeuring van een kadernota over regiovorming goed.

Bijlagen

De desbetreffende e-mail van de gemeente Zwijndrecht.

Financiële weerslag

Niet van toepassing

Motivering

Het college van burgemeester en schepenen van Zwijndrecht heeft overleg gehad met de fractievoorzitters van de gemeenteraad, en de gemeente Zwijndrecht zou **graag de samenwerking met de Wase besturen verder zetten en ingedeeld worden in de regio Waasland**. Hun samenwerkingsverbanden binnen de regio Antwerpen zijn meestal historisch gegroeid omdat zij gebonden waren aan de provinciegrenzen.

Daarom vraagt het college van burgemeester en schepenen van Zwijndrecht de steun van de Wase gemeenten om Zwijndrecht mee op te nemen in de regio Waasland.

BESLUIT

Artikel 1

Het college van burgemeester en schepenen van de gemeente Kruibeke steunt de vraag van de gemeente Zwijndrecht om mee ingedeeld te worden in de regio Waasland.

Artikel 2

Het gemeentebestuur van Zwijndrecht in kennis te stellen van deze beslissing via e-mail op het adres secretariaat@zwijndrecht.be.

Artikel 3

Afschrift van deze beslissing voor verder gevolg over te maken aan de provinciegouverneurs van de provincies Antwerpen en Oost-Vlaanderen.

Aldus vastgesteld in de hierboven vermelde zitting.
Namens het schepencollege:

In opdracht:

De Algemeen directeur,
Luc Meyntjens

In opdracht:

De Algemeen directeur,

Luc Meyntjens

Voor eensluidend afschrift:

De Burgemeester,
Dimitri Van Laere

De Burgemeester,

Dimitri Van Laere

Datum: 27 oktober 2020

**De heer Bart Somers
Viceminister-President
Arenbergstraat 7
1000 Brussel**

Onderwerp: dossier regiovorming

Mijnheer de Minister,

Op de recente zitting van het VVP-Bureau en RvB werd er kennis genomen van de beslissing van de Vlaamse regering over het dossier 'regiovorming'.

Gezien het belang van dit dossier, ook voor het provinciaal bestuursniveau, is de VVP vragende partij om geregeld met u en andere betrokkenen rond de tafel te zitten over dit dossier.

Het verwijzen naar begrippen als 'bovenlokaal' en 'grondgebonden bevoegdheden' in de door de Vlaamse regering goedgekeurde nota 'regiovorming' brengt al vlug enige alertheid tot stand bij de provinciebesturen, zeker na de voorbije projecten als 'interne staatshervorming' (2009-2014) en 'afslanking van de provincies' (2014-2019) waarbij telkens het provinciaal bestuursniveau in focus stond.

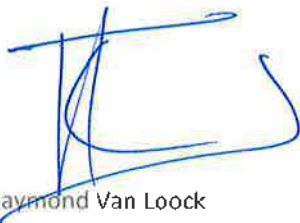
Gezien het de doelstelling is van uw nota 'regiovorming' om concrete afspraken te maken tussen het Vlaamse en het lokale bestuursniveau over o.m. regionale dossiers is het de mening van de VVP dat ook het provinciaal bestuursniveau vanuit haar decretale taakstelling (bovenlokaal, gebiedsgericht en ondersteunend) mee rond de tafel dient te zitten.

Mijnheer de minister,

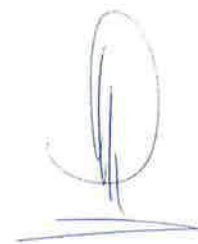
Graag zijn we bereid om met een delegatie van het VVP bestuur langs te komen om onze visie uiteen te zetten.

Namens het VVP bestuur

Met de meeste hoogachting,

Raymond Van Loock
VVP-Directeur

Ann Schevenels
VVP-voorzitter

Kabinet Gouverneur
Provincie Antwerpen

13 -01- 2021

Kabinet / 2021 / 23

Aan Cathy Berx
Gouverneur Provincie Antwerpen
Koningin Elisabethlei 22 (13e verd.)
2018 Antwerpen

Wommelgem 8.01.2021	contactpersoon Jo Bridts	telefoon 03 350 08 21	e-mail jo.bridts@igean.be
uw brief van	uw referentie	onze referentie JB/EVL/0005/0121	bijlage(n) nota en antwoord aan gouverneur

Betreft:

- Regiovorming
- Adviesvraag aan burgemeesters: nota

Beste

Rekening houdend met de kadernota van de Vlaamse Regering over de regiovorming, verzond u op 19.10.2020 een mail aan alle burgemeesters, met een voorstel van werkwijze en een aantal concrete vragen.

Op verzoek van meerdere burgemeesters uit ons samenwerkingsgebied, heeft IGEAN op 18.11.2020 een eerste, ruim bijgewoond overleg georganiseerd met als doel te komen tot een uniform en gedragen standpunt. Aan de hand van 15 stellingen werd het debat rond de regiovorming op gang getrokken. Het resultaat hiervan werd verwerkt in een nota die na het overleg aan alle burgemeesters werd bezorgd (zie nota van 19.11.2020 als bijlage).

In een tweede overleg van 18.12.2020 werd een stand van zaken gegeven en werden de verdere concrete afspraken gemaakt met de burgemeesters.

Eerder dan letterlijk te antwoorden op de door u gestelde vragen, geven de betrokken lokale besturen er de voorkeur aan te wijzen op de **algemene principes van samenwerking** en enkele **belangrijkste aandachtspunten** naar voor te schuiven.

U kan deze terugvinden in bijgevoegde nota – antwoord aan de gouverneur, met volgende inhoud:

0. Wat voorafging – briefwisseling en overleg
  1. De regiovorming – enkele stellingen
  2. De regiovorming – reacties en standpunten van de lokale besturen
- Besluit.

Vanuit de overtuiging dat we door SAMEN te werken het beste resultaat kunnen bereiken, hebben heel wat gemeenten (college van burgemeester en schepenen of gemeenteraad) -waarvan u het overzicht in voormelde nota vindt- kennis genomen van de nota en de hierin opgenomen stellingen en conclusies onderschreven.

Ook ISVAG, Vlotter Selab en Pontes hebben het belang onderschreven om als samenwerkingsverband een stem te krijgen in het proces van de regiovorming.

Finaal hebben 20 gemeenten aan IGEAN het mandaat gegeven om in naam van de gemeente te antwoorden op de vragen van de gouverneur.

U mag dit schrijven bijgevolg in die zin beschouwen als een antwoord namens de vermelde besturen. Een aantal besturen zullen zelf antwoorden en/of nog een aanvullend schrijven bezorgen met (bijkomende) specifieke aandachtspunten.

Iedereen is het erover eens dat de regiovorming die door de Vlaamse Regering wordt voorgesteld, een ambitieus en ingrijpend proces is waarover nog heel wat onduidelijkheid bestaat. Verder overleg is noodzakelijk, en dit zowel binnen de referentieregio, als met de Vlaamse Regering en de bestaande samenwerkingsverbanden.

Het is bovendien een proces dat niet overhaast mag aangepakt worden en waarbij het respect voor de gemeentelijke autonomie centraal moet staan.

Wij verzoeken u daarom de bezorgdheden, aandachtspunten en vragen van de betrokken lokale besturen zoals opgenomen in de bijgevoegde nota's mee te nemen in uw advies aan minister Somers.

Inmiddels blijven wij graag bereid om, als ondersteunende partner van de gemeenten in de Antwerpse rand, dit proces constructief mee te begeleiden.

Met vriendelijke groeten

Jo Bridts
algemeen directeur

Rik Frans
voorzitter IGEAN dienstverlening

Erik Broeckx
voorzitter IGEAN milieu & veiligheid

---

nota   Regiovorming – antwoord aan gouverneur08.01.2021

---

0. Wat voorafging – briefwisseling en overleg

Op 9.10.2020 keurde de Vlaamse Regering een kadernota over regiovorming goed.

Met deze regiovorming wil de Vlaamse Regering de intergemeentelijke samenwerking verbeteren en regionale samenwerking stimuleren.

Daarnaast bevat de kadernota een voorstel van afbakening van dertien referentieregio's. Deze kaart is echter nog geen door de Vlaamse Regering gevalideerde afbakening, maar enkel een aanzet, en in die zin richtinggevend en inspirerend voor verder overleg.

Aan de provinciegouverneurs werd gevraagd om de lokale gesprekken over de regioafbakening te faciliteren en een advies te formuleren over de afbakening van de referentieregio's.

Met de mail van provinciegouverneur Cathy Berx van 19.10.2020 werd aan alle burgemeesters een voorstel van werkwijze en 7 concrete vragen bezorgd:

Werkwijze:

- *schriftelijke adviesvraag aan de gemeentebesturen via deze brief;*
- *toelichting regiovorming en eerste gedachteswisseling op het halfjaarlijkse burgemeestersoverleg dd. 28 oktober 2020;*
- *verwerking van de adviezen, ter bespreking via debat met de burgemeesters medio? december (u ontvangt spoedig een vergaderverzoek);*
- *bevoegd minister Bart Somers verwacht mijn advies voor het jaareinde.*

Vragen:

1. *Kan u(w bestuur) zich vinden in de voor uw gemeente vooropgestelde referentieregio (cfr. bijlage 1 in de kadernota Vlaamse Regering)?*
2. *Voor welke intergemeentelijke samenwerkingsverbanden (IGS) waar uw bestuur actief deel van uitmaakt, is een inkanteling binnen (de vooropgestelde) referentieregio's wenselijk of mogelijk en waarom (niet limitatief)?*
3. *Voor welke IGS waar uw bestuur actief deel van uitmaakt, is een inkanteling binnen (de vooropgestelde) referentieregio's niet wenselijk of mogelijk en waarom (niet limitatief)?*
4. *Voor welke IGS ziet u regio-overschrijdende samenwerking als een meerwaarde of een noodzaak (niet limitatief)?*
5. *Aan welke IGS zou u prioritair vorm willen geven binnen de referentieregio?*
6. *Hebt u procesmatige suggesties voor de verdere aanpak van het proces regiovorming zoals vooropgesteld in de nota aan de Vlaamse Regering?*
7. *Hebt u aanvullende bemerkingen of suggesties?*

Na het eerste overleg met de gouverneur op 28.10.2020 hebben meerdere burgemeesters van het samenwerkingsgebied van IGEAN gevraagd om de lokale besturen te begeleiden in het formuleren van een antwoord aan de gouverneur.

Met de mail van 6.11.2020 heeft IGEAN alle burgemeesters uit haar samenwerkingsgebied uitgenodigd voor een overleg over de regiovorming op 18.11.2020.

26 gemeenten hebben hieraan deelgenomen met een ruim gedragen debat als resultaat.

Ook op de conferentie van de burgemeesters van de Rupel van 2.12.2020 werd het dossier over de regiovorming uitgebreid besproken. Daarnaast was er op 15.12.2020 nog een extra overleg met de gouverneur en de burgemeesters die in het voorstel van regiovorming opgenomen zijn bij referentieregio Rivierenland.

Gelet op de zeer krappe timing en het belang van het dossier, werd aan de gouverneur uitstel gevraagd. Na een eerste beperkt uitstel van de gouverneur heeft Minister Somers intussen de uiterste datum voor het advies over de afbakening van de referentieregio's verlegd naar midden januari 2021.

Na het overleg met de burgemeesters van 18.11.2020 heeft IGEAN op 20.11.2020 aan de burgemeesters en algemeen directeurs per mail een nota bezorgd met het resultaat van de bespreking over de regiovorming. Eventuele opmerkingen of bedenkingen werden gevraagd tegen einde november.

Aan de gemeenten werd eveneens gevraagd om de nota desgewenst voor te leggen en te bespreken op het college van burgemeester en schepenen.

Met de mail van IGEAN van 25.11.2020 werd een ontwerp beslissing voor het schepencollege overgemaakt om kennis te nemen van de nota van IGEAN over de regiovorming, de daarin opgenomen stellingen en conclusie te onderschrijven en om aan IGEAN een mandaat te geven om in naam van alle gemeenten een antwoord te formuleren op de vragen van de gouverneur.

In onderstaande tabel wordt het resultaat hiervan weergegeven:

gemeenten	collegebeslissing / gemeenteraad			
	datum	nota - kennisname	mandaat IGEAN	opmerking
Gemeente Aartselaar	30/11/2020	1	1	eigen aanvulling
Gemeente Boechout	14/12/2020	1	0	gemeenteraad - zelf antwoorden
Gemeente Boom	7/12/2020	1	1	eigen aanvulling
Gemeente Borsbeek	cbs	1	1	
Gemeente Brasschaat	30/11/2020	1	0	voorleggen aan CBS
Gemeente Brecht	22/12/2020	0	0	mail van burgemeester
Gemeente Edegem	30/11/2020	1	1	
Gemeente Essen		0	0	
Gemeente Hemiksem		0	0	rechtstreeks antwoord
Gemeente Hove	15/12/2020	1	1	gemeenteraad
Gemeente Kalmthout	23/11/2020	1	1	
Gemeente Kapellen	30/11/2020	1	1	
Gemeente Kontich	26/11/2020	1	1	
Gemeente Lint	30/11/2020	1	1	
Gemeente Malle	30/11/2020	1	1	extra aandachtspunten
stad Mortsel	14/12/2020	1	1	
Gemeente Niel	2/12/2020	1	1	bespreking Rupel conferentie
Gemeente Ranst	26/11/2020	1	1	
Gemeente Rumst	14/12/2020	1	0	zelf antwoorden (Rupel)
Gemeente Schelle	7/12/2020	1	1	
Gemeente Schilde	30/11/2020	1	0	voorleggen aan CBS
Gemeente Schoten	3/12/2020	1	1	
Gemeente Stabroek	30/11/2020	1	1	
Gemeente Wijnegem	3/12/2020	1	1	
Gemeente Wommelgem	8/12/2020	1	1	vragen info over energietransitie
Gemeente Wuustwezel	30/11/2020	1	1	
Gemeente Zandhoven	22/12/2020	1	0	mail van burgemeester, eigen aanvulling
Gemeente Zoersel	21/12/2020	1	1	
Gemeente Zwijndrecht	17/11/2020	0	0	niet akkoord, zelf antwoorden
Totaal		25	20	

Met een aanvullende mail van IGEAN van 1.12.2020 aan burgemeesters, schepenen van wonen en algemeen directeurs werd gewezen op de beslissing van de Vlaamse Regering om de verhuuractiviteiten van de SHM's en SVK's te verenigen in één woonmaatschappij. Ook deze beweging roept heel wat vragen op bij de lokalen besturen. In de nota bij deze mail heeft IGEAN een overzicht gegeven van de huidige situatie en de mogelijke gevolgen van de nieuwe werking.

Zoals afgesproken, heeft IGEAN met de mail van 24.11.2020 de informatie over de regiovorming eveneens bezorgd aan volgende samenwerkingsverbanden uit de regio: ISVAG, Pontes, Vlotter, Kina, Selab en Pidpa.

1. De regiovorming – enkele stellingen

Onderstaande stellingen werden voorgelegd aan en besproken met de burgemeesters om het debat over de regiovorming op gang te trekken. Ze werden nadien eveneens onderschreven door het college van burgemeester en schepenen. Ze vertrekken van volgende uitgangspunten.

a. Burgemeesters als spil van de regiovorming – met ondersteuning

- 1) Burgemeesters, hierin ondersteund door hun gemeenteraad, schepenen en het managementteam, overzien het geheel en zijn dan ook de spil van de regiovorming. We onderschrijven daarom de oproep aan de burgemeesters om het eigenaarschap van de regio op te nemen.
- 2) Een goede regiowerking en de uitbouw van een grotere regiomaturiteit hangt samen met de beschikking over een regiopartner die zorgt voor agenda, voorbereiding van agenda, visienota's, bestuurlijke documenten, toelichting bij agendapunten, contacten met regionale stakeholders, verslaggeving, opvolging en uitvoering van beslissingen.
- 3) Vanuit de Vlaamse streekontwikkelingsintercommunales is er een gemeenschappelijk engagement om in de nabije toekomst te investeren in de ontwikkeling van de streekwerking en ondersteuning.
In de regio Antwerpen is IGEAN de evidente bevoorrechte partner van de lokale besturen om deze regiovorming mee vorm te geven en een coördinerende rol op te nemen in het burgemeestersoverleg.
- 4) In de nota van de Vlaamse regering ontbreekt elk perspectief op een structurele financiële ondersteuning van de regiowerking. Als de Vlaamse overheid regiovorming strategisch belangrijk vindt, moet ze deze ook op een structurele manier erkennen en ondersteunen door de burgemeestersconferenties en de regiopartners financieel te ondersteunen.

b. Afbakening referentieregio's

- 5) We onderschrijven het voorstel van de minister om te werken met vaste referentieregio's. We pleiten echter voor een "open systeem" waarbij het nuttig kan zijn dat steden/gemeenten aan de grens van een regio voor sommige items kunnen blijven samenwerken met een andere regio of gemeenten buiten hun referentieregio.
- 6) De voorgestelde afbakening van de regio Antwerpen komt niet overeen met de wens van de lokale besturen. De gemeenten uit de Rupelstreek (Boom, Niel, Hemiksem, Rumst en Schelle), evenals Aartselaar, horen historisch en in hun samenwerkingsverbanden bij de regio Antwerpen en dienen hieraan toegevoegd te worden.
- 7) Een sleutel tot succes is de gelijkwaardigheid van al de deelnemers, groot of klein, aan het regio-overleg. Bovendien zal een toekomstgerichte regiowerking ook een antwoord moeten bieden op stad-rand-vraagstukken.

Daarom is het aangewezen dat de regio Antwerpen wordt gevormd door de "randgemeenten" waarbij de stad Antwerpen als centrumstad haar eigen positie blijft innemen.

Tegelijk moet de regiovorming leiden tot een strategische overlegstructuur en dialoog tussen de stad en de regio als volwaardige partners.

- 8) We vragen dat de Vlaamse regering, die uiteindelijk de referentieregio's zal vastleggen, de keuze van de lokale besturen, die integraal en geïntegreerd werken, volgt, in plaats van de sectorale logica's te hanteren. Deze (moeilijke) keuze komt immers vaak tot stand na een complex lokaal afwegingsproces. De snelheid waarop de referentieregio's worden vastgelegd, moet ondergeschikt gesteld worden aan dit afwegingsproces.

c. Werken met subregio's

- 9) De regio Antwerpen bestaat in de aangepaste visie (dwz incl. de Rupelgemeenten en Aartselaar en excl. de stad Antwerpen) uit 29 gemeenten en steden.
Niet op alle beleidsdomeinen is deze schaal ideaal. Daarom is het belangrijk dat binnen de regio Antwerpen de bestaande subregio's erkend en ondersteund worden, waarbij het de ambitie moet zijn om een samenwerking tussen de subregio's en de regio te optimaliseren.
- 10) De deelregio's zijn vaak gegroeid vanuit de noodzaak voor een efficiënte aanpak van operationele dienstverlening aan de deelnemers op een kostenefficiënte en kostendelende manier. Afhankelijk van de beleidssector verschilt de schaal van de deelregio waarop de optimale samenwerking wordt bereikt.

d. Behoud bestaande samenwerkingsverbanden

- 11) De mogelijkheid die voorzien wordt in het besluit van de Vlaamse regering, waarbij besturen vervroegd uit bestaande samenwerkingsverbanden kunnen uittreden, leidt tot rechtsonzekerheid en tot complexe en onnodige uittredingsprocedures.
- 12) In dit kader is het belangrijk dat bestaande samenwerkingsverbanden in de regio zoals IGEAN, ISVAG, Kina, Vlotter, Selab, Pontes e.a. een stem krijgen in de afbakening van de referentieregio's en de toekomstige werking van de regio en deelregio's of subregio's.

e. Implementatie van de regiovorming op Vlaams niveau

- 13) Regiovorming heeft maar zin als de Vlaamse 'sectoren' zich scharen achter en schikken naar de van onderuit opgebouwde referentieregio's. Zeker de beleidsdomeinen met een onmiskenbare bovenlokale, regionale inslag (mobiliteit, ruimtelijke ordening, economie, wonen, zorg, welzijn, arbeidsmarktbeleid, onderwijs, ...) die de hoekstenen vormen van een integraal beleid op het niveau van de regio, moeten zich inschakelen in de regiowerking en de referentieregio's.

f. Rol van de gouverneur en de provincie in de regiovorming

- 14) De provincie wordt in de nota van de Vlaamse regering niet vermeld. In de context van de interbestuurlijke samenwerking zouden de provinciebesturen hun gebiedsgerichte werking best enten op de afgebakende regio's. Het is immers belangrijk dat ook zij zich volledig inschrijven in de regiovisie. In functie van de toekomstige regiovorming is het daarom van belang dat op basis van gelijkwaardigheid een structureel overleg wordt opgestart tussen de regio en de provincie over de rol die deze laatste kan opnemen in dit proces.
- 15) De gouverneurs krijgen de opdracht om de lokale gesprekken over de regioafbakening te faciliteren en een advies te formuleren over de afbakening van de referentieregio's op basis van de bestaande fora op bovenlokaal niveau en op basis van de input van de lokale besturen. Het is evenwel belangrijk dat de burgemeesters streven naar een gemeenschappelijk standpunt over heel de regio en ook zelf de regisseursrol opnemen.

2. De regiovorming – reacties en standpunten van de lokale besturen

Hieronder wordt een overzicht gegeven van de verschillende opmerkingen en reacties die aan bod zijn gekomen tijdens de verschillende besprekingen en overlegmomenten.

1. De regiovorming wordt **van bovenaf opgelegd**.
 In tegenstelling tot wat wordt beweerd, lijkt de afbakening van regio's van bovenaf opgelegd te worden. Het is echter essentieel dat samenwerking tussen gemeenten van onderuit ontstaat en niet wordt opgelegd. Een samenwerking tussen gemeenten moet niet zonder meer geografisch afgebakend worden. Voor bepaalde thema's sluit een samenwerking mogelijk beter aan met een andere regio. Het geheel terugbrengen tot één geografische afbakening komt samenwerking niet ten goede. Het juiste samenwerkingsverband voor elk thema is essentieel. De geografische ligging is hierbij niet allesbepalend.
2. Er bestaat heel wat **onduidelijkheid** over het doel van de regiovorming.
 Is het een middel om de bestaande burgemeestersconferenties te faciliteren of nieuwe conferenties te stimuleren of gaat het om een bijkomend bestuursniveau met eigen bevoegdheden en taken ?
 Is het een afstemmings- en overlegplatform waar "grensoverschrijdende en gemeenschappelijke" thema's besproken worden of krijgt het een eigen dynamiek en hoe past deze dan in de andere, reeds bestaande structuren ?
 De burgemeesters pleiten er in elk geval voor om geen bijkomende bestuurslaag te creëren. Dit zal de autonomie van de lokale besturen immers in het gedrang brengen. De lokale besturen wensen zelf te bepalen waarvoor ze gaan samenwerken en met wie ze gaan samenwerken om de doelstellingen te bereiken.
3. De meerderheid van de burgemeesters kan zich vinden in de **voorgestelde afbakening van regio Antwerpen**, voor zover eveneens rekening gehouden wordt met het volgende:
  - a) Ook de Rupelgemeenten en Aartselaar worden opgenomen in regio Antwerpen.
  - b) De aanwezigheid van een centrumstad in de regio bevordert de samenwerking niet. Een centrumstad heeft immers haar eigenheid die niet overeenkomt met de eigenheid van de andere lokale besturen. Daarom is het aangewezen om binnen de regio Antwerpen te werken met 2 subregio's, zijnde de stad Antwerpen en de Rand.
 Deze indeling zorgt ervoor dat de randgemeenten niet steeds "overruled" worden door de stad en er voldoende aandacht kan gaan naar de specificiteit van de Rand. Ook voor de stad kan het opportuun zijn samen te werken met andere centrumsteden. Een strategisch overleg tussen de stad Antwerpen en de Rand moet er voor zorgen dat de regiowerking toch vorm kan krijgen. In dit overleg is het principe van de gelijkwaardigheid van de partners van cruciaal belang.
4. De burgemeesters onderschrijven het voorstel om te kiezen voor **een "open" systeem**, dat toelaat om ook los van de eigen regio voor welbepaalde aspecten aan te sluiten bij samenwerkingsverbanden of deel te nemen aan samenwerkingsstructuren om te komen tot een (kosten)efficiënte werking.
 Alleen een open systeem garandeert voldoende **flexibiliteit** en respecteert de **autonomie** van de gemeenten.
5. De **bestaande samenwerkingsverbanden** moeten maximaal **behouden** blijven. Het voortijdig uittreden uit intergemeentelijke samenwerkingsverbanden staat minstens juridisch ter discussie, maar werkt eveneens rechtsonzekerheid in de hand, die finaal ook een (financiële) impact kan hebben op de engagementen van alle betrokken lokale besturen.

Besluit

Iedereen is het erover eens dat de regiovorming die door de Vlaamse regering wordt voorgesteld, een ambitieus en ingrijpend proces is waarover nog heel wat onduidelijkheid bestaat. Verder overleg is noodzakelijk, en dit zowel binnen de referentiereregio, als met de Vlaamse regering en de bestaande samenwerkingsverbanden.

Het is een bovendien een proces dat niet overhaast mag aangepakt worden en waarbij het respect voor de gemeentelijke autonomie centraal moet staan.

Wij verzoeken u daarom de bezorgdheden, aandachtspunten en vragen van de betrokken lokale besturen zoals opgenomen in de bijgevoegde nota's mee te nemen in uw advies naar minister Somers.

Inmiddels blijft IGEAN graag bereid om, als ondersteunende partner van de gemeenten in de Antwerpse rand, dit proces constructief mee te begeleiden.

nota   Regiovorming

19.11.2020

nota aan het college van burgemeester en schepenen

0. Wat voorafging - aanleiding

Mail van provinciegouverneur Cathy Berx van 19.10.2020 aan alle burgemeesters met volgende inhoud:

Geachte burgemeester,

Op 9 oktober keurde de Vlaamse Regering een kadernota over regiovorming goed. Met de regiovorming wil de Vlaamse Regering de intergemeentelijke samenwerking verbeteren en regionale samenwerking stimuleren. U vindt deze nota via <https://lokaalbestuur.vlaanderen.be/strategische-projecten/regiovorming>.

Daarnaast bevat de kadernota een voorstel van afbakening van dertien referentieregio's. Het moet duidelijk zijn dat deze kaart nog geen door de Vlaamse Regering gevalideerde afbakening is. Het is een aanzet, en in die zin richtinggevend en inspirerend voor het verdere overleg hierover in de komende maanden.

Aan de provinciegouverneurs wordt gevraagd om de lokale gesprekken over regioafbakening te faciliteren en een advies te formuleren over de afbakening van de referentieregio's.

Om tot een gedragen advies te komen, stel ik de volgende werkwijze voor:

- schriftelijke adviesvraag aan de gemeentebesturen via deze brief;
- toelichting regiovorming en eerste gedachtewisseling op het halfjaarlijkse burgemeestersoverleg dd. 28 oktober 2020;
- verwerking van de adviezen, ter bespreking via debat met de burgemeesters medio? december (u ontvangt spoedig een vergaderverzoek);
- bevoegd minister Bart Somers verwacht mijn advies voor het jaareinde.

De regiovorming en de afbakening van de referentieregio's raken aan verschillende beleidsdomeinen en zullen ongetwijfeld een boeiend debat opleveren. We brengen de visie van de lokale besturen graag in kaart via volgende vragen, al beseffen we dat we niet exhaustief zijn. U kunt uiteraard nog aanvullende bemerkingen of suggesties formuleren.

1. Kan u(w bestuur) zich vinden in de voor uw gemeente vooropgestelde referentieregio (cfr. bijlage 1 in de kadernota Vlaamse Regering)?
2. Voor welke intergemeentelijke samenwerkingsverbanden (IGS) waar uw bestuur actief deel van uitmaakt, is een inkanteling binnen (de vooropgestelde) referentieregio's wenselijk of mogelijk en waarom (niet limitatief)?
3. Voor welke IGS waar uw bestuur actief deel van uitmaakt, is een inkanteling binnen (de vooropgestelde) referentieregio's niet wenselijk of mogelijk en waarom (niet limitatief)?
4. Voor welke IGS ziet u regio-overschrijdende samenwerking als een meerwaarde of een noodzaak (niet limitatief)?
5. Aan welke IGS zou u prioritair vorm willen geven binnen de referentieregio?
6. Hebt u procesmatige suggesties voor de verdere aanpak van het proces regiovorming zoals vooropgesteld in de nota aan de Vlaamse Regering?
7. Hebt u aanvullende bemerkingen of suggesties?

U kunt deze vragen beantwoorden via dit formulier (1 reactie per gemeente) :

<https://forms.gle/e75SVUJZ1pe9ydcP7> . Dank bij voorbaat om uw antwoorden in te geven tegen uiterlijk 20 november 2020.

Waarschijnlijk vindt u het nuttig om bij het formuleren van uw advies terug te grijpen naar de resultaten van de regioscreening uit 2012.

- *Het globale rapport met de analyses staat op de website van de Vlaamse overheid, onderaan op deze pagina: <https://lokaalbestuur.vlaanderen.be/draaiboek-fusies/interne-zaken/igs-en-verzelfstandiging/het-algemene-overzicht-van-alle-participaties>.*
- *Of via rechtstreekse link: https://lokaalbestuur.vlaanderen.be/sites/default/files/public/thema/verzelfstandiging_samenwerking/VerzelfstandingenSamenwerking_Regioscreening_regioscreening.pdf*

- Ook op mijn website is hieraan een pagina gewijd: <https://www.cathyberx.be/taken-en-bevoegdheden/coordinatie/regioscreening.html>

Voor vragen over de regiovorming kan u terecht op een centraal aanspreekpunt: regiovorming@vlaanderen.be. U kunt uiteraard ook contact opnemen met mijn kabinet (peter.mertens@provincieantwerpen.be, 03 240 51 47).

Mail van IGEAN verzonden op 6.11.2020 aan alle burgemeesters uit het samenwerkingsgebied van IGEAN met volgende inhoud:

Beste burgemeester

*Op 19.10.2020 verzond de provinciegouverneur aan alle burgemeesters een mail over de **regiovorming**, met een aantal vragen waarop tegen uiterlijk 20.11.2020 een antwoord wordt verwacht.*

Het besluit van de Vlaamse Regering van 9.10.2020 over de regiovorming en voormelde mail werden toegelicht tijdens het burgemeestersoverleg dat de provincie organiseerde op 28.10.2020.

Deze teksten werden eveneens besproken op het overleg met de voorzitters en ondervoorzitters van IGEAN en op de bijeenkomst van de zoneraad van de hulpverleningszone Rand op 30.10.2020.

Iedereen is het erover eens dat de regiovorming die door de Vlaamse Regering wordt voorgesteld, een ambitieus en ingrijpend proces is waarover grondig dient nagedacht en gedebatteerd te worden.

Bovendien zal de afbakening van de referentieregio's met mogelijke subregio's en de rol die wordt toebedeeld aan de burgemeestersconferenties een belangrijke impact hebben op de behandeling van strategische bovengemeentelijke thema's in de toekomst.

Eén en ander mag niet overhaast gebeuren en dient ruim gedragen te worden.

Het lijkt dan ook aangewezen dat de burgemeesters hierover van gedachten wisselen en voldoende tijd nemen om antwoorden te formuleren.

*Wij nodigen u daarom graag uit voor een **Zoom meeting** die zal plaatsvinden op **woensdag 18.11.2020 om 8.30 uur**.*

Wellicht volgt nog een tweede overleg begin december.

In afwachting hiervan en in overleg met enkele burgemeesters uit het samenwerkingsgebied van IGEAN werd aan de gouverneur een schrijven gericht om uitstel te vragen tot midden december (als bijlage).

Wij zijn ervan overtuigd dat dit gezamenlijk overleg noodzakelijk is om te komen tot een ruim draagvlak van onderuit voor de regiovorming in de Antwerpse rand.

Wij hopen dan ook dat u even tijd kan vrijmaken voor het digitaal overleg.

Mocht dit toch niet mogelijk zijn, en hebt u bepaalde opmerkingen of bedenkingen, dan mag u die steeds per mail bezorgen aan hilde.boydens@igean.be en jo.bridts@igean.be zodat we ze kunnen voorleggen aan het overleg van 18.11.2020.

Antwoord van de gouverneur van 12.11.2020 waarin ze bevestigt dat het dossier van de regiovorming een belangrijk dossier is en een onderlinge afstemming tussen de burgemeesters de argumenten en overwegingen alleen maar sterker kan maken.

De provincie voorziet zelf een overleg met de burgemeesters tussen 7 en 18.12.2020 en vraagt of IGEAN haar timing hierop kan afstemmen.

De briefwisseling is per mail bezorgd aan alle burgemeesters op 16.11.2020, in voorbereiding op het overleg met de burgemeesters op 18.11.2020.

Overleg met de burgemeesters op 18.11.2020 om 8.30 uur, met volgende agenda:

1. Kader
2. Brief gouverneur en reactie
3. Enkele stellingen als aanzet voor een gedachtewisseling
4. Verdere aanpak.

In onderstaande nota komen volgende elementen aan bod:

1. De regiovorming – een korte toelichting bij het (juridisch) kader
2. Enkele stellingen ter bespreking
3. De eerste conclusies van het overleg met de burgemeesters op 18.11.2020
4. Verdere afspraken en timing.

1. De regiovorming – een korte toelichting bij het (juridisch) kader

De regiovorming vindt zijn juridische grondslag in het Besluit van de Vlaamse regering van 9.10 2020, hierna BVR genoemd.

a. algemeen

Op lokaalbestuur.vlaanderen.be lezen we het volgende:

"De Vlaamse Regering zet in op regiovorming. Deze regiovorming moet **van onderuit** opgebouwd en gedragen worden door de lokale besturen. De **burgemeesters** van de betrokken lokale besturen vormen de **spil** van deze regiovorming. Om tot een grotere coherentie te komen en deze regiovorming te stimuleren, zal de Vlaamse Regering, verder bouwend op de reeds uitgevoerde regioscreening, **vaste regio's** afbakenen waarbinnen **alle vormen van intergemeentelijke samenwerking**, zowel de bestaande als nieuwe, moeten plaatsvinden (behoudens zij die op een hogere schaal georganiseerd zijn). Dit moet de huidige **verrommeling tegengaan** en leiden tot minder mandaten. We werken bestaande drempels weg die verhinderen dat samenwerkingsverbanden fuseren. De Vlaamse overheid zal **de eigen regionale afbakeningen afstemmen op deze regio's**. Er wordt een kader uitgewerkt dat bijkomende instrumenten bevat om de **regiovorming te ondersteunen** (bv. rond herverdelingsproblematieken tussen de betrokken lokale besturen).

(nvdr: deze tekst is een letterlijke herneming van het Vlaamse regeerakkoord)

Op 9 oktober 2020 keurde de Vlaamse Regering een kadernota goed die de visie op regiovorming weergeeft en het kader voor de verdere aanpak deze regeerperiode.

De nota bevat ook een kaart met **dertien referentieregio's**. Die kaart is **geen definitieve afbakening**, maar vormt een **aanzet voor discussie**. In de komende maanden is de stem van de lokale besturen doorslaggevend: herkennen zij zich in deze afbakening? De Vlaamse Regering heeft de **gouverneurs** gevraagd een **advies** te formuleren over de afbakening van de referentieregio's, op basis van de bestaande fora op bovenlokaal niveau en op basis van de input van de lokale besturen. Dat advies moet **uiterlijk eind 2020** gefinaliseerd worden. **Begin volgend jaar zullen de referentieregio's definitief worden vastgelegd.**"

(<https://lokaalbestuur.vlaanderen.be/strategische-projecten/regiovorming>)

b. 13 referentieregio's

referentieregio's in de provincie Antwerpen

Wat hierbij opvalt:

- 6 gemeenten uit het huidige werkingsgebied van IGEAN worden bij de regio Rivierenland gevoegd (Aartselaar, Boom, Hemiksem, Niel, Rumst en Schelle)
- Zwijndrecht blijft bij de regio Antwerpen en wordt niet bij de regio Waasland gevoegd
- de regio Antwerpen omvat ook de stad Antwerpen

c. de regioscreening 2012 – relevante passages

p. 51 e.v.

5.4 Antwerpen

Het samenwerkingslandschap van de provincie Antwerpen is vrij complex. Enerzijds onderkennen we een aantal samenwerkingsverbanden op een provinciale schaal. Deze omvatten o.m. autonome provinciebedrijven (zoals APB Sport), enkele overlegfora (zoals halfjaarlijks overleg burgemeesters provincie Antwerpen, regiowerking milieu- en duurzaamheidsambtenaren Provincie Antwerpen) en een aantal dienstverlenende structuren (zoals het Provinciaal instituut voor Brandweer- en ambulanciersopleiding Antwerpen). De samenwerkingsverbanden in de provincie Antwerpen zijn echter hoofdzakelijk 'kleiner' dan het provinciale schaalniveau. Er zijn drie clusters te onderscheiden die samenvallen met de drie arrondissementen: Antwerpen, Mechelen en Turnhout. Elk van deze clusters kenmerkt zich door de aanwezigheid van een centrumstad. Wanneer we wat diepgaander kijken, wordt het beeld meer gedifferentieerd. Binnen elk van de drie clusters onderscheiden we bijkomende clusters van samenwerking tussen kleinere groepen van gemeenten. Daarnaast kent de provincie een aantal gemeenten die minder duidelijk in één cluster te vatten zijn (zoals Nijlen en Heist op den Berg).

5.4.1 Antwerpen en omgeving

Een aantal voorbeelden van samenwerkingsverbanden op het niveau van het arrondissement Antwerpen zijn de intercommunale voor streekontwikkeling IGEAN (Igean dienstverlening en Igean milieu en veiligheid) en CAW De Terp. We treffen ook een aantal Vlaamse structuren of geografische gebiedsindelingen aan (Logo Antwerpen, Resoc Antwerpen, onderwijszone Antwerpen). Binnen de cluster Antwerpen zijn er nog op een kleiner schaalniveau een aantal clusters te herkennen waarop een meer intensieve samenwerking plaatsvindt: in vijf gemeenten ten zuiden van Antwerpen uit de Rupelstreek en in zes gemeenten uit de zuidrand van Antwerpen is er intense samenwerking. Aartselaar vertoont samenwerkingsverbanden met zowel gemeenten uit de Rupelstreek als uit de zuidrand, maar de link is op basis van de clusteranalyse sterker met de Rupelstreek. Daarnaast zijn er nog een aantal gemeenten (Borsbeek, Wijnegem, Wommelgem) die een link hebben met de zuidrand, maar minder uitgesproken). In het noordoosten is een grotere cluster van gemeenten uit de Antwerpse Kempen. Samenwerking binnen deze clusters krijgt voornamelijk vorm in kleinschalige samenwerkingsinitiatieven. Een aantal voorbeelden van samenwerking in de Rupelstreek zijn te situeren binnen domeinen als cultuur (Rupelbib), onroerend erfgoed (Erfgoed- en landschapshuis Rupel – ELAH), werkgelegenheid (Forum lokale Werkgelegenheid Rupelstreek en Aartselaar) en wonen (Goed Wonen Rupelstreek). Ook in de zuidrand van Antwerpen wordt op diverse vlakken samengewerkt, bijvoorbeeld: de film- en beeldbank Azura, bibliotheekwerking Bibkwintet, burgemeesters- en secretarissenoverleg in het kanton Kontich. In het woonbeleid is er een interlokale woonvereniging, samen met gemeenten uit de Rupelstreek. In de Antwerpse Kempen zijn er ook diverse vormen van samenwerking, zowel op het niveau van alle gemeenten uit deze cluster als meer intens tussen kleinere groepen van gemeenten (bv. interlokale vereniging woonbeleid regio Noord, sportregio Antwerpse Kempen, SVK Voorkempen). Antwerpen en Zwijndrecht nemen in deze tekening een wat aparte positie in. Zwijndrecht zit 'ingesloten' tussen stad Antwerpen aan haar noord-, oost- en zuidkant en het Waasland in provincie Oost-Vlaanderen aan de westkant. De gemeente Zwijndrecht zit in 66 verbanden vevat. Ze blijkt het meest samen te werken met de stad Antwerpen (n=45), wat niet verrast gezien haar ligging en de ligging van de Antwerpse zeehaven.

Antwerpen als centrumstad werkt op dit kleinere schaalniveau vooral samen met een aantal andere centrumsteden. Dit beeld zien we ook bij enkele andere centrumsteden terugkomen. We noteren het bestaan van enkele samenwerkingsverbanden tussen centrumsteden: Digipolis met Gent, HR-netwerk van centrumsteden en burgemeestersoverleg centrumsteden zijn voorbeelden hiervan.

p. 63

6.9 Samenwerking tussen de centrumsteden

Uit de inventaris komt naar voor dat de centrumsteden elkaar vinden voor samenwerking op bepaalde vlakken. Vanuit hun eigenheid als centrumstad hebben ze een aantal noden tot samenwerking, waarvoor ze eerder met 'collega-centrumsteden' samenwerken dan met hun omliggende gemeenten.

d. andere initiatieven

- Naar één **woonmaatschappij** per gemeente
Tegen 1 januari 2023 moeten sociale huisvestingsmaatschappijen en sociale verhuurkantoren één woonactor vormen met maar één speler per gemeente: de woonmaatschappij.
Elke woonmaatschappij moet in een uniek, niet-overlappend werkingsgebied opereren. Om deze werkingsgebieden te bepalen, krijgt het lokale bestuur een trekkersrol.
Op vrijdag 23 oktober ontvingen alle burgemeesters daarom een brief van minister van Wonen, Matthias Diependaele, met de oproep om deze afbakening te starten. In de brief gaat hij ook dieper in op de krijtlijnen die de Vlaamse Regering uittekende en welke ondersteuning de Vlaamse overheid bij de afbakening biedt.
Lees de brief van de minister van Wonen, Matthias Diependaele '[Naar één woonmaatschappij in uw regio: oproep tot start afbakening werkingsgebieden](#)'.
- Energietransitie: vorming van **energieregio's** en afbouw van de rol van Fluvius

2. Enkele stellingen ter bespreking

Onderstaande stellingen hebben tot doel het debat over de regiovorming op gang te trekken.

Ze vertrekken van volgende uitgangspunten.

a. Burgemeesters als spil van de regiovorming – met ondersteuning

- 1) Burgemeesters, hierin ondersteund door hun gemeenteraad, schepenen en het managementteam, overzien het geheel en zijn dan ook de spil van de regiovorming. We onderschrijven daarom de oproep aan de burgemeesters om het eigenaarschap van de regio op te nemen.
- 2) Een goede regiowerking en de uitbouw van een grotere regiomaturiteit hangt samen met de beschikking over een regiopartner die zorgt voor agenda, voorbereiding van agenda, visienota's, bestuurlijke documenten, toelichting bij agendapunten, contacten met regionale stakeholders, verslaggeving, opvolging en uitvoering van beslissingen.
- 3) Vanuit de Vlaamse streekontwikkelingsintercommunales is er een gemeenschappelijk engagement om in de nabije toekomst te investeren in de ontwikkeling van de streekwerking en ondersteuning.
In de regio Antwerpen is IGEAN de evidente bevoorrechte partner van de lokale besturen om deze regiovorming mee vorm te geven en een coördinerende rol op te nemen in het burgemeestersoverleg.
- 4) In de nota van de Vlaamse regering ontbreekt elk perspectief op een structurele financiële ondersteuning van de regiowerking. Als de Vlaamse overheid regiovorming strategisch belangrijk vindt, moet ze deze ook op een structurele manier erkennen en ondersteunen door de burgemeestersconferenties en de regiopartners financieel te ondersteunen.

b. Afbakening referentieregio's

- 5) We onderschrijven het voorstel van de minister om te werken met vaste referentieregio's. We pleiten echter voor een "open systeem" waarbij het nuttig kan zijn dat steden/gemeenten aan de grens van een regio voor sommige items kunnen blijven samenwerken met een andere regio of gemeenten buiten hun referentieregio.
- 6) De voorgestelde afbakening van de regio Antwerpen komt niet overeen met wens van de lokale besturen. De gemeenten uit de Rupelstreek (Boom, Niel, Hemiksem, Rumst en Schelle), evenals Aartselaar, horen historisch en in hun samenwerkingsverbanden bij de regio Antwerpen en dienen hieraan toegevoegd te worden.
- 7) Een sleutel tot succes is de gelijkwaardigheid van al de deelnemers, groot of klein, aan het regio-overleg. Bovendien zal een toekomstgerichte regiowerking ook een antwoord moeten bieden op stad-rand-vraagstukken.
Daarom is het aangewezen dat de regio Antwerpen wordt gevormd door de "randgemeenten" waarbij de stad Antwerpen als centrumstad haar eigen positie blijft innemen. Tegelijk moet de regiovorming leiden tot een strategische overlegstructuur en dialoog tussen de stad en de regio als volwaardige partners.
- 8) We vragen dat de Vlaamse regering, die uiteindelijk de referentieregio's zal vastleggen, de keuze van de lokale besturen, die integraal en geïntegreerd werken, volgt, in plaats van de sectorale logica's te hanteren. Deze (moeilijke) keuze komt immers vaak tot stand na een complex lokaal afwegingsproces. De snelheid waarop de referentieregio's worden vastgelegd, moet ondergeschikt gesteld worden aan dit afwegingsproces.

c. Werken met subregio's

- 9) De regio Antwerpen bestaat in de aangepaste visie (dwz incl. de Rupelgemeenten en Aartselaar en excl. de stad Antwerpen) uit 29 gemeenten en steden.
Niet op alle beleidsdomeinen is deze schaal ideaal. Daarom is het belangrijk dat binnen de regio Antwerpen de bestaande subregio's erkend en ondersteund worden, waarbij het de ambitie moet zijn om een samenwerking tussen de subregio's en de regio te optimaliseren.
- 10) De deelregio's zijn vaak gegroeid vanuit de noodzaak voor een efficiënte aanpak van operationele dienstverlening aan de deelnemers op een kostenefficiënte en kostendelende manier. Afhankelijk van de beleidssector verschilt de schaal van de deelregio waarop de optimale samenwerking wordt bereikt.

d. Behoud bestaande samenwerkingsverbanden

- 11) De mogelijkheid die voorzien wordt in het besluit van de Vlaamse regering, waarbij besturen vervroegd uit bestaande samenwerkingsverbanden kunnen uittreden, leidt tot rechtsonzekerheid en tot complexe en onnodige uittredingsprocedures.
- 12) In dit kader is het belangrijk dat bestaande samenwerkingsverbanden in de regio zoals IGEAN, ISVAG, Kina, Vlotter, Selab, Pontes e.a. een stem krijgen in de afbakening van de referentieregio's en de toekomstige werking van de regio en deelregio's of subregio's.

e. Implementatie van de regiovorming op Vlaams niveau

- 13) Regiovorming heeft maar zin als de Vlaamse 'sectoren' zich scharen achter en schikken naar de van onderuit opgebouwde referentieregio's. Zeker de beleidsdomeinen met een onmiskenbare bovenlokale, regionale inslag (mobiliteit, ruimtelijke ordening, economie, wonen, zorg, welzijn, arbeidsmarktbeleid, onderwijs, ...) die de hoekstenen vormen van een integraal beleid op het niveau van de regio, moeten zich inschakelen in de regiowerking en de referentieregio's.

f. Rol van de gouverneur en de provincie in de regiovorming

- 14) De provincie wordt in de nota van de Vlaamse regering niet vermeld. In de context van de interbestuurlijke samenwerking zouden de provinciebesturen hun gebiedsgerichte werking best enten op de afgebakende regio's. Het is immers belangrijk dat ook zij zich volledig inschrijven in de regiovisie. In functie van de toekomstige regiovorming is het daarom van belang dat op basis van gelijkwaardigheid een structureel overleg wordt opgestart tussen de regio en de provincie over de rol die deze laatste kan opnemen in dit proces.
- 15) De gouverneurs krijgen de opdracht om de lokale gesprekken over de regioafbakening te faciliteren en een advies te formuleren over de afbakening van de referentieregio's op basis van de bestaande fora op bovenlokaal niveau en op basis van de input van de lokale besturen. Het is evenwel belangrijk dat de burgemeesters streven naar een gemeenschappelijk standpunt over heel de regio en ook zelf de regisseursrol opnemen.
De gouverneur wordt daarom als gast uitgenodigd om deel te nemen aan het volgende burgemeestersoverleg zodat zij met kennis van zaken haar advies aan de minister kan opstellen.

3. De eerste conclusies van het overleg met de burgemeesters op 18.11.2020

Op 18.11.2020 heeft IGEAN over de regiovorming een overleg met de burgemeesters georganiseerd. Op dit overleg werd eerst toelichting gegeven bij het besluit van de Vlaamse regering van 9.10.2020. Vervolgens werden de voormelde stellingen overlopen en uitgebreid besproken.

Het resultaat hiervan kan als volgt samengevat worden:

1. Er bestaat heel wat **onduidelijkheid** over het doel van de regiovorming.

Is het een middel om de bestaande burgemeestersconferenties te faciliteren of nieuwe conferenties te stimuleren of gaat het om een bijkomend bestuursniveau met eigen bevoegdheden en taken ?

Is het een afstemmings- en overlegplatform waar "grensoverschrijdende en gemeenschappelijke" thema's besproken worden of krijgt het een eigen dynamiek en hoe past deze dan in de andere, reeds bestaande structuren ?

De burgemeesters pleiten er in elk geval voor om geen bijkomende bestuurslaag te creëren.

2. De meerderheid van de burgemeesters kan zich vinden in de **voorgestelde afbakening van regio Antwerpen**, voor zover eveneens rekening gehouden wordt met het volgende:
  - a) Ook de Rupelgemeenten en Aartselaar worden opgenomen in regio Antwerpen.
  - b) De gemeente Zwijndrecht bevindt zich in een specifieke situatie met o.m. een "historische" verbondenheid met het Waasland.
  - c) Gelet op de eigenheid van de stad Antwerpen als centrumstad is het aangewezen binnen de regio Antwerpen te werken met 2 subregio's, zijnde de stad Antwerpen en de Rand. Deze indeling zorgt ervoor dat de randgemeenten niet steeds "overruled" worden door de stad en er voldoende aandacht kan gaan naar de specificiteit van de Rand. Ook voor de stad kan het opportuun zijn samen te werken met andere centrumsteden. Een strategisch overleg tussen de stad Antwerpen en de Rand moet er voor zorgen dat de regiowerking toch vorm kan krijgen. In dit overleg is het principe van de gelijkwaardigheid van de partners van cruciaal belang.
3. De burgemeesters onderschrijven het voorstel om te kiezen voor **een "open" systeem**, dat toelaat om ook los van de eigen regio voor welbepaalde aspecten aan te sluiten bij samenwerkingsverbanden of deel te nemen aan samenwerkingsstructuren om te komen tot een (kosten)efficiënte werking. Alleen een open systeem garandeert voldoende **flexibiliteit** en respecteert de **autonomie** van de gemeenten.
4. De **bestaande samenwerkingsverbanden** moeten maximaal **behouden** blijven. Het voortijdig uittreden uit intergemeentelijke samenwerkingsverbanden staat minstens juridisch ter discussie, maar werkt eveneens rechtsonzekerheid in de hand, die finaal ook een (financiële) impact kan hebben op de engagementen van alle betrokken lokale besturen.

4. Verdere afspraken en timing

- 18.11.2020: overleg met de burgemeesters over de regiovorming
- 20.11.2020: IGEAN bezorgt de nota over de regiovorming per mail aan de burgemeesters. Deze nota kan voorgelegd en besproken worden op het college van burgemeester en schepenen, indien gewenst.
- 30.11.2020: eventuele opmerkingen of bedenkingen worden per mail aan IGEAN bezorgd
- begin dec.: IGEAN organiseert een 2de overleg met de burgemeesters over de regiovorming en nodigt de gouverneur uit om "als gast" deel te nemen aan dit overleg.
- 18.12.2020: IGEAN bezorgt een antwoord aan de gouverneur.

In afwachting van het verdere verloop van de besprekingen over de regiovorming, wordt er bij voorkeur nog **niet geantwoord** op de vragen van de gouverneur.

IGEAN vraagt aan de burgemeesters / gemeenten een mandaat om voor alle gemeenten samen een antwoord te mogen formuleren gebaseerd op onderhavige nota.

ONS KENMERK

23 -12- 2020

BC/

200731

UW KENMERK

Aan de Gouverneur
van de Provincie Oost-Vlaanderen

CONTACTPERSOON

Bart Casier

Bart.casier@interwaas.be

03 500 47 03

Aan de Gouverneur
van de Provincie Antwerpen

BIJLAGE(N)

Geen

Sint-Niklaas, 22 december 2020

BETREFT: Referentieregio Waasland

Mevrouw de Gouverneur,

De Vlaamse regering wil inzetten op regiovorming die van onderuit wordt opgebouwd. Een eerste visie voor deze aanpak werd door de Vlaamse regering op 9 oktober goedgekeurd.

Het Waasland omvat in deze visie de negen gemeenten van Interwaas uitgezonderd Zwijndrecht. Zwijndrecht wordt voorlopig bij de regio Antwerpen ingedeeld.

De raad van bestuur van Interwaas nam kennis van de nota van de Vlaamse regering.

De raad van bestuur onderschrijft het Waasland als referentieregio, maar stelt vast dat in het eerste voorstel van regiovorming voor het Waasland Zwijndrecht ontbreekt.

Zowel de burgemeester van Zwijndrecht (bestuurder namens Zwijndrecht in de raad van bestuur van Interwaas) als de bestuurders namens de negen andere Wase gemeenten (onder wie nog zes burgemeesters) menen dat de referentieregio Waasland uit tien gemeenten moet bestaan, zijnde de negen in de nota vermelde gemeenten + Zwijndrecht.

Het Waasland bestaat dan uit (in alfabetische volgorde): Beveren, Kruikebeke, Lokeren, Moerbeke, Sint-Gillis-Waas, Sint-Niklaas, Stekene, Temse, Waasmunster en Zwijndrecht.

De raad van bestuur van Interwaas vraagt dan ook unaniem aan de Gouverneurs van Oost-Vlaanderen en Antwerpen om in hun advies aan de Vlaamse regering Zwijndrecht bij het Waasland op te nemen.

Met de meeste hoogachting,

Bart Casier
Directeur

Lieven Dehandschutter
Voorzitter

interwaas

Lamstraat 113 • 9100 Sint-Miklaas • www.interwaas.be

**Kabinet gouverneur
Provincie Antwerpen**

23 -12- 2020

Prior

PROVINCIE ANTWERPEN

23 -12- 2020

INGEKOMEN

Kabinet gouverneur Cathy Berx
Koningin Elisabethlei 22
2018 Antwerpen

Adviesvraag mbt regiovorming

Met de regiovorming wil de Vlaamse Regering de intergemeentelijke samenwerking verbeteren. U vindt deze kadernota via <https://lokaalbestuur.vlaanderen.be/strategische-projecten/regiovorming>.

Aan de provinciegouverneurs wordt gevraagd om de lokale gesprekken over regioafbakening te faciliteren en een advies te formuleren over de afbakening van de referentieregio's. Deze schriftelijke adviesvraag is daar één element in.

E-mailadres *

walter.horemans@berlaar.be

Vul hier de naam in van uw gemeente. *

Berlaar

1. Kan u(w bestuur) zich vinden in de voor uw gemeente vooropgestelde referentieregio (cfr. bijlage 1 in de kadernota Vlaamse Regering)? *

Ja

Nee

Anders:

Berlaar wordt ingedeeld in de referentieregio Rivierenland wegens haar ligging in het oude arrondissement Mechelen. Die indeling houdt echter op geen enkele manier rekening met de sociologische en sociaal-economische realiteit in de gemeente. De Berlaarse mentaliteit sluit volledig aan bij de regio Kempen en heeft weinig affiniteit met referentieregio Rivierenland, zoals die nu voorligt. Als kleinere gemeente wenst Berlaar zich bescheiden op te stellen en zich te aligneren met de houding van haar buurgemeenten Heist-op-den-Berg en Nijlen. De voorkeur van deze gemeenten is ook doorslaggevend voor Berlaar. De fusieoperatie tussen de politiezones Berlaar-Nijlen en Heist-op-den-Berg die intussen ingezet werd, is illustratief voor de samenhang tussen deze gemeenten.

2. Voor welke intergemeentelijke samenwerkingsverbanden (IGS) waar uw bestuur actief deel van uitmaakt, is een inkanteling binnen (de vooropgestelde) referentieregio's wenselijk of mogelijk en waarom (niet limitatief)? *

De welig tierende lijst van samenwerkingsverbanden volledig bespreken, is binnen dit opzet niet mogelijk. Zoals eerder aangegeven wenst Berlaar liever niet aan te sluiten bij de vooropgestelde referentieregio Rivierenland; hierna volgen alvast enkele aanzetten voor inkanteling in referentieregio Kempen:

- binnen de cultuursector: Erfgoedcel, Cultuurraad Kempen, Monumentenwacht, Kempens Karakter, samenwerkingen op het vlak van toerisme
- binnen de welzijnssector: rolkarwerking, eerstelijnszone, zorgregio's, welzijnskoepel, sociale huisvesting, wijk-werken, netwerken kinderopvang
- binnen de politionele sector: noodplanning, gas-werking, handhaving
- binnen de socio-economische sector: ERSV
- binnen milieu en landschap: Natuurpunt, Kempens Landschap
- binnen de interne werking: preventie en bescherming op het werk, samenwerkingen rond informatieveiligheid

Binnen deze sectoren biedt de organisatie op regioniveau een meerwaarde wegens mogelijkheden tot onderlinge afstemming, krachtenbundeling, kennisdeling en positionering tegenover andere actoren.

---

3. Voor welke IGS waar uw bestuur actief deel van uitmaakt, is een inkanteling binnen (de vooropgestelde) referentieregio's niet wenselijk of mogelijk en waarom (niet limitatief)? *

Voor bepaalde samenwerkingsverbanden kan de kleinschaligheid eerder een voordeel betekenen, hoewel een efficiënte en proportionele organisatie van mensen en middelen al veel kan oplossen. In eerste instantie gaat het hier bijvoorbeeld om samenwerkingsverbanden zoals IOED en het Huis van het Kind. In de eerste samenwerking betekent de kleinschaligheid en dus betere gebiedskennis een troef; in het tweede geval biedt het lokale maatwerk van een beperktere cluster een meerwaarde.

Voor bepaalde studies die reeds in uitvoering zijn, zoals bijvoorbeeld de mobiliteitsstudies Noorder-, Midden- en Zuiderkempen, is de referentieregio-schaal minder evident, omdat de afbakening verloopt via belangrijke mobiliteitsassen. Hetzelfde gaat op voor de vervoersregio's, die geënt zijn op de inrichting van het openbaar vervoer, en voor bepaalde grote infrastructuurwerken, zoals de aanleg van fietspaden. Hiervoor worden, naargelang de noodwendigheid, samenwerkingsovereenkomsten afgesloten die de grenzen van de referentieregio's kunnen overstijgen.

---

4. Voor welke IGS ziet u regio-overschrijdende samenwerking als een meerwaarde of een noodzaak (niet limitatief)? *

Regio-overschrijdende samenwerking kan zeker een meerwaarde bieden in de hulpverleningssector en in bepaalde zorg- en welzijnsthema's, onder meer crisisopvang.

---

5. Aan welke IGS zou u prioritair vorm willen geven binnen de referentieregio? *

Binnen referentieregio Kempen zou samenwerking op het vlak van ruimtelijke ordening, milieu, handhaving en onderwijs prioritair aangepakt kunnen worden. Ook socio-economisch zijn er zeker mogelijkheden te definiëren.

---

6. Hebt u procesmatige suggesties voor de verdere aanpak van het proces regiovorming zoals vooropgesteld in de nota aan de Vlaamse Regering? *

De regio-indeling is een belangrijke oefening die van onderuit moet groeien. Ze mag niet opgelegd worden met het gevaar een lege doos te blijven. Voldoende medezeggenschap en de nodige tijd om de oefening grondig voor te bereiden en aan te pakken zijn hierin cruciaal. Daarnaast heeft het weinig nut om vast te houden aan oude administratieve indelingen, zoals de arrondissementen. Het is belangrijker om een klankbord te vinden in een regio die sociologisch en emotioneel aansluit bij de ziel van een gemeente. De regiovorming is geen geïsoleerd verhaal. Met respect voor het vooropgestelde matroesjkamodel moeten ook de toekomstige fusieplannen binnen haar contouren passen en de nodige synergieën creëren. In dat opzicht kan de huidige fusieoperatie tussen de politiezones Berlaar-Nijlen en Heist-op-den-Berg wellicht een voorafname vormen op verdere ontwikkelingen. De binding tussen de drie betrokken gemeenten bestaat al en moet de rode draad blijven vormen in vervolgverhalen.

---

7. Hebt u aanvullende bemerkingen of suggesties?

Wellicht ten overvloede, maar Berlaar wil nogmaals benadrukken dat ze zich verbindt aan het lot van Heist-op-den-Berg en Nijlen. Het feit dat Berlaar samen met Nijlen op dit ogenblik reeds in 35 gebiedsgebonden samenwerkingen zit en met Heist-op-den-Berg in 34 van dergelijke verbanden spreekt boekdelen.

Deze content is niet gemaakt of goedgekeurd door Google.

Google Formulier

Adviesvraag mbt regiovorming

Met de regiovorming wil de Vlaamse Regering de intergemeentelijke samenwerking verbeteren. U vindt deze kadernota via <https://lokaalbestuur.vlaanderen.be/strategische-projecten/regiovorming>.

Aan de provinciegouverneurs wordt gevraagd om de lokale gesprekken over regioafbakening te faciliteren en een advies te formuleren over de afbakening van de referentieregio's. Deze schriftelijke adviesvraag is daar één element in.

E-mailadres *

koen.tsijen@boechout.be

Vul hier de naam in van uw gemeente. *

Boechout

1. Kan u(w bestuur) zich vinden in de voor uw gemeente vooropgestelde referentieregio (cfr. bijlage 1 in de kadernota Vlaamse Regering)? *

Ja

Nee

Anders:

Er zijn vijf opties voor Boechout: a. Regio 'Provincie' Antwerpen b. Regio stad Antwerpen en Regio 'andere gemeenten provincie Antwerpen' c. Regio Antwerpen-Rivierenland en Regio Kempen d. Regio Rivierenland e. Regio 'Lier-Mechelen' (Kleinere regio met gemeenten rond Lier en Mechelen)

2. Voor welke intergemeentelijke samenwerkingsverbanden (IGS) waar uw bestuur actief deel van uitmaakt, is een inkanteling binnen (de vooropgestelde) referentieregio's wenselijk of mogelijk en waarom (niet limitatief)? *

De inkanteling van intergemeentelijke samenwerkingsverbanden binnen de toekomstige regiowerking is wenselijk voor:

- gemeenschapsmateries: cultuur, sport, jeugd, bibliotheek, erfgoed, toerisme en streekontwikkeling, onderwijs en vorming, kunstonderwijs, welzijn, armoedebestrijding en gelijke kansen, gezondheid
  - gewestmateries: natuur, milieu, energie en klimaat, ruimtelijke ordening, onroerend erfgoed, sociale economie, wonen
-

3. Voor welke IGS waar uw bestuur actief deel van uitmaakt, is een inkanteling binnen (de vooropgestelde) referentieregio's niet wenselijk of mogelijk en waarom (niet limitatief)? *

Intergemeentelijke samenwerkingsverbanden die zich binnen de huidige werking verspreiden over verschillende regio's dienen zich te reorganiseren en een keuze te maken tot één regio of te fusioneren met andere intergemeentelijke samenwerkingsverbanden

---

4. Voor welke IGS ziet u regio-overschrijdende samenwerking als een meerwaarde of een noodzaak (niet limitatief)? *

Regio-overschrijdende samenwerking vormt een meerwaarde voor:

- veiligheidsbeleid: noodplanning, politie, brandweer, medische disciplines, civiele bescherming
  - gewestmateries: mobiliteit en verkeer, natuur, milieu, energie en klimaat, ruimtelijke ordening, economie en werk
  - nutsvoorzieningen: water, gas, elektriciteit, rioolbeheer
-

5. Aan welke IGS zou u prioritair vorm willen geven binnen de referentieregio? *

De intergemeentelijke samenwerkingsverbanden die de identiteit van de regio versterken

---

6. Hebt u procesmatige suggesties voor de verdere aanpak van het proces regiovorming zoals vooropgesteld in de nota aan de Vlaamse Regering? *

De gemeente Boechout is voorstander om de Gouverneur te belasten met een coördinerende rol in het verdere proces van de regiovorming. De Provincie is als overkoepelend en democratisch verkozen bestuursniveau de meest logische moderator om de regiovorming in de Provincie Antwerpen, en in afgeleide hiervan het burgemeestersoverleg, te begeleiden en te coördineren.

---

7. Hebt u aanvullende bemerkingen of suggesties?

3. Ontwerp-visie en standpunten gemeente Boechout.

De inzichten zijn niet te lezen als één en ondeelbaar, maar geven reflectie op verschillende aspecten verbonden aan de oefening van de regiovorming.

1/ Bevoegdheidsafbakening - Het is positief dat er eindelijk werk gemaakt wordt van regiovorming om zo ook de bestuurlijke verrommeling tegen te gaan. Er wordt gesproken van een afstemmings- en overlegniveau, met de burgemeesters als spil. Dit blijft organisch echter geen louter afstemmings- en overlegniveau eens dit overleg werkt en een eigen dynamiek ontwikkelt. Het is dus absoluut een must om tegelijkertijd na te denken over de bevoegdheidsafbakening en de rol van de Vlaamse overheid en de Provincie in relatie tot de regiovorming, en deze oefening ook te maken over het nut en de opdracht van de intercommunales. Uit de bevoegdheidsverdeling volgt ook de structurele financiële ondersteuning van elk niveau.

2/ Democratische controle - Er leeft een ernstige bezorgdheid over de democratische controle op het functioneren en de besluitvorming van de regiowerking. De mogelijk rechtstreekse verkiezing van de burgemeester vanaf 2024 honoreert positief de evolutie naar meer directe democratie op lokaal niveau en dijk coalities in die ingaan tegen de wil van de kiezer, maar deze rechtstreekse verkiezing mag geen vrijgeleide zijn om burgemeesters op een bestuurlijk tussenniveau macht en invloed toe te bedelen die dreigen aan democratische controle te ontsnappen. Tegelijkertijd blijft het uitgangspunt van de autonomie van de lokale besturen een sine qua non om ook op hogere bestuurlijke echelons tot democratische besluitvorming te komen, zonder gedwongen te worden tot besluitvorming met absolute meerderheid, waarbij het absolute getal van de aanwezige burgemeesters de participatie in de besluitvorming zal versterken, eerder dan het algemeen belang te laten primeren. Er moet dus uitgegaan worden van een maximale democratische controle op de structuren, de organisatie en de mandatarissen/bestuurders, met een zo maximaal mogelijke rechtstreekse impact van stakeholders, zoals kiezers, representatieve maatschappelijke middenveldorganisaties, burgerbewegingen, adviesraden, voogdijoverheid, enz.

3/ Federaal niveau - De regiovorming moet ook absoluut betrokken worden op het federale niveau en niet alleen op het Vlaamse niveau. Een en ander kan ook ter sprake komen binnen de aangekondigde nieuwe staatsvorming. In concreto is het een uitgelezen kans om ook de organisatie van de noodplanning, de politie-, brandweer-, en civiele organisatie te bekijken en organisatorisch en inhoudelijk af te stemmen op deze regiovorming. Politie- en brandweergebieden vallen idealiter samen met de regio's. Er is bovendien een opportuniteit om ook inhoudelijk te hervormen. Een hervorming van bv. het politiewezen kan een beweging zijn naar decentralisatie (nabijheidspolitie), enerzijds, en centralisatie (recherche, IFG, ...), anderzijds.

4/ Regiovorming is sociologisch, ruimtelijk en socio-cultureel - De wijze waarop de regiovorming wordt bepaald, en in afgeleide ook een fusie van gemeenten (zie apart punt), moet gewogen worden. Belangrijke parameters zijn sociologisch, ruimtelijk, socio-cultureel ... mensen moeten zich ergens in herkennen. Regiovorming speelt in op de identiteit van een streek, een subregio en zijn bewoners. Welke intercommunale/intergemeentelijke samenwerking de huisvuilzak komt ophalen, is niet van belang, als die maar opgehaald wordt. Maar met welke regio mensen zich socio-cultureel, ruimtelijk en sociologisch kunnen identificeren, is wel van belang. Dat is de maatschappelijke opbouw van onderuit of een bestuurlijke toepassing van het subsidiariteitsprincipe. Daaruit vloeit voort dat de huidige intergemeentelijke samenwerkingsverbanden als uitgangspunt nemen om de regio te bepalen, geen goed uitgangspunt is als ze niet gewogen worden aan deze omschreven criteria.

5/ Voorafname op fusies - Eens gemeenten toebedeeld zijn aan een regio, zijn ook de mogelijkheden van toekomstige fusies met naburige gemeenten gedetermineerd. Als de beleidsintentie is om fusies financieel blijvend te stimuleren of in een volgende fase te sanctioneren (via bv. het gemeentefonds) of zelfs te verplichten, is de keuze van de mogelijke, gewenste en haalbare fusie met naburige gemeenten ook een factor van belang bij het bepalen van de regio's. Gemeenten die een voorkeur hebben voor elkaar om op termijn niet alleen intergemeentelijk samen te werken, maar zelfs te fusioneren, kiezen in de fase van de regiovorming voor dezelfde regio.

6/ Participatieve democratie - De regiovorming zal de fusies positief stimuleren als het goed van onderuit wordt opgebouwd, om dan die bestuurskracht te vergroten. Dit mag echter geenszins leiden tot een democratisch deficit. Een gedachtewisseling over de organisatie van de representatieve en participatieve democratie is noodzakelijk bij de implementatie van de regiovorming.

7/ Proces van regiovorming – De gemeente Boechout is voorstander om de Gouverneur te belasten met een coördinerende rol in het verdere proces van de regiovorming. De Provincie is als overkoepelend en democratisch verkozen bestuursniveau de meest logische moderator om de regiovorming in de Provincie Antwerpen, en in afgeleide hiervan het burgemeestersoverleg, te begeleiden en te coördineren.

8/ Algemene positie Boechout – Elke gemeente heeft een gelijkwaardige positie binnen de regiostructuur. Gekoppeld aan de vraag om rekening te houden met sociologische, ruimtelijke en socio-culturele parameters bij de regiovorming, stelt zich ook de vraag naar het evenwicht tussen stad en rand. De gemeente Boechout wenst geenszins opgenomen te worden in een groter stedelijk regioverband met de stad Antwerpen, en de facto te evolueren naar een nieuw district van de stad. Boechout kan zich niet vinden in een regio met de stad Antwerpen. Bovendien is Boechout, met deelgemeente Vremde, sociologisch, ruimtelijk en socio-cultureel meer gericht op de stad Lier, en in afgeleide de gemeente Ranst, dan op de Antwerpse Zuidrand.

9/ Subregio's - De regio Antwerpen bestaat uit 24 gemeenten (inclusief de stad Antwerpen) en zou in een aangepaste (Igean-)visie (d.w.z. inclusief de Rupelgemeenten en Aartselaar en exclusief de stad Antwerpen) uit 29 gemeenten bestaan. Niet op alle beleidsdomeinen is deze schaal, van 23 (zonder stad Antwerpen), 24 of 29 gemeenten ideaal. De gemeente Boechout is niet gewonnen om binnen de regio vervolgens te gaan werken met subregio's. Het is beter om dan meteen de keuze te maken voor meer regio's met minder gemeenten om tot een werkbare intergemeentelijke regiosamenwerking te komen. Het moet daarbij niet uitgesloten worden om vanuit de noodzaak voor een efficiënte, budgettaire en operationele dienstverlening de Provincie bevoegdheden toe te wijzen die worden uitgeoefend in samenwerking met en over alle regio's heen.

10/ Bestaande samenwerkingsverbanden – In elke gemeente zullen bestaande samenwerkingsverbanden positief geëvalueerd worden en mee de keuze voor de regio bepalen. De mogelijkheid die voorzien wordt in het besluit van de Vlaamse regering waarbij besturen vervroegd uit bestaande samenwerkingsverbanden kunnen treden is echter ook van belang om een nieuwe bestuursstructuur en nieuwe samenwerkingsverbanden mogelijk te maken. Het is inherent aan de huidige bestuurlijke verrommeling.

Besluit: Bovenstaande visie en standpunten zullen ter kennisname worden overgebracht aan de Gouverneur. De gemeente Boechout zal op basis van deze visie een antwoord formuleren op de vragen van de Gouverneur.

De gemeente Boechout geeft vanuit het principe van de lokale autonomie geen mandaat aan een intercommunale vereniging om namens de gemeente Boechout standpunt in te nemen over de regiovorming (zoals gevraagd door Igean).

Deze content is niet gemaakt of goedgekeurd door Google.

Google Formulieren

Kabinet Gouverneur

Van: Ineke van Rijsbergen <Ineke.VanRijsbergen@bonheiden.be>
Verzonden: vrijdag 8 januari 2021 11:14
Aan: Kabinet Gouverneur
CC: burgemeester@bonheiden.be
Onderwerp: RE: Regiovorming : ontwerpadvies (2)

Categorieën: doorgestuurd Bram; doorgestuurd Peter

Geachte heer Mertens,

De gemeente Bonheiden heeft geen opmerkingen over het verslag van het burgemeestersoverleg op 15/12/2020.

Tevens is de gemeente akkoord met het ontwerpadvies van 07/01/2021 aan minister Somers.

Gelieve hieronder de antwoorden op de vragen van gouverneur Berx te vinden:

1. Kan u(w bestuur) zich vinden in de voor uw gemeente vooropgestelde referentieregio (cfr. bijlage 1 in de kadernota Vlaamse Regering)?
We kiezen op dit moment voor de regio Rivierenland. Vermits het kort dag is gaan we de toedeling in de referentieregio verder onderzoeken in functie van de positie van onze buurgemeenten.
2. Voor welke intergemeentelijke samenwerkingsverbanden (IGS) waar uw bestuur actief deel van uitmaakt, is een inkanteling binnen (de vooropgestelde) referentieregio's wenselijk of mogelijk en waarom (niet limitatief)?
Niet van toepassing. Bijna alle samenwerkingsverbanden vallen in de regio Rivierenland (uitgezonderd de provincie-overstijgende IGS).
3. Voor welke IGS waar uw bestuur actief deel van uitmaakt, is een inkanteling binnen (de vooropgestelde) referentieregio's niet wenselijk of mogelijk en waarom (niet limitatief)?
Niet van toepassing. Dit is ook afhankelijk van de gemeenten die vertrekken uit de referentieregio.
4. Voor welke IGS ziet u regio-overschrijdende samenwerking als een meerwaarde of een noodzaak (niet limitatief)?
Vervoersregio, water, riolering, ruimtelijke ordening.
5. Aan welke IGS zou u prioritair vorm willen geven binnen de referentieregio?
Zorgregio's.
6. Hebt u procesmatige suggesties voor de verdere aanpak van het proces regiovorming zoals vooropgesteld in de nota aan de Vlaamse Regering?
Nee.
7. Hebt u aanvullende bemerkingen of suggesties?
Het is een piste die ons wordt opgelegd en niet per definitie de piste die we zelf zouden/willen kiezen. De keuze die we nu maken kan bepalend zijn voor fusies in de toekomst.

Met vriendelijke groeten

Ineke van Rijsbergen

Administratief medewerkster secretariaat

✉ Jacques Morrensplein 10, 2820 Bonheiden
☎ 015 50 28 26
✉ Ineke.vanrijsbergen@bonheiden.be
🌐 www.bonheiden.be

Dit e-mailbestand, met inbegrip van zijn eventuele bijlagen, is geen officieel document van het gemeentebestuur van Bonheiden. De standpunten, inhoud en bijlagen in deze mail creëren geen rechten voor de bestemming. Dit bericht kan vertrouwelijke informatie bevatten die enkel voor de geadresseerde is bestemd. Indien u niet de persoon bent voor wie deze informatie is bestemd, gelieve de inhoud ervan dan niet te gebruiken of te kopiëren. Indien het om een vergissing gaat, wordt u verzocht de afzender onmiddellijk te verwittigen.

Van: Kabinet Gouverneur

Verzonden: dinsdag 5 januari 2021 10:54

Onderwerp: regiovorming : verslagen regiogesprekken

Geachte burgemeester,

Als bijlage vindt u de verslagen van de drie gesprekken over de regio-afbakening, samen met een kaartje.

U kunt eventuele opmerkingen doorgeven tot eind deze week.

U ontvangt nadien ons ontwerpadvies.

Met vriendelijke groeten,

Peter Mertens

--

KABINET GOUVERNEUR CATHY BERX

Kabinetschef

Koningin Elisabethlei 22, 2018 Antwerpen

T +32 3 240 51 47

peter.mertens@provincieantwerpen.be

www.cathyberx.be

Disclaimer: Op deze e-mail is de wet van 13 juni 2005 over het vertrouwelijke karakter van elektronische communicatie van toepassing. De tekst van het relevante artikel 124 kun je op onze website consulteren.

<http://www.provincieantwerpen.be/over-deze-website.html>

Boom, 22 december 2020

Mevr. Cathy Berx
Gouverneur van en te
Provincie Antwerpen

Geachte mevrouw de gouverneur,

Naar aanleiding van uw schrijven van 19 oktober over de nakende regiovorming hebben we vanuit de Conferentie van Burgemeesters van de Rupelstreek het initiatief genomen om elks onze bezorgdheden over te maken. Vanuit Boom hebben we weliswaar een mandaat gegeven aan Igean om ons standpunt te verwoorden, maar gezien het enorme belang doen we dit toch graag nog eens aanvullend zelf.

Uit de presentatie onthouden we immers vooral dat deze regiovorming van onderuit opgebouwd en gedragen moet worden door de lokale besturen. De burgemeesters van de betrokken lokale besturen zouden nog steeds volgens die presentatie de spil van de regiovorming betekenen. Het is dan ook jammer dat we hierin niet vroeger gekend worden en we durven te hopen dat het voorstel van de huidige regiovorming – waarbij Boom bij de regio Rivierenland wordt ingedeeld – kan herzien worden. We erkennen met andere woorden zeker de ambitie van deze ingrijpende regiovorming, maar menen dat er zeker nog extra overleg nodig is.

Om het overzicht te bewaren hernemen voor alle duidelijkheid de vragen van het online formulier:

Kan u(w bestuur) zich vinden in de voor uw gemeente vooropgestelde referentieregio (cfr. bijlage 1 in de kadernota Vlaamse Regering)?

Helaas niet. Het overgrote deel van de intergemeentelijke samenwerkingsverbanden van onze gemeente zijn te vinden binnen de Rupelstreek, de Zuidrand of de ruime rand rond Antwerpen. Het aantal samenwerkingsverbanden met de gemeenten uit de regio Mechelen is uiterst beperkt en zeker niet van die orde om ons bij die regio te gaan indelen.

Boom is qua economie, verhuisbewegingen, woon-werkverkeer, mobiliteit en ruimtelijke ordening quasi volledig op de Antwerpse regio gericht. Een cluster met gemeenten ver rond het Mechelse strookt daarom niet met de dagdagelijkse realiteit. Alleen al de A12 maakt dat we meer geliëerd zijn aan de zuidrand en Antwerpen dan aan de Mechelse regio.

Voor welke intergemeentelijke samenwerkingsverbanden (IGS) waar uw bestuur actief deel van uitmaakt, is een inkanteling binnen (de vooropgestelde) referentieregio's wenselijk of mogelijk en waarom (niet limitatief)?

Het lokaal bestuur van Boom werkt met de regio Mechelen samen rond de brandweer, het regionaal landschap Rivierenland en zorggerelateerde samenwerkingsverbanden (LOGO's, zorgregio, eerstelijnszone). Ook daar ervaren we vaak al dat we weinig voeling hebben met die region. Zo is zelfs de indeling bij de brandweerzone Rivierenland ons inziens al enigszins geforceerd tot stand gekomen en bidet deze eigenlijk geen meerwaarde.

Voor welke IGS waar uw bestuur actief deel van uitmaakt, is een inkanteling binnen (de vooropgestelde) referentieregio's niet wenselijk of mogelijk en waarom (niet limitatief)?

De grootste en belangrijkste samenwerkingsverbanden van Boom bevinden zich allemaal op het niveau van de regio Antwerpen. Denk aan de vervoerregio, Igean (inclusief de samenwerkingen met de omliggende recyclageparken van regio Zuid), Fluvius Antwerpen,...

Ook onze politiezone Rupel behoort tot het gerechtelijk arrondissement Antwerpen.

En rond toerisme, streekproducten, cultuurbeleid en erfgoed zijn al onze samenwerkingen gericht op de zuidrandgemeenten, de andere Rupelgemeenten en Aartselaar.

De talrijke samenwerkingsverbanden op het niveau van de regio Antwerpen zijn met andere woorden voor onze gemeente van té groot belang om plots alles in een andere regio te gaan inkantelen.

Voor welke IGS ziet u regio-overschrijdende samenwerking als een meerwaarde of een noodzaak (niet limitatief)?

Het overgrote deel van de samenwerkingsverbanden zijn op de zuidrand en de Antwerpse regio gebaseerd: wat ons betreft moet het mogelijk blijven om die samenwerkingsverbanden te behouden omdat we daar wel degelijk een meerwaarde in zien.

Het lijkt ons trouwens bijzonder nuttig dat gemeenten op de grens van een regio de nodige flexibiliteit behouden om nieuwe samenwerkingsverbanden aan te gaan indien daar een bepaalde nood toe is. Denk maar aan het lopende Rupelstreek-onderzoek rond een intergemeentelijk zwembad.

Aan welke IGS zou u prioritair vorm willen geven binnen de referentieregio?

Binnen de vervoerregio wordt werk gemaakt van heel wat nuttige samenwerkingen rond mobiliteit (bv vervoer op maat, elektrisch deelfietsensysteem,...) die de komende jaren zeker een uitrol verdienen. Zeker gezien onze ligging waarbij de belangrijke A12 onze gemeente doormidden snijdt, kan dit een belangrijk samenwerkingsverband zijn.

Verder zien we effectief een samenwerkingsverband rond een groot intergemeentelijke zwembad op vele agenda's in de Rupelstreek terugkeren.

Hebt u procesmatige suggesties voor de verdere aanpak van het proces regiovorming zoals vooropgesteld in de nota aan de Vlaamse Regering?

We sluiten ons hier graag aan bij de collega's uit de Rupelstreek en Aartselaar en kunnen onze suggesties als volgt bundelen:

- geef de gemeenten die bepaalde samenwerkingsverbanden moeten herstructureren en herorganiseren binnen hun regio voldoende tijd om dit effectief uit te voeren. Er is reeds voldoende werklast en dit is uiteindelijk een extra belasting;
- dwing gemeenten niet tot een regio waarvan ze geen deel willen uitmaken. Het laatste woord dient bij de gemeente zelf te liggen;
- zorg dat de gemeenten niet in een keurslijf terecht komen. Flexibiliteit en wisselende samenwerkingsverbanden volgens thema komen de bestuurskracht van kleinere gemeenten immers ten goede.

Hebt u aanvullende bemerkingen of suggesties?

Volgende zaken moeten ons toch van het hart:

- ondanks dat de bevoegde minister heeft aangekondigd dat het voorliggend kaartontwerp van regiovorming het resultaat was van heel wat gesprekken met burgemeesters en het lokale terrein, moeten wij toch vaststellen dat onze gemeente op geen enkele manier ooit werd gehoord over een toetreding bij de regio Rivierenland.

Vandaag dient onze gemeente nu heel wat tijd en energie te steken om bij verschillende actoren aan te kaarten dat wij absoluut niet tot deze regio willen behoren. Dit had vermeden kunnen worden indien er effectief voorafgaande inspraak was.

- het is ons momenteel in elk geval ook nog niet duidelijk welke meerwaarde deze regiovorming qua dienstverlening uiteindelijk concreet zal opleveren voor onze burgers.

Als kleine gemeente staan wij voor vele uitdagingen, die de draagkracht van onze gemeente te boven gaan. We zijn dus zeker voorstander van zinvolle flexibele intergemeentelijke samenwerkingsverbanden, die echter zo logisch en zo pragmatisch mogelijk dienen ingedeeld te zijn.

Daarom zijn wij bijzonder ongerust over dit voorstel van regiovorming waarbij onze gemeente wordt ondergebracht in een referentieregio die niet aansluit bij het merendeel van onze huidige feitelijke samenwerkingsverbanden.

Wij durven er met andere woorden op te hopen dat met deze bezorgdheden rekening wordt gehouden en het voorstel zoals het nu voorligt nog kan bijgestuurd worden.

Namens het College van Burgemeester en Schepenen.

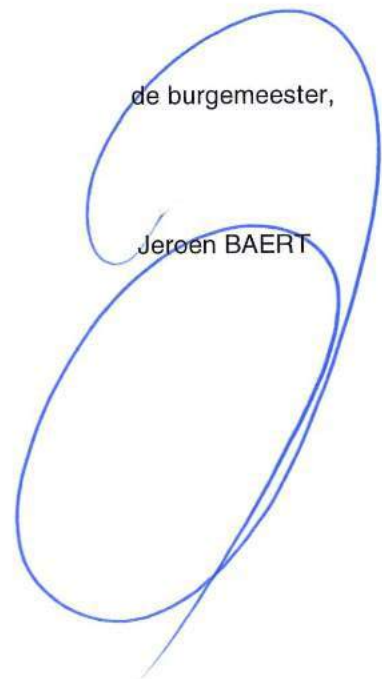
Met vriendelijke groeten,

de wnd. algemeen directeur,

Lize VAN DIJCK

de burgemeester,

Jeroen BAERT

P9000000457526095

bpost

PB-PP1B-08959
BELGIË(N)-BELGIQUE

Lokaal bestuur - 2850 Boom

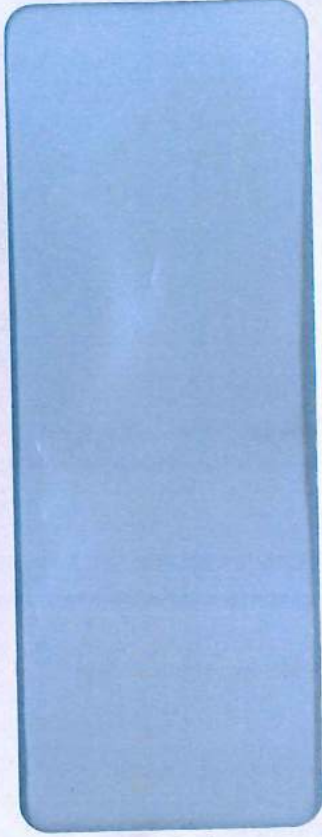
PROVINCIE ANTWERPEN

06 -01- 2021

INGEKOMEN

Kabinet Gouverneur
Provincie Antwerpen

06 -01- 2021

Kabinet Gouverneur

Van: Sven Deckers <Sven.Deckers@brecht.be>
Verzonden: dinsdag 22 december 2020 15:58
Aan: Kabinet Gouverneur
Onderwerp: RE: Regiovorming - adviesvraag aan burgemeesters

Categorieën: doorgestuurd Peter; doorgestuurd Bram

Geachte Gouverneur,

Gelet op het overleg van deze ochtend willen wij u onze bedenking bij deze regiovorming schriftelijk meedelen.

Allereerst zijn wij de mening aangedaan dat, en dit in tegenstelling tot heel wat van onze collega's, IGEAN geen enkele rol te spelen heeft in deze regiovorming, laat staan een bevoorrechte partner hierin te zijn. Hoogstens kunnen zij de gesprekken tussen de verschillende burgemeesters faciliteren. Persoonlijk was ik dan ook zeer verheugd over het feit dat IGEAN niet deelnam aan het gesprek deze ochtend.

Wij kunnen ons vinden in de aan ons voorgestelde referentieregio Antwerpen, gelieve wel met volgende bedenkingen rekening te houden:

- De grenzen van de regio's mogen geen harde grenzen zijn.
- Wij zijn absoluut niet bang van de stad Antwerpen en behoren tot de regio, waar ook de stad toe behoort, heeft echt wel voordelen. Niettegenstaande mag de stad deze regio niet overheersen.

Prettige feestdagen en de beste wensen voor het nieuwe jaar.

Met vriendelijke groeten

Sven Deckers
burgemeester
0478 21 20 01

Opgelet: Vanaf 3 december 2018 werken de dienst burgerzaken, dienst omgeving en de welzijns-campus enkel op afspraak. Info en afspraak maken: www.brecht.be

Gemeentehuis
Gemeentepark 1
B-2960 Brecht
tel. 03 660 25 50
www.brecht.be

Administratief centrum
Dienst burgerzaken Sint-Job-in-'t-Goor
Kerklei 2, B-2960 Brecht
tel. 03 636 00 44

Dienst vrije tijd
Gemeenteplaats 1
B-2960 Brecht
tel. 03 660 28 30

Welzijns-campus
Gasthuisstraat 11
B-2960 Brecht
tel. 03 330 11 20

Van: Kabinet Gouverneur <kabinet.gouverneur@provincieantwerpen.be>
Verzonden: maandag 19 oktober 2020 11:04
Onderwerp: Regiovorming - adviesvraag aan burgemeesters

Geachte burgemeester,

Op 9 oktober keurde de Vlaamse Regering een kadernota over regiovorming goed. Met de regiovorming wil de Vlaamse Regering de intergemeentelijke samenwerking verbeteren en regionale samenwerking stimuleren. U vindt deze nota via <https://lokaalbestuur.vlaanderen.be/strategische-projecten/regiovorming>. Daarnaast bevat de kadernota een voorstel van afbakening van dertien referentieregio's. Het moet duidelijk zijn dat deze kaart nog geen door de Vlaamse Regering gevalideerde afbakening is. Het is een aanzet, en in die zin richtinggevend en inspirerend voor het verdere overleg hierover in de komende maanden.

Aan de provinciegouverneurs wordt gevraagd om de lokale gesprekken over regioafbakening te faciliteren en een advies te formuleren over de afbakening van de referentieregio's. Om tot een gedragen advies te komen, stel ik de volgende werkwijze voor:

- schriftelijke adviesvraag aan de gemeentebesturen via deze brief;
- toelichting regiovorming en eerste gedachtewisseling op het halfjaarlijkse burgemeestersoverleg dd. 28 oktober 2020;
- verwerking van de adviezen, ter bespreking via debat met de burgemeesters medio? december (u ontvangt spoedig een vergaderverzoek);
- bevoegd minister Bart Somers verwacht mijn advies voor het jaareinde.

De regiovorming en de afbakening van de referentieregio's raken aan verschillende beleidsdomeinen en zullen ongetwijfeld een boeiend debat opleveren. We brengen de visie van de lokale besturen graag in kaart via volgende vragen, al beseffen we dat we niet exhaustief zijn. U kunt uiteraard nog aanvullende bemerkingen of suggesties formuleren.

1. Kan u(w bestuur) zich vinden in de voor uw gemeente vooropgestelde referentieregio (cfr. bijlage 1 in de kadernota Vlaamse Regering)?
2. Voor welke intergemeentelijke samenwerkingsverbanden (IGS) waar uw bestuur actief deel van uitmaakt, is een inkanteling binnen (de vooropgestelde) referentieregio's wenselijk of mogelijk en waarom (niet limitatief)?
3. Voor welke IGS waar uw bestuur actief deel van uitmaakt, is een inkanteling binnen (de vooropgestelde) referentieregio's niet wenselijk of mogelijk en waarom (niet limitatief)?
4. Voor welke IGS ziet u regio-overschrijdende samenwerking als een meerwaarde of een noodzaak (niet limitatief)?
5. Aan welke IGS zou u prioritair vorm willen geven binnen de referentieregio?
6. Hebt u procesmatige suggesties voor de verdere aanpak van het proces regiovorming zoals vooropgesteld in de nota aan de Vlaamse Regering?
7. Hebt u aanvullende bemerkingen of suggesties?

U kunt deze vragen beantwoorden via dit formulier (1 reactie per gemeente) :

<https://forms.gle/e75SVUUZ1pe9ydc7> . Dank bij voorbaat om uw antwoorden in te geven tegen uiterlijk 20 november 2020.

Waarschijnlijk vindt u het nuttig om bij het formuleren van uw advies terug te grijpen naar de resultaten van de regioscreening uit 2012.

- Het globale rapport met de analyses staat op de website van de Vlaamse overheid, onderaan op deze pagina: <https://lokaalbestuur.vlaanderen.be/draaiboek-fusies/interne-zaken/igs-en-verzelfstandiging/het-algemene-overzicht-van-alle-participaties>.
- Of via rechtstreekse link: https://lokaalbestuur.vlaanderen.be/sites/default/files/public/thema/verzelfstandiging_samenwerking/VerzelfstandingenSamenwerking_Regioscreening_regioscreening.pdf :
- Ook op mijn website is hieraan een pagina gewijd: <https://www.cathyberx.be/taken-en-bevoegdheden/coordinatie/regioscreening.html>

Voor vragen over de regiovorming kan u terecht op een centraal aanspreekpunt: regiovorming@vlaanderen.be. U kunt uiteraard ook contact opnemen met mijn kabinet (peter.mertens@provincieantwerpen.be, 03 240 51 47).

Met vriendelijke groeten,

Cathy Berx

--

GOUVERNEUR PROVINCIE ANTWERPEN

Koningin Elisabethlei 22 (13^e verd.)

2018 Antwerpen

T +32 3 240 50 60

cathy.berx@provincieantwerpen.be

www.cathyberx.be

Disclaimer: Op deze e-mail is de wet van 13 juni 2005 over het vertrouwelijke karakter van elektronische communicatie van toepassing. De tekst van het relevante artikel 124 kun je op onze website consulteren.

<http://www.provincieantwerpen.be/over-deze-website.html>

Adviesvraag mbt regiovorming

Met de regiovorming wil de Vlaamse Regering de intergemeentelijke samenwerking verbeteren. U vindt deze kadernota via <https://lokaalbestuur.vlaanderen.be/strategische-projecten/regiovorming>.

Aan de provinciegouverneurs wordt gevraagd om de lokale gesprekken over regioafbakening te faciliteren en een advies te formuleren over de afbakening van de referentieregio's. Deze schriftelijke adviesvraag is daar één element in.

E-mailadres *

sofie.joosen@duffel.be

Vul hier de naam in van uw gemeente. *

Duffel

1. Kan u(w bestuur) zich vinden in de voor uw gemeente vooropgestelde referentieregio (cfr. bijlage 1 in de kadernota Vlaamse Regering)? *

Ja

Nee

Anders: .....

2. Voor welke intergemeentelijke samenwerkingsverbanden (IGS) waar uw bestuur actief deel van uitmaakt, is een inkanteling binnen (de vooropgestelde) referentieregio's wenselijk of mogelijk en waarom (niet limitatief)? *

IGEMO

3. Voor welke IGS waar uw bestuur actief deel van uitmaakt, is een inkanteling binnen (de vooropgestelde) referentieregio's niet wenselijk of mogelijk en waarom (niet limitatief)? *

Hulpverleningszone

---

4. Voor welke IGS ziet u regio-overschrijdende samenwerking als een meerwaarde of een noodzaak (niet limitatief)? *

Vervoersregio

---

5. Aan welke IGS zou u prioritair vorm willen geven binnen de referentieregio? *

Sociale huisvestingsmaatschappijen

---

6. Hebt u procesmatige suggesties voor de verdere aanpak van het proces regiovorming zoals vooropgesteld in de nota aan de Vlaamse Regering? *

/

---

7. Hebt u aanvullende bemerkingen of suggesties?

Deze content is niet gemaakt of goedgekeurd door Google.

Google Formulieren

ABRAMS Bram

Van: Maarten Vanderhenst <Maarten.Vanderhenst@antwerpen.be>
Verzonden: woensdag 27 januari 2021 19:15
Aan: BERX Cathy
CC: Koen Kennis; Philippe Beinaerts; MERTENS Peter; ABRAMS Bram
Onderwerp: Regiovorming - standpunt stad Antwerpen

Beste Cathy

Zoals daarstraks besproken, hierbij de insteek van de stad Antwerpen over de nota aan de Vlaamse Regering betreffende Regiovorming van 9 oktober 2020:

De stad onderschrijft de ambities en insteek van de Vlaamse Regering om naar meer regionale structurering te gaan van de intergemeentelijke samenwerkingsverbanden.

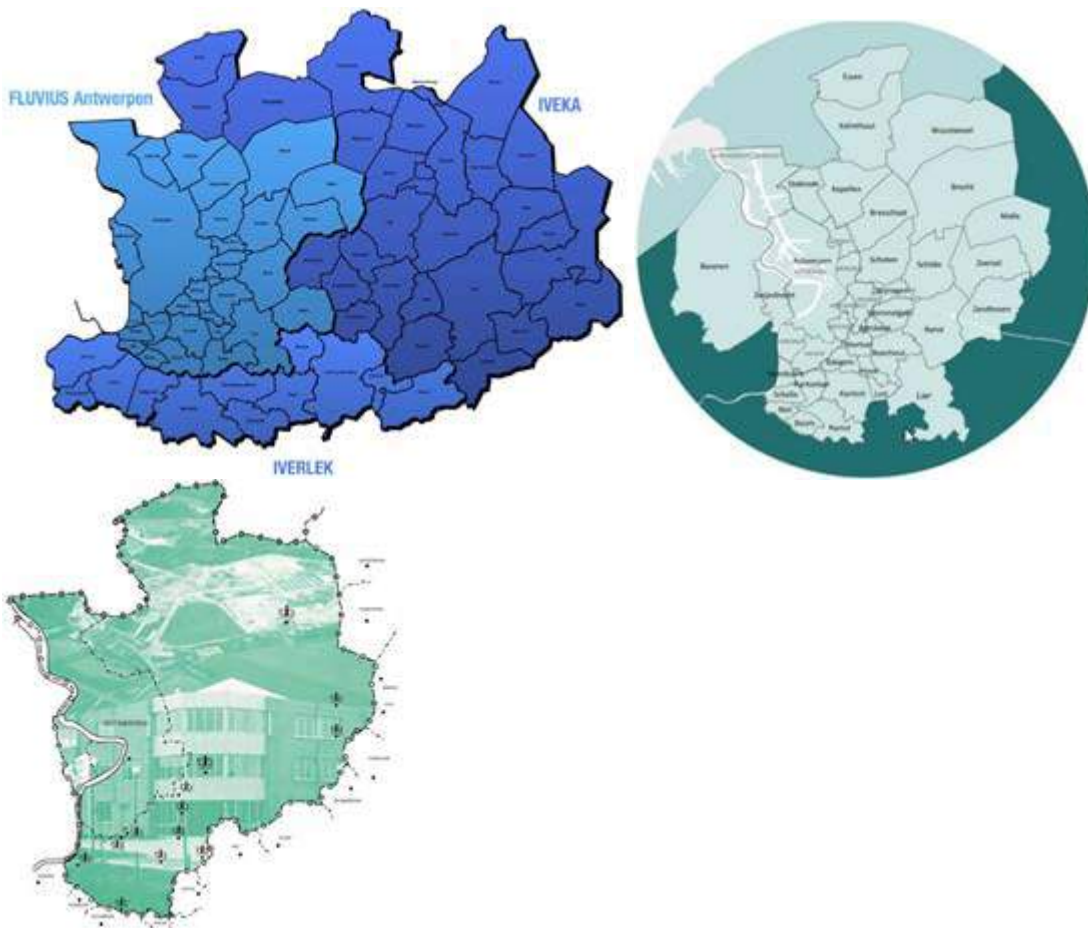
Wat de afbakening van de regio Antwerpen betreft, heeft de stad ernstige en praktische bedenkingen met de indeling die is voorgelegd.

De stad Antwerpen vraagt om te vertrekken vanuit de recent aangegane / aangepaste intergemeentelijke samenwerkingsverbanden zoals Fluvius Antwerpen en de vervoerregio Antwerpen, die vanuit heel concrete noden van onderuit zijn gegroeid. Ook een van de lang bestaande intercommunales, IGEAN, bevestigt deze feitelijke regio.

Een regionale samenwerking van de stad bestaande uit de gemeenten die deel uitmaken van de vervoerregio Antwerpen, aangevuld met Duffel en eventueel Kruibeke, lijkt de meest logische omschrijving voor de Antwerpse regio.

- *In het zuiden zijn de Rupelgemeenten en de gemeente Aartselaar primair gericht op de stad Antwerpen. De Rupel en de Nete vormen vandaag nog steeds een grens tussen de Antwerpse en Mechelse regio. Getuige ook de reacties van de gemeentebesturen zelf.*
- *In het zuidoosten maken Lier en Duffel vandaag al deel uit van Fluvius Antwerpen en Lier ook van de vervoerregio Antwerpen. 60% van het verkeer dat vandaag in en uit Lier gaat, is gericht op Antwerpen en lijkt een logische aanvulling.*
- *In het westen is Beveren toetreden tot de vervoerregio Antwerpen aangezien de aanwezigheid haven op beide Scheldeoeveren een gemeenschappelijk afgestemde aanpak behoeft. In het kader van de werken aan de 'Grote Verbinding' is dit absoluut een meerwaarde. Een toetreding van Kruibeke zou het geheel logischer maken. In het kader van de Vervoerregio is zelfs Sint-Niklaas geïnteresseerd.*

De stad Antwerpen vraagt om de regionale indeling aan te passen naar de feitelijke vorm van Fluvius Antwerpen, de Vervoerregio en IGEAN.

Met vriendelijke groeten

Maarten Vanderhenst | Kabinetschef

Stad Antwerpen | Kabinet Koen Kennis
Schepen voor financiën, mobiliteit, toerisme, middenstand en decentralisatie

Grote markt 9 | 2000 Antwerpen

Tel. | + 32 (0)3 338 8283

FAX | + 32 (0)3 338 8120

GSM | + 32 (0)486 51 24 72

maarten.vanderhenst@antwerpen.be | www.antwerpen.be

www.metkennisvanzaken.be

Disclaimer

Dit e-mailbestand, met inbegrip van zijn eventuele bijlagen, is een officieel document van de Stad Antwerpen. Het kan vertrouwelijke of persoonlijke informatie bevatten. Als u deze boodschap per vergissing hebt ontvangen, verzoeken wij u om de afzender daarvan onmiddellijk per e-mail of telefoon op de hoogte te stellen en ze vervolgens van uw computer te verwijderen zonder de inhoud ervan eerst te lezen, te vermenigvuldigen, te verspreiden of op andere wijze openbaar te maken aan derden. De Stad Antwerpen kan op geen enkele manier aansprakelijk worden gesteld voor mogelijke fouten of onnauwkeurigheden in dit bericht, noch voor verlies, ongemak of directe dan wel indirecte schade geleden ten gevolge van het gebruik van in deze e-mail voorkomende incorrecte informatie.

Nota regiovorming: accenten vanuit justitie

Inzake het Vlaamse project rond regiovorming, willen het parket en de rechtbank van eerste aanleg Antwerpen graag de volgende elementen in het debat brengen.

Het is belangrijk om meteen mee te geven dat onderstaande overwegingen telkens vertrekken vanuit de visie dat de dienstverlening naar de burger toe, zo efficiënt en zo effectief mogelijk dient te worden georganiseerd. De diensten van “de overheid” die enigszins actief zijn binnen eenzelfde niche worden idealiter niet enkel functioneel, maar evenzeer territoriaal zo veel als kan op elkaar afgestemd. Het niveau van functionaliteit zal trouwens niet zelden afhangen van de wijze waarop diensten en instanties territoriaal georganiseerd zijn en vice versa. Het is dus een en-en-verhaal.

Bijgevolg wordt bij de vooropgestelde oefening rond de regio’s in de provincie Antwerpen (net zoals bij eventuele toekomstige oefeningen rond de opschaling van politiezones of het hertekenen van de zgn. brandweer- en hulpverleningszones), zo maximaal mogelijk rekening gehouden met de reeds sedert 2014 bestaande indeling van de justitiële territoriale entiteiten in het gerechtelijk arrondissement Antwerpen.

De provincie Antwerpen valt samen met de grenzen van het gerechtelijk arrondissement Antwerpen. Het gerechtelijk arrondissement Antwerpen is vervolgens nog eens ingedeeld in drie afdelingen, met name Antwerpen, Mechelen en Turnhout. Het betreft hier de vroegere gerechtelijke arrondissementen die ingevolge de expliciete wil van de wetgever behouden bleven om zo de *“nabijheid en fysieke toegankelijkheid van justitie te waarborgen”*. De territoriale omschrijving van deze afdelingen wordt geregeld aan de hand van de kantons van de Vredegerechten.

Ook justitie kent dus de facto drie “regio’s”. De korpschefs van zowel de rechtbank van eerste aanleg als van het parket, wensen trouwens te blijven investeren in de uitbouw en/of verbetering van de dienstverlening op elk van deze drie sites en dit door desgevallend zowel de kwalitatieve (specialisaties, rechtstakken) als de kwantitatieve werking (FTE’s) van de afdelingen verder te optimaliseren. Dit niet in het minst voor wat betreft de meest courante materies zoals het gemeen strafrecht, het algemeen burgerlijk recht, het familie- en jeugdrecht en het verkeer.

In onze provincie beantwoordt dit ten andere op meerdere vlakken aan een reële nood, onder andere - en niet in het minst - gelet op de uitdagingen inzake mobiliteit. De verkeersassen doorheen de ganse provincie zijn vaak verstopt en het openbaar vervoer blijkt niet altijd en overal even gebruiksvriendelijk.

In de afdeling Mechelen, zijn de rechtbank en het parket alleszins al nauw betrokken bij het door de hogere overheid gefinancierde project “The Court of the Future”, dat de ambitie heeft om verschillende keyplayers op het vlak van veiligheid en justitie samen te brengen op één en dezelfde locatie (zetel, parket, politie, justitiehuis, gevangeniswezen, ...).

Een belangrijk middel waarover de lokale justitiële partners beschikken is het zgn. “zaakverdelingsreglement” dat voorzien wordt in artikel 186 Ger.W. Deze bepaling stelt de Ministerraad in de gelegenheid om bij K.B., en dit op voorstel van de voorzitter van de rechtbank en na advies van onder meer de procureur, afgelijnde specialisaties onder te brengen in één welbepaalde afdeling. Antwerpen heeft een dergelijk zaakverdelingsreglement, dat dateert van 16 februari 2016.

Naast het verschuiven en centraliseren van materies, laat het artikel 186 Ger.W. echter ook toe dat de Ministerraad, via dezelfde procedurele stappen, zou schuiven met gemeenten. Via een K.B. kan een bepaalde gemeente, en nog beter een bepaalde politiezone, dus verschoven worden van de ene afdeling naar de andere. Tot nu toe werd van deze mogelijkheid nog maar één keer gebruik gemaakt en dit n.a.v. een specifieke casus dewelke hierna nog aan bod komt.

Deze wetsbepaling geeft alleszins de mogelijkheid om het justitiële niveau af te stemmen op oefeningen rond “regio”s of mogelijke fusies van politiezones of een optimalisering van brandweer- en hulpverleningszones.

Op vandaag “behoort” elke politiezone (in principe – zie infra) tot een specifieke afdeling. Dit zorgt ervoor dat elke gemeente die behoort tot een politiezone, ook bediend wordt door dezelfde justitiële afdeling. Via de figuur van de zonale veiligheidsraden beschikken burgemeesters, lokale politie en parket op die manier dus over een duidelijke en unieke gesprekspartner op het vlak van lokale veiligheidsissues. De afstemming van deze ketenpartners bewijst alle dagen zijn meerwaarde.

Bij het bestuderen van het thans vooropgestelde plan inzake de indeling van de regio’s in de provincie, valt echter meteen op dat de voorgestelde regio’s niet altijd samenvallen met de omvang van de drie afdelingen van het gerechtelijk arrondissement Antwerpen. Vooral de regio Rivierenland is een stuk groter en reikt tot dicht tegen Antwerpen.

Het parket en de rechtbank staan desgevallend open om op grond van vermeld artikel 186 Ger.W., een zekere uitbreiding van de territoriale bevoegdheid voor de afdelingen Mechelen en Turnhout te bestuderen. De dienstverlening voor de betrokken gebieden zou op die manier kunnen worden verbeterd én tegelijkertijd zou de actuele hoge werklast evenrediger kunnen gespreid worden. Een dergelijke verschuiving dient echter te worden afgestemd met ketenpartners en dient gecoördineerd en weloverwogen te gebeuren.

Een eerste testcase in dat verband kon recent alvast de toets van de Raad van State doorstaan en dit toen plotsklaps – vanwege een verschuiving van gemeenten naar het kanton Heist-op-den-Berg – de gemeenten Hulshout en Herenthout niet meer, zoals de rest van hun respectieve politiezone, bediend werden door de afdeling Turnhout, maar door de afdeling Mechelen. Dit alles had evident kwalijke gevolgen voor zowel nieuwe, als voor reeds lopende dossiers bij parket en zetel (niet in het minst de jeugdrechtbank). Via een door de voorzitter van de rechtbank uitgewerkt voorstel op grond van artikel 186 Ger.W. wordt nu getracht hieraan te remediëren waardoor beide gemeenten, voor wat het strafrechtelijke contentieux, betreft terug onder de afdeling Turnhout zouden gaan vallen. Zoals gezegd werd dit standpunt alvast door de Raad van State gevolgd.

De ervaring van de gemeenten Herenthout en Hulshout, heeft alvast geleerd dat politiezones in hun geheel tot één afdeling moeten blijven behoren, zo niet geeft dit tal van praktische en beleidsproblemen.

Een niet te onderschatten ketenpartner als het Justitiehuis is op vandaag ten andere nog steeds georganiseerd op het niveau van de oude gerechtelijke arrondissementen en dus de huidige afdelingen. Een verschuiving van een gemeente van de ene afdeling naar de andere heeft dus niet enkel repercussie op parket, zetel, burgemeesters en politie, maar eveneens op de Justitieuizen. Dossiers (en dus de mensen achter deze dossiers) komen van de ene dag op de andere bij een andere

vertrouwenspersoon, magistraat of justitie-assistent terecht en dit toch veelal in zeer delicate aangelegenheden.

In de veiligheidsketen bevindt zich tenslotte ook nog een andere essentiële partner, met name de sector van de hulpverlening en welzijn. Opdat (een gemeenschapsgerichte) justitie goed zou kunnen werken, is ook een vlotte afstemming met het welzijnsveld absoluut noodzakelijk zo leren ons de vele dossiers die dagelijks op parket en rechtbank binnenstromen. In die zin houdt men dan ook best voor ogen dat de gebiedsomschrijvingen die van toepassing zijn voor het hulpverleningslandschap, compatibel moeten zijn met deze van justitie.

Bij wijze van algemeen besluit kan dan ook gesteld worden dat overleg met en afstemming op de justitiële actoren bij de bepaling en de invulling van de "regio's", een *conditio sine qua non* is.

Enkel op die manier kan de dienstverlening naar de burger verzekerd blijven. Veiligheid is een bijzonder omvangrijke en zeer gelaagde term. Tal van partners met verschillende specialisaties werken elk in een deelaspect daarvan. Partners kunnen elk in hun eigen niche werken en zich niet bekommeren om de rest van de keten of zij kunnen over het muurtje en de grenzen van de eigen werking kijken om op die manier ook de eigen werking te verbeteren en een beter eindresultaat te bekomen. De manier waarop partners vandaag samenwerken in de strijd tegen COVID-19 is in die zin exemplarisch en toont ten overvloede aan dat 1 + 1 weldegelijk 3 kan zijn !

De oefening rond de regio's is dus een opportuniteit om de dienstverlening naar een hoger niveau te tillen. Rekening houden met de bestaande territoriale omschrijvingen en noden binnen justitie is hierbij echter de basisvereiste, doch dit impliceert niet dat er geen bereidheid zou bestaan om mee na te denken over de huidige indeling van de afdelingen in het gerechtelijk arrondissement Antwerpen.

Advies van de deputatie van de provincie Antwerpse aan de gouverneur Cathy Berx in het kader van de kadernota die door de Vlaamse regering werd goedgekeurd op 9 oktober 2020 betreffende de visie op regiovorming en het kader voor de verdere aanpak deze regeerperiode.

De kadernota van de Vlaamse regering streeft naar de opdeling in 13 referentieregio's voor het Vlaamse grondgebied en stelt 3 regio's voor in de provincie Antwerpen. Met uitzondering van de Rupelstreek volgen die de arrondissement grenzen. De nota kadert in de aanpak van beleidsmateries op de bovenlokale schaal via regiovorming.

Wat dit betreft is een sterke betrokkenheid van de provincies op zijn plaats vermits zij in het provinciedecreet in artikel 2 expliciet de bevoegdheid krijgen voor bovenlokale taakbehartiging, ondersteunende taken op verzoek van anderen overheden en het nemen van initiatieven met het oog op gebiedsgerichte samenwerking tussen besturen in een regio.

Vermits de provincies vandaag volop deze driedubbele opdracht in de grondgebonden materies invullen en het niet de bedoeling is om een bijkomende bestuurslaag te vormen zijn er vele raakvlakken met de mogelijke beleidsvoorbereiding en beleidsuitvoering van het overleg met burgemeesters in diverse regio's zoals voorzien in de kadernota.

In deze context zou het goed zijn dat de provinciebesturen naast de burgemeesters en de Vlaamse administratie een structurele plaats zouden krijgen in dit regio overleg.

Vanuit deze betrokkenheid zouden wij ook graag op vraag van het overleg in de nieuwe referentieregio's in de beleidsvoorbereiding en/of beleidsuitvoering vanuit onze provinciale opdrachten gericht partijen kunnen samenbrengen om bovenlokale verdelingsvraagstukken te behandelen.

Op vraag van lokale besturen (o.a. via de reeds bestaande burgemeestersoverlegstructuren of de streekplatformen ,...) fungeren wij nu al regelmatig als trekker van regioprojecten. In de provincie Antwerpen is zo bijvoorbeeld een vraag vanuit de regio's geweest om bovenlokale mobiliteitsstudies uit te voeren in diverse regio's. In de vervoersregio's waar onze vertegenwoordiging niet voorzien was zijn we op vraag van de lokale besturen gezien onze expertise, zowel op het vlak van mobiliteit als aangepast vervoer betrokken geworden.

De provinciebesturen beschikken vandaag als streekactor over voldoende expertise, ervaring financiële en persoonlijke middelen in proces- en projectbegeleiding om in een bovenlokaal gebied de neuzen in dezelfde richting te brengen en ook in te staan voor de omzetting in concrete acties in de beleidsuitvoering. Ze hebben niet alleen de ambtelijke expertise en mankracht maar hebben ook een democratisch verkozen politiek bestuur dat nabij genoeg is om de situatie ten velde goed te kunnen inschatten en samenwerkingsacties te ondersteunen.

De democratische controle van een deputatie en provincieraad en de schaal van de provincies maakt dat zij expertise kunnen ontwikkelen en deze toch ook kunnen koppelen aan een geïntegreerde interne en externe werking. De Vlaamse departementen en /of agentschappen hebben het hiermee zoals de kadernota dit stelt momenteel vaak moeilijker.

Een getuige hiervan zijn de vele geïntegreerde gebiedsgerichte programma's die wij vandaag met succes omzetten in beleidsacties. Onder andere door eigen programma's vorm te geven maar ook door in te tekenen op de Vlaamse en Europese projectoproepen hiervoor en de coördinatie op te nemen op het terrein zijn wij een zeer gewaardeerde actor in vele streken. Daarnaast hebben we

een uitgebreid ondersteuningsaanbod voor lokale besturen dat ook op subregionaal niveau kan ingezet worden. We ondersteunen hierbij de regio's bij het maken van beleidskeuzes en de uitvoering hiervan. Een voorbeeld hiervan is ons detailhandelbeleid.

Deze expertise in de beleidsvoorbereiding en de uitvoeringsmogelijkheden van de provinciebesturen niet betrekken zou niet alleen een verlies betekenen aan kwaliteit en bestuurskracht van het regio overleg maar bovendien leiden tot de creatie van bijkomende bestuursniveaus, iets wat de kadernota wil vermijden.

De provincie wordt vaak als een neutrale partner gezien die resultaatgericht kan bemiddelen tussen gemeenten onderling en/of tussen steden en meer landelijke randgemeenten . Dit al of niet in combinatie met de betrokkenheid van Vlaamse gedeconcentreerde diensten die vanuit hun sectoriele insteken vertrekken.

Vermits er geen aparte middelen voorzien worden in de voorgestelde regiovorming voor de beleidsvoorbereiding en de beleidsuitvoering loopt via de bestaande overheidsniveau's waarbij de provincies ook een uitvoerende rol opnemen is een provinciale structurele betrokkenheid noodzakelijk.

We zien vandaag vanuit de bestuurlijke praktijk van de provincie echter ook dat wij vele initiatieven nemen om aan problematieken tegemoet te komen die niet vallen binnen de voorgestelde referentieregio's.

Onze aanleg van bovenlokale fietspaden gaat vaak over deze grenzen, uiteraard vraagt een integraal waterbeleid over een aanpak over een gans stroomgebied, zitten niet alle gebiedsgerichte programma's binnen deze omschrijvingen, toeristische regio's volgen de grenzen van de referentieregio's niet , ...

Ook andere samenwerkingsverbanden buiten de acties van onze provincie zoals bijvoorbeeld de ziekenhuisnetwerken komen niet overeen met de vooropgestelde referentieregio's. In onze provincie kloppen bijvoorbeeld ook de regionale woningmarkten en de arbeidsmarkt gebieden niet met de vooropgestelde regio's. We merken ook dat bijvoorbeeld in het Vlaamse voortraject de aangemelde projecten voor de erkenning van landschapsparken deze indeling niet volgen. De maatschappelijke realiteit en samenhang laat zich met andere woorden vandaag niet vastzetten in afgebakende gebiedsomschrijvingen.

In de praktijk zijn er vele gedifferentieerde schalen nodig om naargelang de problemen die zich stellen goede gebiedsgericht oplossingen te bieden. De provincies zijn gewoon om met deze differentiatie binnen hun grondgebied met terreinkennis om te gaan en hiermee bovenlokaal te werken. In deze zin durven wij pleiten om naast het burgemeestersoverleg in vastgelegde regio's ook voldoende ruimte te laten en juridische mogelijkheden te creëren voor een interbestuurlijke samenwerking tussen gemeenten, provincies en de Vlaamse overheid om ook in andere gebiedsomschrijvingen dan de referentieregio's effectieve en efficiënte aanpak van problematieken te kunnen uitwerken. In andere Europese landen zoals Nederland , Denemarken en Frankrijk bestaan hiervoor mogelijkheden.

Wij vragen dus om een structurele betrokkenheid van de provincies bij de regiowerking en mogelijkheden om interbestuurlijk de krachten te kunnen bundelen ook voor gebiedsomschrijvingen die niet samenvallen met de referentieregio's.